C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka (2)\Morressy_John-12-Trocha_prace_vzneseneho_druhu.pdb

PDB Name: 12-Trocha prace vznesenejsiho d
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 4.11.2007
Modification Date: 4.11.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

John Morressy
Trocha práce vznešeného druhu

(Some Work of Noble Note)

Copyright © 1983, 1984, 1985, 1990, 1991, 1993, 1995 by John Morressy

Orphan's Choice (Science Fiction Age September 1993)
A Boy And His Wolf: Three Versions Of A Fable (Xanadu 1993)
Short Timer (Asimov's April 1983)
The Liberator (F&SF, April 1991)
Timekeeper (F&SF, January 1990)
Working Stiffs (F&SF, May 1993)
Nothing to Lose, Nothing to Kick (FářSF, November 1983)
Stoneskin (F&SF, June 1984)
Kedrigern The Rainmaker (1995, first published in this book)
Hawk (1995, first published in this book)
The Magie Mirror (1995, first published in this book)
The Three Wishes (F&SF, August 1990)
Some Work Of Noble Note (F&SF, March 1985)

Edition © 1995 by M. Kocián & B. Svoboda
Translation © 1995 by Petr Caha
Cover Art © by Ciruelo

ISBN 80 -85911 -12 -4

Sirotkova volba
Obecně řečeno, může si sirotek zvolit buďto žebrání, kradení nebo brzkou smrt. Ani jedna z těchto možností mne příliš nelákala. Když mne Addran našel schouleného ve stáji a nabídl mi příležitost, jaká se naskýtá jen zřídka, velice rád jsem souhlasil, že se stanu jeho učněm.
Práce byla někdy těžká, ale většinou jsme měli dobré roky. Addran mne toho hodně naučil. Rád bych se toho naučil ještě víc a učil se rychleji, ale on neměl spěch rád. "Co se naučíš příliš brzy, to také rychle zapomeneš," říkal, kdykoliv jsem si stěžoval.
Nejvíc jsem nesnášel, když Addran jednal s démony. V takových případech jsem musel být připraven odříkat jisté zaklínadlo, které by démona zapudilo, kdyby se něco nepovedlo. Je to obrovská zodpovědnost, a abych řekl pravdu, děsilo mě to. Ale snažil jsem se, seč jsem uměl. Vděčil jsem tomu starci za mnohé a on se na mne spoléhal.
Naštěstí s démony jednal jen zřídka a ve všech případech to proběhlo dobře. Mé pomoci vůbec nebylo zapotřebí. Addran většinou bral všechno, co se mu naskytlo. Je velký čaroděj, ale časy jsou zlé i pro ty největší. Války, hladomor a nemoci ztěžovaly život všem a tolik lidí obviňovalo ze svých potíží čaroděje, kolik jich k nim přišlo hledat pomoc. Addran říkal, že tomu vždycky tak nebývalo a že tomu tak ani vždycky nebude, a já mu věřil. Ale teď tomu tak bylo.
Bylo to jednoho klidného jarního jitra, když k nám přišel návštěvník, který zásadním způsobem ovlivnil náš další život. Přišel jsem do Addranovy pracovny a oznámil jsem: "Máš tady zákazníky, mistře."
"Kolik jich je?"
"Dva, řekl bych. Možná tři."
"Zapomněl jsi počítat?"
‚Je tam stará žena, mladá dáma a velice podivně vyhlížející pes. Myslím, že ten pes přišel s jednou z nich, ale jistý si tím nejsem."
Addran zavrčel ale nic na to neřekl. Oblékl si svůj černý háv a pročesal si prsty dlouhé bílé vlasy a vousy. Vypadal

stejně staře a moudře jako Merlin a byl právě tak dobrý, jak vypadal.
"Pozvi zákazníky dál, Faragole," řekl. To jméno mi dal, když mne přijal za učedníka. Mělo to nějaký skrytý význam, ale nikdy mi to nevysvětlil.
Stará žena byla venkovanka, mladá dáma byla dáma - skutečná dáma, tak půvabná, že jsem zalapal po dechu, když jsem ji uviděl zblízka - a pes byl takový malý bastard, špinavý a ohyzdný. Vypadal jako něco, co je hotové jen zpoloviny. Držel se staré ženě nablízku, třásl se a rozhlížel se kolem vyděšenýma očima.
"Můj chlapec, mistře! Zachraň mého ubohého chlapce!" zaúpěla stará žena hned, jak se Addran objevil. Vzala psa do náručí a podala ho čaroději. Pes zakoulel očima a vyděšeně zakňučel.
"Zaklетí?" zeptal se.
"Kletba, zaklетí nebo kouzlo - nepoznám jedno od druhého, mistře. Všechno, co vím je, že je to práce staré čarodějnice Zalmy. Potkali jsme ji na cestě a neuhnuli jsme jí dost rychle. Ukázala svými kostnatými prsty na mého ubohého Grumma a něco zamumlala. Před mýma očima se proměnil v tohle stvoření; vidíš, je příliš slabý, než aby dokázal stát na nohou, a od té chvíle se nepřestal třást. Můj ubohý chlapec."
"Možná mu dokážeme pomoci," řekl Addran a naznačil mi, abych psa odnesl do jeho pracovny. Pak se obrátil k mladé dámě a zeptal se: "A co si žádáš ty, má paní?"
"Věnuj se nejprve synovi té ženy, čaroději," řekla, a třebaže její hlas byl hebký jako zvuk vzdálené loutny, byl tak jasný, že nesnesl námitky. Vzal jsem od staré ženy psa doufaje, že mne neznečistí - zvlášť ne když se na mne dívá ta mladá dáma. Tak krásná paní musela být dozajista princeznou. Nebo spíš královnou.

V pracovně Addran postavil psa na stůl. Překotil se a pak zůstal ležet a jen se třásl a kňučel. Addran se při pohledu na něj zamračil a obrátil se na mě: "No, co vidíš?" Vždycky mě tak zkoušel.
"Transformační zaklínadlo. Podle toho, co ta stará žena říkala, by nemělo vydržet déle než měsíc nebo tak nějak."
„Jak si tím můžeš být tak jistý? Říkáš si snad, že Zalma je stará a slabá a na mocné zaklínadlo se už nezmůže?"
Zavrtěl jsem hlavou. "Jen se na to stvoření podívejte. Není správně zformované. Vypadá jako něco, co dítě načmáralo na zeď. Ani nemůže pořádně stát - jeho nohy nejsou k ničemu. Zelma zaklínadlo pronesla v náhlém hnutí mysli a ta stará žena říkala, že zamumlala jen pár slov. To nevypadá na dlouhodobé zaklínadlo."
Přikývl a nevypadal při tom nespokojeně. "A co uděláš?"
Ukázal jsem na černou knihu, která stála na polici za ním. "Podívám se do Isbashooriova průvodce po protikouzlech."
Sáhl za sebe a vyndal tlustý černý svazek. Neměl jsem dovoleno v žádné z jeho knih číst. Měl jsem už poměrně jasnou představu, co ve které z nich najdu, ale pořád pro mne zůstávaly zapečetěné jako pro všechny, kromě Addrana. Bez patřičného otevíracího kouzla by jejich vazba nepovolila ani pod spojeným úsilím páru tažných volů.
Addran otevřel knihu na příslušném místě, položil ji na stůl, položil ruce na ubohého psa a přečetl několik slov. Pak řekl: "Dej ho zpátky jeho matce."
"Neodekleješ ho?"
Zřídka jsem se Addrana na něco ptal, ale tentokrát jsem byl doopravdy překvapen. Bylo to jednoduché odeklínadlo a nebyl důvod, proč by to ubohé stvoření nebo jeho matka měli dál trpět. Přísně na mne pohlédl, pak jeho výraz změkl a skoro se usmál. "Ne. Ty ho odekleješ."
"Ale jak… Já nevím…"
Dal mi slova, která jsem měl odříkat, až budu psa vracet jeho matce. "To je za tu správnou diagnózu," dodal.
Tak to s Addranem bylo vždycky. Nikdy jsem nedokázal poznat, kdy se chystá rozzuřit a kdy bude štědrý.
Šli jsme ven, kde čekala stará žena. Podívala se na Addrana, pak na mne a nakonec řekla: „Je pořád pes. Můj ubohý Grumm je pořád pes."
"Můj učeň se o to postará," řekl Addran a kývl na mne. Položil jsem psa na zem před ní a o krok jsem ustoupil. Pes se svalil a zakňučel. Rozpřáhl jsem ruce, řekl patřičná slova a v tu chvíli ležel na zemi u ženiných nohou střapatý chlapec, který naříkal a tiše kvílel.
"Můj chlapče! Můj milovaný Grumme!"
"Mami! Ach, mami, mami!"
Objímali se a plakali, pak se zase objímali a nakonec stará paní řekla: "Mistře Addrane, jak se ti odvděčím? Co mohou chudí lidé, jako jsme my, dát tak velkému čaroději, jako jsi ty?"
Tohle říkali vždycky. Když je odeklínadlo provedeno, i ten nejbohatší zakazník je najednou nuzák. Když chtějí magii, dali by pro ni cokoliv. Ale sotva ji dostanou, její cena okamžitě značně klesne. Tohle jsem se naučil velice brzy.
"Jeden bušel lískových ořechů a dva vlašských, které doručíte k mým dveřím den poté, co bude žňový měsíc na obloze kulatý," řekl Addran. "Nic víc a nic míň."

Matka s chlapcem odešli děkujíce Addranovi a žehnajíce mu za jeho laskavost a pochopení pro chudý lid. Když se za nimi zavřely dveře, Addran se obrátil ke své další zákaznici a uklonil se.
"A teď, má paní, jsem ti k službám. Jaké je tvé přání?"
"Potřebuji ochránce," řekla.
"Má paní, já jsem čaroděj. Hledáš-li někoho, kdo by za tebe bojoval, poohlédni se mezi rytíři u dvora."
"Potřebuji čaroděje. Potřebuji někoho, kdo by se dokázal postavit neobvyklým protivníkům a zvítězit nad nimi."
Slyšet její hlas bylo jako poslouchat sladkou hudbu. Jsem si jist, že by několika slovy a úsměvem dokázala získat celou armádu, kdyby chtěla. Addran jen mávl rukou.
"Jsem Perimane z Bílého lesa. Mé země a můj hrad byly uchváceny loupeživými rytíři, jejichž zločiny se vymykají všemu popisu. Zavraždili mé rodiče a mého bratra, uvěznili naše sluhy, chovajíce se k nim s nezměrnou surovostí a krutostí.

Vyplenili naše zásobárny a znesvětili náš chrám. Pak…" Hlas jí na okamžik selhal, ale ovládla se a pokračovala. "Pak mi dali na vybranou, abych se buďto vdala za jejich vůdce, nebo se stala jejich společným vlastnictvím. Obelstila jsem jejich stráže a uprchla jsem."
"Jsi statečná, má paní."
"Jsem zoufalá, čaroději."
"Pořád mi to ale připadá jako práce pro rytíře."
"Tak by tomu bylo, nebýt jedné věci: ty lotry vede čaroděj Noramonte. Ochraňuje je svou magií."
"Znám Noramonta, má paní. Je to velice zlý muž a velice mocný čaroděj."
"Mocnější než ty?"
Addran se odmlčel, přitiskl ukazováčky obou rukou k sobě a zamyslel se. Po chvíli řekl: "Řekl bych, že naše síly jsou asi tak vyrovnané."
"Pak mi tedy pomůžeš? Štědře se ti odměním."
Byl jsem připraven vyskočit a složit jí k nohám svůj život, ale byl jsem vázán k Addranovi. Stejně toho nebylo třeba. Addran se hluboce uklonil a řekl: "Bude mi ctí, má paní. Moje odměna bude činit sto zlatých noblů."
"Ceníš si svých služeb vysoko."
"Zaplatíš, jen když uspěju."
Příští dva dny jsme strávili přípravami na cestu. Addran se po většinu toho času zdržoval ve své pracovně, zatímco já balil, připravoval koně a chystal cestovní potřeby. Třetího dne po Perimanině příchodu, časně ráno, položil Addran na dům a pozemky ochranné kouzlo a vydali jsme se do Bílého lesa. S sebou jsme měli zásoby jídla, malý elegantní stan pro Perimane, jiný stan pro nás a černou skříňku, kterou Addran připevnil k postroji svého nákladního koně vlastnoručně a nenechal mne se jí vůbec dotknout. Předpokládal jsem, že obsahuje magické potřeby, a tak jsem mu nekladl žádné otázky. Věděl jsem, že se vše dozvím, až Addran sám uzná za vhodné.

Lady Perimane mi byla zdrojem ustavičné radosti a úžasu. Byla svěží a jemná jako jarní květina a přitom byla pevná jako dub. Útrapy dlouhé cesty snášela bez reptání, pila říční vodu z dlaní a jedla s námi tvrdý chléb. Cestou nám vyprávěla o svém dětství a svých rodičích. Jednoho večera zpívala a její zpěv byl ještě sladší než její řeč.
Každým dnem jsem do ní byl víc a víc zamilován. Chovala se ke mně velice laskavě, ale věděl jsem, že dělat si stran ní jakékoliv naděje je ode mne čiré bláznovství. Čarodějničtí učni se nežení s urozenými dámami. Mohou jim sloužit, možná i radit, dokonce i pro ně zemřít, ale pořád pro ně zůstávají nedosažitelné. Přesto jsem ji zbožňoval.
Zrána šestého dne jsme dosáhli Bílého lesa a brzy poté jsme před sebou uviděli Mon Défi, hrad paní Perimane. Stál na hřebeni kopce, temný proti jasnému nebi. Viděli jsme pouze dvě jeho strany ale to stačilo na to, abychom poznali, jak nedobytný je. Se svými věžemi a baštami, vysokými hradebními zdmi mohl odolat jakékoliv armádě. Byl jsem rád, že s sebou máme čaroděje.
Překročili jsme potok lemující travnatou stráň svažující se od hradu a zůstali stát ve stínu stromů. I odtud jsme mohli vidět dílo dobyvatel. Před hradbami stála řada šibenic a na každé se houpala jedna mrtvola.
"Vidíte mé sluhy, kteří mi zůstali věrní," řekla Perimane trpce.
Zaťal jsem zuby a sevřel pěsti, ale bylo to jen plané gesto. Odhodláni jsem měl nazbyt, ale nebyl jsem ani bojovník ani čaroděj, a tak jsem nemohl dělat nic než pomoci Addranovi v tom, k čemu se rozhodne.
Několik dalších minut strávil prohlížením hradu, přičemž si konečky prstů poklepával na rty, jak to dělá vždycky, když přemýšlí. Nakonec ukázal na jedno místo dole: "Tady rozbijeme svůj tábor, na dohled od hradu. To by mohlo pár těch ničemů vylákat ven."
Vyrazil jsem a zakrátko stály na louce oba naše stany. Addran a Perimane se ke mně připojili. Poprvé od chvíle, kdy jsem se s ní setkal, vypadala ustaraně. Addran byl stejně klidný, jako by odpočíval na své zahradě. Zkontroloval tábor, ukázal na lana, která bylo nutné víc vypnout, a pak sáhl do rukávu a vytáhl z něj malou lahvičku. "Jdi zpátky k potoku," řekl mi, "a pořádně se umyj. Až budeš suchý, natři se touhle tekutinou od hlavy až k patě." Podal mi lahvičku. "Dávej pozor, abys nevynechal ani to nejmenší místo na své kůži."
Nezdálo se mi vhodné koupat se a natírat oleji v okamžiku, kdy jsme měli čelit tlupě banditů, ale vyptávat se Addrana jsem si netroufl. Udělal jsem, co mi řekl. Když jsem se vrátil do tábora, uviděl jsem kopí opřené o stan a v jeho vchodu visel meč a štít. Nedokázal jsem si představit, kde se tam vzaly.
Addran mne zavolal dovnitř. Perimane zůstala venku s příkazem zavolat nás, kdyby někdo vyjel nebo vyšel z hradu.
Na podlaze stanu ležela otevřená černá skříňka. Vedle ní, na koberci, leželo brnění tak jasně stříbrné, že bylo skoro bílé. Lesklo se i v přítmí stanu.
"Svlékni se a obleč si to," řekl Addran.
"Nevím jak."
"Přijdeš na to. Vím to. Tak do toho."
Věděl jsem, k čemu která část brnění je a kam patří, ale ještě nikdy jsem neviděl rytíře při oblékání. Neměl jsem tušení, čím začít.
"Neměl bych mít něco pod tím?" zeptal jsem se.
"Ne u tohohle brnění."
Svlékl jsem se a sáhl po holením brnění. Nevážilo víc než hrst peří. Když jsem si je natáhl na lýtka, přilnuly ke mně jako druhá kůže. S Addranovou pomocí jsem se oblékl od hlavy až k patě, a když jsem byl hotov, měl jsem pocit, že na sobě mám oděv ze vzduchu a slunečního svitu.
"To je magické brnění, že?" řekl jsem.
"Samozřejmě. Neochrání tě, pokud někoho napadneš, ale když někdo napadne tebe, budeš nepřemožitelný."

"Nevím, jak se používá kopí a meč."
"Zbraně jsou také magické. Věř jim."
"Co když se objeví Noramonte?"
"O Noramonta se nestarej. Postarám se o něj, až se ukáže."
"Ale pokud užívá magie-"
"Dal jsem ti magickou zbroj a magické zbraně," skočil mi Addran netrpělivě do řeči. "Cožpak mi vůbec nedůvěřuješ?"
"Důvěřuji, důvěřuji. Ale… ještě nikdy jsem… nejsem bojovník."
"Jsi zdravý a silný mládenec a zbroj se postará o ostatní. Nemusíš dělat nic než počkat, až na tebe zaútočí, a pak se řídit instinktem. A nepokoušej se dělat všechno najednou. Tak se jenom unavíš."
To znělo přesvědčivě. Zbroj mi dodávala pocit jistoty a určitého sebevědomí. Addran se na mne chvíli díval a pak se usmál. Ukázal na koňský postroj a přikrývku. "Osedlej svého koně a vezmi si zbraně."
Nasadil jsem koni šamfron, který ho pokrýval od hlavy až po zadek, a osedlal ho. Před mými oči jako by se proměnil ve válečného oře vhodného pro rytíře. Napadlo mne, jestli na něj šamfron působí stejně, jako na mne brnění, a když jsem se otočil a podíval na Perimane, připadala mi menší než před pouhou minutou. Pohled, který jsem uviděl v jejich očích, mne dělal ještě větším.
"Změnil ses. Teď jsi bojovník," řekla.
Nežjsem dokázal vymyslet vhodnou odpověď, Addran zvolal: "Do sedla! Jsou tu první vyzývatelé."
Dolů svahem k nám přijížděli tři ozbrojení muži. Vyhoupl jsem se do sedla a vzal kopí.
"Buď opatrný," řekla Perimane. "Nebojují čestné. Vrhnou se na tebe všichni tři najednou, bez varování."
"Tím hůř pro ně," odpověděl jsem.
Sundala si závoj a natáhla se směrem ke mně. Sklonil jsem se a ona mi ho uvázala kolem paže. Teď jsem byl doopravdy její ochránce.

Addran stál před stanem, v jedné ruce držel hůl a druhou pozvedl k pokojnému pozdravu. Rytíři přijeli k němu a zastavili. Hledí měli zdvižená a já viděl výrazy jejich tváří jasně. Byli to statní muži a byli dobře ozbrojeni, ale neměli kolem sebe žádnou magickou auru, pouze slabý pach zla. Jejich vůdce si nás prohlédl a když uviděl Perimane, zašklebil se. Řekl svým společníkům něco, co jsem neslyšel, a všichni tři se rozesmáli. Addranovi řekl: "Tak tys nám ji přivedl zpátky, co? Předpokládám, že čekáš, že tě za to vezmeme mezi sebe."
Addran nosil dlouhý plášť s kapuci, který byl pořád zaprášený od cestování. Vypadal jako poutník nebo poustevník, nějako čaroděj. Pomalu vzhlédl k nebi, na kterém kroužili jestřábi, a řekl: "Přivedli jsme paní Perimane, aby se znovu ujala svého panství. Co vás se týče, můžete se vzdát, nebo zemřít."
Rytíři si vyměnili významné pohledy, zasmáli se a jejich mluvčí řekl: "Kde máš své vojsko, starce?"
Addran pokynul holí směrem ke mně a řekl: "Čeká zde k vašim službám."
Najednou se všechno odehrálo velice rychle. Všichni tři sklopili hledí, sklonili kopí do vodorovné polohy a vrhli se na mne. Zaútočili na mne ve formaci obrácené šipky, dva vpředu a jeden uprostřed vzadu. Popohnal jsem koně do trysku proti nim. Jejich pohyby jako by se najednou zpomalily a já věděl přesně, co mám dělat. Uhnul jsem stranou, jako bych chtěl uniknout sevření těch dvou, a pak jsem se vrhnul přímo mezi ně. Stočili už koně, a jak se je spěšně pokoušeli dostat do původního směru, jejich kopí se zkřížila. V tu chvíli jsem je zachytil štítem a jediným pohybem paže vyhodil oba rytíře ze sedla. Třetího rytíře jsem zasáhl do krku těsně pod spodní okraj helmy a skoro jsem mu oddělil hlavu. Koně bez jezdců se rozběhli po louce.
Jeden ze sražených rytířů zůstal ležet, kam dopadl. Z hledí mu vytékala krev a tvořila pod jeho helmou temně rudou louži. Druhý vyskočil na nohy a tasil meč. Sesedl jsem a počkal, až zaútočí. Byl to statný muž v plném brnění, ale pohyboval se lehce. Přesto mi připadal jako člověk, který kráčí pod vodou; jako by byl každý jeho pohyb zpomalený, zatímco já se pohyboval dvakrát tak rychleji než obyčejně.
Ťal po mně mečem, minul, a než znovu získal rovnováhu, zasáhl jsem ho mečem do spojnice krku a ramene. Vytryskla krev a muž se svalil k zemi. Bylo po všem.
"To bylo docela dobré, uvážíme-li tvůj nedostatek zkušenosti," řekl Addran.
"Je to tou zbrojí, ne? Ta mi umožňuje pohybovat se rychleji."
"Poskytuje ti jistou výhodu. Hlavně si pamatuj, že máš vždycky vyčkat na jejich útok, a bude to v pořádku."
Perimane ke mně přistoupila. "Byl jsi skvělý," řekla.
"Brzy bude mít další příležitost. Až ostatní uvidí, co se přihodilo těm třem, vyrazí na nás," řekl Addran. "Myslím, že až odrazí druhý útok, setkáme se s Noramontem osobně. Kolik jich tam dohromady je, má paní?"
"Slyšela jsem, že mluví o sedmnácti rytířích a jejich sluzích a zbrojnoších."
"To není moc na dobytí dobře opevněného hradu."
"Nedošlo k boji. Noramonte způsobil, že našim mužům padaly zbraně z rukou. A pak už to byla jenom jatka."
"Noramonte za to bude pykat. Myslím, že bude nejlépe, má paní, když ti poskytnu svou ochranu." Addran sáhl do rukávu a vytáhl něco, co vypadalo jako čtverec zářivě modré látky. Protřepal ho, až se rozvinul do pláště, který přehodil Perimane přes ramena.
Z hradní brány vyrazilo menší vojsko. Napočítal jsem jich dvanáct, ale než jsem mohl něco říct, ozval se Addran: "Lupiči nic neponechávají náhodě. Utočí na nás všichni kromě dvou najednou." Když jezdci dorazili do poloviny louky, vyjeli z brány další dva doprovázení osmi pěšáky. Addran se vesele zasmál. Pak se obrátil ke mně a řekl: "Nezapomínej, že nesmíš zaútočit. A neunavuj se zbytečně."
Cítil jsem se dostatečně silný, abych je rozházel kolem jako panenky, ale poslechl jsem Addrana. Rytíři zastavili a rozvinuli se před námi do řady. Jeden z nich pak pomalu vyjel vpřed a oslovil Addrana. Byl ze všech největší. Na sobě

měl matně černé brnění, které na slunci vydávalo jen temně rudé odlesky, podobné žhnoucím očím šelem nebo řeřavým uhlíkům. Ucítil jsem na kůži svědění nasvědčující blízkosti neblahé magie.
"Kdo jste, vy kdož jste napadli naše druhy?" Hledí měl sklopené a jeho hlas zněl jako burácení podzemní řeky.
"Jsme ochránci paní Perimane."
"Potřebovala by víc než starce a jednoho rytíře." Vůdce dal znamení rukou a šest mužů se rozjelo vpřed a zaútočilo na mne. Pozoroval jsem je, jak se ke mně blíží, tentokrát v nepravidelné řadě.
Vrazil jsem mezi nějako blesk a mocnými údery kopí srazil první dva ze sedel. Pak jsem kopí odhodil a chopil se meče. Rytíři byli ozbrojeni meči a palcáty a já je kosil jako žnec. Další čtyři vyrazili svým druhům na pomoc, ale na pokyn svého vůdce se zase zastavili.
"Přenechte ho mně," řekl a vyrazil.
Natáhl jsem ruku a kopí mi do ní samo skočilo. Střetli jsme se v plném cvalu a naše kopí se srazila. Náraz mě spíš vzpružil, než ohrozil. Můj protivník byl skvělý šermíř, ale já odrazil každou jeho ránu, a když začal jevit první známky vyčerpání, začal jsem ho tlačit zpět. Přitom jsem cítil mravenčení jeho magie.
"Na pomoc!" zavolal na své muže.
Tři zbylí tasili meče a vrhli se na mne. Smetl jsem je třemi ranami meče a dál jsem se věnoval jejich vůdci. Zdálo se, že se za tu chvíli trochu vzpamatoval a bojoval jako sám ďábel. Ale s Addranovou pomocí jsem ho přemohl. Když břit mého meče pronikl jeho helmou a rozťal mu hlavu až k bradě, magie ho opustila. K zemi se sesypaly jen zpráchnivělé kosti a kusy rezavého brnění.
V tu chvíli se zbylí dva rytíři a zbrojnoši připojili ke svým druhům. Jak jsem čekal na jejich útok, uslyšel jsem zasvištění šípů. Vyrazil jsem proti lučištníkům a ti odhodili své luky a utekli.

Když jsem se vrátil do tábora, klečeli zbylí dva rytíři před Addranem, ruce sepjaté v úpěnlivé prosbě. Jejich meče a helmice ležely na zemi, kam je odhodili.
"Měj slitování, mistře. Zachraň nás před svým démonickým bojovníkem. Budeme ti oddaně sloužit," žebral jeden z nich.
"Ty mluvíš o slitování?" řekla Perimane. "Jaké slitování jste měli s mými rodiči a našimi lidmi?"
"To Noramonte ovládal naše mysli. Nejednali jsme svobodně."
"Mohli jste se mu vzepřít," odpověděl Addran.
"Zachraň nás!" křičeli. "Prosíme tě."
"Žádné slitování s nimi," řekla Perimane.
"Něco se dnes naučili. A naučí se toho ještě víc." Addran ukázal na každého z nich svou holí. Muži vykřikli, jejich pravé ruky bezvládně klesly a proměnily se ve vyschlé paňáty. "Ušetřím vaše životy. Jděte," řekl Addran.
Dívali jsme se za nimi, jak odjíždí. Žádný jiný ozbrojenec nebyl na dohled. Posbíral jsem rozházené a polámané zbraně a navršil je před stan. "Co teď?" zeptal jsem se.
"Zůstává Noramonte. Postavím se mu já sám. Než však odejdu, dopřejme si malého občerstvení."
Bylo to opravdu malé občerstvení; zbytek suchého chleba a trocha čisté vody, ale po boji mi to chutnalo jako hostina.
Sotva jsme dojedli, Addran se zvedl a smetl drobty ze svého pláště. Chvíli se mlčky díval na Mon Défi a pak řekl:
"Musím jít na hrad. Noramonte čeká."
Začal jsem vstávat, ale on mi naznačil, abych zůstal sedět. "Zůstaň zde a chraň paní Perimane. Někteří zbrojnoši by se mohli vrátit."
"Pak ale budeš Noramontovi čelit sám."
"Bude to tak lepší. Nechoď za mnou."
Vyskočil na jednoho z opuštěných koní a rozjel se k hradu. Když zmizel v bráně, Perimane řekla: "Tvůj mistr je příliš milosrdný. Nikdy Noramonta nepřemůže."
"Milosrdnost není slabost."
Dlouze se na mne podívala a pak řekla: "Ty jsi k mužům, kteří na tebe útočili, moc milosrdný nebyl."
"Byli to ozbrojení bojovníci a snažili se mě zabít."
Přikývla jako moudrý dospělý přijímající argument hloupého děcka, ale já neřekl nic. Místo toho jsem se rozhlédl, jestli neuvidím další nepřátele. Neviděl jsem nikoho. Pravděpodobně ještě utíkali.
Řekl jsem si, že Perimane akutní nebezpečí nehrozí, a tak jsem zašel k potůčku a nabral do lahví čerstvou vodu. Pak jsem chytil tři tlusté ryby na večeři.
Po celou tu dobu mi mé brnění připadalo jako součást mne samotného. Bylo tak lehké, že jsem docela zapomněl, že ho mám, a vzpomněl jsem si na ně až když jsem zahlédl jeho odlesk ve vodě.
Napadlo mne, jak bych se asi cítil bez něho. Můj starý život mi najednou připadal strašně vzdálený a nevábný. Čarodějnický učeň pracuje tvrdě a neokusí žádnou slávu. Žena jako Perimane by si někoho takového ani nevšimla. Teď jsem ale byl dobyvatel; díval jsem se mužům do očí a viděl v nich strach. Už jsem nechtěl být ničím míň.
Toho večera Perimane mluvila o svém životě na Mon Défi v těch šťastných dnech, než přišli lupiči. Zeptala se mne na mé dětství a já jí o něm vyprávěl. Nikdy jsem o tom nemluvil s nikým kromě Addrana. Nebylo toho mnoho k vyprávění a nic z toho nebylo příjemné: zima, hlad, ponížení, stálý strach; a pak Addranova laskavost. Nevěděl jsem, proč si mne vybral za svého učně a on sám mi to nikdy neřekl, ale byl jsem mu za to vděčný.
"Je to život, který si přeješ žít?" zeptala se Perimane.
"Je to dobrý život."
"Zanikající způsob života. Svět se mění. Mohl bys být víc než jen pouhý čaroděj."
"Čím bych mohl být? Umím jen to, co mě Addran naučil."

"Sám jsi přemohl tlupu mocných rytířů. Mohl by sis dobýt velkou slávu. Neexistuje žádné omezení, co bys nedokázal."
"Nedokázal jsem nic. To všechno to brnění."
Položila mí svou dlaň na ruku. "Ale ty to brnění nosíš."
Nemluvila se mnou jako se sluhou svého sluhy, ale jako s rovným a její slova mne přiváděla do rozpaků. Vyvolávala myšlenky, o kterých jsem věděl, že je musím potlačit. Ale také jsem si vzpomínal na pocit neomezené moci, sebedůvěry a vítězství nad všemi, kteří se mi postavili, a nemohl jsem se ubránit, abych se jím, trochu provinile, neopájel.
* * *
Noc proběhla bez vyrušení. Příštího rána jsem se probudil s pocitem, že se děje něco zlého. Vytáhl jsem svůj meč a vylezl ze stanu. Louka byla tichá a zahalená mlhou. Zavolal jsem na Perimane. Vyšla ze stanu zahalená ve svém tmavém plášti.
"Nevyrušilo tě nic?" zeptal jsem sejí.
"Ne, nic. Slyšel jsi snad něco?"
"Mám divný pocit. Nebezpečí."
"Žádné nebezpečí nám nehrozí. Addran nás ochrání."
Sotva vyslovila jeho jméno, věděl jsem, co je v nepořádku. "Addran potřebuje pomoc. Musíme do hradu."
"Zakázal nám, abychom ho následovali."
"To bylo dřív než zjistil, čemu bude čelit."
"Nesmíš tam jít. Je to příliš nebezpečné. Noramonte je mocný."
"Další důvod, abych šel. Pojď. Nemůžeš tady zůstat sama."
Osedlal jsem si koně a vzal ji před sebe. Ujížděli jsme k bráně a ticho hlubší a hustší než ticho časného rána nás obklopovalo. Projeli jsme prázdným nádvořím, prázdnými chodbami do velké síně a tam jsme našli Addrana.
Seděl u jednoho konci dlouhé tabule nakloněný vpřed a obklopený chvějící se září ochranného kouzla. Lapal po dechu. Krev mu prýštila z uší a nosu. Nad ním se skláněl tvor ohyzdný nade vší popis. Jeho obludná hlava se skládala především ze zející tlamy plné ostrých zubů a nad ní byly porůznu roztroušeny nestejné oči. Jeho tělo mělo tvar soudku pokrytého prašivou srstí. Pohybovalo se to na silných křivých nohou. Mělo to mnoho paží, podivně zkroucených a zakončených kostěnými palicemi. Při zvuku našich kroků se to podívalo na mne a na Perimane a v očích tomu zaplál přísvit hněvivé zloby.
Addran ke mně vzhlédl. Jeho hlas se ozýval přímo v mé mysli, slabý a vyčerpaný. "Jdi odsud pryč, rychle. Zachraň sebe a Perimane." Odmlčel se a těžce se nadechl jako muž na pokraji svých sil. "Jakmile mě to přemůže, pustí se to do vás."
"Zabiju to!"
"Nejsem si jist, že to může být zabito. Je to Noramontova poslední zbraň. Už jsem ho skoro měl, ale proměnil se v tohleto a je teď silnější, než čemu jsem kdy čelil."
Noramonte se na mne podíval přes jedno ze svých znetvořených ramen, pak se obrátil a udeřil kyjovitou paží. Addran vykřikl bolestí. Jeho aura se zachvěla, ale nezmizela. Sesedl jsem z koně a vydal se k té bytosti, opatrně krouže mimo její dosah. Perimane zaječela a Noramonte se na ni podíval. Vzepjal se do výše spočívaje celou váhou svého masivního těla jen na několika končetinách a pak, než jsem mohl cokoliv udělat, se vrhl na Perimane.
Tasil jsem meč a postavil se mu do cesty. Addran vykřikl: "Ne, Faragole, neútoč!" Neposlouchal jsem ho. Noramonte se rozmáchl několika kyjovitými pažemi najednou a smetl mne. Narazil jsem do zdi silou, která mi vyrazila dech, a pak jsem se pomalu skácel na podlahu. Hned jsem se však zase bolestivě postavil na nohy. Žebra mě bolela a levou ruku jsem měl bezvládnou. V ústech jsem ucítil chuť vlastní krve. Můj kůň se vzpínal v rohu síně a odrážel obludu kopyty. Pokoušela se ho zasáhnout srpovitými drápy, ale bez úspěchu. Perimane se křečovitě držela sedlové hrušky. Pro tuto chvíli byla v bezpečí, ale obluda se nevzdávala.
"Faragole. Sem ke mně," řekl Addran.
"Perimane. Potřebuje mě!"
"Je v bezpečí. Sem, rychle."
Vrhl jsem se k Addranovi. Sotva jsem se k němu dostal. Noramonte skočil na Perimane. Aura mého mistra zmizela, a než se obluda mohla dotknout své oběti, objevila se kolem Perimane. Noramonte zavyl a podíval se na nás. Postavil jsem se před svého mistra, abych čelil jeho útoku. Cítil jsem se špatně a byl jsem napůl ochromený, ale věřil jsem svému brnění. Noramonte zařval a zastavil se. Podíval se na Perimane, pak na Addrana a na mne a pak se na nás vrhl. V tomtéž okamžiku mne všechna bolest opustila a já se zase cítil silný a nepřemožitelný jako dřív.

Byl to strašný boj. Uťal jsem mu paži u ramene. Z rány mu okamžitě vyrostl chumáč ostnatých chapadel, zatímco paže, která dopadla na zem, začala chňapat po mých nohou a nepřestala, dokud jsem ji nerozsekal na kusy. Rozpáral jsem tu obludu mečem a ona stále bojovala, i když jí střeva visela z otevřeného břicha a z žil jí vytékala páchnoucí kapalina. Zasazoval jsem jí jednu smrtící ránu za druhou, ale pro ni to smrtelné rány nebyly, protože nežila jako žijí pozemští tvorové. Dokázala vzdorovat každé ráně a já věděl, že se brzy unavím a pak mne přemůže.
Vtom jsem uslyšel Addranův hlas. "Hlavu! Utni jí hlavu!"
Noramonte mne převyšoval. Nedokázal jsem tnout dost vysoko, abych zasáhl jeho hlavu. Sekal jsem mu po nohou, ale díky magii byly pořád dost silné, aby ho unesly.
"Zaklínadlo," zvolal Addran. "Zaklínadlo na démony!"
Pozvedl jsem ruce a vykřikl zaklínadlo zažehnávající démony. Obluda se zmenšila a zakolísala. Ťal jsem znovu a tentokrát se jí nohy podlomily. Sekl jsem ještě jednou a obluda klesla na kolena. Posledním, nejmocnějším úderem jsem jí usekl hlavu. Než dopadla na podlahu, obklopila ji magická aura odejmutá Perimane, aby posloužila tomuto novému

účelu. Bezhlavé tělo se překotilo a chvíli leželo bez hnutí. Pak začalo tát a nakonec zmizelo v mračnu smrdutých výparů.
Addran se dotkl mého ramene. V ruce měl kouli aury, teď zmenšenou do velikosti vlašského ořechu. Uvnitř se šklebila Noramontova hlava jako nějaký ohyzdný hmyz v jantaru. "To je vše, co z něj zbylo," řekl mi. "Pošlu to někam, odkud není návratu." Podržel si kuličku před očima, odříkal příslušnou frázi a kulička zmizela.
"Zachránils nás."
"To tys zachránil mne. Teď si potřebuji odpočinout," řekl slabým hlasem. Stačil jsem ho zachytit dřív, než se skácel na zem.
Vtom se začali objevovat sluhové s očima vytřeštěnýma, ukazovali nám stopy po mučení a vrhali se Perimane k nohám. Vraceli se i ti, kteří uprchli a nyní se dozvěděli o jejím návratu. S Addranem a se mnou jednali s úctou příslušející osvoboditelům a já byl žádán, abych vyprávěl příběh o porážce loupeživých rytířů a obludy tucetkrát za sebou.
Levou ruku a žebra jsem měl těžce pochroumané a měl jsem dojem, že mi jich pár prasklo, ale netroufal jsem si sundat brnění dřív, než se Addran zotaví. Možná, že ti, kteří po porážce lupičů zůstali na hradě, byli naši přátelé a spojenci, ale pokud byl Addran v bezvědomí, byl jsem náš jediný ochránce. Vlastně jsem měl pocit, že mi brnění zranění léčí. Spal jsem klidně. Slyšel jsem příběhy o rytířích, kteří spali ve své zbroji, a litoval jsem je pro strasti, které zakusili od chladné oceli a propoceného prádla prosáklého krví, ale tohle brnění mne neobtěžovalo víc než lněné prádlo.
Perimanin nejspolehlivější služebník se staral o Addrana a ona sama o něj pečovala se vší něhou a starostlivostí. Navštěvoval jsem ho každý den a on při tom většinou spal. Když se náhodou probudil, nebylo mu do řeči. Zdálo se, že je hluboce ponořen ve svých vlastních myšlenkách.
Ve zbylém čase jsem pracoval na posílení obranyschopnosti hradu. Často jsem se vídal s Perimane. Rozhodovala o mnoha věcech a často se mne ptala na radu. Jestli mne brnění činilo i moudřejším, nevím, ale rad, které jsem jí dával, uposlechla.
Když jsem Addrana navštívil desátého dne našeho pobytu na Mon Défi, byl mnohem hovornější. Řekl mi: "Mohli bychom tu nějaký čas zůstat, Faragole. Perimane potřebuje naši ochranu, alespoň dokud zase neshromáždí svoje lidi. A já si potřebuji pořádně odpočinout. Noramonte byl silnější nepřítel, než jsem čekal."
"Byl horší než cokoliv, čemu bych kdy chtěl čelit."
"Jak je ti? Dal ti co proto. Určitě ti přerazil pár žeber."
"Myslím, že ano, ale cítím se docela dobře. Zdá se, že mi to brnění pomohlo."
Addran se usmál a přikývl, jako bych řekl něco samozřejmého. "Jak to vypadá s pokladem? Zbylo ho dost na zaplacení mé odměny?"
"Nezdá se, že by něco chybělo. Noramontovi muži vyprázdnili sklepy a zásobárny a natropili hodně škod, ale poklad nechali na pokoji."
"To je dobře. Nerad se handrkuji o honorář. Vyčisti všechnu tu ukořistěnou zbroj a dej ji do pořádku. Dostaneme za ni dobrou cenu."
"Už se na tom pracuje."
"Dobře. Velice dobře." Po chvíli řekl: "Budu připraven na cestu asi tak za měsíc, ale ty tu můžeš zůstat déle. Možná o hodně déle."
"Proč bych tady měl zůstávat déle?"
Zkoumavě se na mne podíval. "Nehraj si přede mnou na neviňátko, chlapče. Pozoruji tě celou tu dobu, co jsme tady."
"Myslíš si, že miluji Perimane?"
"Je to půvabná žena. Zdá se, že si tě oblíbila."
Zavrtěl jsem hlavou. "Je jen vděčná. Ale bylo to brnění, co osvobodilo její hrad. Já jsem pouhý sluha."
"Brnění nosíš ty."
"To říkala také. Ale jsou to jen slova. Nemohu ho přece nosit celý život a bez něj jsem jen obyčejný muž."
"Možná že nic víc ani nechce."
"Je princezna. Nechci, aby mne viděla jako Faragola a přitom vzpomínala na svého šampióna."
Addran si založil ruce za hlavou a chvíli si mne se zájmem prohlížel. "Překvapils mě. Zdá se, že zatímco jsem spal, hodně jsi přemýšlel."
"Ano."
"A chceš se vzdát lásky půvabné ženy-"
"Perimane mne nemiluje," skočil jsem mu do řeči.
"No dobře, možná ne. Ale jednou by třeba mohla. A i kdyby ne, pořád ještě můžeš být velký bojovník ve službách krásné ženy. Sláva, pocty, dobývání… všechny ty věci, po kterých muži touží. A ty místo toho chceš být čarodějnickým učněm. Někteří lidé by tě označili za blázna, Faragole."
"Ať. Tys měl důvod, aby sis mne vybral za svého učně. Myslím, že se mám stát čarodějem a jen blázen by se toho vzdal."
"Jsem rád, že používáš svou hlavu. Jsi si svým rozhodnutím jist?"
"Absolutně."
"Dobře. Teď sáhni do mošny a vytáhni knihu zaklínadel."
"Tu červenou?"
Přikývl. Vytáhl jsem knihu a podal mu ji. Udělal rukou zamítavé gesto a zavrtěl hlavou. "To je pro tebe, chlapče. Chci, abys ji začal studovat. Jsi připraven."
Položil jsem knihu na stůl a podíval se na známé symboly. "Jen do toho," pobídl mne Addran netrpělivě. Dotkl jsem se vazby a kniha se otevřela, jako by čekala na můj dotek.

Chlapec a vlk: Tři verze
1. Chlapec, který křičel mimo jiné i: "Vlk, vlk!"
Mladý pasáček ovcí s nezdravým smyslem pro malé žertíky se rozhodl vyzkoušet jeden na svých sousedech. Jednoho dne, když zase hlídal stádo, začal vyděšeným hlasem křičet: "Vlk, vlk!" Sousedé popadli vidle a sekery a seběhli se mu na pomoc. Když k němu celí brunátní a zpocení dorazili, chlapec se rozesmál.
"Co je tady k smíchu?" zeptal se jeden ze sousedů.
"A kde je ten vlk?" zeptal se druhý.
"Žádný vlk tu není. Všechny jsem vás doběhl," řekl chlapec a protivně se zašklebil.
Sousedé se vrátili ke své práci mumlajíce si, že by ten kluk zasloužil pořádně nařezat. O několik dní později se chlapec nudil, a tak vyzkoušel stejný trik znovu a znovu uspěl. Tentokrát byli sousedé už pořádně namíchnutí. Několikrát ho prohnali kolem louky a pohrozili mu tělesným násilím, pokud to ještě jednou zopakuje. Chlapec nebyl hloupý. Slíbil, že už nikdy nebude křičet: 'Vlk, vlk!'
Jenže zrovna příštího dne se vlk doopravdy objevil. Chlapec už už chtěl začít křičet o pomoc, když tu si vzpomněl na svůj slib.
Vyběhl tedy na kopec a zařval: "Meloun!" tak hlasitě, jak dokázal. Nikdo nepřišel. Vlk pozřel jedno jehně a pustil se do druhého. Chlapec zavolal: "Lžíce na boty! Hroch! Podvlíkačky!" Pořád se nikdo neobjevoval. Vlk byl stále při chuti.
Nakonec chlapec zavolal: "Medvěd!" a to sousedy konečně zburcovalo. Přiběhli na kopec.
Starosta se zeptal: "Kde je ten medvěd? A raději ať je pořádný, chlapče, nebo si to od nás schytáš."
"Není tu medvěd. Je tu vlk, opravdový vlk!" křičel hoch.
Podívali se a uviděli vlka, který právě dojedl třetí jehně a byl v příjemné společenské náladě. Dokonce jim zamával packou.
"Je to vlk, o tom není pochyb," řekl nejmoudřejší muž z vesnice a ostatní začali přikyvovat a souhlasně mručet. "Ano, nade vší pochyby je to vlk a nic jiného," přidali se.
"Tak proč si ječel 'Medvěd!'?" zeptal se starosta.
"Donutili jste mne slíbit, že už nikdy nebudu křičet 'Vlk'," odpověděl hoch.
"To je pravda. Škoda," řekl mudrc.
"Co bude s tím vlkem?" zeptal se chlapec.
"Nepřišli jsme sem honit vlka," řekl vesnický lovec. "Přišli jsme sem na medvěda."
A tak zase odešli. Chlapec se posadil pod stromem, aby si to promyslel, a jak tam seděl, přišel medvěd a sežral ho.

Naučení: Ti, kdož žádají o to, co nepotřebují, mohou dostat to,
oč nestojí.
2. Chlapec, který nekřičel: "Vlk, vlk!"
Mladý pasáček ovcí, dočasně bez zaměstnání, se poučil z tragického osudu hocha, který křičel mimo jiné i 'Vlk,! vlk!', a rozhodl se, že se podobnému osudu v každém případě vyhne. Pak odcestoval na místo, kde byl tragicky zesnulý pasáček ovcí zaměstnán, a předložil svá doporučení.
"Ty nebudeš křičet 'Vlk!' pokaždé, když budeš mít dlouhou chvíli, že ne, chlapče?" zeptal se ho majitel stáda ovcí.
"Ne, pane," odpověděl chlapec a uctivě se dotkl čepice.
"Ani nic jiného jako třeba 'Antidisestabilismentarismus' nebo 'Medvěd' nebo něco takového?"
"Budu křičet jen to, co mi přikážete, pane."
"Nebudeš křičet vůbec nic," řekl majitel stáda a vytáhl z kapsy malou lesklou píšťalku. "Křiku už jsme si tu užili až až. Když uvidíš vlka, prostě hezky hlasitě zapískáš na tohle. Žádný křik. Rozuměl jsi?"
Majitelova manželka, štíhlá a velice atraktivní žena, dodala smyslným hlasem: "Stačí, když zahvízdáš. Víš přece, jak se hvízdá, ne?"
"Ano, madam."
"Dobře, tak tedy jdi a dej se do práce," řekl mu její manžel.
Chlapec začal hned následujícího dne. Strávil s ovcemi na pastvě celý den, a když se za soumraku vrátil, majitel stáda se ho zeptal: "Dneska jsem žádné pískání neslyšel. Hodný hoch."
"Děkuji, pane. Rozhodl jsem se nepřivolávat pomoc, i když… ale není třeba, abych vás s tím obtěžoval," řekl chlapec a zamířil ke sprchám.
Následujícího dne se hoch také neozval. Když majitel ovcí chválil jeho sebekontrolu, chlapec jen řekl: "Nebylo nutné volat o pomoc, pane. Ne opravdu nutné. Ne bezpodmínečné nutné, jestli víte, jak to myslím."
Majitel sice nevěděl, jak to myslí, ale nepatřil k těm, kteří jsou ochotni dělat ze sebe hlupáky před svými zaměstnanci. Proto přikývl a řekl: "Máš pravdu, synku. Dobrá práce."
Každého dne se chlapec vracel s neztenčeným stádem a bez poplachu a každého dne odpovídal na majitelovy otázky: "Mám situaci pevně v rukou, pane," nebo podobně. Tak to šlo několik týdnů.
Jednoho dne se majitel rozhodl zajít na pastviny a podívat se, co tam chlapec dělá. Když se přiblížil ke stádu, uslyšel příjemnou melodii hranou na píšťalu. Připlížil se blíž a ke svému úžasu uviděl, že kolem pasáčka polehávají nebo posedávají vlci a on jim hraje písničku za písničkou. Pokaždé, když hoch přestal, aby se nadechl, vlci zneklidněli a začali šilhat po ovcích, které se pásly opodál; ale hoch spustil novou melodii a vlci se uklidnili.
Majitel stáda ho nějaký čas pozoroval, a čím déle se díval, tím byl vzteklejší. Jeho pasáček, hoch, kterému platil za hlídání svých ovcí, tu bavil jeho nejhorší nepřátele a zpříjemňoval jim život píšťalou, která mu byla přidělena k vyhlašování poplachu. "Můj vlastní pasáček. Hoch, kterého platím ze své kapsy," zamumlal si majitel hořce. "Mou

vlastní píšťalou, pořízenou na mé náklady," dodal a vzkypěl zlostí.
Díval se na tu pokojnou scénu, až už to nedokázal dál snést, pak vyskočil ze svého úkrytu a odtrhl chlapci píšťalu od úst. Potom mu vyťal řádný políček a zařval: "Zrádce! Špione! Ty malý proradný hade!"
"Co jsem udělal, pane?" zeptal se chlapec, zatímco si masíroval otékající ucho.
"Neplatím ti, abys bavil vlky, platím ti, abys zajistil bezpečí mému stádu," řval majitel, ve tváři celý rudý.
"Ale já mu zajišťuji bezpečí. Nepřišel jste přece o jedinou ovci!"
"Tomu ty říkáš zajišťovat bezpečí? Bavíš vlky, to děláš!"
"Řekl jste mi, abych nekřičel 'Vlk!' ani nic jiného! Řekl jste mi, abych použil píšťalu, a já ji použil!" bránil se hoch tvrdohlavě.
Majitel hodil zlostně píšťalu na zem a rozdupal ji. "A máš po pískání!" zaječel. "A teď udělám totéž s tebou, hlupáku!"
V tu chvíli si však všiml, že se kolem něj začala stahovat zhruba polovina vlků, zatímco druhá polovina se blíží k nic netušícím ovcím. Byli to hodně velcí vlci a vypadali velice hladově.
"Počkej moment, chlapče," řekl. "Máme tady problém."
"Nemáme. Máte ho vy," odpověděl hoch, který vylezl na strom už po první majitelově výhrůžce fyzickým násilím.
"Co mám dělat?"
"Mohl byste třeba křičet 'Vlk!'," navrhl mu hoch a zašklebil se.
"Není tu nikdo, kdo by mě slyšel. A i kdyby mé někdo slyšel, ignoroval by to."
"Tak zkuste hvízdat. Víte přece, jak se hvízdá, ne?"
Muž se podíval na rozdupanou píšťalku, která ležela v blátě u jeho nohou. Jeden z vlků zavrčel a kruh se kolem něj stáhl úžeji. Majitel vyděšeně zaječel a pokusil se uprchnout. Jenže vlci na něj byli příliš rychlí.
Zatímco byli zaměstnáni, hoch slezl ze stromu a utekl. Vlci mu neublížili. Měli víc masa, než mohli sežrat, a koneckonců, jeho písničky se jim líbily a měli ho svým způsobem rádi.

Naučení: Hudba má kouzlo, jež hulákání postrádá.
3. Chlapec, který přemýšlel o tom, že by mohl křičet: "Vlk, vlk!"
Vdova po nešťastném majiteli ovčího stáda inzerovala, že hledá pasáčka ke svým ovcím. Introspektivní hoch ze sousední vesnice se o tom místě dozvěděl a přihlásil se jako uchazeč.
Ten hoch vlastně nechtěl být pasáčkem, ale filozofem, ale pro filozofa zrovna žádné vhodné místo nebylo volné. Kromě toho věřil, že bude mít možnost důkladně přemýšlet, až bude hlídat ovce, a práci na čerstvém vzduchu měl rád.
"Ta práce není žádné peříčko," řekla mu vdova, štíhlá a přitažlivá žena se smyslným hlasem. "Poslední pasáček zmizel a toho před ním sežral medvěd."
"Jsem ostražitý a v běhu mě nikdo nepředčí, madam," odpověděl mladík.
"Tím lépe pro tebe. Pravidla jsou jasná: nebudeš křičet 'Vlk!' pokud vlk doopravdy nebude v dohledu, a nebudeš pískat na píšťalu."
"To jsou docela rozumná pravidla, madam."
"No dobře, místo je tedy tvoje," řekla vdova.
Po několik týdnů všechno probíhalo bez potíží. Ovce se pásly, skotačily a spaly, mladík je hlídal a přemýšlel při tom o smyslu života, povaze reality a možnosti získání jistoty prostřednictvím důkazů svých smyslů. Po večerech přemítal o dichotomii mysli a těla, rána měl vyhrazena přemítání o reálné existenci vesmíru. Kolem oběda myslel na holky.
Ovcím i pasáčkovi se dařilo dobře, dokud si jednoho odpoledne, zrovna po obědě, mladík nevšiml jakéhosi pohybu v dáli. Bylo to velké a šedočerné. Mělo to chlupatý ocas, špičaté uši a dlouhé nohy.
"Docela jistě to vypadá jako vlk," řekl si mladík. "Kdybych nebyl filozof, pravděpodobně už bych začal křičet 'Vlk!', co by mi plíce stačily navzdory vdovinu zákazu. Ale já k tomu potřebuji mnohem pádnější důvod."
Zvíře s čenichem u země pomalu obkroužilo stádo a vypadalo při tom velice zaujatě tím, co cítí a vidí. Pasáček ho bedlivě pozoroval.
"Skutečně dokonale vlčí chování," řekl si. "Kdybych dal na chování a zjev, už bych určitě křičel 'Vlk!'. Ale je ten tvor opravdový vlk? Není možné, že to, co vidím, má hysterickou podstatu, že se jedná o desiluzi vyvolanou mým neustálým očekáváním vlčího útoku? Také by to mohl být důsledek zrakového klamu. Neboje to možná skutečný vlk, ale má přátelské úmysly. Mohl by to docela dobře být i pes nějaké vlku podobné rasy a v tom případě bych voláním 'Vlk!' nejen porušil zákaz, ale také se dopustil nepřesnosti."
Zatímco chlapec sledoval každý jeho pohyb s mimořádným zaujetím, zvíře se posadilo na bobek, poškrábalo se tlapou a vůbec vypadalo, jako by úplně ztratilo zájem o ovce. Pak se rozběhlo pryč a zmizelo mezi stromy.
Po pravdě řečeno, chlapec se ve svých úvahách nemýlil. To zvíře byl čistokrevný německý ovčák, zaběhlý miláček bohatého majitele cirkusu, který zrovna projížděl kolem k nejbližšímu městu. Při svém zoufalém pátrání po svém psu muž došel až do domu vdovy po majiteli stáda ovcí. Našel svého miláčka jménem Kopí, jak sedí vdově u nohou a nechá se od ní škrábat za ušima. Uchvácen její láskou ke zvířatům stejně jako její neobyčejnou krásou, majitel cirkusu se do vdovy zamiloval a ještě téhož večera spolu odjeli. Vdova nechala pasáčkovi vzkaz, na kterém stálo stručně: "Všechno je teď tvoje, chlapče."
Teď, když se z něj stal majitel stáda, začal hoch hlídat ovce ještě pečlivěji. Jednoho dne si všiml, že velké černé zvíře, velice podobné tomu, které viděl prve, jeví o jeho stádo eminentní zájem. Kopí to být nemohl, protože zrovna toho dne ráno chlapec dostal od majitele cirkusu a vdovy pohlednici, odeslanou z hlavního města mnoho mil odtud, ve které se o psu zmiňovali. Zvíře skutečně velice připomínalo vlka. Chodilo jako vlk, jazyk mu z huby visel po vlčím způsobu a sedalo si to jako vlk. Brzy se k němu připojila další dvě vlku podobná stvoření.
Chlapec šije pozorně prohlédl a řekl si: "Co to znamená být vlkem, skutečným a neoddiskutovatelným? Co je na vlcích

vlčí? Jaká je podstata vlka jako takového?" To ho přivedlo k otázce realismus versus nominalismus, jež zaměstnala jeho mysl natolik, že si ani nevšiml, jak se objevila čtyři další zvířata, velice podobná těm, která pozoroval.
Přemýšlel o esenci vlčství a přemítal, zda tato esence zapříčiňuje vlčí existenci, či zdaje vlčství výsledkem náhodně vybraných vlčích činů. Jelikož nebyl přesvědčen, zda vlci mají schopnost přijímat rozhodnutí a potenciál nutný k nezbytnému existencionálnímu skoku, a jelikož pochyboval i o jejich schopnosti poznání le néant své příslušnosti k objektivní realitě, nedokázal se rozhodnout, zda má nebo nemá začít křičet: 'Vlk!', nebo jestli má vůbec něco dělat.
Zatímco tam tak seděl hluboce ponořený ve svých myšlenkách, vlkům podobná stvoření se začala chovat vlčím způsobem, popadla jehně a odnesla ho pryč. Ostatní ovce začaly mečet a v panice se rozběhly do všech stran, čímž pasáčka vytrhly z jeho snění.
"Možná bych mohl křičet: 'Vlku podobná entita!' nebo možná: 'Smyslový vjem vlčího fenoménu!' a tak bych neriskoval přílišnou nepřesnost," pomyslel si, ale hned vytušil interpretační problémy, kterými by takový křik byl nevyhnutelně zatížen.
Tou dobou už nebylo vlku podobné bytosti nikde vidět. Ovce, které nebyly roztrhány, se rozběhly do všech stran. Vzduch byl plný prachu a jejich vystrašeného bečení. Mladík vstal, prohlédl si tu scénu a rozhodl se, že je třeba něco udělat. V tu chvíli si také všiml, že nedaleko od něj stojí velký tvor, kterého sem přilákalo ovčí bečení. Vypadal jako medvěd.
Mladík se rozhodl, že nadešla chvíle, kdy je třeba učinit konečné rozhodnutí. Zatímco přemýšlel o přesné formulaci, medvědu podobná entita ho sežrala.
Naučení: Myšlení přesné,
je někdy vcelku užitečné
Však je-li nadměrné, je jednou z cest,
jež do záhuby lehce může vést.
Když na pochybách jsi,
raději řvi.

Strojek času
…maličký strojek se náhle roztočil, stal se nezřetelným a možná sekundu vypadal jako duch, jako vír matně se lesknoucí mosazi a slonoviny; a pak byl pryč - zmizel…!
"Chcete snad říct, že strojek odcestoval do budoucnosti'?" řekl Filby.
"Do budoucnosti nebo do minulosti - nevím jistě, jestli tam nebo tam."
Z knihy Stroj času H. G. Wellse

Toto je příběh Piliboshe a jeho cest do několika vzdálených zemí světa.
Příběh nezačíná Piliboshem. V udivujícím a poněkud matoucím kosmologickém smyslu nezačíná vůbec, a stejně tak ani nekončí. Ale tuhle záležitost raději přenechme filozofům.
Pro Piliboshe příběh začal - jako mnoho jiných dobrých příběhů - tím, že císař přemítal v trůnním sále svého paláce o státních záležitostech. Vtom vešel nejvyšší admirál, který byl na první pohled velice vzrušený, a vrhl se k zemi u císařových nohou.
"Vaše nejmocnější Veličenstvo, přináším zprávy," oznámil říšský admirál stěží popadaje dech.
„Jaké zprávy? Vstaň a mluv."
Nejvyšší admirál se trochu strnule zvedl na kolena a řekl: "Na jihovýchodním pobřeží, Vaše Veličenstvo… vyneslo v noci moře na břeh…"
"Doufám že ne dalšího Člověka Horu?!" zvolal císař, zbledl a vyskočil z trůnu.
"Ach ne, Vaše Veličenstvo. Nic takového," ujistil ho admirál spěšně. "Velkou bednu. Tajemný dar moře. Pobřežní hlídka ji spatřila za úsvitu a okamžitě mě o tom informovala."
"A kde je ten tajemný dar?"
"Dal jsem příkaz, aby byl s ozbrojeným doprovodem neprodleně přenesen do paláce, Vaše Veličenstvo."
"Idiote! Co když je to nějaká blefuskánská lest? Nezastaví se před ničím, aby získali zpátky svou flotilu!" zařval císař.
"Blefusku leží na severu, Vaše Veličenstvo. Jelikož nemají svou flotilu, mohli by jen těžko něco umístit na našem jihozápadním pobřeží," řekl admirál.
"Možná," přiznal císař zamračeně. "Nu což, podíváme se na to. Nech to přinést sem ke mně. A zdvojnásob stráže."
Když císař znovu osaměl, vrátil se v duchu k podivným událostem, které se přihodily za jeho panování. Zaprvé - a co se jeho týkalo, už to samo o sobě by stačilo - to byl příchod velkého Člověka Hory, Quinbuse Flestrina, s jeho podivnými historkami o cizích zemích plných obrů, jako byl on sám; pak ohromující ukořistění blefuskánské flotily; a teď zase tajemná bedna, která se objevila na pobřeží. Jeho panování bylo dobou slavných divů a možná, že ještě slavnější se chystaly v budoucnosti.
Bedna, jak se ukázalo, byla velká asi jako menší selské stavení. Vypadala docela odolně, ačkoliv její provedení bylo hrubé, bez jemných detailů, kterými se vyznačovala díla liliputánských řemeslníků. Mosazné kování a mosazný klíčový štítek byl zašlý dlouhým pobytem v moři, ale jinak se bedna zdála být v docela dobrém stavu. Na straně přivrácené k císaři visel obrovský zámek v oušku tlustém jako mužské stehno.
Na císařův příkaz byly přineseny schůdky a on vystoupil na bednu, aby si prohlédl desku umístěnou na víku. Byla stříbrná, silně zčernalá a zdobily ji loket vysoké znaky. Císař, který byl pyšný na své kaligrafické umění, si nechal přinést psací potřeby a vlastnoručně vyhotovil jejich kopii: A. D. 1699, L. G. Nic mu to neříkalo, a tak nechal poslat pro učence, kteří by nápis prostudovali a rozšifrovali.

Pak, potěšen svým úlovkem, císař zase sestoupil dolů. Obrátil se k nejvyššímu admirálovi a řekl: "Rádi bychom se podívali, co je uvnitř."
"Klíč ještě nedorazil, Vaše Veličenstvo. Zařídím, aby byl do hodiny tady," řekl nejvyšší admirál, opakovaně se při tom ukláněje.
Donést klíč byla záležitost poměrně jednoduchá. Otočit jím v zámku se ukázalo být něco docela jiného.
Jelikož klíčová dírka byla vysoko nad úrovní očí, byl předvolán královský tesař, aby vyrobil plošinu. Pak byl povolán umývač nádobí z královské kuchyně, aby vycídil zrezivělé části mechanismu pískem. Ale uplynula větší část dne, než císařův oblíbený zápasník - nejsilnější muž celého Liliputu - pootočil klíčem v zámku. S největším vypětím sil jím pak otáčel dokola, až se konečně ozvalo cvaknutí a petlice odskočila. Zápasník, zpocený a rudý ve tváři, zůstal viset přes klíč skleslý jako mokrá punčocha.
„Je otevřeno, Vaše Veličenstvo!" zvolal nejvyšší admirál.
"Víko! Rychle, ať je zvednuto víko!" přikázal císař.
Dvěma kopiníkům se podařilo zaklesnout hroty svých zbraní pod víko. S pomocí ostatních zvedli víko a zajistili ho.
Císař mezitím vystoupil na plošinu; zvědavostí už dávno zapomněl na své původní podezření vůči Blefuskáncům. Nahlédl dolů do bedny a potěšeně vykřikl.
Vnitřek bedny zůstal dokonale suchý. Byl vystlán hrubým plátnem a skrýval v sobě křeslo - nebo něco, co se křeslu velice podobalo - v každém případě spíš křeslu, než čemukoliv jinému - vyrobené z lesklého stříbřitého kovu a připevněné mosaznými svorníky na slonovinový podstavec, vyzdobené křišťálovými tyčinkami a válci, které mu dodávaly poněkud neskutečný vzhled. Uprostřed všeho toho třpytu bylo sedlu podobné sedátko jako stvořené pro vladaře. Císař se do té věci zamiloval na první pohled.
"Dovezte jeřáby a rumpály! Svolejte řemeslníky!" přikázal. "Ať je ten podivuhodný předmět okamžitě vytažen!"
"Ale co to je, Vaše Veličenstvo?" zeptal se admirál.
"Pošlete pro hlavního mudrce. Ten nám řekne, co to je. Ale ať už je to cokoliv, je to naše a líbí se nám to!"
Jak si císař předmět prohlížel, byl stále víc a víc přesvědčen, že se jedná o jakési křeslo - třebaže křeslo, jaké nikdy před tím neviděl, ani si nedokázal představit. Když do sálu vešel hlavní mudrc, belhaje se tak rychle, jak mu jeho staré nohy dovolily, a svíraje přitom v ruce svitek papíru, na který císař vlastnoručně obkreslil symboly, byl ihned uveden k císaři a vyzvednut k němu nahoru. Při pohledu na předmět v bedně stařičký učenec vykřikl.
"To je zjevení! Stroj odnikud! Vypadá přesně tak, jak ho popsal!" křičel starý mudrc mávaje při tom vzrušeně rukama.
"Kdo to popsal? Co za proroctví to bylo?" otázal se ho císař.
"Člověk Hora, Vaše Veličenstvo!"
"Co to má co dělat s Člověkem Horou? Nikdy o ničem takovém nemluvil. Věděli bychom o tom."
"Bylo to v jeho zápiscích, Vaše Veličenstvo. Ach ano, je to ono. O tom nemůže být žádných pochyb," řekl učenec potěšené a zamnul si ruce.
Pak všechno císaři vysvětlil. Nedlouho poté, co Quinbus Flestrin, Člověk Hora, byl dopraven do hlavního města Mildendo, byl prohledán a byl pořízen soupis jeho vlastnictví. Mimo jiného se u něj našel i zápisník plný podivných značek, o kterých se předpokládalo, že jsou písmem. Zápisník byl předán akademii k prostudování a rozluštění. Pro všechno to vzrušení následujících dnů pak císař na zápisník docela zapomněl.
"Rozluštili jste to? Dokážete to přečíst? Co tam stojí?" zeptal se dychtivě.
"Některé věci jsou nám stále nejasné, Vaše Veličenstvo, ale mnoho jich je jasných. Jsme si jisti, že se jedná o deník, a-"
Císař ho posuňkem umlčel. Obezřetnost byla na místě. Obrátil se a naznačil ostatním, aby se vzdálili. Říšský admirál protestoval zdůrazňuje své obavy o císařovu bezpečnost, ale musel odejít spolu s ostatními. Když se dveře zavřely a císař s učencem osaměli, císař mu pokynul, aby pokračoval v líčení.
"Ta bedna je majetkem Člověka Hory. O tom nemůže být nejmenších pochyb," zopakoval mudrc.
"Jak si tím můžeš být tak jist?" zeptal se císař.
"Ty značky na víku, které Vaše Veličenstvo okopírovalo s takovou zručností a dovedností, jiné vysvětlení nepřipouštějí. V zemi, ze které Člověk Hora přišel, byl nazýván Lemuelem Gulliverem," vysvětlil stařičký učenec. "Svůj domov opustil čtvrtého května 1699 podle jejich kalendáře a plul na jih lodí nazvanou Antilopa - jméno, které, jak věřím, má pro jejich lid náboženský význam. Byl to velice metodický tvor, Vaše Výsosti. Všechno kolem sebe pozorně sledoval a zapisoval si to s neobyčejným smyslem pro podrobnosti."
"A co ten stroj?" zeptal se císař netrpělivě.
"Ach ano, stroj. Velice zajímavá záležitost, jen co je pravda," řekl hlavní mudrc, sáhl do záhybů svého oděvu a vytáhl odtamtud hrst popsaných svitků. "Ano. Nanejvýš zajímavá. I na Člověka Horu to velice zapůsobilo. Není divu." Stařec začal třesoucím se prstem hledat jistou pasáž textu, netrpělivě si při tom něco tiše mumlaje. Konečně spokojeně přikývl, oddálil od sebe listiny co nejdále a začal nahlas předčítat ze svých poznámek:
"'1. dubna 1699' -to datum má pro lid Člověka Horu jistý význam, Vaše Veličenstvo- 'Dnes jsem seděl ve své pracovně a pročítal své záznamy, připravuje se na svou nadcházející cestu. Přitom se mi přihodila věc tak úžasná, že váhám svěřit ji papíru, neboť kdyby si to někdo přečetl a uvedl v obecnou známost, byl bych zesměšněn, ne-li rovnou uvězněn jako blázen. A přitom i ve chvíli, kdy píši tyto řádky, stojí přede mnou na stole hmatatelný důkaz.
Zrovna jsem zaznamenával nějaké položky do své účetní knihy, když tu mé oči upoutal rychlý pohyb přede mnou. Vzhlédl jsem od knihy a uviděl malý mechanický předmět blyštící se uprostřed stolu. Ještě před okamžikem tam nic nebylo. Teď se tam nacházelo malé zjevení. Ale přitom to zjevení být nemohlo. Večer byl chladný, v krbu hořel jasně oheň a přede mnou na stole stály tři svíce, takže jsem měl dostatečné osvětlení k prozkoumání předmětu. Ve svém překvapení jsem vyskočil a převrhl židli, ale předmět se ani nehnul a já neutekl. Jeho zář rychle pohasla a teď stál tiše a nehybně na mém stole.'"

"Kouzla," vydechl císař přidušeným hlasem.
"'Má zvědavost byla silnější než strach,'" pokračoval učenec, "'Opatrně jsem se k předmětu přiblížil a pozorně si ho prohlédl. Byl vyroben z mosazi, slonoviny a křišťálu, umístěn ve velice jemném rámu ze stříbřitého kovu a ve svém středu měl malé sedlo nebo sedátko. Předmět zabíral prostor krychle o hraně asi pět palců. Nejsem o nic víc schopný určit jeho účel, než objevit jeho původ, ale domnívám se, že by byl docela přiměřeným trůnem pro panovníka, který by neměl víc než šest palců na výšku.'"
"Pokračuj. Co tam stojí dál?" pobídl císař učence netrpělivě.
"Dále píše o účtech, listinách a chirurgických nástrojích, Vaše Veličenstvo. O předmětu se zase zmiňuje až o několik stran dále-"
"Přečti mi je," přikázal císař.
Hlavní učenec zalistoval ve svých poznámkách, až našel patřičnou stránku. Znovu podržel listiny v napřažené ruce co nejdále od očí a začal číst zápisky Lemuela Gullivera.
"'27. dubna 1699. Všechny přípravy na odjezd jsou už skončeny. Dnes mi přinesli skříňku, kterou jsem si nechal vyrobit pro svůj malý strojek odnikud, neboť si jej zamýšlím vzít s sebou na Antilopu. Jak jsem se doslechl, takové hračky a cetky mohou být v jižních mořích s velkým ziskem vyměněny za cenné zboží.'" Učenec se odmlčel, očima přelétl poznámky a pak řekl: "Dál už se o tom předmětu nezmiňuje, Vaše Veličenstvo."
Císař neodpověděl. Díval se na stroj v bedně před sebou s podivným leskem v očích, a když promluvil, zněl jeho hlas vzrušeně a cize: "Jak zvláštní, že Člověk Hora byl prostředníkem osudu. Jakému podivuhodnému světu to vládneme!" Pak se obrátil na starého učence a řekl:
„Jen si pomysli, jak si s námi osud někdy pohrává: velký Člověk Hora byl pouze posel, který nám přinesl odměnu za naši statečnost, moudrost a velkolepost!" Ukázal na blyštivý předmět v bedně a řekl slavnostním hlasem: "Hle, nejvyšší trůn Liliputu!"

Slavnost umístění zázračně seslaného trůnu Liliputu byla důvodem k velkým oslavám. Ve všech vesnicích se tančilo v ulicích, všude zněly písně a lahodné víno nazývané glimigrim proudilo jako potůčky na jaře.
Nikde však nebyla nálada veselejší než v královském í paláci. Nový trůn byl pečlivé umístěn na plošinu se schůdky, byl nad ním vztyčen purpurový baldachýn a byl vyzdoben vonnými květinami. Když císař slavnostně vešel do trůnního sálu v doprovodu císařovny a všech princů a princezen královské krve, dvořané začali hlasitě jásat a provolávat mu slávu. Pomalu a důstojně došel k trůnu a za stálých ovací se na něm usadil.
Zábava pokračovala. Byli tam žongléři, akrobaté a tanečnice nad jiné zručnější, předváděly se alegorie císařova triumfu nad proradnými Blefuskánci a zrady Quinbuse Flestrina, hrála hudba a všechno bylo krásné a blyštivé. Císař Liliputu seděl po celou dobu na svém zářivém trůnu, shovívavě vše pozoroval, občas se usmál a dal tak najevo svou spokojenost a souhlas s loajalitou svých poddaných a dvořanů.
Nikdo si nebyl tak docela jist, co se stalo pak. Flimnap, nejvyšší komoří, prohlašoval, že se císař náhodou dotkl svou urozenou nohou jednoho ze slonovinových sloupků, ale Flimnap byl důvěrníkem Quinbuse Flestrina a jeho slovům nebylo možno věřit. Balmuff, nejvyšší sudí, tvrdil něco jiného: říkal, že císař určitým způsobem zatočil svým prstenem, přičemž zamumlal svými královskými rty jakási neznámá slova a výsledkem bylo kouzlo. Ale každý věděl, že Balmuff byl velice pověrčivý muž. Skyreš Bolgolam přísahal, že se z nebe natáhla božská ruka a uchopila císaře do svého ochranného sevření, ale nejvyšší admirál ten večer nezřízeně holdoval glimgrimu, což značně snížilo důvěryhodnost jeho pozorování. Pravda zůstávala i nadále skryta.
Co se ví jistě, je, že v jednu chvíli seděl monarcha na svém zázračně seslaném trůnu, pak se trůn začal chvět, jeho obrysy se rozmazaly a byl pryč. A o pouhý okamžik později, uprostřed zmateného pobíhání dvořanů, poplašených výkřiků a rozhlížení královských gardistů a omdlévání dvorních dam a několika prominentních gentlemanů se císař znovu objevil, poněkud brunátný v obličeji, ale pořád ve vší své vladařské důstojnosti, na svém trůně. Došlo k dalšímu omdlévání, jásání a palácem se rychlostí blesku roznesla zpráva, že Golbasto Momaren Evlame Gurdilo Sefin Muly Uly Gue, nejmocnější císař liliputský, byl nejen mocí, jež dlí na nebesích, posazen na trůn, ale byl mu i na krátký okamžik umožněn pohled na království, jež ho čeká na onom světě. Císař to nepopíral.
Příštího dne císař nařídil, aby byl trůn vrácen do bedny a umístěn pod stráž do nejhlubšího kouta královské pokladnice. Tak vznešený předmět, prohlásil, nemůže být snižován každodenním používáním. Bylo by to přinejmenším bezbožné.
Mezi dělníky určenými k stěhování byl i mladý tesařský učeňjménem Pilibosh. Než byl trůn umístěn do bedny, shromáždili se kolem něj všichni dělníci a zbrojnoši - v obezřetné vzdálenosti - aby si ho ještě alespoň naposled prohlédli. Ne tak Pilibosh.
Zatímco si ostatní ukazovali, vyvalovali oči a užasle vzdychali, Pilibosh odvážně vystoupil na zázračně seslaný trůn a posadil se na sedátko. Nahlas se zasmál všem ohromeným obličejům kolem a zaujal vladařskou pózu, pohodlně se opřel a položil si nohy na slonovinové sloupky. Vtom se trůn znovu začal chvět a v příštím okamžiku byl pryč; nezůstalo po něm nic než ozvěna vyděšeného výkřiku.
Přes všechny svoje chyby byl Pilibosh rozumný mladík. Když se kolem něj začalo střídat světlo a tma se stále stoupající rychlostí, byla jeho první reakcí ochromující hrůza. Pak všechno kolem potemnělo a zmizelo docela. Pilibosh si nedokázal představit, co se děje, ani kam se to dostal, ani jak. Shodou okolností měl na Liliputány docela slušný smysl pro humor, ale na své současné situaci nic zábavného neshledával. Instinktivně uchopil páky před sebou, snaže se zastavit to, co se s ním dělo.
Pak před ním důsledky jeho konání vyvstanuly v plné velikosti. Znesvětil svým sprostým zadkem zázračně seslaný trůn. Zahrával si s královským a posvátným předmětem. Ukradl, ač naprosto bezděčně, majetek koruny. Při pomyšlení

na trest, který ho čekal v Liliputu, páky pustil. Ať už mířil kamkoliv, jeho šance přežít tam byly rozhodně větší, než kdyby se vrátil domů.
Přesto už páky přitáhl natolik, aby se jeho pohyb stal řízeným. Přemisťoval se teď v prostoru stejně jako v čase, opsal dlouhou pozvolnou křivku z jižní polokoule na severní, přičemž se stočil poněkud na západ a přistál ve městě Londýně o nějakých dvě stě let později. Tou dobou už si rychlé střídání světla a tmy vybralo svou daň. Piliboshovi třeštila hlava a žaludek měl jako na vodě.
Znovu přitáhl páku, tentokrát mnohem opatrněji, a pustil ji. Mihotání světla se zpomalilo, pak ještě víc a nakonec ustalo docela.
Pilibosh se opatrně rozhlédl. Byl uvnitř nějaké obrovské haly. Obrovským oknem tam proudilo slabé měsíční světlo, dovolující mu prohlédnout si své nejbližší okolí.
Zázračně seslaný trůn spočinul na hladké čtvercové plošině o hraně asi tak třetiny blustrugu. Zdálo se, že je vyrobena ze dřeva. Na ní byly naskládány vysoké hromady jakéhosi hrubého materiálu.
Poblíž leželo něco, co připomínalo oštěp. Dlouhé to bylo asi jako Pilibosh. Na oštěp to však bylo trochu těžké, a příliš těžké na vrhání. Hrot to mělo z kovu, lehce stočeného a pokrytého zaschlou modročernou substancí. Pilibosh už se ho chtěl dotknout, když ho napadlo, že by to mohl být jed. Opatrně si přičichl. Nebylo to cítit nijak zle. Pro každý případ to však nechal na pokoji.
Náhle jeho pozornost upoutal záblesk světla. Když se přiblížil k jeho zdroji, zjistil, že se jedná o křišťálovou nádrž naplněnou stejnou modročernou kapalinou. Bylo naprosto neobvyklé, aby byl jed skladován tak bezstarostně.
Pilibosh se vrátil k zázračně seslanému trůnu a začal přemýšlet o tom, co viděl. Napadlo ho, že oštěp vypadal jako ten vynález, který v Liliputu používali k psaní písmen na papír. Pero se tomu říkalo. A modročerná kapalina se jmenovala inkoust. Pilibosh se vydal k nejbližší hromadě a zjistil, že horní plát je pokryt značkami v úhledných řádcích. Ačkoliv se nikdy neobtěžoval s uměním čtení, poznal psaní, když ho viděl - a tohle bylo nade vší pochyby psaní. Každé písmeno bylo skoro tak velké, jako jeho dlaň.
Zachvátil ho strach hraničící s panikou. Nějak se dostal do bájné země Člověka Hory, Quinbuse Flestrina. Byl obklopen obry, ohromnými bytostmi dvanáctkrát většími, než byl on sám; byl jim plně vydán na milost a nemilost. Nebyli tam liliputánští lučištníci, kteří by ho chránili, ani hrdinný císař Liliputu, který rozséval mezi obrti strach svým neohroženým pohledem a hromovým hlasem. Musel rychle pryč.
Jak se obrátil, aby se rozběhl zpátky k zázračně seslanému trůnu, v místnosti vzplálo světlo a dovnitř vešli Muž Hora a Žena Hora. Pilibosh se rychle ukryl mezil knihami. Trůn se leskl kousek od něj, ale on se k němu neodvažoval přiblížit. Obři na něj byli příliš rychlí.
Světlo se rozzářilo jasněji a Pilibosh si teď mohl prohlédnout celou místnost. Byl to velice skrovně zařízený pokoj: stůl, na kterém stál, pár židlí, knihovna a nic jiného. Pilibosh opatrně vykoukl a uviděl, že Muž Hora a Žena Hora stojí u dveří. Ve svých obřích obličejích měli ustaraný výraz. Ačkoliv jejich řeči nerozuměl, tón, kterým mluvili, mu připadal starostlivý.
"Skutečně si myslíš, že se to Henleyovi bude líbit?" zeptala se Žena Hora.
"Myslím, Jane. Určité bude. Je to ohromující představa a už se nemohu dočkat, až ji rozvedu," odpověděl mužský obr.
"Určitě to je… fantastické."
"Články, které jsem na to téma uveřejnil v Science Schools Journal se setkaly s velkým ohlasem. Nemůže to selhat, Jane. Jediná věc, která mi trochu dělá starost…"
"Pověz mi to, H. G."
"No, je to ten název, má drahá. Časoví argonauti mi připadá trochu…"
"Ano, je to trochu…"
"A nic lepšího mne nenapadá… hej, copak to tu máme?" řekl Muž Hora, když si povšiml zázračně seslaného trůnu.
Pilibosh zahlédl v obrových očích světélka zájmu a zvědavosti. Skrčil se ještě hlouběji mezi knihy. Pokud obr vezme trůn do ruky, bude všechno ztraceno.
"Nevím, H. G. Já to sem nedala. Nemyslím, že bych to kdy dřív viděla. Co myslíš, že by to mohlo být?" zeptala se Žena Hora.
"Hm, je to - řekl bych, že je to jeden z těch - možná něco jako … hodiny?"
"Má to maličké sedlo a rukojeti. Takové hodinky jsem ještě neviděla."
"To nejsou rukojeti, Jane, to jsou řídící páky," řekl Muž Hora zamyšleným hlasem. "Vlastně to vypadá jako miniaturní verze vynálezu, který používá můj časový argonaut. Je to rozhodně zvláštní."
"Maličký stroj času," řekla Žena Hora tiše.
"Ano, maličký stroj času. Stroj času, Jane! To je ono!"
"A co, H. G.?"
"Název mé knihy!" zvolal Muž Hora.
Oba začali vzrušeně mluvit jeden přes druhého, a jak se jejich hlasy vzdalovaly, Pilibosh se odvážil vykouknout. Muž Hora a Žena Hora tancovali v kruhu, rukama se vzájemně objímali kolem pasu a šťastně se smáli. Pohled na ně připadal Liliputánci směšný a děsivý zároveň - a dodal mu naděje. Pokud by tak nějakou chvíli vydrželi, mohl by se pokusit uniknout.
Vyskočil ze svého úkrytu a vyhoupl se do sedla. Rukou stiskl páku a stlačil ji opačným směrem, než minule. V tom okamžiku se Muž Hora podíval směrem ke stolu a spatřil ho - ale příliš pozdě. Nemohl už udělat nic. To poslední, co Pilibosh zahlédl, byly mužovy bledé oči upřené na něj, vytřeštěné v bezmocném úžasu přes ženino rameno.
Pilibosh zavřel oči a vrhl se do minulosti. Tentokrát nestiskl žádnou jinou páku, takže v prostoru zůstal prakticky na stejném místě. Pokusil se odhadnout zhruba stejnou dobu a pak pákou trhnul zpátky do původní polohy.

Zázračně seslaný trůn se okamžitě zastavil a Pilibosh, který na to nebyl připraven, byl katapultován hlavou napřed až narazil na mosazný sloup pokrytý ztuhlými kapičkami a proužky vosku. Nahoře na sloupu hořel oheň a Pilibosh se dovtípil, že byl pořád mezi Lidmi Horami a právě narazil do jednoho z jejich svícnů. Trochu se sebral, rozhlédl se a srdce se mu leknutím div že nezastavilo.
Před ním, udiveně třeštící oči na zázračně seslaný trůn Liliputu, byl Quínbus Flestrin sám. V tom se nemohl splést. Pilibosh viděl Člověka Horu osobně několikrát - člověk ho během jeho pobytu v Liliputu mohl těžko přehlédnout - a v paláci hleděl nejméně tucetkrát na jeho portrét. Byl to nepochybně on. Určitě v tom vězela nějaká jeho temná kouzla, pomocí nichž chytal nevinné Liliputány pro své nečisté účely.
Ale Quinbus Flestrin se nezdál být o nic méně překvapený než Pilibosh. S ústy dokořán civěl na zázračně seslaný trůn Liliputu. Nejvíc ze všeho vypadal jako dokonale překvapený člověk, a kdyby si Pilibosh nebyl naprosto jistý, že za tím vězí kouzla, řekl by, že Člověk Hora liliputánský trůn ještě nikdy neviděl.
Ozval se výkřik a rána, jak Člověk Hora vyskočil a převrhl při tom židli. To Piliboshovi stačilo. Vyděšený, vyčerpaný, umdlévající hladem i rostoucím strachem, že se ze země Lidí Hor živý nedostane, zareagoval tak, jak zareagoval: ve snaze uniknout skočil šipkou dolů ze stolu.
Přistál nezraněný. Zatímco si rovnal kosti i myšlenky, uviděl, jak se nohy Člověka Hory blíží ke stolu. Pilibosh se rozběhl opačným směrem a narazil hlavou do obrovského kufru, který stál s víkem zvednutým u zdi. V prostoru mezi kufrem a zdí ležela stará bota a Pilibosh se v ní ukryl. Taje dech čekal na těžké dunění nohou svého pronásledovatele, ale neozvalo se nic. Nakonec vyčerpáním upadl do neklidného spánku.
Když se probudil, zářilo oknem do pokoje slunce. Byl celý ztuhlý a rozbolavělý a velice hladový, ale neodvážil se vylézt ze svého úkrytu dřív než se ujistil, že Člověk Hora v místnosti není.
S vypětím všech sil se mu podařilo vyšplhat na lenoch židle a odtud na stůl. Tam utrpěl šok, který ho srazil na kolena. Zázračně seslaný trůn byl pryč. Byl tu uvězněn navždy.
Pilibosh se svalil na desku stolu a chvíli ležel bez hnutí přemožen žalem. Všechno bylo ztraceno. Rodina, přátelé - Liliput už nikdy neuvidí.
Po chvíli se přinutil vstát. Situace si vyžadovala chladnou mysl. Jeho rodina se k němu nikdy nechovala zvlášť dobře; jeho přátelé byli banda povalečů; Liliput bylo nudné místo pro talentovaného a chytrého mladíka. Pro Piliboshe to navíc bylo místo značně nezdravé. Nebylo rozumné se tam vracet, ani kdyby mohl. Země Lidí Hor pro něj mohla docela dobře být i zemí nových možností.
Ale stejně, bude se tu cítit osamělý. Přál by si, aby si sem s sebou mohl přivést švadlenku Glinzibrittu, pasačku krav Manakeenu nebo kuchtičku Zintilu. A sotva si vzpomněl na Zintilu, uvědomil si, že už dlouho nejedl a má opravdu pořádný hlad.
Na stole stál šálek o velikosti solidního bazénu a na dně byla spousta studeného slazeného čaje. Pilibosh se napil a pak se vydal na procházku po ubruse, sbíraje drobty chleba a sýra. Byl suchý a hrubý, ale snědl ho do posledního kousku.
Cítil se teď o mnoho lépe, a proto se posadil na jednu ležící knihu, aby si promyslel svou situaci. Nedbalé zvyky Lidí Hor ho zásobí dostatkem jídla. Bota byla přiměřeným, třebaže ne příliš pohodlným, útočištěm. Konec konců to nebylo zase tak špatné místo.
Znovu se prošel po stole, posbíral víc drobtů a nakonec se podíval dolů do otevřeného kufru. Tak uviděl řešení svých bezprostředních problémů. Seskočil na židli, ze židle na podlahu a vyšplhal se do kufru. Tam, úhledně srolované, ležely punčochy Člověka Hory. Pilibosh si vybral jednu z měkké vlny, přehodil ji přes okraj kufru a pak si ji vtáhl do své boty.
Šťastnou náhodou měl u sebe pořád ještě své nástroje, bezpečně ukryté v kapse pracovní zástěry. Kladivo a ostré dláto měl za pasem. Během několika minut přesekal punčochu v půli. Horní část mu poslouží jako měkká matrace, zatímco dolní jako uspokojivý spací pytel.
Teď už zbývala jen jediná věc: zbraň. Tam, kde se válelo tolik jídla, jistě nebude nouze o myši. A myši v tomto světě budou určitě velké jako berani a pravděpodobně velice divoké. Pilibosh odsekl z podlahy dlouhou třísku a strávil zbytek dne výrobou pořádného kyje. Pak už se cítil mnohem bezpečněji.
K večeru se Quinbus Flestrin vrátil do pokoje a zůstal tam delší dobu. Naházel do kufru několik nových věcí, ale většinu času strávil u stolu, kde psal. Vypadal při tom velice zamyšleně. K Piliboshovu potěšení při tom pil čaj a jedl sušenky; ale trůn s sebou nepřinesl.
Každého dne trávil Quinbus Flestrin větší část večera v pokoji. A každého dne Pilibosh marně čekal, že mu vrátí trůn. Už nemyslel na Liliput, Jenže neexistovala žádná jiná relativně bezpečná cesta, jak by se mohl dostat kamkoliv jinam.
Pak jednoho večera vešel Člověk Hora do místnosti a s sebou nesl mosazí okovanou skříňku o velikosti liliputánské chýše. Pilibosh ji zahlédl jen na okamžik, než mu Quinbush Flestrin zmizel za stolem. Než té noci opustil místnost, uložil skříňku do kufru.
Sotva odešel, Pilibosh sešplhal do kufru, aby si skříňku prohlédl. Měsíční světlo jasně zářilo a on mohl docela pohodlně přečíst symboly, vyryté do stříbrné destičky na skříňce: A. D. 1699, L. G. Destička mu byla nějak povědomá. Znovu si prohlédl obří skříňku s mosazným kováním a petlicí, visací zámek - a najednou věděl.
V hlavě měl bouři a nebyl v tu chvíli dalek omdlení. Vylezl z kufru, dopotácel se ke své botě a tam vyčerpaně klesl. Bylo to naprosto nemožné a přitom to byla pravda. Důkaz viděl na vlastní oči. Byla to bedna, ve které se zázračně seslaný trůn dostal do Liliputu. Ale nemohl by se tam dostat, kdyby ho on, Pilibosh, nedopravil do světa Lidí Hor. Jenže by ho tu nemohl dopravit, kdyby se nejdřív nedostal do Liliputu. A to by se nemohlo… on by nemohl… a přitom tu byl a všechno se to stalo… nebo stane… pokud už se to… ale pak by nikdy… jenže muselo.
Čarodějnictví. Kouzla. Nečisté čáry Quinbuse Flestrina. Jenže Člověk Hora se zdál být tím vším stejně překvapen, jako Pilibosh.

Pilibosh se pokusil přinutit svůj mozek pochopit a neuspěl. A jelikož neuspěl, přestal o tom přemýšlet. Byl praktický muž a především si hleděl toho, aby se dostal na nějaké místo, pokud možno takové, kde by se mohl setkat s maličkými ženami, a až potom ho zajímaly tajemné záhady vesmíru. Usnul spánkem spravedlivých, ze kterého ho probudilo až hlasité zabouchnutí kufru. Protřel si oči a uviděl, že víko kufru bylo zavřeno a zamčeno. Zázračně seslaný trůn mu unikal navždy.
Podlaha se zachvěla pod nohami obrů. Uslyšel hlas Quinbuse Flestrina, který říkal: "Tenhle kufr a pak ty dva dole. Všechno ostatní už by mělo být naloženo v bristolském dostavníku."
"Jak poroučejí, pane," odpověděl jiný hlas.
"Už je neseme, pane Gullivere," řekl třetí.
Pilibosh se posadil. Byl obklopen obry a neměl kudy uniknout. Pak uslyšel, jak jeden z nich odchází. Zůstali dva. Zvedl svůj kyj odhodlán bránit se do posledního dechu.
"Seš připravenej, Dane?" zeptal se jeden obr.
"Jo, Pate," odpověděl druhý.
Kufr se zvedl do vzduchu. Pilibosh vzhlédl a uviděl obra v záplatovaném a potrhaném obleku, s širokým brunátným obličejem, placatým nosem a modrýma vodnatýma očima upřenýma přímo na něj. Kufr s třesknutím dopadl na podlahu, obr udělal ve vzduchu mezi svým obličejem a kufrem jakési znamení a zvolal: "Matičko Boží a svatý Patricku, vochraňujte nás vodě všeho zlýho! Viděls to, Dane?"
"Andělé a svatí na nebi, chraňte nás před maličkým lidem!" zvolal druhý obr.
Okamžik stáli bez hnutí. Pak první obr přistoupil blíž a řekl: "Koukni, Dane, má za pasem kladivo! Je to leprechaun!"
"Teď vopatrně, Pate. Má v tý svý malinkatý ruce dubový klacek a jenom sám ďábel ví, co s ním míní udělat!"
Pilibosh vyskočil z boty a divoce zamával kyjem. První obr smekl svůj rozedraný klobouk a usmál se. Pilibosh zaváhal a ruka s kyjem mu poklesla.
"Vidíš to, Dane? Určitě nám nechce ublížit. Že ne, ty můj maličkej?"
"Nespouštěj ho z očí, Pate. Jen mrkneš a je pryč!"
"Kampak by utíkal? Určitě je tu stejně daleko vod domova jako my," řekl první obr a poklekl před Piliboshem najedno koleno. "Skoro bych řek', že v tyhle zatracený zemi strádá stejně jako my dva."
"A co tě při tom napadá, Patricku Geraghty?"
"To samý, co tebe, Danieli Keyesi. Že z nás budou boháči, když pomůžeme tomu maličkýmu domů, kde by nám se svými maličkými přáteli mohl náležitě vokázat svou vděčnost."
"Vopravdu si to myslíš?"
"Jo," řekl první obr. "A co na to říkáš ty? Chceš, abysme tě vodnesli domů, a vodměníš se nám, dyž to uděláme?" zeptal se mírným hlasem.
Pilibosh nerozuměl slovům, která mu byla určena. Ale z jejich tónu a mužovy pózy usoudil, že mu nabízejí svou oddanost - a co bylo ještě lepší, způsob, jak by mohl tohle místo bezpečně opustit.
"Já, Pilibosh, vaši pokoru přijímám. Můžete mi sloužit," řekl čistým, důstojným hlasem.
"Copak to povídal, Pate?"
"Ať mě ďas, estli sem mu rozuměl. Ale rozzlobeně to neznělo, tolik eště vím," řekl první obr a položil ruku dlaní nahoru na zem před Piliboshem.
Teď nastal čas být odvážný a rozhodný. Pilibosh vystoupil na mužovu mozolnatou, špinavou dlaň a pevně se chytil jeho vztyčeného palce. Obr vstal a zvedl Piliboshe na úroveň očí.
"Nedám si tě do kapsy, páč se bojím, že bych tě moh' rozmáčknout. Budeš cestovat na mý hlavě a můj klobouk tě bude chránit. Máš tam i díry na koukání. Budeme v bezpečí doma, než kdo zmerčí, že sme pryč."
"Můžeš mne dopravit do bezpečí," řekl Pilibosh a doprovodil svá slova nedbalým pokynutím ruky.
Obr si ho opatrně postavil na hlavu. Pro Piliboshe náhle nastala tma, jak byl přikryt kloboukem. Na okamžik ho zachvátila panika, a pak si řekl, že je to asi způsob, jak tihle tvorové přenášejí cenné předměty. V obrově klobouku bylo několik nerovných otvorů a Pilibosh, jakmile se jednou usadil, se těšil z hezkého rozhledu, ačkoliv cestování to jinak bylo poněkud nepohodlné.
A tak začala dlouhá, pomalá cesta, při které Piliboshovi oddaně sloužili dva obři. Docela si je oblíbil a říkal jim 'Dan' a 'Pat', třebaže mu ta jména připadala pro tak velké tvory směšně malá, ale zdálo se, že jim připadají docela přiměřená. Oni mu říkali 'Billy Bash', což se poměrně shodovalo s jeho skutečným jménem.
Pilibosh byl chytrý chlapec a brzy se naučil dost z jazyka Lidí Hor, aby dokázal sledovat jejich konverzaci, která se většinou točila kolem budoucího velkého bohatství a života v přepychu. Pilibosh se dozvěděl, že kvůli tomu míní podniknout strastiplnou cestu po moři a s úžasem se dozvěděl i o své roli v jejich očekáváních.
Dan a Pat ho zjevně nesli ke kouzelnému ostrovu, kde přebývá ztracená kolonie Liliputánů. Svými velkými nemotornými jazyky to slovo zkomolili, že znělo jako 'leprechauni', ale co tím mysleli, bylo celkem jednoznačné. Mluvili o malém, moudrém lidu, laskavých přátelích, ale hrozivých nepřátelích, řemeslnících nevídané zručnosti a majitelích velkého bohatství. Brzy bylo zřejmé, že míní Piliboshe předat jeho soukmenovcům za štědré výkupné.
To všechno stavělo do docela jiného světla. Liliputáni samozřejmě měli své dobré vlastnosti, ale štědrost mezi ně zrovna nepatřila. Věci by se patrně nepříjemně zkomplikovaly, když by dali najevo svůj nezájem zaplatit výkupné za cizince z nějaké neznámé země.
Pilibosh se nakonec rozhodl, že se bude muset společnosti svých sluhů ve vhodný čas vzdát. Od té chvíle poslouchal jejich rozhovory co nejpozorněji, dychtě dozvědět se co nejvíc o svých soukmenovcích. Zdálo se, že se jedná spíše o venkovany: bydleli v tvrzích, v příkopech a kopcích, a ne v krásných městech, jako je Mildendo, liliputánská metropole. Z nějakého nejasného důvodu sestával veškerý jejich průmysl z výroby bot. Navzdory takto omezené

ekonomice každý jediný z nich vlastnil obrovský poklad. Piliboshovi připadala představa takovéto společnosti fascinující.
Šestého dne po jejich přistání si Pat s Danem jednoho odpoledne zdřímli v blízkosti vílí tvrze a Pilibosh se protáhl dírou v Patově klobouku a seskočil na zem. Na chvíli zaváhal, protože se mu nechtělo uprchnout bez svého nářadí. Pat je měl v kapse, protože -jak tvrdil - ho pod kloboukem tlačily. Ale neexistoval způsob, jak je dostat, aniž by riskoval, že probudí Pata, a tak Pilibosh zmizel v husté zelené trávě na úpatí vršku, na kterém stála tvrz. . Když se Pat s Danem probudili a začali hledat svého maličkého rukojmího, byli přirozeně roztrpčeni a jejich vzteklý křik byl slyšitelný na míle daleko. Ale skutečnost, že si u nich malý Billy Bash nechal své nástroje, je přesvědčila, že se brzy vrátí. A když se nevrátil, řekli si, že jim budou jako rekompenzace muset stačit ony nástroje, a šli hledat útěchu. Pravda je, že po celý zbytek jejich života stačilo, když začali vyprávět, jak přinesli ubohého ztraceného leprechauna domů na jeho rodnou hroudu a ukázali tesařskou zástěru a nástroje malého Billyho Bashe, a neměli nouzi ani o pití, ani o jídlo, ani o zvonivé stříbro v kapsách.
Pilibosh se do kopce plahočil celý zbytek dne. Když se zešeřilo, uložil se celý zničený vedrem a námahou doprostřed kruhu tmavé zbarvené trávy. Probudily ho hlasy a když si protřel oči, uviděl kolem sebe ve světle měsíce zástup vyšňořených Liliputánů. Byly mezi nimi i ženy a byly to ty nejsladší bytůstky, jaké kdy viděl.
"Pokoj vám všem," řekl, opakuje pozdrav, který často slyšel od svých sluhů.
Několik žen se zahihňalo a zvuk jejich smíchu zněl Piliboshovi jako rajská hudba. Pohlédl do jejich půvabných tváříček a usmál se. Byl to však muž, kdo ho oslovil jako první.
„Jsi vítán, jsi-li jedním z nás," řekl muž, který vypadal trochu jako Dan Keyes, jenže normálně velký.
"Samozřejmě, že jsem jeden z vás," ujistil ho Pilibosh.
"Hm, jsi si tím jist? To jsou zvláštní šaty, co máš na sobě."
Pilibosh vypjal hruď a řekl: "Takto se oblékáme v královském paláci Liliputu."
"V královském paláci, říkáš? A předpokládám, že tys tam byl králem?"
"Nebyl jsem jen král. Jsem císař."
Zástup kolem něj uctivě vydechl. Muže Piliboshova sebejistota poněkud zarazila, ale rychle se ovládl. "Já jsem Rory z Prstenu a tohle jsou mí lidé. A ptám se tě na tohle: Přišel jsi sem, protože si myslíš, že budeš císařem Dobrého lidu?"
Pilibosh pochopil, že se dotkl jejich citlivého místa. S odzbrojujícím úsměvem řekl: "Přišel jsem jako cestovatel hledající pohostinství svých soukmenovců a nic víc. Cestoval jsem podivným způsobem přes podivná místa a prožil jsem velká dobrodružství mezi Lidmi Horami. Kdybych nebyl polomrtvý hladem a žízní, mohl bych vám vyprávět příběhy, které by vám všem, co tu stojíte, vehnaly slzy do očí, a hned nato by vás donutily válet se smíchy po zemi."
"Příběhy říkáš? Tak to je něco docela jiného," řekl Rory.
"Nevidíš, že je vyschlý jako moje kapsa? Dej mu napít, Rory, pro lásku Boží," řekl jiný muž.
Půvabná dáma s vlasy barvy tmavého medu ho vzala za ruku a řekla mu: "Posaď se, dovol, abych ti nabídla sladké medové koláčky, a pak nám budeš vyprávět svůj příběh."
Pilibosh se posadil a maličtí lidé se posadili v kruhu kolem něj. Trochu se najedl a napil a pak se najedl a napil ještě víc, pohladil ruku půvabné dámy po své levici a tiskl ruku půvabné dámě po pravici, a pak se rozhlédl po dychtivě vyčkávajících obličejích kolem a začal vyprávět svou vlastní verzi příběhu zázračně seslaného trůnu Liliputu.
Poslouchali bez jediného špitnutí. Ze všech řemesel známých na tomto světě si Maličký lid nejvíce váží vypravěčů. Pilibosh patřil k těm nejlepším a jeho příběh byl pro ně docela nový. Když se na východě objevily první paprsky ranního slunce, nebyl ještě ani v desetině svého líčení. Jednohlasně ho pozvali, aby si odpočinul v jejich příbytcích pod kopcem a pak ve vyprávění svého příběhu pokračoval.
Líčení jeho cest mu zabralo dvanáct nocí. Když skončil, volali po dalších příbězích. A tak jim začal vyprávět o Liliputu, své domovině daleko za mořem. Vyprávěl o jeho historii i o slavných vítězstvích nad proradnými Blefuskánci, jejich mýty a pověsti, a jak se stali nejbohatšími, nejmocnějšími a nejslavnějšími ze všech národů. Popsal císařské město Mildendo, nejkrásnější město světa s jeho velkými hradbami a věžemi, širokými ulicemi a skvělým palácem. Lyricky hovořil o úrodnosti liliputánské půdy, svěžesti jejich vzduchu, nádherných krajinách a příjemném podnebí, o odvážných a laskavých lidech, jejich potěšení a radostech.
Oči posluchačů se plnily zbožnou úctou a v mnohých se dokonce objevily slzy. Nikdy dřív ještě neslyšeli o svých skutečných předcích a Piliboshovo vyprávění v nich vzbudilo neuhasitelnou touhu po jejich staré domovině.
Všechno to vyprávění Piliboshovi vystačilo na celý podzim a zimu. Jelikož se mu věnoval jen po večerech, měl spoustu času pro sebe a využil ho do posledního okamžiku. Na jaře oznámil, že jeho vyprávění je u konce. Získal si srdce Magheen, jediné dcery Rudého Liama, který měl významné postavení v leprechauní společnosti.
Pilibosh a Magheen se vzali ve Svatojánskou noc. Usadili se pod vedlejším kopcem, jak to novomanželé vždycky dělali, a užívali si jeden druhého. Roční období se střídala a minul rok, aniž Pilibosh promluvil jediného slova s kýmkoliv jiným než se svou milovanou ženou, a ke konci roku se svou malou dcerkou. Pak, jedné letní noci, se k nim dostavila delegace maličkého lidu. Mluvčím byl Rory z Prstenu a šel rovnou k věci.
"Jsme skutečně rádi, že jste spolu šťastní, a vaše děťátko patří k těm nejkrásnějším, jaké se kdy narodily," řekl zdvořile, "ale mnohem raději bychom tě zase slyšeli vyprávět o naší staré domovině, jako jsi nám vyprávěl, když jsme tě přijali mezi sebe."
"Řekl jsem vám všechno, co jsem věděl," řekl Pilibosh.
"Pak tedy začni znovu od začátku," řekl Rory.
"Začnu, přejete-li si to. Ale musíte mi dát čas, abych se trochu usadil."
"Požádej ho o to, Rory. No tak, požádej ho," řekl Malý Sean, který stál za vůdcem.
"Dobře," přikývl Rory. Podíval se Piliboshovi zpříma do očí a řekl: "Co bychom chtěli ze všeho nejraději, je mapa. Dej

nám ji a budeš mít tolik času na usazení, kolik jen budeš chtít."
Pilibosh byl zmaten. "Mapu? K čemu?"
"Abychom našli cestu do své staré domoviny!" zvolal Malý Sean.
"Ale já cestu neznám!"
"Ale jdi. Takový zcestovalý muž, jako jsi ty, ji určitě, dokáže nakreslit z hlavy," namítl Rory.
"Vyprávěl jsem vám, jak jsem se sem dostal," odpověděl Pilibosh, dívaje se z jednoho návštěvníka na druhého. "Jak vám mohu nakreslit mapu, když jsem sem přiletěl na kouzelném trůnu?"
Sean a Rory se shovívavě usmáli jeden na druhého a ostatní si vyměnili významná mrknutí a kývnutí. Rory řekl: "To je moc pěkný příběh, o tom trůnu a tak, rádi jsme ho poslouchali a ani minutu jsme nepochybovali o jeho pravdivosti. Ale také jsme velice zatoužili uvidět naši starou vlast na vlastní oči. Musíš nám dát mapu a ukázat nám cestu."
Pilibosh se rozhlédl po jejich odhodlaných obličejích. "Nemám mapu," řekl. Zlověstně zašuměli. Malý Sean a Černý Mike si začali vyhrnovat rukávy a prodírat se dopředu, a tak Pilibosh rychle dodal: "Ale jestli chcete, nakreslím vám ji."
Pustil se do toho ještě té noci a nešel spát, dokud ji nedokončil. Rory a ostatní ji radostně převzali a šli si po svých.
Než toho podzimu opadlo poslední listí, nezůstal v celém Irsku jediný maličký muž nebo žena - s výjimkou Piliboshe, Magheen a jejich dcery. Ostatní odjeli hledat starou zemi. S přihlédnutím k jejich chytrosti, vynalézavosti a vytrvalosti by bylo velké překvapení, kdyby ji nenašli.
Magheen netoužila opustit jejich krásný nový dům pod kopcem a Pilibosh, ačkoliv nahlas nic neřekl, dobře věděl, že nedokáže najít cestu zpátky do Liliputu o nic víc, než se dokáže dotknout loktem vlastního ucha. Ale netrápilo ho to. Jak plynuly roky, sotva si na to vzpomněl.
Svoje si už odcestoval. Magheen byla dobrá žena, jejich dítě bylo zdravé a o nic méně vychované, než se dá od takového dítěte čekat, jejich dům útulný a hezký. Rudý Liam odjel s ostatními a zanechal doma skvělé nářadí na výrobu bot. Budoucnost měl tedy zajištěnou.
Svým vlastním malým způsobem byl Pilibosh velice šťastný. A co víc si člověk může přát?

Osvoboditel

Unsen pomalu scházel z hory; pomalu ne z důvodu opatrnosti, protože cestu dobře znal, ale pro své ztuhlé nohy a slabost svých starých kostí. Pod skalním převisem se zastavil, aby nabral dech, ale odpočíval jen krátce a znovu se vydal na cestu. Mlha v horách byla vlhká a chladná, pronikala jeho pláštěm a mrazila kůži i svaly. Méně nepříjemné bylo jít než odpočívat.
Strach cítil Unsen pokaždé, když ho Mashossa zavolala. Její brloh zapáchal smrtí a ani vítr, který kvílel a úpěl kolem, ten pach nedokázal rozptýlit. Pod nohama tam křupaly rozházené kosti a všude, kam se podíval, se vršily zrezivělé části brnění a zbroje. Mashossino doupě mučilo lidské smysly, ale mnohem horší byl děs, který Unsena zachvacoval při pohledu na obrovského draka. Věděl, že jí slouží věrně a nijak ji neuráží, ale Mashossa mohla vidět urážky tam, kde by je nikdo nečekal, nebo ji snad urazili ostatní a jeho si zavolala, aby se za jejich urážky zodpovídal, nebo si Mashossa možná vybrala tuto chvíli, aby ho zahubila nebo zmrzačila pro výstrahu ostatním vesničanům. Nikdy dopředu nevěděl, proč ho volá. Po pravdě řečeno, Mashossa k němu nikdy nebyla krutá a nikdy mu neublížila, ale přesto v její přítomnosti vždycky cítil strach. Snad proto, že nemohl dělat nic jiného, než stát uctivě skloněný, čekat na její poselství a doufat, že bude i tentokrát ušetřen.
Unsen byl nejstarší ze starších vesnice a byl dědičným sluhou Mashossy. Ten titul znamenal čest a výsady a jeho slova byla přijímána s úctou jako slova samotného draka. Ale Unsen by se často rád vzdal veškeré té cti, odpovědnosti a vážnosti své funkce a stal se obyčejným starcem, který podřimuje v klidu u ohně a pomalu zapomíná na okolní svět.
Tentokrát byla Mashossa štědrá. Právě skončila s posledním z banditů, které dostala v létě, a dala Unsenovi dárek pro svou vesnici: měšec, který našla u jejich vůdce. Obsahoval mnoho stříbrných a několik zlatých mincí. Za odměnu nežádala nic.
Ale její slova byla divná a docela ho zmátla. Unsen nikdy nerozuměl dračí řeči bez potíží. Skládala se ze syčení, které zraňovalo jeho uši, a dunivého řevu, který rozechvíval jeho kosti; byla plná neznámých slov a frází, kousků starého jazyka, jmen mužů a míst, která už byla zapomenuta všemi, s výjimkou draků. Tentokrát však její řeč byla nesrozumitelná jiným způsobem: jako by se s ním doopravdy pokoušela rozmlouvat. Nejen vydávat příkazy, ale říkat mu věci, pro které v lidském jazyce neexistovala slova a v křehké lidské mysli nebyly odpovídající obrazy; věci známé drakům a tvorům jejich světa, ale nepochopitelné pro pozemské dvojnožce s rukama. Pokoušel se porozumět seč mohl, neboť ho k tomu nutil nejen jeho nepředstírány zájem, ale i strach a vědomí zodpovědnosti, ale její slova v jeho mysli vyčarovala jen záblesk pochopení, podobný vzdálenému blikání světlušek v temném lese. Věděl, že by se pro něj ty světlušky mohly rozzářit jako slunce, jen kdyby našel to správné vodítko k jejich významu, a to pomyšlení působilo Unsenovi starosti a dráždilo ho. Když došel k poslednímu zákrutu cesty, kde se kopec prudce svažoval do údolí s vesnicí, posadil se na chvíli do skalního výklenku chráněného před větrem a vlhkem a znovu se marně pokoušel najít smysl toho, co slyšel.

Pod ním se rozprostírala vesnice, úhledné řady domků s obdělanou půdou mezi nimi. Neobklopovaly ji hradby ani palisáda, nezvedaly se nad ní žádné strážní věže, žádné brány nezadržovaly poutníky před vstupem do ní. Unsen byl jedním z mála těch, kteří viděli i jiné vesnice a věděl, že vypadají odlišně. Jeho vesnice byla díky Mashosse svobodná a bezpečná. Chránila ji před tlupami vojáků, které táhly krajem, rytíři na výpravách, zloději a lupiči, medvědy, vlky a králi. Vesnici nehrozila žádná pohroma, a tak nerušeně vzkvétala. Její požadavky byly možná tvrdé a její přítomnost děsivá, ale svůj lid chránila. Ti, kteří žili ve strachu před Mashossou, už se nemuseli bát ničeho jiného.

Přesto tam byli takoví, kteří si stěžovali a reptali na její nadvládu. Mladí samozřejmě, ale od mladých se takové věci čekaly. Nevěděli věci, které starší vesnice vědět měli. Sám Unsen jednou pochyboval, kdysi, před mnoha lety. Ale byli to staří, ti, kteří věděli, jaké to bylo dřív, před Mashossiným příchodem, kteří mluvili hloupě a zlovolně. Svými slovy mátli a podváděli, dokonce nabádali mladé, aby svrhli Mashossino panování. Ona vůči ním byla shovívavá, ale, pomyslel si Unsen, znala jejich slova i jejich myšlenky. Mashossa věděla všechno.
Unsen vstal a zklamaně potřásl hlavou. Mashossa snad měla moc slyšet slova a zkoumat mysli vzdálených lidí, ale Unsen Mashossiným slovům a myšlenkám rozumět nedokázal. Pokud mu něco chtěla sdělit, musela to přizpůsobit jeho lidským schopnostem, jinak jí neporozuměl.
Té noci se vesnice shromáždila, aby si vyslechli Unsenovo poselství. Když jim pověděl o drakově daru a pozvedl měšec s mincemi, ozval se potěšený jásot, a dokonce i ojedinělé slova díků. Když jim pak oznámil, že Mashossa nic nepožaduje, neznalo jejich ulehčení mezí. Ale když shromáždění skončilo a Unsen osaměl, vloudily se do jeho mysli pochyby. V jejich jásotu a děkování slyšel faleš a přetvářku. Kdyby se Mashossa o jejich smýšlení dozvěděla - a jistě by mohla, kdyby chtěla - přísně by je potrestala.
Dalšího dne, když měli po práci, promluvil si Unsen o samotě se svým vnukem. Marnen byl bystrý mladík, rozumný a dobrý řečník, a Unsen doufal, že po něm jednou převezme jeho úřad; ale toho večera se Marnen vytáčel a mluvil jen vyhýbavě, dokud se ho Unsen přímo nezeptal, co ví o náladě mezi obyvateli vesnice.
"Lidé jsou nešťastní," řekl Marněn.
"Co zapříčiňuje, že jsou nešťastní? Žijeme v bezpečí, úroda bude dobrá… Mají snad nějaký problém, o kterém bych měl říci Mashosse?"
Marněn se mu podíval přímo do očí a vyhrkl: "Ten problém je Mashossa. Nechceme, aby nám dál vládla. Máme už po krk života v otroctví!"
"Mlč, chlapče! Potrestala přísně lidi, kteří řekli méně."
"Tak ať mě potrestá. Kdyby měla potrestat všechny, kteří ji nenávidí, nezůstal by jí žádný sluha kromě tebe a několika vystrašených otroků."
"Dává vesnici zlato a stříbro. Zachází snad takto pán se svými otroky?"
"K čemu je nám zlato a stříbro, když nemůžeme bez jejího svolení opustit vesnici?"
Unsen se zamračil. "Mluvíš o věcech, kterým nemůžeš rozumět, chlapče. Mashossa vládne. My ji posloucháme a tak přežíváme a daří se nám dobře. Můžeš to změnit?"
"Blexter a jeho rodina nepřežili."
"Porušili Mashossiny zákony. Svůj trest si zasloužili."
"Jen se pokusili odejít z vesnice."
"Mashossa to zakázala," řekl Unsen suše.
"Ale Mashossa si odlétá, kdy se jí zachce. Nikomu nic neříká a nikoho nežádá o svolení. Naposledy byla pryč tři roky, a před tím ještě déle."
Unsen rozzlobeně udeřil holí o zem a vykřikl: "Mashossa je vládce! Ona vytváří zákony a my je plníme." Když uviděl, že Marnen jen sedí a mlčky ho zarputile pozoruje, pokračoval už laskavějším hlasem: "Je moudřejší, než my, moudřejší, než všichni lidé. Odchází, jen aby k vesnici přilákala oběti. Viděl jsi, jak rychle se objevila, když loni v létě přišli lupiči. Tři roky byla pryč, a když jsme ji potřebovali, objevila se mezi našimi nepřáteli jako jestřáb mezi slepicemi!"
"Stejně napadala i nás. Před Blexterem a jeho rodinou byli jiní."
"Vzdorovali jí a ona je potrestala. To vládce musí. Za celý život od nás nežádala žádnou daň, jen poslušnost a oddanost."
Marnen se chopil jeho slov. "Ale když jsi byl mladý, žádala i naše životy!"
"Kdo ti to řekl?"
"Každý to ví. Mashossa kdysi požírala naše lidi a udělá to znovu, když nebude mít nikoho jiného."
Unsen zavřel oči a přinutil se ovládnout svůj hněv. Situace byla horší, než se obával. Staří podněcovali mladé, odhalovali věci, o kterých všichni přísahali, že zůstanou skryty. Marnen a jeho generace nemohli rozumět minulosti. Viděli jen holá fakta a úsudek si udělali v mžiku.
"Ani ty to nemůžeš popřít, dědo. Kdysi jsme byli její kořistí, a přesto jí sloužíš a říkáš, že ji máme oddaně poslouchat."
"To nebylo tak, jak si myslíš. Stalo se to před mnoha lety a tehdy byly jiné podmínky. Požadovala jen čtyři oběti za rok. Brala si ty, kteří napadli naší vesnici a mrtvé."
Marněn ze sebe vyrazil chraptivý, pohrdavý smích: "A co když nikdo nepřišel a nikdo neumřel? Byla Mashossa trpělivá?"
"Vybírali jsme losem. Všichni jsme se o to riziko dělili a stejně jsme se dělili i o dobro její ochrany."
"Je to ochrana, když požaduje naše životy?"
"Ano!" zvolal Unsen. "Mashossa si vzala přinejhorším několik životů a odměnou za to nám dala mír a bezpečí. Máme štěstí, že je tu a pečuje o naši vesnici."
Marnen se zvedl. Chvíli se díval na starého muže, pak zavrtěl hlavou a bez dalšího slova opustil chýši.
Unsena ten rozhovor silně rozrušil. Jestliže si Marnen dovoluje říkat takové věci otevřeně, není zřejmé sám, kdo se protiví Mashossině vůli. A ona to neponechá bez trestu.
Nechtějí pochopit, v tom byl ten problém. Neberou ohled na realitu jejich situace a nechtějí rozumět Mashossinu jednání. Bez dračí ochrany by se vesnice rychle stala obětí hrůz a násilí vnějšího světa. Už jen její jméno bylo štítem proti jakýmkoliv útokům. Když se bandité, ukonejšeni její dlouhou nepřítomností, odvážili napadnout vesnici, Mashossa se okamžitě objevila a snesla se na ně z nebe jako blesk. Nenechala svým lidem ublížit.
Kdyby existovala možnost žít bezpečně bez Mashossy, bylo by všechno úplně jiné; ale taková možnost neexistovala.

Unsen si pamatoval vyprávění svého otce a věděl, jak vypadal život před Mashossiným příchodem, když se vesničané neustále třásli strachy, chvěli se při pohledu na ozbrojeného muže, pěstovali obilí s malou nadějí na sklizeň a pokud sklízeli, věděli jistě, že jejich sýpky budou vydrancovány a vesnice vypálena, když se je pokusí chránit. Jeho otec mu vyprávěl o zabíjení, znásilňování a loupení, o neuvěřitelných zvěrstvech, která neměla jinou příčinu, než vrtochy banditů, o životě bez naděje. Celý život žehnal dni, kdy se objevila Mashossa, a se slzami radosti v očích vzpomínal, jak se pomstila nájezdníkům, kteří se pak odvážili napadnout vesnici. Jeho generace nikdy neuvažovala o odmítnutí daně, kterou Mashossa vyžadovala. Každá jiná alternativa byla horší.
A nyní staří zapomněli na minulost a obrátili se k mladým, kteří minulost znali jen z jejich vyprávění a byli nebezpeční svou přirozenou touhou po odporu. Unsen začal mít o jejich vesnici strach.

Nedlouho poté si ho Mashossa zavolala znovu a zdržela ho ve své jeskyni po plných devět dnů, než ho zase propustila. Do vesnice se vrátil bez příkazů a bez instrukcí pro její obyvatele. Její poselství bylo tentokrát určeno jen pro něj samotného a hlava mu pukala od nadlidského soustředění na její syčivý a burácivý hlas.
Unsenova mysl vřela nevyslovitelnými pojmy a neznámými obrazy. Blížila se nějaká změna; tolik mu bylo jasné. Měla se změnit Mashossa a měl se změnit její vztah k vesnici, možná i vesničané samotní se měli nějak změnit. Co však Unsen nedokázal pochopit, byla povaha těchto změn. Mashossa mohla mluvit o své proměně v něco nepředstavitelného, ale i o své nadcházející smrti nebo o zkáze vesnice a všech jejich obyvatel. Možná měl skončit celý svět. Unsen ani nevěděl, jestli se má chvět, nebo se radovat. Mashossina mysl byla od jeho tak odlišná, že přes veškerou snahu nedokázal pochopit. Mohl jen čekat.

Na jaře přišel do vesnice D'Amberlan a Unsen viděl v jeho příchodu předzvěst, že se Mashossino poselství brzy stane srozumitelnější. V minulých letech přicházeli i jiní hrdinové; jejich kosti se vršily u vrcholku hory. Ale D'Amberlan se od nich lišil. Byl mladší a silnější a neznal strach.
Přišel k nim s veselým úsměvem na rtech, srdečně se usmíval na všechny, kteří se shromáždili, aby ho přivítali, a často se smál nahlas z čiré radosti. Jeho zbroj se leskla jako zimní slunce na větrem ošlehaném ledu. Postroj jeho šedivého koně se třpytil stříbrem a zlatem. Když D'Amberlan vytáhl meč a zamával jím nad hlavou, oznámil své jméno a cíl své mise, mladí zajásali a staří si vyměnili skryté pohledy. Unsen viděl, jak se k němu jeho vnuk hlasitě přidává a povzbuzuje ostatní, a zachvátil ho velký strach.
D'Amberlanjim řekl, že je připraven postavit se dalšího dne Mashosse. Tucet hlasů prosilo o čest nabídnout mu svou pohostinnost a Marnenův byl mezi nejhlasitějšími. Rytíř si vyvolil zůstat u Lahala, jednoho ze starších. Marnen se připojil k davu, který doprovázel hrdinu k Lahalovu domu, ošuntělé čestné stráži sestavené k poctě osvoboditele.
Když si té noci Unsen s Marnenem promluvil, mladík své neloajality vůbec nelitoval. Byl plný očekávání jako nevěsta před svatbou, vzrušený jako muž v předvečer boje. Z jeho nitra tryskala velká slova. Unsen ho nechal vymluvit a nepřerušoval ho. Teprve když se odmlčel, aby se nadechl, sjednal si Unsen důstojným gestem ticho.
"Copak jsi všechno zapomněl? Stovky mužů, víc než stovky už se pokoušely zvítězit nad Mashossou. A ona stále žije," řekl.
"Žádný z nich nebyl jako tento muž."
"Ne, pokud si pamatuji, nebyl žádný z nich jako on," připustil stařec. "Ale je sám. Ať je jakkoliv odvážný a smělý, je sám, sám proti drakovi. Nemá naději a všichni, kdo ho podporují, se vystavují velkému nebezpečí."
"Myslím, že ne," odpověděl Marnen.
"Potom myslíš hloupě," řekl starý muž vztekle. "Jestliže se přidáš k cizinci a budeš se s ním veselit, Mashossa tě za to potrestá."
Marněn zavrtěl hlavou. "Všechno se změní, dědo, já to vím. Měl jsem sen."
„Jaký sen? Pověz mi o něm!"
"Byl nejasný a není snadné mu porozumět. Ale něco se blíží, co způsobí, že se věci změní; tolik jsem pochopil. Svět má prodělat nějakou význačnou změnu."
Unsen se natáhl a sevřel vnukovu dlaň v obou svých. "Ona mi řekla totéž. Ten sen pro tebe měl být varováním, Marnene. Pro celou naši rodinu, pro naši dlouhou službu, dala ti Mashossa příležitost, aby ses zachránil."
"Nic takového jsem v těch snech nenašel. Byly mlhavé a nejisté, ale byl v nich strach."
"Mashossa se žádného člověka nebojí."
"Pak se bojí něčeho jiného. Možná, že existuje moc silnější, než ta její, a ona se bojí jejího příchodu."
Oba muži seděli chvíli tiše a přemítali. Unsen se ztuhle zvedl a vzal svou hůl: "Musím jít za Mashossou. Vesnice je možná v nebezpečí."
"Myslím, že v nebezpečí je Mashossa. Varuj ji, jestli chceš. D'Amberlan se jí stejně postaví. Konečně se zbavíme tyrana."
"Tohle říkají staří?"
„Je to pravda!"
Unsen zavrtěl hlavou. "Je to lež. Příjemná, ale lež. Když hrdina vyhraje, nahradíme mocného ochránce někým, kdo je pouhý člověk. Teprve potom poznáme, co je to tyranie."
"D'Amberlan není tyran. Přišel nás osvobodit."
"Možná, že není tyranem teď," řekl Unsen s chladnou jistotou. "Ale časem se jím stane. Vítězství učí lidi, jak se stát tyrany."
"Raději tyran než netvor."
"I člověk se může stát netvorem."

„Jak můžeš mluvit tak jistě? Co o tom vůbec víš?" zeptal se Marnen.
"Mashossa si mne vybrala z pěti různých důvodů. Vím toho o světě dost, aby mi bylo jasné, jakou pošetilost a hloupost děláte. Jestliže Mashossa toho muže zabije, bude možná chtít potrestat ty, kteří mu pomáhali."
"A když D'Amberlan zabije draka?"
"Budou potrestáni jiným způsobem."
Marnen odešel bez jediného slova na rozloučenou. Unsen si vzal plášť a vydal se na cestu. Měsíc svítil jen slabě, ale on nepotřeboval příliš světla, aby našel cestu, po které šel už tolikrát.
Blížil se úsvit, když konečně došel na vrchol hory. Když se však ocitl v Mashossině jeskyni, najednou si uvědomil, že neví, co má říct. Jeho varování nepotřebovala a on nemohl udělat nic, aby ji ochránil. Už si nebyl jist, proč vlastně za drakem přišel, jen cítil, že to byla jeho povinnost. Byl zmaten, ale jeho pochyby zmizely, když uslyšel její hlas: "Spěchej! Spěchej ke mně! Čas nadešel!"
"Mashosso, do vesnice přišel bojovník! Dnes ráno se s tebou chce střetnout!" zavolal Unsen.
"Bojovník není důležitý. Má práce je u konce. Tvoje začíná. Pojď," nařídil mu drak.
"Ale tento bojovník je výjimečný, Mashosso."
"Už jsem řekla, že není důležitý. Můj čas se naplnil. Musím se vrátit do staré země, ale než odletím, dám ti své instrukce. Byl jsi Mashossiným sluhou a jejím sluhou zůstaneš."
Když vcházel do jeskyně, dotkl se první paprsek slunce hřebenů hor na východě. Když vystoupilo nad obzor, přijel D'Amberlan s houfem vesničanů.
Mashossina jeskyně se jedním svým ústím otvírala do oválné prolákliny na vrcholu hory. Na jejím druhém konci, proti vchodu do jeskyně, byl úzký skalní průchod. D'Amberlan jim projel a zastavil svého oře několik kroků před jeskyní. Vesničané zůstali v uctivém odstupu na obvodovém svahu prolákliny mezi hromadami kostí a zbroje. D'Amberlan zvedl svůj roh a zatroubil třikrát jasným a zvučným hlasem. Pak si připravil kopí a čekal.
Toho dne na sobě neměl plátované brnění, jen po kolena sahající kroužkovou košili a válcovou helmu. Neměl žádný pancíř, který by ho chránil proti dračím drápům, žádnou zbytečnou zbroj, jejíž váha by ho znehybňovala. Chtěl vyhrát svou rychlostí a hbitostí.
Mashossa se objevila tak rychle, že vesničané ucouvli a někteří poplašeně vykřikli. D'Amberlan zaútočil a zasáhl ji dřív, než se mohla vznést do vzduchu. Mířil kopím na její krk, ale v posledním okamžiku uhnul stranou a zarazil ho hluboko do základny jejího levého křídla. Když sebou trhla, aby se zbavila kopí, seskočil z koně, vytáhl meč a seknul ji do přední nohy. Chtěl Mashossu znehybnit, místo aby se ji rovnou pokoušel zabít, jako jeho předchůdci. Když nebude moci létat a rychle uhýbat mezi balvany, bude bojovníkovi vydána napospas. Kulhající a neschopná letu nebude nic než lapené zvíře.
Zdálo se, že Mashossa vytušila jeho úmysl okamžitě. Stáhla tlapu a D'Amberlanův meč sjel po hromadě kostí. Okamžitě se vzchopil a zaútočil znovu, zatlačuje ji divokým mácháním meče. Podařilo se mu ji zasáhnout do rohaté lebky, ale Mashossa jen pohodila hlavou a zuřivě zasyčela. Hbitě uhýbala jeho úderům, ale on stále postupoval a tlačil ji do svahu k její jeskyni.
Konec byl rychlý. Mashossa ustoupila skoro až do svého brlohu a pak, zatímco D'Amberlan šplhal za ní, bleskově zaútočila. Její čelisti se sevřely kolem jeho stehen. Zvedla ho do výšky jako pes, když loví krysu, a pak jím udeřila o balvan. D'Amberlan ztratil vědomí a bezvládně klesl. Mashossa stiskla čelisti silněji a trhla při tom hlavou, a jeho tělo odpadlo v záplavě krve na zem mezi bílé kosti těch, kteří ji vyzvali před ním. Zvuk křupajících čelistí byl v tichu rána dvojnásob děsivý.
Tu se z útesu ozval jasný a silný Marnenův hlas: "Mashosso, ty červe, my D'Amberlana pomstíme! Slyšíš? Pomstíme jeho i ostatní!"
Drak se otočil a otevřel své zkrvavené čelisti ve varovném řevu. Muži po Marnenově boku vypustili šípy přímo do jejího hrdla a Marnen sklonil žerď kopí a rozběhl se dolů svahem, aby ji vrazil do Mashossina boku. Žerď praskla. Marnen se vyhnul úderu jejích křídel a udeřil ji zlomeným koncem. V tu chvíli už na Mashossu zaútočili ze všech stran ostatní, sekali do ní sekyrami a bodali dýkami, vrhali na ni kameny. Marnen vzal D'Amberlanův odhozený meč, kterým sice vládl poněkud nemotorně, ale zasazoval jím jednu citelnou ránu za druhou. Dračí ocas kosil vesničany jako zralou pšenici, ale na místo každého, který padl, se postavilo tucet jiných. Když se jednomu podařilo zasáhnout ji sekyrou mezi oči a proniknout až k jejímu mozku, Mashossa zvrátila hlavu, vydala ze sebe poslední děsivý řev a zhroutila se k zemi. Její smrtelný dech odfoukl útočníky mezi rozházené kosti. Pak se jinému vesničanovi podařilo zabodnout svůj zaostřený kyj do stejné rány. Drak ztuhl a znehybněl.
Muži stáli nějaký čas strnule. Nemožné se povedlo. Dívali se na nehybné dračí tělo, pak jeden na druhého, a teprve potom si všimli svých ran. Jejich těžký dech byl jediný zvuk v ranním tichu, dokud jeden z nich neřekl: „Je po ní."
"Zabili jsme Mashossu," řekl někdo jiný.
Marněn se vyšplhal na drakův hřbet. Pozvedl zkrvavenou ruku a zvolal: "Obluda je mrtva! Naše vesnice je konečně naše!"
Ostatní se k němu přidali ve vítězoslavném křiku. Smáli se a jásali, ti, kteří byli schopni, se pustili do divokého tance vítězství, někteří jiní se náhle rozplakali a sklonili se k padlým, ještě jiní se zhroutili vyčerpáním. Byli jako muži, kteří se vrátili z dlouhé pitky nebo jiného světa; napůl omámeni, napůl si vědomi činu, na kterém se podíleli, neschopni ovládnout své mysli a přinutit své ruce k práci.
Dva ze starších, kteří přišli na horu s ostatními, ale na boji se nepodíleli, se k nim teď připojili, chválili je, uklidňovali raněné a zakrývali mrtvé. Nosili vodu a povzbuzovali ostatní. Ranění byli shromážděni u vchodu do jeskyně, kde je oslovil Lahal.
"Bude to pro dobro všech ve vesnici, aby se přišli podívat na Mashossinu mršinu. Ať se jí dotknou a odnesou si na

památku šupinu nebo zub. Nikdo o její smrti nesmí pochybovat," řekl a všichni souhlasili.
"A co s jeskyní?" zeptal se někdo.
"Zavalme ji!"
"Hledejme poklad!"
"V Mashossině jeskyni není žádný poklad," řekl Marnen a postavil se po Lahalově boku. "Unsen znal její brloh dobře a řekl mi, že Mashossa žádné poklady neukrývá."
"Každý drak má svůj poklad," zavolal někdo a ostatní zamručeli na souhlas.
"Mashossa žádný poklad nepotřebovala. Všechno, co získala, dávala vesnici, abychom si mohli opatřit jídlo i v dobách nedostatku," odpověděl Marnen. "Řekl mi to Unsen. Nejméně pětkrát ho poslala, aby pro nás nakoupil potravu."
"To je pravda," přisvědčil někdo.
Lahal zvedl ruku, aby si sjednal ticho a pak řekl: "Mashossa používala uloupené zlato, aby nás udržovala dobře živené, jako my živíme svůj dobytek. Ale teď už se jejího hladu bát nemusíme."
"Co uděláme s Unsenem?" zeptal se někdo.
"Potrestejme ho! Sloužil drakovi!" volali ostatní.
Tentokrát si pozornost sjednal Marnen a když se všichni uklidnili, řekl: "Unsen je pryč. Řekl jsem mu o svém snu a velké změně, a on dostal strach. Myslím, že věděl, že Mashossa zemře a uprchl ve strachu o svůj vlastní život."
"Najdeme ho!"
"Přivedeme ho zpět a potrestáme!"
Marněn zvolal hlasem, který všechny překřičel: "Nikdy ho nenajdeme. Mashossina jeskyně má tisíce východů. Unsen znal svět venku a my ne. Nechme ho jít."
"Zradil nás!"
"Musí za to zaplatit!"
"Nechme ho jít," řekl Lahal. "Máme mnoho důležitější práce. Na Unsenovi už nesejde."
Když drak zemřel, přestal být Unsen pro vesnici důležitý. Nebyl nikdo, kdo by ho doopravdy nenáviděl, spíš mu záviděli. Těch pár, kteří volali po jeho potrestání, neměli podporu ostatních, a tak byl Unsen brzy zapomenut. Nakonec se rozhodli, že zatarasí vstup do jeskyně a vrátí se do vesnice, kde starší zorganizují pouť na horu, zakončenou oslavou jejich vítězství a osvobození.

Následující dva roky se toho ve vesnici mnoho nezměnilo. Počasí bylo mírné. Sklizně byly hojné a lidé začali mluvit posměšně o staré pověře, že dračí přítomnost napomáhá k lepší úrodě a bohatým žním. Ale třetí rok po Mashossině smrti přišla dlouhá a tvrdá zima a jarní deště byly tak řídké, že sotva stačily svlažit zem, než je vystřídaly letní sucha. Léto s sebou přineslo nekonečná vedra bez jediné chvilky úlevy. Deště pak přišly náhle, ale příliš pozdě, aby zachránily skomírající úrodu; odplavily vysušenou půdu a obnažily kamenité podloží políček.
Toho roku byli vesničané nuceni vydat se na cesty, aby si za stříbro a zlato zanechané Mashossou nakoupili jídlo. Další rok byl dobrý. V době žní přišli lupiči. Vyvraždili dvě farmy na okraji vesnice a odvlekli s sebou dvě ženy a dítě. Uloupili skoro čtvrtinu úrody a zničili tolik, co odnesli.
Vesničanům se podařilo přežít se zbytkem. Vypálené farmy neobnovili, místo toho se semkli úžeji k středu vesnice, aby se mohli vzájemně chránit. Postavili strážní věže a začali pracovat na ochranných zdech, ale než je stačili dokončit, přijeli další lupiči. Vesničané je zahnali a tři z nich zabili. Zahynulo při tom však pět vesničanů a byla zničena většina zbylé úrody.
Když do vesnice přišla malá skupinka ozbrojených mužů oděných v barvy, které nosil D'Amberlan, věřili vesničané, že se jejich štěstí konečně obrátilo, a že teď budou bezpečni pod ochranou lorda Pavache, D'Amberlanova otce. Srdečně ozbrojence přivítali. Ukázali jim co zbylo z draka a mohylu, kde pohřbili D'Amberlanovo tělo. Mluvili vroucně o muži, který pro ně obětoval svůj život a podnítil je, aby povstali a porazili draka.
Dva ozbrojenci se pak vrátili, aby podali zprávu lordu Pavachovi a zbytek zůstal ve vesnici. Lupiči se už neobjevili. Pár vesničanů bylo sice z chování ozbrojenců nešťastných a tvrdilo, že jednají spíš jako dobyvatelé než jako ochránci, ale většina byla ráda, že ve vesnici jsou. Polykali jejich urážky a odvraceli se, když jim páchali příkoří.
Poselství od lorda Pavache přišlo na jaře. Vesnice byla vzata pod jeho ochranu. Když posel oznámil vesničanům výši jejich daně, roztřásli se; když jim sdělil výši náhrady, kterou měli zaplatit lordu Pavachovi za zapříčinění smrti jeho syna, vzdali se ví naděje. Částka mnohokrát převyšovala hodnotu jmění vesnice. Nemohli doufat, že ji kdy budou schopni zaplatit.
Ozbrojenci je ujistili, že svůj dluh vůči lordu Pavachovi zaplatit mohou a docela jistě i zaplatí. Budou prostě muset pracovat dvakrát pilněji a dvakrát déle než předtím, naučit se žít s prázdnými břichy a bolavými zády, ale svým závazkům musí dostát. Když nezaplatí oni, zaplatí jejich děti nebo děti jejich dětí. Lord Pavache je trpělivý muž.
Roky, které následovaly, byly pro vesničany nekonečným řetězem utrpení. Když skončily žně, byla polovina vesničanů odvedena, aby vykonávala jiné práce pro své ochránce a vrátili se až při započetí polních prací. Zbytek musel pracovat na opevnění. Nikdo nebyl ušetřen. Plahočili se těžce ze dne na den, a když padli vysílením, pocítili na svých zádech svištění biče.
Pak měl jedné noci Marnen sen. Věděl, že podobný, nebo možná stejný sen už jednou měl, před mnoha lety, ale jeho mysl byla tak unavená, že si nedokázal vzpomenout na podrobnosti. Sen se stále opakoval. Páté noci se změnil v příkaz, jasný a nesmlouvavý. Marněn se probudil. Necítil žádnou slabost a únavu jako jiná rána, pohyboval se rozhodně a jistě jako v tranzu. Zvedl se z postele, rychle se oblékl, vzal si jídla a vody kolik unesl a tiše vyklouzl ze své chatrče.
Před úsvitem stanul mezi vybělenými Mashossinými kostmi. Nezastavil se, aby si odpočinul, ale zamířil přímo ke

vchodu do jeskyně a začal odstraňovat balvany, kterými byl zatarasen. Byl sám a musel odstranit to, co udělalo dvacet mužů a zpevnil porost tuctu minulých let, ale při západu slunce už měl velký kus díla za sebou, další den se dostal skrz a třetího dne udělal dostatečný otvor, aby se jím dokázal protáhnout.
Cesta vedla pořád dolů a - jakmile se vzdálil od vchodu - ve tmě, ale on šel jistě a bez jediného klopýtnutí. Šel stále dál a jen napůl si uvědomoval závany chladného větru z bočních chodeb a ozvěnu svých kroků odrážejících se od neviditelných stěn a galerií. Po dlouhé době ucítil teplo a uviděl před sebou slabé světlo.
Krčila se na plochém balvanu vedle tůně bublajícího ohně, která naplňovala velký podzemní prostor teplem, světlem a slabým sirným zápachem. Kolem ní ležely smaragdové střepy její skořápky a rozházené kosti a hadry. Byla malá - stěží jako kupka sena - a její šupiny se leskly jako bílé zlato.
"Byl jsi povolán, aby ses stal Anaxtaliným služebníkem," zasyčela tiše a její hlas byl dětský, ale pevný a panovačný.
Marnen byl omámen podivným pocitem, který se ho najednou zmocnil. Po letech zoufalé beznaděje, únavy, kterou cítil v každé kosti, otupělosti mysli i ducha, jako by v něm znovu ožily jiné pocity: radost a hněv, nenávist a vděčnost, láska, děs a touha; to vše se v něm najednou uvolnilo, když tu stál před Anaxtal.
Promluvila znovu a její hlas byl sladký a naplnil jeho mysl příjemnou jistotou. Padl na kolena, se slzami v očích přitiskl své rty na její přední tlapu a vroucně zašeptal: "Zachraň nás, Anaxtal! Zachraň nás a osvoboď nás!"

Hodinář

Krám ozařovala jediná lucerna. Dva muži stáli uprostřed místnosti a vrhali tušovitě černé stíny na podlahu, na pult a na prázdné zdi.
Menší a podsaditější z nich, ten, který držel lucernu, se pohnul. Stíny zavířily a podlaha zapraskala pod jeho váhou. Postrčil bednu po podlaze, vylezl si na ni a zavěsil lucernu na hák visící ze stropu. Když to udělal, popošel o několik kroků k pultu. Dlaní smetl prach z jeho skleněného povrchu a pak ho otřel kapesníkem.
"Je to jen prach, pane Belle," řekl. "Pokud se rozhodnete to vzít, dáme to do pořádku dřív, než se nastěhujete."
Vyšší muž neřekl nic. Jelikož světlo svítilo nad a za ním, jen kousek za jeho hlavou, jeho tvář tonula v šeru. Druhý muž pokračoval.
"Lepší místo byste v našem městě nenašel, pane Belle. Nahoře máte dvě krásné místnosti na bydlení a velkou místnost vzadu jako sklad nebo dílnu. A navíc je tu ta velká výkladní skříň na ulici," řekl.
"Beru to, pane Lockyere," řekl muž.
"Moudré rozhodnutí, pane Belle. V našem městě není místo vhodnější pro klenotnický obchod."
"Nejsem klenotník, pane Lockyere," opravil ho Bell.
Lockyer divoce potřásl hlavou a mávl rukou, jako by chtěl zaplašit svůj omyl. "Ne, samozřejmě, že nejste. Jste mistr hodinář. Říkal jste to. Omlouvám se, pane Belle."
"Vyrábím a opravuji hodiny. Cetkami se nezabývám."
"Tady budete mít hodně práce, pane Belle. Víte, že když někdo potřebuje opravit hodiny nebo hodinky, musí s nimi jet až do Bostonu? To je dlouhá cesta a ve většině případů i ztráta času."
"Já nikdy neztrácím čas, pane Lockyere."
"Lidé budou rádi, že tu jste. Ani vy toho nebudete litovat. O práci mít nouzi nebudete," řekl menší muž. Odmlčel se, usmál se na temnou postavu toho druhého a pak pokračoval: "Vlastně mám hodinky, na které byste se mohl podívat, až se trochu zařídíte. Jsou po dědečkovi. Šly přesně skoro celé století, to tedy ano, ale loni mi spadly na nádraží na kamennou podlahu a to byl jejich konec. Odnesl jsem je k nejlepšímu klenotníkovi v Bostonu, ten si je tam nechal skoro šest měsíců a pak mi řekl, že se s nimi nedá nic dělat; jsou prý neopravitelné."
"Přineste mi je."
"Myslíte, že byste do nich mohl dát nový strojek?"
"Opravím je, pane Lockyere," řekl Bell. "Vezměte je s sebou zítra do kanceláře."
"Dobře, pane Belle. Připravím vám listiny k podpisu. Moji lidé to tu hned zítra ráno uklidí. Koncem týdne se budete moci nastěhovat."
"Uklidím si tu sám a nastěhuji se zítra. Jen mi dejte klíče."
Lockyer se zatvářil rozpačitě. "Hm, víte, k našim zvyklostem patří nepředat zákazníkovi nemovitost dřív, než je uklizená," řekl a rozhlédl se po zaprášeném nábytku a pavučinách v rozích. "Váš spěch mě těší, ale neměl bych z toho dobrý pocit, kdybych vám měl obchod předat v tomhle stavu. Potřebuje pořádně uklidit."
"Vždycky si uklízím sám. Jen mi dejte klíče a zítra odpoledne otevřu," řekl vysoký muž.
"To nemůžete stihnout, pane Belle," řekl druhý. „Je tady příliš mnoho práce."
"Vím, jak nejlépe využít času, pane Lockyere. Přijďte zítra v šest a vaše hodinky budou připraveny."

Lockyer vešel do krámu následujícího večera několik minut před šestou. Změna, kterou místnost prošla za jediný den, ho omráčila. Okna, skleněná deska na pultě a výkladní skříň byly dokonale čisté. Podlaha a všechno dřevěné se jen lesklo. Police byly plné nejrůznějších hodin. Některé byly docela obyčejné, jiné se nepodobaly ničemu, co Lockyer kdy viděl.
Bell v krámě nebyl. Lockyer přistoupil k výkladu a sklonil se, aby si mohl lépe prohlédnout hodiny vystavené za skleněnou tabulí. Vtom začaly hodiny odbíjet a on byl stržen záplavou zvuků. Drobné zvonečky cinkaly jako plátky krystalů, hlubokohlasé zvonky a miniaturní mechanické gongy se rozezněly ptačím cvrlikáním a zpěvem. Několik desítek malých postaviček se dalo do pohybu, aby každá svým vlastním způsobem označila odbitou hodinu.
Lockyer byl naprosto okouzlen vyřezávanou figurkou Harlekýna tahajícího za drátky, které ovládaly šest maličkých zvonečků na vršku jedněch hodin. Figurka byla menší, než jeho palec, a přesto se pohybovala s překvapující ladností,

bez té hrozné trhanosti hodinových figurek, které vídal dosud. Na šestý úder zatahal Harlekýn za poslední drátek, uklonil se a zmizel za pestře pomalovanými dveřmi, které se za ním zavřely. Lockyer se nahnul blíž, předklonil se s dlaněmi opřenými o kolena, fascinován graciézností pohybů maličké postavičky. Při zvuku hodinářova hlasu sebou trhl, a když se otočil, zjistil, že Bell stojí vedle něj.
"Omlouvám se, že jsem vás polekal," řekl vysoký muž.
"Díval jsem se… Byl jsem fascinován tímhle," odpověděl Lockyer a pohledem ukázal na hodiny, které se nevzrušeně protikávaly k další hodině a dalšímu představení. "Nikdy dřív jsem neviděl hodiny, jako jsou tyto… jako jsou kterékoliv z těch vašich."
"Pak tedy musíte přijít znovu a prohlédnout si i ostatní. Některé jsou opravdu neobvyklé."
"Musí být velice drahé."
"Některé mají nevyčíslitelnou hodnotu. Jiné jsou levnější, než byste si mohl myslet."
Lockyer se sehnul, aby se zblízka podíval na hodiny s Harlekýnem. V dětinském gestu se svými baculatými prsty dotkl skla výkladní skříně a pak je zahanbeně stáhl. Podíval se na Bella a zeptal se: "Kolik by stály tyhle?"
"Ty nejsou na prodej, pane Lockyere. Už mi za ně nabízeli obrovské sumy peněz, ale já ještě nejsem připraven se se svým malým Harlekýnem rozloučit."
„Je to zázračná práce. Všechno ve vašem krámu je zázračné… a zařídil jste se tu tak rychle!" V Lockyerove hlase zněl upřímný, nelíčený obdiv. "Je to neuvěřitelné, že se vám to všechno podařilo za necelý den."
"Chtěl byste se podívat na své hodinky, pane Lockyere?"
"Ach, nemohl jste přece mít dost času…" Lockyer zmlkl, když Bell pozvedl hodinky jeho dědečka, které zářily, jako by byly nové, a přidržel mu je u ucha, aby si poslechl, jak tikají. Hodinky tikaly velice tiše. Lockyer si je od něj vzal, udiveně se na ně podíval a znovu si je přidržel u ucha.
"Budou měřit čas ještě vašim vnoučatům, pane Lockyere. A jejich vnoučatům také."
Lockyerův pohled posmutněl, ale jen na okamžik. Zeptal se: "Jak jste to dokázal? Hodinářský mistr v Bostonu mi říkal, že je po nich. Říkal, že je nikdo nemůže opravit."
"Existuje jen velice málo věcí, které se nedají opravit. Možná mám víc zkušeností než jiní."
Lockyer udiveně zatěkal pohledem z Bella na hodinky ve své dlani a zase zpátky a pak řekl: "Vypadají jako nové. Musím se přiznat, že jsem nevěřil, že je opravíte."
"Bylo mi potěšením, pane Lockyere."
Menší muž se znovu podíval na své hodinky, přidržel si je u ucha a potěšené potřásl hlavou. Pak hodinky zastrčil do kapsičky u vesty a vytáhl peněženku. "Kolik to bude?"
Bell odmítavě pozvedl ruku. "To nestojí za řeč."
"Ale musel jste tomu věnovat spoustu času."
"Svému prvnímu zákazníkovi nikdy nic neúčtuju."
"Jste opravdu velkorysý." Lockyer se zadíval na police ve výkladní skříni. "Možná… říkal jste, že některé z vašich hodin nejsou příliš drahé a možná… Jsem si jist, že by si moje žena přála pěkné hodiny na krbovou římsu."
"Pak najdeme nějaké, které by se jí mohly líbit," řekl Bell. Pomalou chůzí se vydal kolem polic, zastavil se, znovu vykročil a nakonec sundal hodiny ve tvaru stříbrného válce ozdobeného emailovými labutěmi na lesním jezírku. Postavil je na pult. Hodiny byly tiché; jejich ručičky ukazovaly za minutu dvanáct.
"Čekají na svého majitele," vysvětlil.
Dotkl se něčeho vzadu a hodiny začaly tikat. Když se jejich ručičky setkaly na dvanáctce, válec se otevřel a - za zvuku sladké melodie - z něj vystoupila malá tmavovlasá baletka, uklonila se a začala tančit. Lockyer na figurku užasle třeštil oči. "Antoinette," zašeptal.
Při posledním odbití se baletka zastavila a válec se kolem ní zavřel. Lockyer ještě chvíli zíral, pak si hřbetem ruky protřel oči a podíval se na Bella.
"To je neuvěřitelné," řekl tichým chraptivým hlasem. "Měli jsme dceru. Ráda tančila. Doufali jsme, že z ní bude baletka, ale nebyla. Před dvěma lety zemřela na zápal plic."
"To je mi skutečně líto, pane Lockyere. Doufám, že jsem vám nezpůsobil bolest."
"Ne! Ach, ne, pane Belle. Ta malá baletka je obrazem Antoinette, jaká byla, když jsme ji ztratili."
"Pak máte svou dceru zpátky. Pokaždé, když budou hodiny bít, bude tančit, jako tančila vždycky."
"Moje žena bude tak šťastná," řekl Lockyer s očima upřenýma na hodinách. Pak promluvil jako muž, který se svěřuje se svými nejniternějšími záležitostmi: "Nikdy se přes to skutečně nepřenesla. Teď sotva vychází z domu. Ale ty hodiny… Já vím, že jsou jistě drahé, ale pokusím se nějak sehnat peníze."
Bell řekl, kolik stojí. Lockyer zalapal po dechu a zvolal: "Ale to je směšné! Mohl byste je prodat za stonásobek té ceny!"
"Dávám přednost tomu prodat je právě za tuhle cenu, o nic víc a o nic míň. Vezmete si je?"
"Samozřejmě!"
"Pak jsou vaše," řekl hodinář. Rychle něco seřídil, nastavil ručičky na přesný čas a podal hodiny Lockyerovi. "Teď jsou správně nastavené. Nic víc nepotřebují. Doufám, že potěší vás i vaši ženu."
"To jistě ano. Děkuji vám, pane Belle," odpověděl Lockyer couvaje ke dveřím s hodinami v náručí.

Hodinářství na sebe brzy soustředilo zájem celého městečka. Kolem výkladní skříně se tísnily děti a povaleči a všichni obdivovali hodinové divadlo. Zákazníci přicházeli v čím dál větších počtech, někteří přinášeli hodiny nebo hodinky do opravy nebo k seřízení, jiní koupili některé z vystavených hodin, které Bell prodával za nepochopitelně nízké ceny. Všichni, kdo do krámu vešli, v něm zůstali dlouho, omámeni mistrovskými díly, které plnily výkladní skříň i police kolem

stěn.
Lockyer byl pravidelným návštěvníkem. Nejméně jednou týdně, ale obvykle častěji, se zastavil v Bellově hodinářství, aby ho informoval o neuvěřitelné přesnosti svých hodinek, poděkoval Bellovi za hodiny s baletkou a pak si prohlédl poslední výrobek jeho dílny. Byl ohromen rychlostí, se kterou hodinář dokázal vyrábět nové podivuhodné strojky. Každý týden měl něco nového.
Na sklonku roku, když se jednoho deštivého odpoledne Lockyer znovu zastavil v krámě, umisťoval Bell zrovna do výkladní skříně nové hodiny. Při pohledu na Lockyera se hodinář usmál, postavil hodiny na skleněnou desku pultu a rozpřáhl ruce v uvítání.
"Chcete se podívat na můj nový exemplář?" zeptal se.
"Ano, pane Belle," řekl Lockyer dychtivě. Odložil deštník do stojanu u dveří a přistoupil k pultu.
Uviděl temný sféroid asi tak velikosti dělové koule. Vypadal jako by byl z nějakého krystalu tak tmavě modrého, že byl skoro černý. Na jeho vrcholu byly malé zlaté a bílé hodiny, ne větší než dětská pěstička. Ručičky hodin ukazovaly za minutu dvanáct.
Lockyer si prohlédl krystal, ale nedokázal rozeznat nic než temnotu. Hodiny byly skvělé, krystal bez chyby, ale od někoho, kdo byl schopen vyrobit tak mimořádné dokonalé a jemné mechanismy, to vypadalo poněkud příliš jednoduše.
Jako by četl Lockyerovy myšlenky, Bell řekl: "Vůbec to není tak jednoduché, jak to vypadá." Lockyer zahanbeně vzhlédl. Bell se usmál a spustil hodiny.
Ve chvíli, kdy se velká a malá ručička setkaly, krystal jako by zprůhledněl. Při prvním úderu se ve středu objevilo světlo. S každým dalším úderem se někde v krystalu rozzářilo další a zůstalo svítit. Vnější světla se pohybovala kolem středního, největšího ze všech, a ještě menší světla, velká sotva jako špendlíkové hlavičky, zase kroužila kolem některých vnějších. Tiše a vznešeně obíhala kolem zářícího středu. Při devátém oběhu začala světla pohasínat a temnota houstnout. Když skončil dvanáctý oběh, zůstalo už jen světlo uprostřed krystalu, a i to bylo najednou pryč, vystřídané původní temnotou.
"To je kouzelné! To je… to je vesmír!" vyhrkl Lockyer.
"Pouze jedna jeho malá část," odpověděl Bell, zvedl kouli a položil ji do vitríny.
"To je neuvěřitelné, pane Belle. Neuvěřitelné. Ta světla… a způsob, jakým se pohybovala… jak jste to dokázal?"
"Mám svoje tajemství. Myslel jsem, že byste se na ně rád podíval, pane Lockyere. Pozítří už tady nebudou."
"Vy je opravdu chcete prodat? Kdo by si mohl dovolit takový-" Lockyer náhle zmlkl, zahanbeněji než prve. Bellovy obchody nebyly jeho věc; pokud prodával pod cenou, nijak ho to zřejmě netrápilo ani mu to nepůsobilo problémy.
"Stanovil jsem si dobrou cenu. A žena, která si tyto opravdu výjimečné hodiny objednala pro svého manžela, si ji může docela dobře dovolit zaplatit."
"Sutterlandová. To může být jedině Elizabeth Sutterlandová." Bell přikývl, ale neřekl nic a Lockyer pokračoval: "Hm, možná bych to neměl říkat, ale bolí mě to, pane Belle, skutečně mě to bolí, když si pomyslím, že takové krásné mistrovské dílo skončí v rukou muže jako je Paul Sutterland. Nezaslouží si to."
"Paní Sutterlandová si očividně myslí, že ano."
"Elizabeth mu odpustila už stokrát, i když dělá věci…" Lockyer se zarazil. Zuřivě mávl rukou a ve tváři celý zbrunátněl. Při tom nepřestával hledět na temnou kouli.
"Možná ho miluje, pane Lockyere."
"Pokud ano, pak je blázen. Nemám ve zvyku strkat nos do cizích záležitostí, ale nemohu zabránit, abych slyšel, co se říká o Paulu Sutterlandovi a jeho kumpánech, a pokud je jen část z toho pravda, měla ho Elizabeth opustit už dávno."
"Možná se to časem zlepší, pane Lockyere. Lidé se mění."
"Někteří lidé ano," odpověděl Lockyer hořce. "Znám Sutterlanda a vím, že on se nezmění, ani kdyby žil do sta let."
"Musíme doufat."
Lockyer nepřesvědčeně přikývl a vykročil ke dveřím. Vzal si svůj deštník, položil ruku na kliku a pak se obrátil na Bella.
"Podívejte se, pane Belle, je mi líto. Nemám právo říkat takové věci, jaké jsem říkal. Prostě jsem se rozhněval. Elizabeth je moje stará přítelkyně. Mnoho lidí v městečku si jí váží."
"To je dokonale v pořádku, pane Lockyere."
"Nic není v pořádku. To je to, co mě trápí. Sutterland se ke své ženě a dětem chová krutě. Vyhrožuje svému služebnictvu. A když si pomyslím, že ona mu dává něco tak skvělého…" Bezmocně mávl rukou.
"Jak jsem řekl, musíme doufat. Možná, že dárek k výročí bude znamenat obrat v životě Sutterlandových."

Paní Sutterlandová dorazila téhož dne odpoledne. Byla to půvabná žena; jejích jemných rysů se čas skoro nedotkl, její husté kaštanově hnědé vlasy se stále leskly, ale roky utrpení ji poznamenaly jinak. Její chování bylo chladné a formální a hlas měla bezvýrazný, jako by v sobě měla nějakou zeď, která jí nedovolovala nic než nezbytně nutnou konverzaci. Při pohledu na hodiny se docela změnila. Shrnula si závoj a s nepokrytým nadšením sledovala pohyb miniaturních světů v temné kouli. Když poslední pohasl, obrátila se k hodináři; oči jí zářily a její obličej nezvykle ožil.
"Pane Belle, to je zázrak! Nikdy jsem neviděla nic, co by se tomu vyrovnalo. Můj manžel bude nadšen!" zvolala okouzleně.
"Jsem rád, že se vám líbí, paní Sutterlandová."
"Jsem ohromena. Předčilo to má nejsmělejší očekávání, pane Belle." Položila na kouli své ruce v rukavičkách a zahleděla se do jejího temného nitra, a jak se dívala, její rysy ztvrdly a únava je zahalila jako stín. Když na něj znovu promluvila, zeď už byla zase na svém místě. "Pokud by hodiny byly nějakou náhodou poškozeny, pane Belle - jistě, budeme s tak jemným mechanismem zacházet s největší opatrností, ale děti nebo sluhové bývají nemotorní - pokud by

se s nimi něco stalo-"
"Opravím je," řekl Bell.
* * *
Městečko, jako ostatně všechna městečka, mělo svůj příděl povalečů a flamendrů. Někteří z nich byli pravidelnými diváky u Bellovy výkladní skříně, ale, jelikož patřili k tomu druhu mužů, pro které přesnost není žádnou zvláštní ctností, nikdy se nestali zákazníky. Uplynul skoro půlrok od Bellova příjezdu, když jeden z nich konečně navštívil jeho krám, a přišel tam, jen aby se pobavil na hodinářův účet.
Jmenoval se Monson a podobné žertování měl ve zvyku. Byl to rozložitý, dosti hezký muž se sebevědomým vystupováním, dobře oblečený a výřečný. Byl z bohaté a vlivné rodiny, ačkoliv sám nevykazoval ani tu nejmenší stopu píle nebo starosti o dobrou pověst. Do krámu přišel jednoho rána, strávil čtvrt hodiny prohlížením hodin ve vitrínách a pak se obrátil na Bella. "Lidi říkají, že opravujete hodiny a hodinky," řekl.
"Jistě," odpověděl Bell.
"Slyšel jsem, že dokážete opravit jakékoliv hodiny, bez ohledu na to, jak moc jsou poškozené."
"Lidé byli s mou prací vždycky spokojeni. Možná přehánějí."
"No, jestli jste tak dobrý, jak říkají, měl bych pro vás práci. Pro muže vašich schopností by to neměl být žádný problém." Manson z kapsy vytáhl zmuchlaný špinavý kapesník, položil ho na pult, rozmotal a vysypal z něj hrst koleček, per a malých kousků kovu; prasklý ciferník; zprohýbané a promáčklé hodinkové pouzdro. Všechno to bylo pokryté zaschlým blátem a pouzdro bylo celé poškrábané. Když Bell mlčel, Monson řekl: "Je to na vás příliš?" a zlomyslně se na něj zašklebil.
"Možná ne, pane Monsone," odpověděl Bell.
Monsonův úsměv se na okamžik ztratil, ale hned se zase vzpamatoval. "Vypadly mi z ruky a odkutálely se do vozovky. Kůň je zašlápl do bláta a přejel přes ně vůz. Myslel jsem, že už je nikdo neopraví, ale ty hodinky pro mě mají citovou hodnotu, a tak jsem je posbíral. Pak, když jsem slyšel, jak na vás každý ve městě pěje chválu, řekl jsem si, že vám je přinesu, abych se sám přesvědčil, jak dobrý doopravdy jste." Jeho úsměv byl zlomyslný a vyzývavý.
"Vraťte se zítra ve čtyři," řekl Bell a vzal kapesník plný součástek.
"Tak brzy, pane Belle? Pracujete rychle."
"Nemarním čas, pane Monsone, ani svůj, ani jiných lidí," odpověděl Bell.
Monson odešel, a když se venku připojil ke svým kumpánům, bylo jejich smích slyšet až do krámu. Příští den přišli ve smluvenou hodinu všichni tři. Tři jiní muži, dobře oblečení, už čekali uvnitř, aby se k nim vesele připojili. Všichni pak přistoupili k pultu v čele s Monsonem, který se pozdravil s hodinářem, položil na pult ruku a řekl drze: "Moje hodinky, když dovolíte, pane Belle."
"Vaše hodinky, pane Monsone," řekl hodinář. Položil na pult malou krabičku a otevřel ji. Uvnitř byl čistý bílý kapesník - Monsonův, jak dokazoval monogram - který rozložil, aby předvedl hodinky v dokonalém stavu. Ručičky ukazovaly čtyři hodiny a dvě minuty.
"Ne, ne, pane Belle. Špatně jste mi rozuměl. Chci své vlastní hodinky, žádnou náhradu," řekl Monson a zavrtěl hlavou.
"To jsou vaše hodinky."
Monson zvedl hodinky a prohlédl si je zepředu i zezadu. Po chvilce řekl: "Mohly by to být ony… buďto jsou to ony, nebo zatraceně dobrá imitace… ale i kdyby byl, zbytek…" Odložil hodinky a rozhodně zavrtěl hlavou. "Neoprávnil jsem vás k výměně strojku; řekl jsem, abyste je opravil, a vy jste řekl, že to uděláte."
"Vyměnil jsem jen ty části, které chyběly," odpověděl Bell. "Vaše hodinky jsem opravil, pane Monsone."
"Nikdo je nemohl opravit," opáčil Monson přesvědčeně. "Dal jsem vám jen hrst šrotu."
"To je pravda. Přesto jsem je opravil. Vezmete si je, pane Monsone?"
"Samozřejmě, že ano. Jsou to přece moje hodinky, ne? Sám jste to řekl. Ale pokud si myslíte, že mi zaúčtujete nějakou přemrštěnou cenu, raději si to rozmyslete. Já se napálit nedám."
Bell řekl, kolik žádá za opravu. Muži se na sebe podívali a zašklebili se. Jeden z nich se zasmál. Jestli byl zdrojem jejich veselí Monson, Bell nebo prostě situace, ve které se ocitli, nebylo jisté, ale nezdálo se, že by Monson jejich pocity sdílel. Vytáhl z kapsy minci a upustil ji na pult. Pak vzal hodinky, otočil se a bez dalšího slova odešel z krámu.
Koncem týdne přišli do krámu dva z mužů, kteří tam byli s Monsonem. Pečlivě a kriticky si prohlédli vystavené hodiny a nakonec Bella informovali, že mají v úmyslu koupit hodiny do své klubové místnosti v hotelu. Nic, co bylo vystaveno ve vitrínách nebo ve výkladě, přesně neodpovídalo jejich představám, vysvětlil jeden z nich, ale byly tam troje, které by byly docela přijatelné za předpokladu, že by cena byla dostatečně nízká. Ukázali na ně, a když jim Bell oznámil cenu, udiveně zalapali po dechu.
"Jak si to představujete, požadovat takové ceny?" zeptal se jeden. "Nikdo ve městě si nemůže dovolit zaplatit tolik za hodiny!"
"Slyšel jsem, že pokud jsou vám lidé sympatičtí, prodáte jim hodiny za babku. Co je na nás špatného, že po nás chcete tolik? Vypadáme snad jako hlupáci?" řekl druhý rozhněvaně.
"Moje ceny se mění," odpověděl Bell. "Sami jste viděli, jak málo jsem žádal od vašeho přítele."
"Pak s námi jednejte stejně, pokud nestojíte o potíže," řekl druhý muž.
Bell hned neodpověděl. Potom, jako by pohrůžku neslyšel nebo se ji rozhodl ignorovat, řekl: "Vybrali jste si troje z nejdražších hodin v mém krámě. Jiné by vás stály mnohem méně."
"Pokud bychom chtěli levné hodiny, zašli bychom si do koloniálu. Rádi zaplatíme dobrou cenu za dobrou práci, ale ošidit se nedáme."
"Možná bych vám mohl ukázat něco jiného. Hodiny, které jste si vybrali, jsou velice jemné. Možná mám vhodnější modely pro vaši klubovou místnost," řekl Bell.

Muži zrudli, ale hodinářova slova přijali jako omluvu a to je trochu uklidnilo. Odebrali se s ním do skladu a prohlédli si několikeré solidní hodiny v mosazi a leštěném mahagonu, které odbíjely celé hodiny hlubokým znělým hlasem. Jejich ceny byly absurdně nízké. Muži si jedny vybrali, ale když je pro ně Bell opatrně balil do krabice, jeden z nich se dlouze zadíval na hodiny, které zvolili předtím.
"Ty hodiny s malým akrobatem se mi pořád líbí víc. Nerozmyslíte si cenu?" zeptal se.
"Stanovuji své ceny velice uvážlivě, pánové. Smlouvání nemá smysl."
„Jak ten akrobat funguje?" zeptal se druhý. "Právě to mě tak fascinuje. Nevidím žádné drátky."
"Nevidím drátky u žádných z nich. Ať se propadnu jestli vím, jak se všechny ty figurky hýbou. Jaké je to tajemství, pane Belle?"
Bell se usmál, ale neřekl nic.
"Pravděpodobně jsou pro nás solidní pevné hodiny stejně lepší než některá z těch hraček. Jsou zajímavé, ale u nás v klubu by dlouho nevydržely," řekl jeden z mužů. Druhý se zasmál a dodal: "Dokonce ani takové solidní hodiny, jako jsou tyhle, možná dlouho nevydrží. Co říkáte, Belle - pokud s nimi někdo praští o zeď, budou pořád ukazovat správný čas?"
"Jestli se s hodinami něco stane, přineste mi je," řekl Bell.

Elizabeth Sutterlandová navštívila znovu hodinářství na jaře. Bell stál ve dveřích očekávaje její příchod a ona mu zamávala, když vystoupila z drožky. Do krámu vešla lehkým krokem dívenky. Odhrnula si s tváře závoj, rozhlédla se po policích a pak se zářivě na Bella usmála.
"Pane Belle, přišla jsem v tu nejlepší dobu - máte na policích tolik nových modelů!" prohlásila.
"Doufám, že hodiny, které jsem vám prodal loni, slouží uspokojivě?"
"Nezpozdily se o jedinou sekundu. A je tak příjemné je pozorovat. Připadá mi, jako by byly každou hodinu jiné. Děti je zbožňují a pan Sutterland je jimi naprosto fascinován. Pořád mi říká, že se sem někdy zastaví a osobně vám za ně poděkuje."
"Rád ho uvidím, paní Sutterlandová."
"Doufám, že se k tomu dostane brzy. V poslední době je pořád tolik unavený."
"Časy jsou rušné," odpověděl Bell, doprovodil paní Sutterlandovou k vitríně a usadil ji.
"Ach, to není přepracováním. Prostě jen vypadá unaveně. Jako by za posledních pár měsíců zestárl," řekla a zadívala se na police.
Bell neodpověděl. Sledoval její pohled a pak se natáhl, aby vzal hodiny, které ji zaujaly. Postavil je na pult. Nahnula se k nim blíž, chvíli si je prohlížela a pak se na něj usmála: "Jsou kouzelné, pane Belle. Působí tak pokojně. Nedokážu si představit, co uvidím, až začnou odbíjet."
Ručičky ukazovaly za dvě minuty tři. Čelní strana hodin byla vytvarována do zlaté kopule, která vévodila lesní scenérií; tichému jezírku obrostlému vrbami. Poblíž středu jezírka plula maličká veslice o velikosti poloviny dětského malíčku. V ní seděla postavička v slaměném klobouku a smáčela ve vodě rybářský prut. Všechno působilo velice klidným dojmem. Když hodiny začaly bít, rybář vytáhl z vody rybku, sundal ji z háčku a znovu udici ponořil do vody, aby vytáhl další rybu při každém úderu hodin. Tři rybky se svíjely na dně lodi. Rybář je vzal a hodil je zpátky do vody. Po hladině se rozběhla kola, pak se uklidnila a rybář se posadil, aby se vrátil k rybaření.
Paní Sutterlandová zatleskala rukama v nevinném gestu čiré radosti. "To je úžasné, pane Belle!" zvolala.
"Děkuji vám, paní Sutterlandová," řekl, vzal hodiny a vrátil je na polici. "Chcete si prohlédnout ještě některé jiné?"
"Líbí se mi všechny, pane Belle, ale ve skutečnosti jsem se sem přišla podívat po něčem vhodném k narozeninám své matky."
"Máte na mysli některé konkrétní hodiny?"
"Doufala jsem, že byste mohl mít ještě jedny takové, jaké jsem koupila pro svého manžela."
"Běda, nemám. Každé hodiny jsou unikát," řekl Bell. "Ale počkejte, možná budu mít něco vhodnějšího." Pomalým, zamyšleným pohledem přehlédl police, zadíval se do vitríny a pak prostudoval obsah výkladní skříně. Chvíli stál nehybné a mračil se s prstem přitištěným na rty; pak se omluvil a odešel do své dílny. O minutu později se vrátil s překrásnou bílou vázou, která obsahovala dvanáct rudých poupat.
"Hodiny, pane Belle?"
Přikývl a ukázal na malý ciferník poblíž podstavy, jehož ručičky ukazovaly za minutu dvanáct. Spustil hodiny a postavil je před paní Sutterlandovou. Když hodiny začaly odbíjet, otevřelo se při každém úderu jedno poupě a místnost naplnila omamná vůně růží. Paní Sutterlandová nadšeně vykřikla: "Ach, to je naprosto dokonalé, pane Belle! Moje matka růže miluje. Krásnější dárek bych jí dát nemohla."
"Dokončil jsem ty hodiny teprve včera, paní Sutterlandová."
"Právě včas na narozeniny mé matky!"
"Právě včas, zdá se," řekl Bell.

Ke konci léta Paul Sutterland zemřel. Bylo mu něco málo přes čtyřicet a nevykazoval příznaky žádné nemoci, ale na sklonku svých dnů z něj byl svraštělý bělovlasý muž křehkého těla i mysli. Jeho vdova ho upřímně oplakávala, ale mnoho lidí z městečka si myslelo, že jí bez něj bude lépe.

Jednou na podzim, když zamračený, deštivý den vylidnil ulice, přinesl Monson se svými dvěma přáteli do Bellova krámu poškozené hodiny. Monson je postavil na pult, o krok ustoupil a rozesmál se. Ostatní se k němu připojili.
"Jeden z našich hochů se považoval za dobrého střelce, pane Belle. Jak dlouho vám bude trvat, než je opravíte?" zeptal

se.
Bell vzal hodiny a prohlédl si je. Tvářil se při tom zasmušile.
"Co jak dlouho! Potřebujeme je zítra. Pracujete přece rychle, ne?" řekl druhý muž a propukl v divoký smích.
"Je tohle na vás příliš, Belle?" zeptal se Monson. "Pokud je nemůžete opravit, vezmeme si místo nich jiné. Tentokrát to bude některý z vašich speciálních modelů," dodal a mávl rukou směrem k policím.
"Ty hodiny nejsou na prodej," řekl Bell.
"Jste zvláštní obchodník, Belle. Svoje nejlepší zboží prodat nechcete, a co se rozhodnete prodat, prodáváte za směšné ceny."
"Vydělá dost na těch, co prodává bohatým ženám. Je to tak, Belle?" zeptal se jeden z Monsonových kumpánů.
"Jo, co máte s Liz Sutterlandovou?" zeptal se Monson. "Tráví tady spoustu času, říkají lidé. Nepomýšlíte si na ni tak náhodou, Belle?"
"Odejděte z mého krámu," řekl Bell.
"Odejít? Jsme zákazníci, Belle. Vy jste prodavač a musíte se k nám chovat s úctou. Chceme si prohlédnout ty vaše velevzácné hodiny, všechny ty poklady, co nejsou na prodej, a vy nám ukážete, oč si řekneme."
"Odejděte z mého krámu," zopakoval Bell monotónním, nevzrušeným hlasem. Odložil rozbité hodiny a vykročil proti nim.
"Co třeba tyhle?" řekl Monson, rychle vklouzl mezi police a zvedl hodiny ze zlata, porcelánu a zářících emailů, ve kterých stál na stráži uniformovaný voják. "Nesnažte se mě teď rozčílit, Belle. Mohl bych je upustit."
Bellův hlas byl klidný a ledově chladný. "Položte ty hodiny a odejděte z mého krámu."
Monson se podíval na své dva kumpány a zašklebil se. Pak vykřikl: "Pozor! Teď opatrně!" a se smíchem předstíral, že hodiny pouští na zem. Prudký pohyb uvolnil figurku, která spadla na podlahu. Monson hodiny rychle postavil zpět na polici. "To jsem nechtěl. Je to vaše vina, Belle. Nechtěl jsem nikomu ublížit."
"Samozřejmě, že jste chtěl ublížit. A podařilo se vám to."
Atmosféra v krámě se rázem změnila. Zdálo se, že Bell vyrostl nad trojici mužů, a oni, ačkoliv každý z nich byl silnější a mladší než on, jako by se před ním najednou zmenšili. Velice opatrně zvedl ležící figurku a prohlédl si ji.
"Vy to opravíte, Belle," řekl jeden z mužů.
"Ano, lehce to opravíte," přidal se druhý. "Vlastně se nic nestalo."
"A s těmi hodinami, co jsme přinesli, si nedělejte starosti. To byl jen žert. Jenom žert," řekl první.
Monson vykročil a bojovně vysunul čelist. Jeho hlas zněl nuceně a nepřirozeně silně. "Tak moment. Bell může naše hodiny opravit a nevidím důvod, proč by to neměl udělat. Pokud jsem způsobil nějakou škodu - nějakou skutečnou škodu - zaplatím za ni, pokud cena bude rozumná. Nemáme se za co omlouvat. Zaplatíme a tím to skončí."
Bell zvedl oči od rozbité figurky ve svých dlaní. "Vypočítám vám patřičnou cenu," řekl.

Zmizení Austina Monsona a dvou jeho kumpánů bylo v několika následujících měsících předmětem čilé diskuse a mnoha spekulací. Nejrůznější vysvětlení, od směšných až po vpravdě strašidelná, nevedla nikam. Ale jak čas plynul, zájem opadal a záhy se o třech zmizelých bavili jen jejich blízcí přátelé.
V příštím roce se Bellova klientela rozrostla skoro na celé městečko. Dokonce i ty nejchudší rodiny si zdá se mohly dovolit hodiny z jeho dílny. A všechny, ať už byla jejich cena jakákoliv, jednoduché nebo vyumělkované, šly naprosto přesně. Žádný ze zákazníků nikdy nebyl zklamán.
Bell byl vždy k dispozici zákazníkům nebo náhodným návštěvníkům, vždycky ochotný předvést některý ze svých nejnovějších výrobků. Lockyer a jeho žena ho tou dobou navštěvovali pravidelně každý týden; a Bell měl každý týden nové hodiny, pokaždé důmyslnější a kouzelnější. Když odbily, miniaturní ptáci mávali křídly, delfíni vyskakovali z mrňavého moře a maličtí netopýři poletovali kolem polozbořené zvonice; dřevorubec porážel stromy, bruslař kroužil a vytvářel složité figury, krotitel prohánět trpasličí lvy a tygry, žonglér si pohazoval kužely menšími než zrnko rýže, lučištník střílel svými takřka neviditelnými šípy do terčů velkých jako nehet malíčku, námořník tancoval skočnou, derviš vířil v extázi, půvabný pár kroužil v rytmu valčíku hraného miniaturním kvintetem. Pohyb maličkých figurek nebyl nikdy trhaný nebo mechanický, ale vždy plavný a přirozený, nebyly vidět žádné drátky ani nitky, jen pohyb, který v divácích probouzel zdání života.
Bell prodával hodiny tak rychle, jak je dokázal vyrábět. Dokonce i ty, které nebyly na prodej, časem zmizely, aby uvolnily místo na policích jiným. Jen nemnoho jich zůstávalo. Malý Harlekýn, jehož akrobacie tak uchvátila Lockyera při jeho první návštěvě krámu, stál pořád na svém místě. Drak chrlící oheň na hromadě zlata, drahokamů a koster v brnění byl pořád v rohu u okna a budil každou hodinu hrůzu k nemalému potěšení všech dětí. A také maličký pavilon ze zlata, porcelánu a barevných pruhů červeně a modře emailovaného kovu, před kterým každou hodinu pochodoval za zvuku trubek a dunění bubnů jediný gardista, stál na své polici už tak dlouho, jak si Lockyer pamatoval; tedy přinejmenším rok.
Jak se blížily vánoční svátky, Bellův obchod byl stále plný. Těch několik lidí z městečka, kteří ještě neměli jeho hodiny, se konečně rozhodlo koupit si je a ostatní zase chtěli nějaké jako zvláštní dárek pro své přátele a známé. Jak to dokázal, nikdo neví, ale Bell stačil uspokojovat vzrůstající poptávku, a dokonce vyrobil i nádherné hodiny ve tvaru katedrály s koledníky na schodech a kroužícími anděly. Do výkladní skříně je umístil tři dny před vánocemi a žádný z kolemdoucích neodolal, aby se alespoň na chvíli nezastavil a neprohlédl si ten div.

V chladných, temných dnech nového roku se nálada v městečku změnila. Nikdo nekritizoval pana Bella nebo jeho práci, nikdo si nestěžoval na jeho ceny, ale jeho krám teď býval často prázdný a žádný zákazník ho nenavštívil i po dva nebo tři dny za sebou. Lockyerovi pořád přicházeli pravidelně a někdy s sebou přivedli svou malou dcerku.

Nezpozorovali žádnou změnu v Bellově chování a neuslyšeli od něj jediné slůvko stížností, ale cítili rozdíl, který nedokázali vysvětlit.
Z klubu, kde se Monsonovi přátelé nadále scházeli, se začaly šířit fámy. Zahálející mysli flamendrů zabíjejících čas pitím a planým tlacháním nepřestávaly přemítat o záhadném zmizení jejich kumpánů. A jak už to u fám chodí, časem se začaly živit samy sebou a lidskou představivostí, přeháněním a polopravdami a netrvalo dlouho, a povaleči jim sami začali věřit.
Bell je tím viníkem, říkali. Důvod? Samozřejmě závist. To je přece jasné každému, kdo zná fakta. Monson mu ukázal, udělal z něj hlupáka. Ten směšný hodinář si myslel, že se může ucházet o přízeň vdovy - že by se tak galantní žena provdala za kramáře! - a když zjistil, že dává přednost Monsonovi, závist se spojila s žárlivostí a dohnala ho k zoufalému činu. Monson mu ukázal, kde je jeho místo, a on se chtěl pomstít. To bylo jasné. Nebylo sice zřejmé, co se svým sokem udělal, jak a proč do své pomsty zahrnul i dva jeho přátele - nejspíš byl příliš mazaný, než aby zanechal nějaké svědky svého činu; o jeho zchytralosti nikdo nepochyboval - ale byl vinen, to muselo být všem rozumným lidem jasné a bylo třeba pohnat ho před zákon.
Lidé z městečka se těm divokým řečem nejprve smáli, znajíce dobře ty, kdož je šířili, i jejich pravděpodobný motiv. Ale slýchali je stále znovu a znovu a časem malé semínko něčeho - ne tak docela pochyb, ale možná mírné nejistoty - zapustilo kořeny v jejich myslích. Co bylo opakováno tak často a tak přesvědčivě, nemohlo být tak docela bez podkladu, říkali si. Ne že by tomu věřili - ale Bell byl záhadný muž, to nikdo nemohl popřít. Odkud vlastně přišel a proč se usadil zrovna v jejich městečku? Jak mohl držet ceny tak nízko a udržet se v obchodě; či dokonce prosperovat? Kdo kupoval ty drahé hodiny a kam se poděly ty, které nebyly na prodej, a přesto mizely z polic? Jak někdo mohl vyrábět tak přesné a jemné strojky tak rychle a ještě k tomu vyrábět obyčejné, solidní hodiny a prodávat je za směšné ceny? A jestliže byla skutečně pravda, že se Monson a jeho přátelé domlouvali, že Bella navštíví toho dne, kdy zmizeli, pak hodinář městu dluží vysvětlení. Bez ohledu na to, jak dobrý je řemeslník nebo dokonce génius, před zákonem jsou si všichni rovni, říkali dobří občané. Jak se blížilo jaro, fámy se šířily čím dál víc, otázky se zdály naléhavější a kladlo si je čím dál víc lidí.
Jednoho večera, když už byl krám zavřený a ulice prázdná, zaklepal Lockyer na hodinářovy zadní dveře. Bell byl v dílně jako obvykle tou dobou a po chvilce otevřel.
"Pane Belle, musíte vyhledat ochranu," řekl Lockyer bez okolků, když se dveře otevřely.
"Žádnou ochranu nepotřebuji," odpověděl Bell.
"Potřebujete," trval na svém Lockyer. "Určitě víte, co se o vás povídá po městě."
"Slyšel jsem ty hloupé řeči," připustil Bell.
"Vy i já víme, že jsou hloupé, ale ostatní v městečku jim začínají věřit. Říkají, že za vámi přijdou do krámu a budou požadovat vysvětlení Monsonova zmizení."
Bellův hlas zněl nevzrušeně. "Můj krám bude otevřen v obvyklou hodinu. Vždycky jsem ochoten odpovědět na jakoukoliv rozumnou otázku. Půjdete dovnitř, pane Lockyere?"
"Ne, ne, nemohu," řekl Lockyer a odtáhl se. "Ale vy musíte udělat něco pro své bezpečí. Za tím vším jsou Monsonovi přátelé a ti vám chtějí ublížit. Mohou sem vtrhnout v noci."
"Copak to občané městečka dovolí?"
Lockyer zaváhal a pak řekl rozpačitě: "Nikdo nechce, aby se vám něco stalo, pane Belle. Ale Monsonovi lidé všechny zmátli. Mají ve městečku velký vliv; alespoň někteří z nich ho mají. A lidé už vyslechli tolik povídaček, že neví, čemu mají věřit. Jsou zmatení."
"Takže se mám bát davu, který chce vzít zákon do svých rukou."
"Bojím se, že je to přesně ten případ. Musíte vyhledat Ochranu."
"Postarám se o sebe, pane Lockyere," řekl Bell. Bez dalšího slova pak zavřel dveře. Lockyer slyšel, jak závora zapadla na své místo.
Přišli do krámu pozdě v noci, jedenáct silných mužů. Ostatní čekali venku, vpředu a vzadu. Někteří z nich byli při té či oné příležitosti Bellovými zákazníky a někteří se tu a tam přišli podívat na hodiny, nebo si je prohlíželi, když šli kolem výkladní skříně. Ti tři, kteří byli u toho, když Bell dával Monsonovi jeho opravené hodinky, je vedli. Ostatní mlčeli.
"Jsme tady, abychom zjistili, co se stalo s našimi přáteli, Belle. Neodejdeme, dokud se to nedozvíme," řekl jeden, měře si hodináře výhružným pohledem.
"Proč to chcete vědět ode mne?" zeptal se ho Bell klidně.
"Říkali, že sem půjdou. Všichni jsme slyšeli, že to říkali. A pak už je nikdo neviděl. To vy můžete za jejich zmizení, určité."
"Raději to přiznejte, Belle. Dostaneme to z vás, jestli nás k tomu přinutíte," řekl druhý muž a zaklepal na skleněný povrch pultu vycházkovou holí.
"Rozsekáme vám to tu na padrť a vás s tím," řekl první. "A teď mluvte, co jste provedl s našimi přáteli."
Bell se na něj podíval, pak se podíval na muže s holí a pak na ostatní. Zvedl ruku a ukázal ke dveřím. "Nejlépe uděláte, když odejdete z mého krámu," řekl.
"Pro vás by to nejlepší bylo, to je jisté. Ale my neodejdeme," řekl první muž a několik dalších souhlasně zamumlalo.
"Nepokoušejte se nás oblafnout, Belle. Vodíte za nos celé město už dost dlouho. Odpovězte na naše otázky, nebo budeme nepříjemní," řekl druhý. Udeřil holí do pultu, až sklo prasklo.
A vtom, přesně devět minut po jedné, začaly všechny hodiny v krámě bít. Hluboké gongy a křišťálové zvonečky, jasné zvonky a zvuk maličkých bubínků a trumpet, hudba a ptačí zpěv a hřmot mnohohlasného vyzvánění a cinkání a klinkání pohltil vetřelce zvukovou vlnou; a bily a vyzváněly pořád dál, dvanáckrát, pak ještě dvanáckrát a dvanáckrát dvanáckrát, nejprve rychle, pak pomaleji a pomaleji, tišeji a tišeji, až se jejich zvuk stal stěží slyšitelný.

Muži stáli bez hnutí ochromeni útokem zvuku. Necítili bolest ani působení nějaké vnější síly. Nikdo z nich si na památku na tu noc neodnesl žádné fyzické zranění. Mohli bez potíží dýchat; mohli pohybovat očními bulvami a všechno slyšeli. Ale jejich těla byla paralyzována, jako by vzduch kolem nich zhoustl a držel je jako husté bláto nebo těžký sníh, ale tisíckrát víc znehybňující než bláto nebo sníh, neviditelný a nehmatatelný nepřilnul pouze k jejich nohám ale i rukám, pažím, hlavám a tělům. Připadalo jim, jako by čas sám se skoro zastavil a polapil je v sobě jako jantar hmyz.
Ti, kteří o té noci hovořili - bylo jich jen málo a mluvili jen zdrženlivě, po dlouhém mlčení a stále v obavách z výsměchu - se shodli na několika bodech. Bell, říkali všichni, byl tím fenoménem nedotčen. Opatrně a s láskou posbíral hodiny z polic, vitrín a výkladní skříně a odnesl je do své dílny. Trvalo to nějakou dobu, přinejmenším několik hodin, ale nikdo z mužů necítil bolest nebo trnutí, jaké by tak dlouhé znehybnění nebo skoro znehybnění jistě mělo přivodit. Bell pracoval metodicky, vetřelců si už nevšímal a veškerou svou pozornost soustředil na hodiny.
Na téhle skutečnosti se všichni shodli, ale jinak měl na tu noc každý svou vlastní vzpomínku. Podle jednoho z mužů bylo po celou tu dobu v místnosti šero. zatímco jiný říkal, že světlo svítilo pořád stejně, ale Bell sám se pohyboval čím dál rychleji, až se nakonec vůbec nedal postřehnout okem a jakoby zmizel; třetí muž prohlašoval, že s každými hodinami, které Bell odnesl, se sám stával přízračnějším a nehmotnějším, až se nakonec rozplynul v nicotu. Jeden z mužů si vzpomněl na mouchu, která mu přeletěla kolem obličeje tak pomalu, že mohl spočítat mávnutí jejích křídel. Moucha neuletěla víc než jedinou stopu a přitom byl muž ochoten přísahat, že jí to trvalo dobré tři hodiny, ne-li víc. Jeho přítel zase hovořil o zneklidňujícím pohledu na popel padající z cigarety v ruce muže stojícího vedle něj; padal tak pomalu, že za celou dobu, kdy tam stál - tedy dle jeho odhadu asi za čtyři hodiny - nedopadl na zem. Dva jiní muži zase vyprávěli, jak si uvědomovali každé jednotlivé tiknutí hodin, které od sebe dělily neuvěřitelně dlouhé intervaly. Jeden mluvil o celé hodině, zatímco druhý to označil pouze jako 'zatraceně dlouhou dobu'.
Ať už se té noci stalo cokoliv a jakkoliv se to stalo, když se muži zase mohli hýbat - a došlo k tomu náhle, bez jakéhokoliv varování - Bell a jeho hodiny byli pryč.
Pět mužů v hrůze vyběhlo z krámu hned, jakmile byli schopni ovládnout své nohy. Ti, kteří zůstali, tak učinili spíš ze strachu ukázat svůj strach, než z odvahy nebo zvědavosti. Nejistě se dívali jeden na druhého nevědouce, co dělat, až konečně někdo z nich řekl: "Musíme ho chytit."
Pracovna byla prázdná a temná. Odsunuli závoru u zadních dveří a jeden z nich křikl na ty, kteří čekali venku: "Viděli jste ho?"
Ze stínu se vynořil muž s násadou od rýče v ruce. "Neviděli jsme nikoho. Ze dveří nikdo nevyšel."
"Víte to jistě?"
"Samozřejmě, že to víme jistě, k čertu!" zvolal neviditelný hlas z křoví. "Co se stalo? Bell vám utekl?"
Neodpověděli. Vrátili se do krámu a tam si všimli něčeho, co jim v prvních okamžicích svobody uniklo. Všude byla tlustá vrstva prachu, ze stropu a sten visely pavučiny lemující temné kouty. Vzduch byl zatuchlý, jako by se v místnosti dlouho nevětralo. Jak se rozhlíželi kolem, hodiny na radniční věži odbily čtvrt. Jeden z mužů se podíval na hodinky a oznámil přiškrceným hlasem: "Čtvrt na dvě."
Nikdo se nikdy nedozvěděl, kam se hodinář poděl. Žádný z občanů městečka už nikdy neviděl hodiny, jako byly ty jeho; ani ti, kteří se na svých cestách dostali do vzdálených končin a o takové věci se zajímali. Hodiny, které jim prodal, vydržely po tři, čtyři nebo i pět generací. Pořád ukazovaly přesný čas a nikdy nepotřebovaly opravu.

Zaměstnanci ze záhrobí

Klimatizační jednotka prohánělа vlhkým vzduchem v kanceláři zvětralý pach cigaretového kouře. Harry se zaklonil ve své rozvrzané židli, zavřel oči a snažil se nemyslet na bankrot.
Uslyšel známé kroky. Můj vysokoškolsky vzdělaný synovec, pomyslel si. Nejchytřejší člen rodiny. Když je tak chytrý, tak proč je tady se mnou a čeká na úpadek?
Jerome vešel dovnitř a sesunul se na svou židli. "Venku je vedro."
"Vedro je i tady uvnitř," odpověděl Harry.
"Volal někdo, když jsem tu nebyl?"
Harry se nevesele zasmál. "Musel jsem se zbláznit, když jsem se pustil do podnikání tady. Na takové věci už jsem moc starý. I na taková vedra." Otřel si čelo, povzdechl si a řekl: "Proč jen jsem odjel z New Yorku?"
Ačkoliv jeho otázka byla spíš cri de coeur než dotazem, Jerome odpověděl. "Protože tě tam ničily daně."
"Teď už vím, jak se daním vyhnout; stačí přestat vydělávat."
"Dovedeš si představit, kolik bys za to všechno zaplatil v New Yorku?"
"V New Yorku by tu nebyla sauna."
"Zapni si klimatizaci."
"Je zapnutá. A pořád se cítím jako v tureckých lázních."
"Za pár týdnů bude všechno v pořádku. Koupíme si novou klimatizaci. Do kanceláře si budeš muset oblékat kabát."
"Jak může být všechno v pořádku, když nemůžeme sehnat žádné lidi?"
"Sehnat dobré zaměstnance byl problém i v New Yorku, ne?"
"Tady je problém sehnat i špatné. Obchodní komora přísahala, že tenhle stát je plný lidí, kteří umírají touhou pracovat. Možná, že umírají touhou po práci v konzervárnách ovoce nebo na drůbežích farmách, ale určitě neumírají touhou po práci u mne."
Oba muži seděli chvíli tiše a pak si Harry povzdechl a pokračoval: "A kdo by vlastně v tomhle vedru pracoval? Tady je džungle. Všechno jim tu roste na stromech."
"Jakmile jednou začneme, všechno bude v pořádku."
"'Všechno bude v pořádku'. To je všechno, co tě naučili na univerzitě?"

"Jsem vysoce kvalifikovaný personální manažer, strýčku Hany. Seženu lidi, které potřebujeme. Spolehni se."
Harry se zatočil na židli a zadíval se na prázdnou desku svého psacího stolu. Nový strojírenský podnik a nikdo v něm nechce pracovat. Obrovské půjčky a žádná zakázka. Fabrika velká jako hangár a uvnitř ani živáčka kromě brouků a houby. Ze zadumání ho vytrhl náhlý pohyb nějakého hmyzu, který přelétl nad jeho stolem. Harry se ani nehnul. Jaký by to mělo význam? Zamáčkneš jednoho a tucet dalších se slétne na jeho pohřeb.
Se smutným povzdechem se těžce zvedl a vydal se do koupelny, doufaje, že trocha vody na obličej a krk by ho mohla na pár minut osvěžit. Vrátil se svižnou chůzí a se zoufalým výrazem v obličeji.
"Jako by ta džungle venku nestačila, už máme džungli i na záchodě!" řekl roztřeseně. "Sedí tam pavouk tak velký, že by té klidně odnesl. Takoví patří do filmu."
Jerome okamžitě ožil. "Jako v Zloději z Bagdádu! Ten uvnitř sochy. Co hlídal Vševidoucí oko. Měl na hlavě korunku, pamatuješ?"
"Nojo," zabručel Harry. Co potřeboval, byla soustrast, ne hloupé tlachy.
"Myslím, že ho dostal Sabu. Odlákal ho z pavučiny, pak k němu skočil a šmik!" předvedl švih imaginární tureckou šavlí.
"Tak bych mohl zaměstnat Sabua a poslat ho na záchod."
"Sabu je už po smrti, strýčku Harry."
"To sedí. Vždycky, když někoho potřebuju, je už po smrti. Ale stejně bych ho rád zaměstnal. Nikdo jiný než Sabu si s tím pavoukem neporadí."
"Nemůžeš přece zaměstnávat mrtvé," namítl Jerome.
"Nedaří se mí zaměstnat ani živé. Tak kdo mi zbývá?"
Jerome neodpověděl. Po zbytek odpoledne vypadal zamyšleně. Nebyl přemítavé povahy, ale teď vykazoval všechny znaky dumajícího člověka.
Příštího rána se neukázal. Ve tři odpoledne, když už si byl Harry skoro jist, že ho jeho synovec opustil nadobro, se dveře kanceláře rozletěly a Jerome vkráčel dovnitř s rukama teatrálně rozpřaženýma.
"Tramta-da-dáá!" zvolal. "Naše starosti jsou vyřešeny! Máme dělníky!"
Harry si prohlédl zářící obličej svého synovce a okamžitě ho zachvátily pochyby. Bylo to až příliš krásné, než aby to byla pravda. Co může takový kluk sotva vyšlý ze školy vědět? Tady určitě něco nebylo v pořádku. "Vyprávěj mi o nich," řekl.
"Pokud je chceš, mohou pro tebe začít pracovat hned zítra."
"Proč bych je neměl chtít? Co je na nich špatného; mají snad dvě hlavy?"
Jerome se trochu nuceně zasmál. "Nic takového. Jsou úplně normální," řekl a svezl se do židle. "Prakticky normální."
Zavládlo dlouhé ticho a pak Harry řekl: "Tak mi pověz zbytek, Jerome."
Zavládlo dlouhé ticho a pak Jerome řekl: "No… jsou to zombie."
Harry nepromluvil po plné dvě minuty. Jerome se uvelebil na židli, natáhl si nohy a samolibě se usmál. Nakonec Harry řekl: "Zombie? To jako voodoo?"
"Správně. Když jsi včera řekl, abych najal Sabua přesto, že je mrtvý, napadlo mě-"
"Jerome, ty jsi blázen! Určitě ses celou noc díval na horrorové filmy a přeskočilo ti z toho!"
"Pomysli na ty výhody, strýčku Harry."
"Tlupa mrtvol, potloukající se po továrně, ti připadá jako výhoda? To je o zdraví! Mimoto by mi děsili ostatní zaměstnance."
"Žádné nemáš."
"A jak bych mohl! Jakmile se dozvědí, že by pracovali se zombiemi, ani se tu neukážou."
"Nebudeme je potřebovat. Zombie pracují pilněji než živí lidé."
"Opravdu?"
Jerome horlivé přikývl. "A nevyžadují přestávky. Nezakládají odbory. Nespí, nekouří, nejedí, nechodí na záchod, nehádají se kvůli přebraným snoubencům a milenkám, nemívají kocovinu. Jenom pracují."
"Jak rychle?" zeptal se Harry.
Jerome trochu rozpačitě pokrčil rameny a řekl: "No dobře, abych řekl pravdu, spíš pomalu. Ale doženou to počtem odpracovaných hodin."
Harry to zvážil a pak uznal: "Nikdo není dokonalý. Ještě nějaké výhody?"
"Nevyžadují nemocenské připojištění. Zubaře. Úrazové pojištění. Penzi. Dovolenou. Minimální mzdu. Nechtějí přidat."
"A z čeho žijí?"
"Nežijí."
Harry přikývl. "Na to jsem zapomněl." Po krátkém přemýšlení se zeptal: "Tak proč bych je měl vůbec platit?"
Jerome vyskočil na nohy, zaujal slavnostní pózu a mrazivým hlasem řekl: "Nějaká mzda být musí, strýčku Harry. Kdyby sis držel zaměstnance a neposlal výkaz Sociálnímu zabezpečení, měl bys na krku vládu, než se naděješ."
"No dobře, tak jim tedy zaplatíme. Ale jak to, že jsem o zombiích nikdy neslyšel v New Yorku?"
"Zombie fungují jen v teplém klimatu. Nevím proč, ale je to jediné místo, kde se vyskytují."
"Jsou všechny ty zombie americké? Nechci, aby mi sem strkali nos lidi z Přistěhovaleckého. Ti jsou horší než financi."
"Stoprocentní Američani, strýčku Harry. Prověřil jsem jejich rodné listy. I úmrtní listy."
"Víc vědět nechci. Prostě je sem přiveď," řekl Harry.
Z manažerského hlediska jsou zombie ideální dělníci. Bohužel však mají jisté vážné osobní nedostatky. Nejsou příliš příjemné na pohled a strašně páchnou. Pohybují se nemotorně a vrážejí do věcí. Mluví zřídka a když už to dělají, tak nesrozumitelně a monotónně mumlají. Poslouchat je vyžaduje trpělivost a pevný žaludek.
Zpočátku si Harry vedl docela dobře. Když začala být atmosféra v továrně nedýchatelná, nechal nainstalovat větrací

ventilátory a zavedl každodenní oplachování všech zaměstnanců hadicí s vodou. To pomohlo. Na Jeromův návrh umístil na frekventovaná místa otevřené kontejnery uhličitanu sodného. Kvalita vzduchu se podstatně zlepšila.
Stroje pracovaly bez zastávky. Začaly přicházet objednávky. S Harryho cenami nemohl nikdo soupeřit a zásilky byly vypravovány promptně. Jistě, než mohlo být zboží nabídnuto veřejnosti, muselo se den nebo dva větrat, ale nikdo si na nic nestěžoval.
Nakládací dok se stal místem neustálého ruchu. Byl také nebezpečným místem, neboť tam docházelo ke styku mezi Harryho dělníky a smrtelníky. Aby předešel potížím, dal přísný rozkaz, že nikdo nesmí do doku bez rukavic, ochranných brýlí, bezpečnostní masky a klobouku naraženého do čela. Ani toto opatření však nezabránilo občasnému rozruchu.
Jednoho dne se do kanceláře k Harrymu a Jeromovi dostavil rozzlobený řidič. "Co je to za lidi, kteří pro vás pracují, pane Harry?" zeptal se. "Neodpoví vám na otázku. Neřeknou ani 'ahoj', 'dobrý den' nebo jdi k čertu'. Neříkají vůbec nic. Člověk má pocit, jako by kolem sebe měl mrtvoly."
Harry s Jeromem vyskočili ze židlí a jednohlasně zvolali: "Tohle neříkejte!"
"Jsou velice citliví," dodal Harry a Jerome řekl: "Přikazuje jim to jejich náboženství."
"Nechtěl bych se dotknout něčí víry, ale tihle lidi jsou divní."
"Časem se přes to dostanou," řekl Jerome. Harry souhlasně přikývl.
"No jo. Mohli byste jim říct, aby sem tam na člověka promluvili. Trocha slušnosti ještě nikomu neublížila," odpověděl řidič.
"Zmíním se o tom," přisvědčil Harry.
Když řidič odešel, Harry se svezl zpátky na židli. Otřel si čelo a sáhl po cigaretě. Když ji zapaloval, ruce se mu chvěly.
„Je s námi konec, Jerome. Vždycky jsem věděl, že je to bláznivý nápad. Lidé si všímají," řekl pochmurným hlasem.
"Čeho si všimli? Že naši hoši moc nemluví - v pořádku, tak je naučíme mluvit."
"Slyšel jsi někdy, jak mluví? Je to děsné."
"Nikdo po nich nechce, aby pronášeli proslovy. Naučíme je říkat 'To máme dneska hezky.'"
"To nebude stačit, Jerome."
"No dobře, tak jim dáme na dílny rádia. Mohou poslouchat zprávy, hitparády, sport, počasí. Co víc člověk potřebuje, když si chce popovídat?"
"Dej jim i televizi. To nemůže být na škodu."
Úspěch opatření naplnil Harryho údivem. Do deseti dnů se zombie navzájem zdravily 'Jak to jde, chlapče?' a Jde to, kámo.', za další týden obohatily svůj repertoár o další výrazy. Továrnou se nesly fráze pochycené ze zpravodajských a sportovních pořadů, televizních komiksů, a dokonce i úryvky nejnovějších hitů. Harry začal vídat menší skupinky zombií, které si vyprávěly vtipy a diskutovaly o basebalu. Slyšel šumění, mumlání a občasné výbuchy smíchu. Když se o tom zmínil Jerome mu, přivítal to jeho synovec jako výrazný příspěvek ke zlepšení image firmy. Ale když se doslechl, že si tři zombie a čtyři řidiči v doku vyprávěli lechtivé historky, vyrazilo mu to doslova dech.
Nějaký čas k ničemu novému nedošlo. Léto minulo hladce a Harry se těšil z toho, jak se jeho podnik zdárně vyvíjí. Se zombiemi nebyly žádné problémy. Ale koncem září začal být zjevný nový nepříjemný fenomén. Začal po továrně nacházet kousky zaměstnanců: tu se povaloval prst, tam kousek ucha a jinde zase nos. Ke zpomalení práce nedošlo, ale Harry si dělal starosti stejně. Člověk, který se po kousku rozpadá, sotva může být na vrcholu svých sil. Harry zašel za Jeromem.
"Tak ty už sis toho taky všiml?" zeptal se Jerome.
"Těžko se to dá přehlédnout."
"Víš, co to znamená, že, strýčku Harry? Je to znamení, že jsou nešťastní."
"Vždyť mají televizi, mají rádia a zajištěnou práci. Tak v čem je problém?"
"To nevím, ale říkám ti, že jsou nešťastní. A nešťastná zombie se rozsype velice brzy. Musíme něco udělat dřív, než to tu všude bude vypadat jako-"
"Ušetři mě popisů, Jerome," skočil mu do řeči Harry. Usrkl trochu vody z karafy, která stála na jeho stole, zaklonil se, zhluboka se nadechl a chytil se za břicho. Po chvíli řekl: "Jak to, že toho víš tolik o zombiích? To se učí v manažerských školách?"
"Chodil jsem na přednášky svobodného umění a absolvoval jsem seminář o klasických horrorových filmech. Viděli jsme spousty starých krváků. Měli jsme číst i nějaké knihy, ale s tím se nikdo neobtěžoval."
Ozvalo se zaklepání na dveře kanceláře. Bylo to tlumené zaklepání, jako by někdo klepal houbou na sklo. Harry a Jerome se překvapeně podívali jeden na druhého. Nečekali žádného zákazníka ani dodavatele. Jerome pokrčil rameny. Harry si odkašlal a vyzval návštěvníka, aby vstoupil.
„Jak se vede, pane Harry?" řekl Vernon, jeden ze strojníků. Na sobě měl čistý, i když roztrhaný a vybledlý pracovní oděv. Pokožku měl bledou a šedozelenou s nažloutlými skvrnami, oči měl vodnaté a prázdné, rty modré a nehty černé. Jak stál ve dveřích, odlomil se mu malíček a s tichým plesknutím dopadl na zem. Harry si zakryl ústa a odvrátil se.
"Jsem rád, že tě vidím, Vernone. Co tě sem přivádí?" zeptal se Jerome.
"Chlapci. Poslali. Mě," řekl Vernon dutým monotónním hlasem.
"Něco není v pořádku?"
"Chceme. Sledovat. Šampionát."
Harry se obrátil a vytřeštil na něj oči. "Šampionát?"
"A. Mistrovství. Světa."
"Proč ne - ve svém volném čase," řekl Harry.
Jerome se naklonil ke svému strýci a zašeptal: "Žádný nemají, strýčku Harry. Měli bychom jim na noc dávat volno. Pracovali by lépe."

"Myslíš?"
"Zrovna jsem to chtěl navrhnout. Kdyby se občas prošli na čerstvém vzduchu, přišli by na lepší myšlenky. A také by méně páchli."
Harry se nad tím zamyslel. Asi po půl minutě přemýšlení vytáhl kapesník a přitiskl si ho k nosu. "Opravdu si myslíš, že by méně páchli?"
"Rozhodně. A zatímco budou pryč, můžeme továrnu vyvětrat."
To Harryho přesvědčilo. Prohlásil: "Vernone, řekni chlapcům, že ode dneška mohou večer chodit ven. Mohou se projít na čerstvém vzduchu. Mohou si vyprat prádlo."
"Zase. Půjdu. Šéfe," zamumlal Vernon. Jedna půlka jeho obličeje se trochu zachvěla, což mohlo znamenat úsměv.
"Máme. Dneska. Hezky. Pane. Harry. Pane. Jerome."
Když Vernon odešel, Harry se obrátil na svého synovce. Náhle ho napadlo několik věcí najednou. Než mohl kteroukoliv z nich vyjádřit slovy, Jerome zvedl ruce v utišujícím gestu.
"Strýčku Harry, dovol, abych ti něco řekl."
"Řekni mi, že jsme zničení. Právě jsem snížil produkci prakticky na polovinu. Na takové skopičiny jsem už moc starý," zaúpěl Harry.
"Hned jak jsem kolem továrny začal nacházet kousky zombií, mi bylo jasné, že nás čekají problémy. Tak jsem obstaral noční směnu."
Harry udiveně vzhlédl: "Ty jsi opravdu sehnal lidi, kteří jsou u nás ochotni pracovat? A v noci?"
"Chce to jen jednu věc. Máme čisté suché skladiště, kde bychom mohli umístit několik beden?"
"Je tady půda. Mizerné místo. Netopýři, pavouci, tma jak v pytli i v poledne." Harry se při svých vlastních slovech otřásl.
"To se jim bude líbit. Zítra tam bedny nechám přivést."
"Co je v těch bednách?"
"Noční směna."
Harry strnul, pak vyskočil na nohy, až se židle překotila. "Zombie ti nestačí, to sem chceš ještě dotáhnout upíry?"
"Oblékají se mnohem lépe než zombie a nepáchnou. Někteří z nich jsou z velice dobrých rodin."
"Kousají lidi do krku a sají jim krev! Tak se chovají lidi z dobrých rodin?"
"Dělají to, jenom když mají hlad, strýčku Harry. Ujišťuji tě, že se budou chovat vzorně."
"Jerome, kde jsi vlastně našel upíry? Tohle je Amerika. Zombie, to bych chápal, ale upíři?"
"V těchto končinách je hodně transylvánských usedlíků. Přivezli si je ze staré vlasti. Doslechl jsem se o nich na přednáškách."
Harry si ho chvíli pátravě prohlížel a pak se zeptal: "Co jsi měl za známku?"
"Jedna minus. Kdybych četl knihy, mohl jsem dostal jedničku."

Upíři se ukázali jako velice spolehliví pracovníci. Česnek rozvěšený ve všech dveřích a oknech je uvěznil v továrně, takže nedocházelo k žádným žertíkům a znepokojování sousedů. Zato práce jim šla od ruky rychle a efektivně a bez nechutného zápachu.
Harry měl z nové noční směny opravdovou radost. Během několika dnů o nich mluvil jako o 'evropských dělnících' a vychvaloval je pro jejich zručnost. Zaměstnávat upíry mělo jen jednu nepříjemnou stránku a tu přenechával Jeromemu. Jednou týdně, asi tak půl druhé hodiny před západem slunce, vylezl Jerome na půdu s vědrem čerstvé krve z místních jatek a nechal ho ve středu kruhu rakví. Příští ráno odnesl prázdné vědro. Po takové noci produktivita práce vždycky viditelně vzrostla.
Všechno šlo jako na drátkách. Před soumrakem se zombie odšouraly za svou večerní zábavou. Když byla poslední z nich pryč, Harry a Jerome zkontrolovali bezpečnostní česnek a vydali se ke svým vozům. Když se ráno vrátili, zombie se činily u strojů a upíři byli zpátky ve svých truhlách. Harry si nemohl přát víc.
Jednoho listopadového rána ho čekalo překvapení. Když přišel do práce, našel na svém psacím stole vzkaz s požadavkem večerní schůzky. Vzkaz byl podepsán těžkou rukou jménem 'hrabě Radu'.
Jerome ho našel zhrouceného za stolem, kde se třásl strachem. Trvalo mu to nějakou dobu, než svého strýce uklidnil.
"Vezmeme si česnek. Ani se nás nedotkne, strýčku Harry," ujistil ho.
"Nevidíš jeho jméno? Je to rumunské jméno. Rumuni česnek milují."
"Jenom ti živí, strýčku Harry. Věř mi. Měl jsem přece jedna minus, ne?"
"Ale nečetl jsi knihy. Měl jsi ty knihy přečíst, Jerome. Možná by ses v nich dočetl o upírech."
"Strýčku Harry, já upíry znám. Žádné potíže nám nehrozí."
Západ slunce je zastihl v kanceláři, jak ověšeni věnci česneku čekali na svého hosta. Příchod hraběte Radua byl dramatický. V jednu chvíli byly dveře prázdné; pak se ozvalo hlasité plesknutí jako od mokré plachty a zjevil se v nich bledý, černovlasý muž s karmínovými rty a v elegantním večerním obleku. Plášť volně splýval kolem jeho štíhlé postavy.
"Dobrý večer. Jsem hrabě Radu," řekl hlasem se silným přízvukem.
"To zní úplně jako Bela Lugosi z Draculy!" zašeptal Jerome.
"Jsem rád, že vás poznávám, hrabě. Já se jmenuji Harry. Patří mi tento podnik. A tohle je můj synovec Jerome, personální ředitel."
"Jak se vám tady líbí, hrabě?" zeptal se Jerome.
"Práce je… fádní," řekl hrabě Radu, klade důraz na poslední slovo.
"Těžká není. Celý den spíte na bezpečném místě a každý týden pravidelně dostáváte vědro čerstvé krve," zdůraznil

Jerome. "Strýček Harryje velice uznalý zaměstnavatel."
"Jsou jiné věci na světě než krev a spánek. Chceme létat tmou… navštěvovat místní nevolníky… cítit na svých křídlech vítr a naslouchat dětem noci… jak zpívají!" básnil hrabě.
Harry, kterému česnek dodával odvahu, řekl: "Chcete kousat lidi do krku, o to vám jde!"
Radu mávl s aristokratickou povýšeností rukou a odpověděl ledabylým tónem: "Tu a tam. Je to naše přirozenost."
"Tady to dělat nemůžete."
"Odvažuješ se rozkazovat hraběti Raduovi?" zahřímal upír a výhružně vykročil vpřed.
"Pozor. Mám česnek," upozornil ho Harry.
"Ach ano, česnek. Moje oblíbená obloha," řekl hrabě s úsměvem, který odhalil jeho přerostlé špičáky.
Harry se přikrčil: „Já ti to říkal!" zaúpěl poněkud stísněným hlasem.
Jerome se z míry vyvést nedal: "Blufujete, hrabě. Hollywood v takových věcech nelže."
Radu se distingovaně uchechtl a řekl: "Odpusťte mi ten drobný upíří žertík. Jste v dokonalém bezpečí."
"Podívejte se, hrabě, můj strýček je nemocný muž. Myslím, že raději budeme pokračovat, až se trochu uklidní," řekl Jerome.
"Má něco s krevním tlakem?" zeptal se Radu se zájmem.
"Ne. Se žaludkem."
"Aha. Se žaludečními potížemi nic dělat neumím. Ale řeknu vám naše požadavky: čas na svobodné létání vně těchto zdí a krev dvakrát týdně."
"Krev mít můžete, ale létání ne. Není to náš nápad, je to zákon."
"Hrabě Radu neuznává žádný zákon kromě své vůle."
"Ta tady nic neznamená, hrabě. Po továrně si můžete létat jak chcete, ale venku je to mimo diskusi. Začnete ďobat místní občany a do týdne jsme zavření. Pravděpodobně to tu vypálí od základu i s námi."
"Ty odporuješ hraběti Raduovi?"
"Dostanete druhé vědro krve. To je vše, co pro vás můžeme udělat."
Radu ukázal na muže svým dlouhým hubeným prstem. "Věz, že hraběte Radua není možno uvěznit proti jeho vůli," řekl tichým zlověstným hlasem. Mávl kolem sebe pláštěm a jeho lidská podoba byla náhle pryč. Kanceláří zakroužil obrovský netopýr, otřel se o Harryho vlasy a vylétl ze dveří.
"Zlobí se," poznamenal Jerome.
"Typický potížista, ten chlap. Kdo ví, co řekne ostatním upírům?"
"Raději zítra přidám ještě trochu česneku."
"Měli bychom ho trochu hlídat," řekl Harry. Chvíli na sebe s Jeromem hleděli mlčky: "Možná by pomohly kamery."
"Upíři se nedají fotografovat."
"Můžeme je nahrávat."
"Mluví rumunsky."
Po delším tichu Jerome dodal: "Co potřebujeme, je dobrý předák."
"Kde seženeme předáka, který je ochoten nosit celou noc kolem krku věnec česneku a pak přes den pracovat s dělníky, kteří se rozpadají na kusy, když jsou nešťastní?"
"Lehké to nebude," uznal Jerome.

Po dva následující dny se Jerome v kanceláři neukázal. Jeho neohlášená absence Harryho znervózňovala, zvláště, když nadešel den krmení. Utekl, pomyslel si Harry. Nedokázal snést ten tlak. Rozmyslel si to a hodil to za hlavu. Já to všechno sám nezvládnu; krev, mrtvoly, uhličitan sodný. Jsem už na takové věci příliš starý. Je čas podnik prodat. Ale kdo by měl zájem? Vzal bych jakoukoliv nabídku. A pak odpočinek na nějakém pěkném tichém místě, kde nejsou zombie, upíři, devadesátiprocentní vlhkost, plíseň a hmyz. Třeba na Aljašce.
A pak najednou Jerome přišel, křenil se od ucha k uchu a položil na Harryho stůl papírovou krabici. "Chtěl jsi předáka, tak jsme ti přinesl předáka."
Harry se zatvářil zmateně. "Přinesl jsi pumprlíka?"
"Otevři to a podívej se sám."
Uvnitř, zavinutá do několika vrstev novin, byla velice stará mosazná láhev. Harry ji rozbalil a postavil na stůl. "To je od tebe hezké, Jerome, ale měl bys vědět, že nemohu pít."
"Vytáhni zátku."
Harry poslechl. Z hrdla mosazné láhve vyrazil hustý černý kouř, rozlil se po stropě a ve velkých kotoučích se rozprostřel po polovině kanceláře. Pak se začal jakoby zahušťovat, kondenzovat a srážet; náhle stál před Harrym muž a s rukama založenýma na své mohutné hrudi na něj upíral oči.
Zjevení bylo skoro sedm stop vysoké a vypadalo jako chlápek z reklamy na čistící prostředek. Na hlavě měl purpurový turban, vestu z karmínového hedvábí měl vyšívanou zlatem, na nohou volné zelené kalhoty a žluté pantofle se zahnutými špičkami. Když se poslední obláček kouře ztratil, poklekl na zem a dotkl se čelem podlahy u Harryho nohou. Pak se zvedl, tleskl rukama a zeptal se: "Jaké je vaše přání, můj pane?"
"Není báječný, strýčku Harry? Je lepší než Rex Ingram ve Zloději z Bagdádu!" řekl Jerome.
Harry přikývl. Olízl si rty, polkl a zeptal se: "Ty jsi džin?"
"Jsem Jimmdaš, syn Dahnaše syna Šamhuriše, posledního z dlouhé linie džinů. Můj otec a před ním jeho otec byli zmiňováni v Knize tisíce a jedné noci, jak všichni dobře vědí."
"Podívej se, Jimmdaši… mohl bys být mým předákem?"
Džin se uklonil a řekl: "Mohu být vším, co mi můj nejšlechetnější pán nařídí."

"Jerome, sežeň mu nějaké šaty."
"Přeje si snad můj vševědoucí pán, aby se jeho sluha oblékl jiným způsobem?"
"Bylo by lépe, kdyby ses oblékal jako já a Jerome."
Jimmdaš dvakrát tleskl rukama. V rohu místnosti se objevil věšák se šaty. Visel na něm mandlově zbarvený hedvábný oblek, tucet zářivých sportovních košilí a šest párů kalhot v pastelových barvách. Pod tím stálo šest párů bot. Nahoře na věšáku ležela papírová krabice obsahující spodní prádlo a ponožky s pařížskými visačkami. Všechno ostatní bylo z Itálie.
"Velice kvalitní materiál, Jimmdaši. Máš opravdu dobrý vkus."
"Pokud je můj dobrotivý pán spokojen, přikročím k oblékání," řekl džin. Znovu dvakrát tleskl a v příštím okamžiku měl na sobě pestře vzorovanou havajskou košili, mátově zelené kalhoty a bílé boty. Jeho dosavadní šaty byly úhledně uloženy na věšáku.
"Jsi skvělý. Jerome, není skvělý?!" zajásal Harry.
"Pochvala nejmilostivějšího pána odměňuje jeho nejponíženějšího služebníka nade všechno."
"Jimmdaši, chtěl bych, aby ses pustil do práce okamžitě. Denní směna ještě pracuje. Představím tě, aby sis udělal obrázek o tom, s kým budeš pracovat."
"To už vím, moudrý pane."
"Čím dále, tím lépe. A víš co, raději bys mne neměl oslovovat 'pane'. Buď neformální. Říkej nám 'Harry' a Jerome'."
"Jak žádáš, Harry. Mně můžete říkat 'Jime'."
Minutu poté, co se s nimi setkal, si Jim zombie úplně získal. Když ho jedna z nich oslovila 'pane Dashi", klukovsky se zašklebil a řekl: "Jsme tady jedna rodina. Říkejte mi všichni Jime, platí?" Promluvil si s každou zombií zvlášť, oslovoval je jménem, potřásal si s nimi rukama a poplácával je po rameni sice mužně, ale přece jen s ohledem na odpadávající údy a prsty. Své seznamování ukončil tím, že z kapsy vytáhl hrst bankovek, vtiskl je Vernonovi do dlaně a řekl: "Vernone, starý brachu, vezmi mé těžce pracující přátele někam na pivo. A udělej to rovnou teď. Hezky si to užijte a ráno ty mašiny zase pořádně roztočíme, co říkáš?"
"Rozený předák," zamumlal Hany.
"Užitečný chlapík," přisvědčil Jerome.
Když se poslední ze zombií odpotácela z doslechu, Jimmdaš se otočil a řekl původním tónem: "Myslím, že s denní směnou budu vycházet docela dobře."
"Jime, oni tě milují," řekl Harry. "Jerome, běž a dej hraběti na rakev vzkaz. Napiš mu, že ho čekáme v naší kanceláři přesně o osmé. Teď si zajdeme na oběd, Jime, a pak tě představíme noční směně."

Zatímco čekali, až se objeví hrabě Radu, Jerome řekl: "Jime, nedokážu si vysvětlit, jak to, že máš tak dobrou povahu. Být uvězněn tři tisíce let v mosazné láhvi, z toho by spousta lidí zatrpklo."
"Ale já nebyl uvězněn. Uvěznění džinové se nacházejí jen v měděných lahvích."
"Chceš říct, že to byl tvůj vlastní nápad?" zeptal se Harry.
Jimmdaš nasál zamyšlené kouř z cigarety, vyfoukl ho a řekl: "Ne tak docela. Žil jsem v době Jan bin Jana, sedmdesátého druhého sultána všech džinů, a jak už tak osud chtěl, také posledního. Když bylo nejhůř, dal Jan bin Jan příkaz, aby byli vybraní členové mladší generace umístěni do mosazných lahví a vyčkávali na rozličných místech světa, až přijdou lepší časy. Já byl jedním z těch vybraných."
Jerome užasle hvízdl: "Po všechna ta staletí v láhvi… To bylo horší než vězení."
"Právě naopak. Mám moc udělat se nekonečně malým, tak malým, že láhev je pro mne vesmírem. Díky dobrotě a prozíravosti Jana bin Jana je láhev vybavena mnoha věcmi zajišťujícími pohodlí a příjemné plynutí času." Jimmdaš se usmál jako při nějaké šťastné vzpomínce, zabafal a pokračoval. "Jenže po všech těch tisíciletích bych nic nenamítal proti změně, i kdyby nebyla tak příjemná."
"Ani bych neřek'," namítl Harry. "V láhvi ti bylo líp, věř mi. Svět je hrozné místo."
"Ale zajímavé místo. Mně se váš svět líbí. Líbí se mi cajenská kuchyně a cigarety. Líbí se mi ledově chladný 7-up. Líbí se mi sluneční brýle," pokračoval džin a upravil si obrovské letecké brýle, které si koupil při návratu z oběda. "Líbí se mi vaše klima. Je tu příjemně teplo a ne moc sucho."
Harry se stále cítil neklidně, ale už se nebál jako v noci před několika dny. Pohled na rozložitou postavu ledabyle odfukující cigaretový kouř na něj měl uklidňující účinky. Dokonce se mu podařilo neztratit svou sebejistotu, i když se pod zavřenými dveřmi protáhl pramínek kouře a objevil se hrabě Radu, vyhlížející stejně zlověstně, jako minule.
"Tak jste se přišli plazit před hrabětem Raduem a žebrat o prominutí," přivítal je.
"Ne. Chceme ti představit nového předáka," řekl Harry.
Jimmdaš obdařil hraběte sotva znatelným kývnutím. Neřekl nic. Hrabě Radu sjel pohledem po jeho temně černých brýlích. Jimmdaš vyfoukl několik dokonalých kouřových kroužků.
Náhle ze sebe Radu vyrazil pronikavý démonický smích a zvolal: "Hlupáci! Hlupáci! Vydali jste svého lokaje do mých rukou! Jen se dívejte, jak se nasytím jeho krví a proměním jej ve svého sluhu!"
Skočil po džinovi a v příštím okamžiku se ocitl ve vzduchu, divoce kopaje nohama. Jimmdaš ho držel za klopy tak, aby jejich oči a nosy byly v jedné rovině.
"Věz, ty výměšku prašivého velblouda, že máš co dělat s džinem, který pohrdá pištěním netopýrů a kašpary zjevujícími se z obláčků kouře," řekl Jimmdaš mrazivým hlasem. "Rozzlob mne a já se na tebe vrhnu s rychlostí a rozhodností té, která všechny rozkoše ukončuje a lidi rozděluje, pustoší domy a marní pohodu; která ničí velké i malé, nezná slitování s ubohými a nízkými ani strach před mocnými a jejich armádami." Odhodil překvapeného upíra do křesla a plnou půlminutu si ho měřil pohledem, ruce založené na prsou, tvář jako vytesanou z kamene. Pak se mírně usmál, natáhl ruku

a začal uhlazovat Raduovy klopy, pokračuje sladkým tónem: "Na druhé straně, spřátel se se mnou a spolupracuj, a já uhladím vítr před tvými křídly, uchráním tě před úsvitem a všetečnými lidmi se zaostřenými kůly a dohlédnu, abys měl každého rána před spaním u rakve šálek teplé krve. Co si vybereš?"
Upír na něj chvíli hleděl, pak zamrkal a řekl: "Členové domu hraběte Radua jsou po celém světě známí svou přátelskostí a vstřícností."
"Fajn, tak mi tedy řekni, co ti leží na srdci, a podumáme, jestli by se to nějak nedalo zařídit. Udělej si pohodlí, hrabě," řekl džin hlasem babičky rozmlouvající s vrnícím kotětem. Pak se otočil a zeptal se: "Mohl by jeden z gentlemanů hraběti nabídnout cigaretu? A co takhle pěkně vychlazený 7-up, hrabě?"
Radu odmítavě zavrtěl rukou. "Nikdy nepiji… 7-up."
"Zrovna jako Bela Lugosi," zamumlal Jerome.
O jedenácté byla smlouva uzavřena. Výměnou za Raduovo čestné slovo, že produktivita práce neklesne a nedojde k ochutnávání místních občanů, dostane noční směna dvě noci v týdnu na létání, slídění, nákupy nebo cokoliv jiného v mezích zákona, co si vyberou. Radu byl spokojen; Harry a Jerome byli nadšeni.
Když odcházeli ke svým vozům, Harry řekl: "Velice schopný předák, ten Jimmdaš."
"Chytrý chlap, strýčku Harry."
"Chytrý ne, Jerome. Schopný. Kdyby byl chytrý, zůstal by v láhvi."
Po několik následujících dnů to vypadalo, že džin má věci pevně v rukou. Továrna se proměnila v spokojené místo a produktivita práce stále rostla. Džina znal každý dělník jako 'Jima' a místní občané jako 'J. D.', 'Jimba' nebo 'šéfa Dashe'. Denní směna se aktivně zapojila do společenského života městečka a zorganizovala dokonce kampaň na podporu místního hřbitova. Harry a Jerome vyvolali jen vlažný zájem, ale Jimmdaš byl pravidelně zván na klubovní obědy, kde mu jeho nevyčerpatelná zásoba historek a schopnost hladce přejít od vzpomínání na 'staré dobré časy' k modernímu světáctví zajistila mimořádnou oblibu všech.
Tak tomu bylo až do toho rána, kdy do továrny přišla policie a projevila přání mluvit s panem Dashem. Džin loajálně odvedl jejich pozornost od svých pánů. Hned, jak policejní vůz zase odjel, spěchal oznámit tu novinu Harrymu a Jeromovi.
Zdálo se, že několik upírů upadlo do špatné společnosti a začali se o svých volných večerech oddávat pití. Jelikož měli na prospání vždycky celý den, zůstaly jejich výstřelky až dosud utajeny.
Minulou noc se jeden z nich zúčastnil poněkud divoké pánské jízdy a na cestu domů vyrazil v silné podrouše ném stavu krátce před úsvitem. Aby ušetřil čas, rozhodl se použít netopýří podoby, ale jelikož nebyl v kondici potřebné pro létání, vrazil na mezistátní dálnici poblíž Harryho továrny do čelního skla nákladního automobilu. Než si řidič stačil protřít oči, nabylo jeho pochroumané tělo lidské podoby, a pak, když se na obzoru objevilo slunce, se změnilo v hromádku prachu, kostí a ztrouchnivělých hadrů. Policie měla otázky a chtěla, aby jí na ně bylo odpovězeno.
"Policisté se vrátí ještě dnes. Představitelé sdělovacích médií projevili zájem rovněž," řekl Jimmdaš. Harry tiše zaúpěl.
Džin po chvilce ticha pokračoval: "Jestli se to proflákne, máme na krku Přistěhovalecký a naturalizační úřad, Daňový odbor ministerstva financí, místní zdravotní komisi, Národní úřad pro pracovní záležitosti, odbory a zdravotní-"
"Dost! Já to nechci vědět!" zaječel Harry. "To je strašné."
"Nemějte strach. Budete-li si přát, mohu celou továrnu přemístit do nějakého odlehlého koutku země. Například na vrcholek Assamu-"
„Jako by nebylo dost zlé, že jsem musel opustit New Vork. Kdo stojí o to žít na vrcholku Assamu?"
"Je to lepší než ve vězení, strýčku Harry," řekl Jerome.
"Možná pro tebe. Ale já už jsem na takové stěhování příliš starý."
Harry už ve své fantazii skoro slyšel kvílení policejních sirén, ultimáta vyvolávaná megafony, zvuk tříštěných dveří, rozbíjených oken, křik, výstřely. Všude kolem pracovaly nerušeně zombie. Mávl k nim rukou a zeptal se: "Co bude s nimi? Všichni přijdou o práci."
"Pokud si přejete zachránit podnik," řekl Jimmdaš, "rychlé zatčení a úplné doznání úřady jistě uspokojí."
"Koho mají zatknout? A co se má doznávat?"
"Na mne se nedívej! Já mám celý život před sebou!" řekl Jerome a ucouvl.
"Vražda z vášně by byla docela dobré vysvětlení. Vzácný jed přidaný do pití žárlivým sokem by vysvětlil jeho rychlý rozklad."
"Ale on byl netopýr! Řidič viděl netopýra!"
"Pochybuji, že na tom bude trvat, Harry. Nechce ztratit zaměstnání. Továrna je v bezpečí."
Harry rozhodil rukama. "Mně už na tom stejně nezáleží. V New Yorku jsem měl vysoké daně, vysoké nájemné, absenci, překupníky s drogami na záchodcích - běžné lidské problémy. Tady jsou zombie, upíři, prsty válející se po podlaze, předák z mosazné láhve… Na takové věci jsem už příliš starý. Měl bych jít na odpočinek."
"Neztrácejte odvahu, Harry. Máte tady dobře zavedený podnik. To je něco, na co můžete být hrdý," řekl džin a objal Harryho kolem ramen.
"Líbí se ti? Tak proč ho ode mne nekoupíš?"
"Udělám to, Harry. Už jsem mockrát myslel na to, jaké by to bylo hezké, kdybych byl Jeromeho společník. Starší společník."
"Dalo by se to vydržet. Když se postaráš o tu nepříjemnější stránku," řekl Jerome.
Harry si uvědomil, že se přímo pod jeho nosem kují nějaké pikle. "Tak moment," řekl. "Když vy dva budete společníci, co se potom čeká ode mne - že podepíšu doznání a půjdu do basy?"
Jimmdaš se na něj zářivě usmál. "Ano i ne, Harry," řekl. "Dovol, abych vám to vysvětlil."

Stejného dne v šestnáct třicet odvedla policie z továrny vrávorajícího muže v poutech. Jerome, který se na to díval, vzlykal a bědoval: "Za to může to vedro! To vedro ho k tomu dohnalo! V New Yorku by můj strýček Harry nezašlápl ani švába a tady se z něj stal vrah!"
Pachatel nepromluvil. Šel jako v tranzu, prázdné oči upřené před sebe. Dvakrát klopýtl a policisté ho museli podpírat. Ubohý, zhroucený muž.
Když policisté odešli, Jerome si zhluboka oddechl a řekl: "Nikdy bych nevěřil, že se nám to podaří."
Jimmdaš luskl prsty. "Obyčejný dvojník. Škoda jen, že jsem zapomněl, jak se dělá hlas. Žádného už jsem nedělal dobrých dvaatřicet stovek let, a tak jsem to trochu pozapomněl."
"Možná je lépe, že ta věc nemluví."
"Možná. Ale všechno ostatní včetně otisků prstů je dokonalé."
"Jak dlouho vydrží?"
Džin pokrčil rameny. "Dost dlouho, když ho budou držet v chládku."
"Chtěl bych, aby to mohl slyšet strýček Harry. Nikdy neměl rád vedro," řekl Jerome a nostalgicky se usmál.

Harry to slyšet nemohl. A i kdyby to slyšel, asi by ho to stejně nezajímalo. Cítil se svěží jako mladík, moudrý jako patriarcha, seděl na měkkých polštářích na koberci, který pomalu klouzal chladným azurovým nekonečnem. Jeden nevyjádřitelný pocit stíhal druhý a nádhera kolem činila vzpomínky na jeho dřívější život bezvýznamnými a rychle blednoucími.
Tiše jako padající list se snesl provoněným vzduchem dolů a zakroužil nad zahradou obklopenou zdmi ze zlata a křišťálu, odkud k němu vzhlížely svýma tmavýma a očima plnýma příslibů hurisky omračující krásy. Sladkými hlasy při tom zpívaly o lásce, štěstí a odpočinku, nevyslovitelných rozkoších a nebeských slastech, vůni stále kvetoucích květin a chuti stále zralého ovoce. Mohl v jejich společnosti strávit den - nebo tisíc let stálého mládí. Pak mohl být třeba lodí kolébající se na vlnách nebo vlnami samotnými, vířícími v divokých proudech; nebo orlem v nějakém pohoří, kde vzduch je chladný a křišťálově čistý; nebo monarchou v paláci vládnoucím říši. Mohl být čímkoliv z toho nebo postupně vším. Mohl být vším, co si kdy přál, v tomto svém soukromém vesmíru uvnitř staré, zubem času poznamenané mosazné láhve.

Nemají co ztratit, není je kam nakopat
Michael McGuffey byl dobrý, nikoliv však velký, a to bylo prokletím jeho života. Dychtil po uznání, slávě a potlesku; dostávalo se mu jen zdvořilých přikývnutí a nepřítomných úsměvů. Snil o tom, že své jméno uslyší křičet nahlas z milionů hrdel; místo toho slýchal, jak se o něm zmiňují jako o 'Miku Jakjensejmenuje'. Toužil být celebritou; přitom zjišťoval, že se pomalu ale jistě stává neviditelným.
Ponurého večera svých čtyřiatřicátých narozenin seděl sám ve svém ošuntělém bytě, bilancoval svůj dosavadní život a zjišťoval, že ubíhá podle neměnného schématu, jenž se dalo znázornit klesající spirálou, která s hloubkou nabývala na strmosti. Byl odsouzen do pozice hrdinova přítele, mouřenína, rozmazané tváře v rohu fotografie velkého muže, člověka, který drží kabát vítězi. Bylo tomu tak vždycky a vypadalo to, že už se to nezmění.
Na koleji hrál v univerzitním basketbalovém mužstvu, vždycky v druhé linii. Několikrát skóroval; byl nejlepší v přihrávkách. Přijali ho na právnickou školu - ne na jednu z těch opravdu velkých - a po promoci nastoupil u Baera, Barrona, Whitherse a Cyra, do malé kanceláře, která se specializovala na rutinní práci pro větší a známější firmy. Oženil se s příjemnou, docela přitažlivou dívkou, pronajali si nenáročný byt a časem se smířil s představou, že už ho v životě nic velkého nepotká. Nebylo to zase tak špatné. Ale nebylo to ani nic extra.
Ve třetím roce manželství ho jeho žena opustila. O několik dní později, zatímco byl v práci, se vrátila s dodávkou a odvezla si všechno, co mělo nějakou cenu.
McGuffey pracoval, aby zapomněl. Navštěvoval bary pro osamělé, hodně pil a odpuzoval všechny ženy, se kterými se setkal, svými ufňukanými monology. Baer, Barron, Withers a Cyr ho vyhodili. Začal pít ještě víc.
Znovu se našel v napjatém a bouřlivém vztahu s jednou začínající herečkou a jejím prostřednictvím se v něm probudil zájem o prkna, která znamenají svět. Za čas mu byla nabídnuta malá role v neoabsurdistickém dramatu hraném daleko od Broadwaye. Tehdy věřil, že jeho chvíle konečně přišla. Hra však byla stažena hned po premiéře, kdy po první přestávce v divadle nezůstal jediný divák.
McGuffey zaskřípal zuby a začal hledat slávu v psaní. Stvořil román, který živým a neotřelým způsobem vyprávěl jeho příběh. Poté, co ho odmítlo třicet sedm vydavatelů, vyšel román v novinové knižnici. Prodalo se ho jednaaosmdesát výtisků. Když McGuffey poslal svůj druhý román, Hlas bez odpovědi, obdržel obratem pošty předtištěné odmítnutí. Vydavatel odmítal přijít k telefonu a jeho dopisy vracel neotevřené.
Nyní byl na pokraji svých sil. Ve svých čtyřiatřiceti letech se nejenže cítil jako zkrachovalý stařec, ale začínal dokonce pomýšlet na vlastní nekrolog. Pleť měl nezdravě sinalou, vlasy mu šedivěly a oči vodnatěly. Pokud se měl stát velkým a slavným mužem, jímž cítil, že si být zaslouží, muselo by k tomu dojít brzy. Co nejdřív. Okamžitě.
Vzhlédl skrz špinavé okno k šeřícímu se nebi a zuřivě zahrozil pěstí. "Proč mi to děláš?" zaúpěl. "Chci být někdo! Zasloužím si to!" Pak se odvrátil od okna a hodil sebou na tvrdou úzkou postel. "Dal bych za to všechno, kdybych se stal celebritou," zasténal. "Dal bych cokoliv komukoliv, jen kdyby ze mne udělal významného a slavného člověka," zamumlal do svého propoceného polštáře.
Vtom se mu v hlavě ozval hlas, chladný a neosobní. "Cokoliv komukoliv? Jsi si tím jist?" zeptal se.
"Absolutně!" zvolal McGuffey.
V příštím okamžiku někdo zaklepal na dveře.

McGuffey se překvapeně posadil. Nikdo už ho nenavštívil tak dlouho, že začal být podezíravý jako psanec. Vstal z postele a kradmým krokem se přiblížil ke dveřím. "Kdo je to?" zeptal se.
"Je zde rezidence pana Michaela Aloysiuse McGuffeye?" zeptal se chladný a neosobní - povědomý - hlas.
"To je. Kdo jste?"
"Mám s tím gentlemanem nějaké obchodní jednání, které se rozhodně nemůže uskutečnit, budeme-li stát každý na jiné straně dveří. Pustíte mne dovnitř?"
McGuffey zaváhal, ale pak otevřel dveře. Neznámý neměl hlas obyčejného zloděje ani zlodějské způsoby. A i kdyby se z něj zloděj nakonec přece jen vyklubal, McGuffey už neměl nic, co by stálo za to ukrást.
Neznámý se ukázal být vysokým štíhlým mužem v dobře padnoucím modrém proužkovaném obleku. Na hlavě měl bufinku a nesl si kufřík a jako tužka tenký deštník. Jeho vlasy a knír měly barvu skořice, oči měl bleděmodré, nos úzký a klenutý. Vypadal přesně tak, jak si McGuffey představoval londýnského advokáta.
Vstoupil dovnitř a rozhlédl se, jako by chtěl posoudit obyvatele bytu podle jeho vybavení. McGuffey se cítil rozpačitě a nepřiměřeně víc než jen obvyklým způsobem.
"Musíte mi prominout… nečekal jsem…" vykoktal.
Návštěvník se posadil na poslední polorozpadlou židli, odložil si kufřík a deštník na podlahu vedle ní a sundal si klobouk. Pak vzhlédl a řekl: "Předpokládám, že jste Michael McGuffey. Je to tak?"
"Je, pane… pane…"
Návštěvník sáhl do vnitřní kapsy saka a vytáhl z ní pouzdro na navštívenky, oddělil jednu od ostatních a podal ji McGuffeyovi. Vyraženými černými písmeny na ní stálo: "Alstair Burne-Brymstone, K. C. S. E." Na dotek byla velice chladná.
"Tak tedy, co ode mě chcete, pane Burne-Brymstone. Pokud jste přišel, abyste mi řekl, že po mě někdo chce peníze, ztrácíte čas. Patří mi šaty, které mám na sobě a nic víc," řekl McGuffey apaticky.
Burne-Brymstone přešel jeho podezřením mávnutím ruky a důrazně zavrtěl hlavou. "Jsme si velice dobře vědomi vaší finanční situace, pane McGuffey, a to už nějaký čas. Nejsem tady proto, abych od vás požadoval peníze," řekl.
"Co tedy? Dědictví?" Už jen zvuk toho slova McGuffeye rozrušil. "Odkázal mi někdo něco? Copak strýc Warren konečně-"
Návštěvník znovu jen mávl pěstěnou rukou. "Je to obchodní návštěva. Před několika minutami jste učinil nabídku. Jsem tady, abych dojednal podmínky."
"Jakou nabídku?"
"Říkal jste, že byste dal cokoliv komukoliv, kdo by z vás udělal významného a slavného člověka."
"Opravdu? Ano… myslím, že je to tak."
"Jistěže je to tak, pane McGuffeyi. Učinil jste tak velice důrazně. Mohu předpokládat, že nabídka ještě trvá?"
McGuffeye se najednou zmocnil zvláštní pocit. Prohlédl si Burne-Brymstonea pozorněji. Nebylo na něm nic, co by svědčilo o něčem jiném, než serióznosti; ale nepříjemného pocitu se zbavit nedokázal. Jak někdo mohl znát slova, která si jen zamumlal v soukromí svého bytu?
"Pokud vás zajímá, jak to vím: udržujeme si pro podobné případy nepřetržitou monitorovací službu," řekl pan Burne-Brymstone s uklidňujícím úsměvem.
"Na mne?"
"Na každého."
McGuffey se odmlčel, aby strávil získanou informaci. Věděl, že prostředky organizovaného zločinu jsou nesmírné, ale nikdy neměl tušení, že jsou tak nesmírné. Vypadá to, že se zapletl do něčeho pěkně horkého, pomyslel si… ale pokud slíbí, že ho proslaví… "Jaká je vaše nabídka?" vyhrkl.
"Poskytneme vám pět let slávy a bohatství dle vaší specifikace výměnou za vaši duši."
"Mou duši? Pak musíte být…"
McGuffeyův hlas se zlomil. Už se smířil, že musí jednat s nejrůznější chamradí. Ale ďábel byl přece jen něco jiného.
"Jsem," řekl Burne-Brymstone a lehce přikývl.
"Ale vždyť jste Angličan!" namítl McGuffey.
"Můj drahý příteli, nečekal jste to snad? Konec konců, jste přece Ir."
McGuffey se podíval na elegantního, usmívajícího se a neomylně anglo-saského gendemana před sebou a vzpomněl si na vyprávění své babičky o jejich staré zemi a době před Velikonočním povstáním. "Máte pravdu, Burne-Brymstone. Už dlouho jsme o tom nepřemýšlel, ale máte pravdu."
"Samozřejmě, že mám. Takže, chcete probrat nějaké podrobnosti, než smlouvu podepíšeme?"
"Ano. Proč dostanu jenom pět let? Vždycky jsem slýchal, že nabízíte dvanáct nebo i dvacet čtyři."
"Můj drahý McGuffeyi, nezapomínejte na enormní růst nákladů za posledních pár století. Dneska už si takové podmínky jednoduše nemůžeme dovolit. Na druhé straně, díky moderní technologii dnes můžeme v pěti letech zaručit víc opravdového, hutného mravního bahna, než dříve za padesát let. Takže na tom vlastně vyděláte."
McGuffey zavrtěl hlavou. "S technologií nebo bez, pět let není dvacet čtyři."
"Neberte to osobně, drahý příteli, ale vy také nejste žádný Faust."
"Dohodněme se na deseti."
"Mohu jít až na šest, pane McGuffeyi, ale to je má poslední nabídka."
"Kdy to začne?"
"Kdykoliv si budete přát. Obecně nabývá smlouva platnosti podpisem."
McGuffey se zhluboka nadechl. "No tak tedy dobře. Ale moment. Chci mít ve všem dokonale jasno. Pokud vám upíšu svou duši - za předpokladu, že vůbec nějakou mám - stanu se slavným okamžitě po podpisu. Je to tak?"

"Bude-li to vaše přání. Myslím, že nejlépe bude stanovit podmínky co nejstriktněji. Vyhneme se tím pozdějším trapným scénám."
"Myslíte, že vás chci podvést?"
"Můj drahý příteli, každý se o to snaží. Takže bych vás prosil, abyste formuloval své požadavky."
McGuffey přikývl a zvednutím ruky požádal o trpělivost. Po chvilce uvažování řekl: "Chci mezinárodní proslulost a uznání za své umělecké výkony, a k tomu zdraví a bohatství, abych si té slávy mohl náležitě užít."
"A to je všechno?" zeptal se Burne-Byrmstone ležérně.
"To není všechno. Chci mít nevídaný úspěch ve všem, do čeho se pustím. Chci velkorysou a nezištnou lásku nádherných žen, které si sám vyberu, a nechci na ni čekat. Chci strach a úctu mocných a obdiv a zbožňování mas. Chci, aby v každé místnosti, do které vejdu, okamžité zavládlo uctivé ticho, které se vzápětí změní v jásot, potlesk a ovace na mou velikost. To je co chci, Burne-Brymstone. A chci, aby to začalo hned po podpisu."
"Dobře. Tak to máme formulář 12-A."
Když Burne-Byrmstone našel v kufříku příslušný formulář a zběžně ho přejel očima, podal ho McGuffeyovi. McGuffey ho pomalu a pečlivé pročetl. Vypadalo to jednoznačně a poctivě, ale on se stále nedokázal zbavit podezření. Firma, se kterou jednal, zkrátka neměla dobrou pověst. Burne-Brymstone tiše seděl a nevykazoval žádné známky netrpělivosti.
"Ještě je tady jedna změna, kterou bych rád udělal. Drobná změna," řekl McGuffey. Burne-Brymstone pozvedl obočí na znamení mírného zájmu, a McGuffey pokračoval: "Do článku VII bych rád připsal 'pokud nějakou má' za slovo duše."
"Vy mě překvapujete, pane McGuffeyi. Naše záznamy říkají, že jste katolík - a vy pochybujete o existenci duše. No né."
"Byl jsem jako katolík vychován. Teď jsem svým způsobem ateista."
Burne-Byrmstone se zachechtal. "I teď?"
"No… pořád ještě nejsem přesvědčen o existenci duše a tak."
"Jelikož my ano, myslím, že proti změně nebudou námitky. Podepíšeme?"
"Nevepíšete tam nejprve tu změnu?"
"Není třeba. Jen se podívejte, jestli je to teď podle vašich představ."
McGuffey se znovu podíval na článek VII. Úhledně vytištěná slova byla změněna. Po zádech mu přeběhl mráz, a jelikož nechtěl dát najevo strach, vzal pero a podepsal smlouvu na místě, kde bylo předtištěno jeho jméno. V okamžiku, kdy dopisoval y ve slově McGuffey, zazvonil telefon.
"To bude pro vás, pane McGuffey," řekl Burne-Byrmstone, vzal McGuffeyovi z ruky pero a natáhl se pro smlouvu.
"Ale já telefon nemám."
"Teď ano. Volá váš agent z New Yorku."
"Nemám ani agenta."
"Teď máte. Osm. A všichni mají najednou plné ruce práce."
McGuffey vstal a omámeně vykročil k oknu, kde zvonil zářivě červený telefon. Obrátil se, aby se omluvil, ale jeho návštěvník už stál u dveří. Burne-Byrmstone se usmál, narazil si buřinku na hlavu, zamával a řekl: "Au revoir, pane McGuffney. Uvidíme se za šest let."
A pak byl pryč.
* * *
Od toho okamžiku se život Michaela McGuffeye změnil nade všechna jeho očekávání nebo představy. Byl celebritou nade všechny celebrity.
Hlas bez odpovědi byl koupen za zálohu, která vyvolala palcové titulky po celém světě a vydán v základním nákladu pěti miliónů výtisků. McGuffrey měl sotva čas dokončit svou reklamní cestu po velkých městech, když mu byla nabídnuta hlavní role v miniseriálu natočeném na motiv jeho knihy. Po dvou dnech odpočinku, který strávil hlavně poslouchánim pochvalných kritik předčítaných jeho nynějšími milenkami, odcestoval na pobřeží, kde začal pracovat na filmu. Jelikož psal scénář i hudbu, film režíroval a zároveň dělal producenta, měl přes den plné ruce práce. Večery trávil v nejlepších klubech, noci milkováním. A každého rána vstával za úsvitu překypuje vitalitou, připraven přivítat dychtivě čekající svět.
Stal se z něj všeobecný idol. Jeho appeal překonal všechny bariéry věku, pohlaví, kultur, ras i národů. Eskymáci i Iturijští Pygmejové, kudrnatí Ainuové i Laponci, Beduíni i Fuegiánci po něm pojmenovávali své potomky, děvčátka stejně jako chlapečky. Plakáty s jeho usmívající se tváří byly vylepeny všude od Velké čínské zdi až po Chichén Itzá, od Kremlu k Timbuktu. Jeho hlas, zpívající mnoha cenami odměněné písně z mnoha cenami odměněné muzikálové verze jeho mnoha cenami odměněné knihy Hlas bez odpovědi proudily z reproduktorů ve výtazích i čekárnách, supermarketech a diskotékách, kokteilových halách i Concordech. Byl stejně všudypřítomný jako počasí.
Hrál golf s prezidentem a udělal při tom rekord na devatenáctou jamku. Zpíval královně a dostalo se mu bouřlivých ovací od celé královské rodiny. Podařilo se mu opít celé Politbyro do bezvědomí a poté, co do sebe hodil poslední stopečku vodky, se zvedl a šel do Balšovo těatru, kde se musel po svém Faunově odpoledni třiadevadesátkrát vracet před oponu.
McGuffeyův šarm a vtip, se kterým přijal dvanáct Oskarů za film Hlas bez odpovědi, přiměl Akademii, aby ho požádala o přijetí funkce ceremoniáře. Jeho řeč při převzetí Nobelovy ceny se přes noc stala klasickou. Byl mužem roku časopisu Time pětkrát po sobě.
Jeho názor zajímal každého, ať už se jednalo o cokoliv. Velice brzy bylo všeobecně známo, co si myslí o volbách, zdravotní péči, ekologii, ekonomice, Středním východě, sebeobraně, občanských právech, sportu a programu na výzkum vesmíru - a lidé byli nadšeni. V televizi se objevoval nejméně čtyři večery v týdnu - někdy jako čestný host nějaké slavné talk show, jindy při interview, ale nejčastěji jako zvláštní host nějakého zvlášť významného programu. Během jediného roku vzniklo sedmnáct nových uměleckých, kulturních a literárních organizací, jejichž jedinou náplní

bylo udělovat Michaelu McGuffeyovi ceny. Jeho obrazy daly vzniknout vlně excesivismu, která se přehnala západní Evropou a Japonskem a způsobila krizi za Železnou oponou. Byly umístěny do jím navrženého muzea. Jeho 'Variace pro bicí, čtyři hlasy a orchestr' byla poprvé uvedena v Kennedyho středisku, kde získala víc potlesku než sám prezident.
McGuffey byl ustavičně na cestách a cestoval jako potentát. Jeho osobní kadeřník, manikérka, pedikérka, maskérský tým, krejčovský tým, sekretariát, lékař a šachový trenér ho doprovázeli ve svých osobních limuzínách. Jeho tým pro styk s veřejností ujížděl v jeho stopách a jeho osobní strážci byli před ním, za ním a po všech ostatních stranách. Nikdy nebyl ani na okamžik sám, pořád byl obklopen lidi - a zbožňoval to, zbožňoval to, zbožňoval to.
Když se šestý rok jeho slávy začal chýlit ke konci, začal Michael McGuffey vážně přemýšlet o své budoucnosti. Život, který vedl, se mu líbil, a nechtělo se mu ho vyměnit za věčné trvání něčeho, co skoro jistě bude nepříjemné.
Svolal svůj právnický tým, zavázal ho absolutní mlčenlivostí a pověděl jim o své smlouvě s Burne-Byrmstonem.
Nikoho z nich to nijak zvlášť nepřekvapilo. Tvářili se nezúčastněně a jeden po druhém si smlouvu pročetli. V místnosti na čas zavládlo ticho.
Kilkenny, starší společník firmy, se podíval na Katze, jiného staršího společníka. Katz pozvedl obočí a pomalu zavrtěl hlavou.
"Velice zajímavý dokument," řekl Kilkenny.
"Stručný, jasný, věcný… přesně takový, před jakými jsme vás vždy varovali," dodal Katz a podíval se na McGuffeye smutnýma a obviňujícíma očima.
"Nebyli jste po ruce, když jsem ho podepisoval," odpověděl McGuffrey popuzeně. "Co po vás chci, je způsob, jak se z něj vyvlíknout."
Katz si odkašlal, povzdechl si a řekl: „Jak už říkal můj společník, pane McGuffeyi, je to zajímavý dokument."
"Co to znamená, pane Katzi?"
"Když mi odpustíte ten výraz, znamená to, že jste v pěkné bryndě, pane McGuffey."
"V pěkné bryndě?" zopakoval McGuffey přidušeným hlasem.
Katz přikývl, pomalu a vážně. Kilkenny si upravil brýle, zakašlal a s povzbudivým úsměvem řekl: "Kdybychom jen mohli dokázat, že… ehm, lidé nemají duši, pane McGuffeyi, váš problém by byl vyřešen. Jak to tu stojí, mohl byste si ponechat vše a oni by neměli žádný právní nárok na rekurs."
"Ale… chci říct, jsme všichni inteligentní lidé… žijeme ve dvacátém století, ne ve středověku… nikdo už přece na něco takového nevěří… Nebo ano?"
„Jak to tak vypadá, Burne-Brymstone a jeho lidé ano. A oni svůj díl dohody dodrželi," řekl Kilkenny. "Pokud máte duši, patří jim."
"Vymyslete něco!" řekl McGuffey chvějícím se hlasem. "Dostaňte mne z toho! Převezte je!"
"Žádný soud by do toho nešel," odpověděl Katz pochmurně.
"Tak se s nimi zkuste dohodnout!"
"S nimi?"
McGuffey si hřbetem ruky otřel čelo. Rozhlédl se kolem sebe po ostatních členech právnické firmy Kilkenny a Katz. Dvě stě let právnické praxe, diplomy z nejlepších škol, vlivy, kontakty - a nebyli schopni najít řešení.
"No dobře," řekl, snaže se ze všech sil ovládnout svůj hlas, "nepřevezeme je a ani se s nimi nedohodneme. Jaké jsou další možnosti?"
Ze vzdáleného konce stolu se ozval starý bělovlasý Vickery: "Z povahy vašeho případu vyplývá, že nejlepší by bylo začít se modlit. Jak jste na tom v tomto ohledu, pane McGuffeyi?"
McGuffey na něj zděšeně vytřeštil oči. Na několik minut se v místnosti rozhostilo napjaté ticho, a pak mladý Woodby, junior firmy, opatrně řekl: "Pokud bych mohl něco navrhnout…"
"Navrhněte, navrhněte!" zvolal McGuffey.
"Nechte se zapsat do rejstříku právnických osob."
Dvacet hlasů kolem stolu najednou vydechlo: "Přesně tohle jsem vám právě chtěl navrhnout!"
"Má to znamenat, že tam ještě nejsem? Všechny celebrity jsou v rejstříku právnických osob. Jak to, že jste mě tam nezapsali?"
"Poté, co kongres odhlasoval vaše vynětí z jurisdikce IRS, jsme to nepovažovali za nutné," řekl Katz. "Teď je to samozřejmě něco jiného-"
McGuffey zvedl ruku, aby si zjednal ticho, a pak se obrátil na Woodbyho. "Tak se nechám zapsat do rejstříku. A co z toho budu mít?"
"Podle slavného prohlášení proneseného sirem Edwardem Cookem v případu Suttonská nemocnice, právnické osoby nemají duši. Lord Thurlow následně prohlásil totéž energičtějším způsobem: 'Nemají duši, kterou by mohly ztratit, ani zadek, do kterého by je bylo možno nakopat'," řekl Woodby s profesionálním úsměvem.
"Jste si tím jist, Woodby?"
"Dokonale jist, pane McGuffeyi."
"Pokud je to tak jednoduché, proč na to Burne-Brymstone nepřišel? Jak mohl něco takového připustit, Woodby?"
"Omyl, pane McGuffeyi. Přehlédnutí. Prostě chybička."
"Chcete říct, že oni také dělají chyby?" zeptal se McGuffey nevěřícně.
"Podle všeho, co jsem o nich slyšel, pane McGuffeyi, mají ve zvyku podceňovat protivníka."
McGuffey klesl do křesla a zhluboka si oddechl. Tiše se zachechtal a pak propukl v smích. Naklonil se, udeřil pěstí do stolu a zařval: "Tak na co ještě čekáte! Zapište mě do rejstříku!"
* * *
Burne-Brymstone byl na sekundu přesný. McGuffey ho přijal vjednom ze svých pokojů o velikosti přednáškové síně

ve své pied ? terre na Palm Springs.
"Jste připraven, pane McGuffey?" zeptal se Burne-Brymstone.
"Zcela připraven, Burne-Brymstone."
"Musím vám přiznat, že to přijímáte dobře, příteli. Opravdu pozoruhodně dobře."
McGuffey pokrčil rameny a skromně mávl rukou. "Něco k pití?" zeptal se a vzal dvě sklenice."
"Myslím, že něco bych si dát mohl. Na cestu, jak se říká. Obvykle si nechávám pár minut na úpěnlivé prosby a podobné scény, ale vypadá to, že ve vašem případě je nebudu potřebovat."
"To jistě ne," přisvědčil McGuffey a usmál se. Nalil dvě štědré dávky pětadvacet let staré skotské, hodil do nich pár kostek ledu a podal jednu svému návštěvníkovi. Pak trochu upil ze své a řekl: "Dnes večer žádné úpěnlivé prosby ani podobné scény. Pokud je nebudete dělal vy."
"Bojím se, že vám nerozumím, starý brachu."
"Nepůjdu s vámi, Burne-Brymstone. Je to dokonale zákonné. Víte, já jsem teď právnická osoba."
"Cože?" řekl Burne-Brymstone a zbledl.
"Akciová společnost. A jak pravděpodobně víte, my společnosti nemáme duši. Pokud si to chcete prověřit, mám tady všechny dokumenty. Důležitá místa jsem vám zatrhl," řekl McGuffey a pokynul ke stolku, na kterém leželo několik listin a impozantní hromada zákoníků.
"Právnická osoba. No jasně," plácl se dlaní do čela Burne-Brymstone. "Vždycky na to zapomenu. Zatraceně." Vypil obsah své sklenice a odložil ji.
"Už se vám to někdy stalo?"
Burne-Brymstone přikývl. "Už jsem za to byl dvanáctkrát na koberečku."
"Smůla, starý brachu," řekl McGuffey. Dolil svému návštěvníkovi whisky a přihodil si pár kostek ledu do své sklenice, soudě, že by měl raději zůstat co nejstřízlivější, dokud to nebude mít úplně za sebou. Pak Burne-Brymstoneovi podal plnou sklenici a řekl: "Nesete to docela dobře. Předpokládám že je vám jasné, že podle podmínek smlouvy zůstanu tím, čím jsem."
"Samozřejmě, McGuffeyi. Budete slavný a světoznámý po celý zbytek svého dlouhého, předlouhého života. Vlastně by se dalo říct, že budete slavnější a známější každým dnem. To všechno tu je."
"To je od vás velice štědré."
Burne-Brymstone se usmál. Už byl zase ve své kůži. "Vůbec ne. A kdykoliv budete chtít jít se mnou, stačí zavolat. Budeme na příjmu."
"Vaše houževnatost je obdivuhodná, ale bojím se, že ztrácíte čas. Tenhle život se mi líbí." Když Burne-Brymstone neodpověděl a jen se usmál, zmocnilo se náhle McGuffeye hrozné podezření. "Nemůžete mi to vzít. Smlouva je jasná. Nezkoušejte na mě žádné triky."
"Triky na takového chytráka, jako jste vy? To by mě ani nenapadlo, příteli. Míním to přesně tak, jak jsem to řekl. Budete slavnější každým dnem. Každou hodinou. Pořád vás budou někam zvát. Jenomže…"
"Jenomže co?"
"Jenomže to od této chvíle budete nenávidět."
"Tak počkat, Burne-Brymstone," řekl McGuffey chvějícím se hlasem. "Počkejte moment. Máme smlouvu. Nemůžete tu smlouvu změnit."
"Můj drahý příteli," řekl Burne-Brymstone a vstal, "slíbili jsme vám slávu a uznání a to jste dostal - ve vrchovaté míře. Nikdy jsme vám neslibovali, že se vám to bude líbit. To byl váš vlastní nápad." Dopil obsah sklenice, potěšené zafuněl a dodal: "Objevím se hned, jak mě zavoláte. Myslím, že to bude asi tak za tři týdny. Na shledanou, McGuffeyi."
Sotva McGuffey osaměl, nalil si pořádnou dávku whisky a vypil ji jedním douškem. Ve vedlejší místnosti začal zvonit telefon; pak jiný ve vzdálenějším pokoji. Náhlé zazvonění telefonu na stole vedle něj způsobilo, že sebou polekaně trhnul. Zvonění pokračovalo, naléhavě a neustále; pak se připojily telefony v horním patře. Podíval se z okna pravé včas, aby uviděl malý tiskový autobus, který zastavil, a z jeho dveří se vyhrnul malý dav. Za ním přijely tři turistické autobusy. Zvonky u dveří, u předních i zadních, se připojily k jednotvárnému vyzvánění telefonů. Někdo začal bušit na postranní dveře a jiní klepali na okna. Slyšel hlasy volající jeho jméno.
A každým dnem měl být slavnější.

Kamenná kůže
Lesem projížděl pomalu. Klapot podkov jeho velkého oře byly na měkkém mechu sotva slyšitelný. Mlha byla hustá a stálá; zalézala mu pod plášť i krátkou kazajku a hrubé kalhoty. Zimomřivě se zabalil do pláště úžeji, chráně své kroužkové brnění co možná nejlépe před deštěm, a napůl v spánku pokračoval v jízdě.
Náhle ho ze sna vytrhl výkřik. Pak se křik ozval znovu, zleva, a tentokrát byl rázně přerušen. Popohnal svého koně tím směrem a za okamžik se dostal na okraj mýtiny.
Na její vzdálené straně stála malá chatrč osvětlená slabým světlem. Náhle se z ní vynořila postava a rozběhla se, těsně následována dvěma jinými. Ukázalo se, že prchající postava je žena. Upadla a dva muži, kteří ji pronásledovali, ji dostihli. Uslyšel jejich smích.
Byli dva a on byl sám, ale bez rozmýšlení pobídl koně jejich směrem, řemdih napřažený k úderu. Muži byli otrhanci v hadrech, ozbrojení jen klacky a ozbrojenci na koni nemohli vzdorovat.
Uslyšeli ho a obrátili se směrem, odkud přijížděl, ale byli proti němu bezmocní. Jediným úderem roztříštil lebku bližšího z nich. Druhý odhodil klacek a dal se na útěk. Projel kolem něj a srazil ho do bláta, kde zůstal ležet se zlomeným vazem.
Vrátil se k místu, kde ležela žena; smotek tmavých hadrů na rozbahněné zemi. Když sesedl z koně, pohnula se, ale nepokusila se vstát. Ostražitě se rozhlédl kolem, pak vytáhl dýku a sklonil se k ní.

„Jsou mrtvi," řekl bezvýrazným, chraptivým hlasem. "Co chtěli? Mluv."
Znovu se nemohoucně pohnula. Její tělo se zachvělo a ona se pozvedla na ruce a kolena. Volnou rukou se k ní natáhl a obrátil ji obličejem k sobě, dýku stále připravenou.
Její krása byla tak neočekávaná, že ho šokovala. Trhl sebou a pak strčil dýku zpět do pochvy a drsně se zasmál.
"Už vím, co chtěli. Teď si to vezmu já."
"Nemusíš si brát násilím, co ti chci dát dobrovolně," řekla hebkým, mazlivým hlasem.
"Vidím, že jsi vnímavá. Nebo se tak nabízíš každému muži, který projede kolem?"
"Zachránil jsi mne. Náležím ti právem."
"To ano," připustil.
Sklonil se a uchopil ji za šaty, ale ona ho jemně zadržela a řekla. "Pojď dovnitř. Potřebuješ se najíst a odpočinout si."
"Dost času na jídlo a odpočinek, až si s tebou užiju."
"V mém domě je čisto a teplo a má postel čeká."
Trhnutím ji postavil na nohy. Když stála před ním, zazářila její krása v plné dokonalosti. Pod zablácenými, roztrhanými hadry byla její postava plná a vábící.
Podezíravě pohlédl na chatrč. "Je tam ještě někdo? zeptal se a uchopil ji za zápěstí.
"Budeme tam sami. Pojď," řekla.
Nechal sejí vést k chatrči, obnažený meč v ruce. Její nitro ho překvapilo. Byli sami, jak říkala, ve světnici jakou nečekal, že uvidí v prosté chatrči v lese. Ve sporém světle svíčky byla čistá a uklizená a voněla sladce jako královnin budoár. Podlaha byla dlážděná šedým kamenem, dokonale ohlazeným, a nábytek byl ze světlého dubu, vyřezávaného mistrovskou rukou. V krbu hořel oheň a zahříval krásnou postel, která stála poblíž.
"Jak mne chceš mít?" zeptala se.
Rychle přelétl světnici pohledem. Chatrč neměla druhý východ a okenice na dvou malých oknech byly zavřeny. Zavřel za sebou dveře a otočil se k ní.
"Vezmu si tě tak, jak si muž bere ženu. Přesvědčím tě, že jsem jiný, než páchnoucí vesničané, kteří jsou jako zvířata," řekl a hladově si ji při tom prohlédl.
Strhl si z ramen plášť a sundal si boty. Začala si svlékat své tmavé šaty, ale jemu se to nezdálo dost rychlé. Jediným pohybem jí je roztrhl a v zuřivé touze ji k sobě přitiskl.
Když uspokojil první příliv své vášně, svlékl se a ulehl vedle ní. Neměl ani potuchy o lásce nebo něze a nedůvěřoval jí, ale když se uprostřed noci probudil a přitáhl si ji k sobě, vzal si ji jemně.
Ráno vedle něj neležela. Pozvedl se na lokti, instinktivně sáhl po meči a pak ji uviděl, jak oblečená v hadrech sedí u krbu a pomalu se kolébá sem a tam. Napřáhla ruce k ohni a jemu při pohledu na ně vyschlo v hrdle: byly křídově bílé, vyzáblé a kostnaté. Když se pak k němu obrátila tváří, vykřikl zděšením před vysušenou babiznou, kterou spatřil.
"Kde je? Kde je ta žena?" zeptal se.
"Je tady," řekla stará žena a on poznal hlas, který k němu v noci šeptal.
Vyskočil z postele a napřáhl meč, aby čarodějnici přeťal vedví. Její oči na okamžik mrazivě zaplály. Pozvedla ruku v líném gestu a meč dopadl se zazvoněním na podlahu. Ruce mu bezvládně klesly podél boků.
"S násilím to na mne nezkoušej," řekla.
"Dobře. Tak tedy žádné násilí. Ale vrať sílu mým pažím."
"Dám ti víc než jen to, než odejdeš. Proč jsi mi chtěl ublížit?"
"Oklamala jsi mě. Krásná žena byla jen přelud."
"Možná, že toto je přelud. Co jsi cítil, když jsi mne svíral v náručí? Připadalo ti, že obcuješ s pouhým stínem?"
"Byla jsi skutečná. Ale proč jsi to udělala?"
"Hodilo se mi to. Vzbuzuji snad teď v tobě vášeň?" zeptala se a tiše se zasmála jeho zmatenému mlčení. "Myslím, že ne. No tak, obleč se. Vypadáš hloupě, když tu stojíš nahý a civíš na mně."
"Vrať mým rukám sílu."
"Máš ji - ale nech meč ležet, kde je."
Rychle se oblékl. Nechtěl nic, než rychle odsud zmizet. Jeho práce byla práce svalů a oceli. Magie byla mimo jeho chápání a to ho děsilo.
"Nech mě, abych si vzal svůj meč a odešel," řekl, když si oblékl plášť. "Nepokusím se ti ublížit."
"Proč tak spěcháš, abys mne opustil? Bojíš se mne?"
"Nelíbí se mi, co nechápu."
Zlověstně se usmála a řekla: "A všechno, co chápeš, je válčení a zabíjení, co? Znásilňování, pálení, drancování - tomu rozumíš dobře, co? Kdo je tvůj pán, vojáku?"
"Ten, kdo platí," odpověděl.
"Ale teď ti neplatí nikdo, jinak bys nejel lesem sám. Kdy jsi naposledy jedl?"
"Včera… brzy ráno," řekl. Když to vyslovil, zakručelo mu v břiše a do nosu mu vnikla vůně pečené.
"Kus chleba tvrdého jako kámen, že? Lok vody z kaluže? Muž jako ty potřebuje dobré jídlo. Najez se dosyta," řekla a ukázala na stůl, na kterém stály kouřící mísy. Uviděl pečeného kapouna s křupavou, hnědou kůžičkou, pořádný kus hovězího, sněhobílý chléb z dobré pšenice, hromadu ovoce, oroseného a šťavnatého zralostí, cínovou konvici a jediný cínový pohár. Ještě před chvílí žádnou z těch věcí neviděl a ani si nebyl jist, jestli tam doopravdy byly. Ale jídlo vonělo jako skutečné a když utrhl stehno z kapouna a zakousl se do něj, chutnalo také jako skutečné; víno bylo těžké a řízné, jaká mohou být jen nejlepší vína.
Posadil se a pustil se do jídla, nejlepšího a nejbohatšího, jaké kdy jedl. Když už do sebe nemohl dostat ani kousek, pohladil si rukou břicho, otočil se k stařeně a řekl: "Bylo to dobré."

"Jsi skoupý, co se týče vděčnosti," odpověděla mu suše.
"Není to často, kdy někomu děkuji," řekl. Odmlčel se, aby říhl a pak dodal: "Ale děkuji ti."
"Dobře, dobře," řekla. "Měl jsi noc plnou potěšení s nejkrásnější ženou, jakou jsi kdy viděl a jedl jsi, jako jedí jen někteří z králů v barbarských zemích. Předpokládám, že bys teď chtěl pytel zlata, což bys snad považoval za docela přiměřenou odměnu."
"Zlato nikdy neodmítnu."
"Tak si ho vezmi," řekla a když se podíval na stůl, ležel vedle jeho poháru kožený měšec. Otevřel ho a vysypal z něj zlaté mince. Hladově si je prohlížel, zatímco říkala: "Kromě toho ti dám ještě něco lepšího."
"Jestli máš něco lepšího, než zlato, sem s tím."
Otočila se a začala se prohrabovat v truhle, která stála u stěny. "Dobře jsem si tě prohlédla. Měls v sobě čtyři šípy a třikrát tě zasáhl meč. Trvalo ti to velice dlouho, než ses tehdy uzdravil."
"Dostal jsem se z toho. A naučil jsem se při tom pár věcí."
"Tady," řekla a znovu se obrátila k němu. Pozvedla v ruce našedlou tenkou látku, která vypadala jako šál. "Obleč si to. No tak, obleč si to. Pomohu ti."
Přistoupil k ní a prohlédl jsi, co mu nabízela. "Co je to?"
"Rukavice. Velice zvláštní rukavice na ruku, ve které držíš meč," řekla a vzala ho za ruku.
Natáhla mu rukavici přes prsty a začala mu ji rolovat přes ruku a zápěstí, přičemž tenkou látku přihlazovala, až seděla dokonale jako druhá kůže. Díval se, jak šeď látky mizela a začala skrz ní prosvítat jeho vlastní kůže, nejprve jen lehce, pak docela, jako by šedá látka zprůhledněla, nebo byla jeho kůží pohlcena. Těsnost, kterou zprvu cítil, brzy zmizela a rukavice mu dokonale obepínala celé předloktí, kde končila tenkou linií.
"Sedí ti jako ulitá," zaskřehotala. "Věděla jsem to. Věděla jsem, že jsi ten pravý!"
"Co tím míníš? Čekala jsi mne? To je nemožné!"
"Co ty víš o tom, co je možné a co ne. Kembrec tě přijal. Jsi ten pravý a to je všechno, co potřebuješ vědět."
Podíval se na svou ruku a paži. Rukavice už nijak nebyla vidět, zbyl po ní jen lehký černý proužek na předloktí. Necítil žádný šev, žádné spojení. "Kdo je Kembrec? Co se stalo s tou rukavicí, kterou jsi mi nasadila?" zeptal se a v jeho hlase zazněl strach.
"Kembrec byl mocný muž a rukavice byla kdysi jeho tělem. Jeho nepřátelé ho nakonec přemohli a zatímco umíral, rozčtvrtili ho. Udělali to, protože si mysleli, že ho tím zničí navždy. Vzala jsem jeho ruku a paži, neboť jsem znala tajemství. Neměli o tom ani tušení," řekla stará žena a kolébala se při tom stejně, jako když se probudil. Zamyšleně se dívala do ohně. "Velice pečlivě jsem z ní stáhla kůži, velice pomalu a velice pečlivě. Uschovala jsem ji, protože jsem si pamatovala jeho slib. Ostatní si mysleli … ach, kdo vlastně ví, co si mysleli, ti vyděšení muži. Chtěli ho zabít, protože se báli jeho moci a co chtěli také udělali." Vzhlédla a v očích jí zablesklo. "Ale jeho moc jsem zachovala."
"Jakou moc? O čem to mluvíš?"
"Už jsem řekla dost. Dal jsi mi, co jsem potřebovala a dostal jsi svou odměnu. Teď jdi, jak sis přál. Jdi!" přikázala mu.
Zvedl svůj meč a bez jediného slova vyšel z chatrče. Svého koně našel ustájeného v malé kůlně. Byl nakrmený a vyhřebelcovaný. Postroj a sedlo leželo na zemi, ale po nějakém pacholkovi nebylo ani stopy.
Osedlal svého koně a vyjel s ním na mýtinu. Když se ohlédl, vyjekl překvapením. Chatrč, ze které před chvílí vyšel, se stejně jako stáj proměnila v ruinu. Pokrčil rameny a popohnal koně. Když se znovu ohlédl, nebylo na mýtině nic, než ranní mlha.
Jel bez zastávky; jeho mysl byla plná zmatku a jediné, po čem toužil, bylo dostat se co nejdále od toho čarodějného místa. Nedokázal pochopit, co se to s ním vlastně stalo. Krásná žena, kterou měl v noci, nebyla přeludem; stále v duchu cítil její teplo a něhu a před očima viděl její krásu. Vůně jejích vlasů a chuť jejích úst se mísila s vůní jídla, kouře z krbu a ložního povlečení a s chutí masa a vína; byly stejně skutečné, jako čarodějka, která seděla u krbu a říkala ty pro něj tak neuvěřitelné věci. Na ruce nic necítil ani neviděl, kromě tmavého proužku na předloktí. Po rukavici, kterou mu tak pečlivě navlékla, na ní nebylo ani stopy. Napadlo ho, jakým kouzlem ho asi ošálila.
Pozdě večer ucítil ve větru pach vesnice a zamířil k ní. Neměl rád vesničany ani jejich páchnoucí, shrbené ženy, ale nechtěl strávit dnešní noc sám. I společnost těch hňupů byla lepší, než kdyby měl zůstat jen se svými podivnými vzpomínkami.
Vesničané ho přivítali a jejich vítání mu připadalo upřímné. Žili v neustálém strachu před loupeživými tlupami a přítomnost žoldnéře jim dodávala pocit nezvyklé bezpečnosti. Nakrmili ho páchnoucím masem, ovesnou kaší a tvrdým chlebem - ubohé jídlo, ale nejlepší, jaké se dalo ve vesnici sehnat - a nabídli mu suché místo na spaní. Zvolil otýpku sena v rohu stáje, poblíž svého koně; krysy, kterých si tam všiml, mu vadily méně než blechy, jimiž oplývaly všechny domy.
Ráno ho vzbudil strašný povyk. Rychle si oblékl kroužkovou košili, vzal meč a vyběhl právě včas, aby se setkal se třemi vesničany, kteří ho sháněli.
"Jezdci, pane! Přijeli drancovat!" křičel jeden z nich.
"Pozabíjejí nás a spálí naši vesnici!" volal druhý a zoufale lomil rukama.
"Zachraň nás, pane! Zažeň je!" prosil třetí.
"Kde jsou?"
"Jsou na návsi," odpověděl třetí muž.
Navzdory nebezpečí nedokázal potlačit úsměv; vesnice byla jen pár chatrčí a 'náves' byla jen blátivý plácek, širší místo na cestičce, která vesnicí vedla. Hodil si na rameno svůj těžký obouruční meč a zamířil tam.
Na návsi bylo devět mužů; dva na koni a zbytek pěších. Jeden z jezdců měl meč a druhý válečnou sekeru na dlouhém topůrku. Tři z pěších měli píky, tři meče a jeden kuši. Všichni byli statní a divoce vyhlížející muži. Vesničané od nich

nemohli čekat žádnou milost.
"Přejeme ti dobrý den, bojovníku," řekl jeden z mužů na koni. "Je to tvá vesnice?"
"Strávil jsem tu noc. Jedna noc mi úplně stačila. Není tu nic než blechy a krysy. A vesnické ženy," odpověděl nenuceně.
"Tak? Nu což, ženy jsou ženy. Určitě tu bude i trocha jídla a místo, kde si uděláme hezký ohýnek, nad kterým bychom si ohřáli ručičky, až tady skončíme."
Neodpověděl, jen tam stál, meč stále na rameni. Muž na koni přijel blíž.
"Hezký meč," prohodil.
"To je."
"A také pěkná kroužková košile. Dej mi to a já ti nechám všechno ostatní, co máš, a nechám tě odjet."
Věděl, že ho čeká boj a že má mizivou šanci zvítězit. Poradil by si s kterýmikoliv dvěma z těchto mužů - z výjimkou toho s kuší - ale žádný muž nemůže vzdorovat devíti. Ovšem pořád je lépe zemřít v boji než zůstat naživu, pro pobavení té bandy, a než padne, může jim ještě poskytnout spoustu důvodů k lítosti.
Když zvedl své břemeno, kývl vůdce na muže s kuší a ten poklekl najedno koleno a založil šíp. Udělal to tak rychle, že bojovník ani neměl šanci zareagovat. Něco ho udeřilo do čela, rovnou mezi oči, ale náraz nebyl silnější než rána dětské pěsti. Odražený šíp odletěl vysoko do vzduchu a bojovník strnul úžasem.
"Píky!" zařval vůdce.
Dva muži s píkami vyrazili vpřed. Jejich zbraně byly určeny k bodání a jakmile unikl jejich hrotům a dostal se k útočníkům blíž, byli bezmocní. Když se druhý z nich skácel k zemi, rukama si svíraje vyhřezlé vnitřnosti, bojovník se otočil, aby - příliš pozdě - uviděl třetího, který mířil píkou na jeho břicho.
Hrot zbraně vedený plnou silou rozběhlého muže nezranil jeho plné břicho víc, než poplácání dlaní. Bandita zařval, odhodil svou zbraň a bojovník ho rychle vyřídil.
Zbývající útočník už se do boje s ním tak nehrnul. Nechápal, co se děje, ale viděl strach ve tvářích svých nepřátel a pochopil, že má šanci přežít. Muž s kuší byl zaměstnán nabíjením dalšího šípu; dva bandité s mečem se stáhli a třetí se k nim po krátkém zaváhání připojil. Věděli, že by jim jejich obyčejné meče nebyly proti těžkému obouručnímu meči, který dokázal přeseknout muže v brnění vpůli, platné o nic víc než obyčejné klacky.
Příliš pozdě zaslechl koně, který se k němu hnal zezadu. Než mohl uskočit stranou, byl sražen do bláta. Rychle se otočil, právě ve chvíli, kdy se nad ním zaleskly podkovy vůdcova koně. Dvakrát se jim vyhnul, ale potřetí mu jedna z nich dopadla plnou silou na koleno a stehno. Jeho kosti se měly roztříštit na kousky, ale on necítil nic.
Kůň zafrkal, divoce potřásl hlavou a odskočil stranou. Vyskočil na nohy, nezraněn, a když se k němu jezdec znovu přiblížil, chytil ho v pase. Vůdce banditů zaječel a svezl se z koně.
Druhý jezdec se pokusil uprchnout, ale vesničané ho dostali. Když ostatní bandité uslyšeli jeho křik, vrhli se před bojovníkem na kolena.
"Ušetři naše životy prosím, pane," křičel jeden zoufale.
"Ušetři nás a my ti budeme věrně sloužit," žadonil muž s kuší ponížen.
Stál nad nimi a zamyšleně si je prohlížel. "Devět vás bylo proti jedinému a přemohl jsem vás. K čemu by mi byla taková služba?"
"Ještě nikdy jsem nikoho neprosil o milost, pane, přísahám," řekl třetí. "Ale nemohu bojovat proti muži z kamene. Budu mu sloužit, ale nemohu proti němu bojovat."
"Viděl jsem, jak se šíp odrazil od tvého čela a kopí sklouzlo po tvém břiše!"
Poslouchal, meč volně položený na rameni. Nakonec řekl: "Vstaňte. Vezměte si své zbraně. Odveďte koně do stáje a počkejte tady." Kruhu vesničanů, kteří stáli v uctivé vzdálenosti kolem nich, řekl: "Tito muži jsou přátelé a chovejte se k nim podle toho. Ti, kteří vám chtěli ublížit, jsou mrtvi. Odneste jejich zbraně do stáje."
"Jak poroučíš, pane," odpověděl jeden z vesničanů a ostatní se pohnuli, aby splnili příkaz.
"Jejich mrtvoly rozvěste kolem cesty. Jako varování pro ostatní," dodal bojovník.
Když čtyři bandité odvedli koně bez jezdců ke stáji a vesničané se rozešli po své práci, zůstal tam sám, zamyšlený, v poklidné náladě, která u něj vždy následovala po boji. Vzpomínal na všechny ty věci, které se prostě nemohly stát. I bandité o tom mluvili, ale pravda to přece být nemohla. Od jeho čela se nemohl odrazit šíp; prorazil by mu lebku a zabil ho na místě. Jeho kroužková košile nemohla zadržet píku; jeho žebra by nedokázala vzdorovat okovaným kopytům koně.
Viděl, jak se děti hrabou v bahně a jak z něj vytahují nějakou věc, nad kterou pak všichni zírají v němém úžasu. Muž, který se na ně přišel podívat, zůstal stát s ústy dokořán.
"Co to máš, chlapče? Přines mi to," přikázal.
Chlapec k němu vystrašeně přiběhl a ukázal mu šíp z kuše. Jeho hrot byl zešikmený a špička zploštělá, jako by plnou silou narazil do kamenné zdi.
"Přineste mi píky!" zvolal.
Dvě z pík byly v dokonalém stavu. Ostří třetí bylo ohnuté a zubaté a její ratiště bylo zlomené. Nadechl se a vyrazil ze sebe výkřik čirého úžasu; pak si vzpomněl na čarodějku a její dar. Udělala ho nepřemožitelným.

Rozhodl se, že ve vesnici zůstane aspoň tak dlouho, dokud něco nevymyslí. Nastaly mu snadné, pohodlné časy, první skutečný odpočinek, který zažil po dlouhé době. Čtyři bandité mu sloužili věrně a vesničané se k němu chovali s uctivostí, jež hraničila se zbožňováním. Začali mu říkat 'Pán Kamenná kůže'.
Jak se pověst o jeho vítězství nesla po okolí, přicházeli do vesnice stále noví a noví lidé, kteří tam hledali a nalézali bezpečí. Přijal všechny, kteří si přáli připojit se k němu a tak byla koncem léta vesnice dvakrát tak velká, než když do ní

přišel.
Cenou za bezpečí byla služba. Přikázal, aby všichni vesničané trávili část dne stavbou sídla pro něj a jeho muže. Stavba pokračovala a pozvedávala vzhled celé vesnice a mluvila jasnou řečí k nově příchozím. Sídlo bylo prostorné, s hlubokými sklepy pro zásoby a pevnými zdmi k obraně. Pro sebe samotného ho nepotřeboval, ale soudil, že bude užitečné jeho zastáncům a pro majetek, který časem nashromáždí.
Jak léto ubíhalo, dovídal se o svém daru stále víc. Nejen že byl imunní proti zbraním nepřátel, nemohl si dokonce ublížit ani sám. Byl teď zdravější, než kdykoliv dříve, ani jeho stará zranění už se nehlásila občasnou bolestí. Nevěděl, jestli je to součást daru, nebo jen výsledek lepší stravy a odpočinku. Ať už tomu však bylo jakkoliv, bylo mu jasné, že ho čarodějka učinila nesmrtelným - nebo alespoň skoro nesmrtelným. Nedokázal se dopátrat jejích záměrů, ale zakrátko o tom přestal uvažovat a prosté přijal své štěstí.
Na podzim, těsně po žních, přišla do vsi jiná loupeživá tlupa. Byla větší než ta první a lépe organizovaná. Její vůdce nosil lesklý kyrys a holenní brnění a jel na krásném černém hřebci. Jak se blížili k vesnici, bylo vidět, že své muže řídí takřka vojenskou disciplínou.
V té době vybavil Kamenná kůže několik silných vesnických mladíků zbraněmi po zabitých lupičích a vybudoval z nich malou armádu. Ti zaujali svá místa, kde zůstali skryti před zraky nově příchozích a vyčkávali, zatímco on zůstal stát sám na návsi, holou hruď v rozhalené kožené kazajce a obouruční meč přes rameno.
„Je to vesnice toho, který se nazývá 'Kamenná kůže?" otázal se vůdce.
"Já jsem Pán Kamenná kůže a toto je má država."
"Prosperující vesnice, dobře opevněná. Určitě ji nebráníš sám," řekl vůdce. Když Kamenná kůže neodpověděl ani nedal nijak najevo, že jeho otázku slyšel, pokračoval. "Lidé říkají, že nemůžeš být zraněn žádnou lidskou zbraní."
"To jste putovali celou cestu jen abyste zjistili, jestli mluví pravdu?"
"Chceme jídlo a přístřeší na zimu. Tahle vesnice se nám líbí."
"Budete-li mi věrně sloužit, jste vítáni. V opačném případě tu pro vás není místo."
"Teď mne poslouchej, Pane Kamenná kůže," odpověděl vůdce s ironickou zdvořilostí. "Nás je dvanáct a ty jsi sám. Jsem si jist, že máš kolem ukryto několik věrných přívrženců, ale ti ti nepomohou. Pokud tě neporazí naše zbraně, dokáže to naše převaha."
Nebylo o čem se přít. Kamenná kůže se vrhl vpřed, pozvedl meč a zaútočil na jezdcův trup. Vůdce mávl vlastním mečem a zasáhl Kamennou kůži mezi krk a klíční kost. Ostří jeho meče se roztříštilo a velký obouruční meč projel hruškou sedla, kyrysem a masem a srazil ho na zem do kaluže vlastní krve.
Kamenná kůže, stojící nad padlým vůdcem, řekl ostatním: "Slyšeli jste mé podmínky. Zůstaňte tady jako mí poddaní, nebo jeďte pryč a nikdy se nevracejte."
Šest z nich na něj ze zběsilým pomstychtivým křikem zaútočilo; ostatní odhodili zbraně a ustoupili. Když čtyři z útočníků padli na zem skoleni jeho mečem, zatímco on sám přestál nezraněn rány seker a mečů, které by musely zabít každého muže, odhodili zbraně i ostatní a vrhli se před ním na kolena.
"Seberte se a táhněte odtud," přikázal jim, když popadl dech. "Vyprávějte o tom, co se tu stalo a mluvte pravdu."
Muži se zvedli, děkujíce mu za jeho šlechetnost. Pak odjeli z vesnice a ani jednou se při tom neohlédli.
Mnoho dalších lidí přišlo do vesnice, než sníh uzavřel cesty, ale Kamennou kůži již k boji nevyzývali. Přišli mu nabídnout své věrné služby a on je přijal. Přicházely rodiny, aby u něj hledaly ochranu; objevovali se řemeslníci, kupci i potulní lékaři. Poblíž sídla vznikla malá hospoda, ze které časem vyrostl prosperující hostinec.
O tři roky později Kamenná kůže vesnici opustil. Nyní už to bylo menší město, chráněné oddílem dobře vycvičených vojáků, pevností svých zdí i slávou svého jména. On sám už si stačil uspořádat plány a teď přišel čas, aby je naplnil činy.
Cestoval na východ a zastavoval se v každé vesnici a městečku, aby tam přijal pocty a najal nejlepší bojovníky. Jeho pověst putovala před ním a tak byl všude vítán s úctou. Nebyl nikdo, kdo by se mu postavil.
Když přišla zima, byl už pánem provincie. Na konci druhé zimy mu patřily dvě spojené provincie. Do pěti let ovládal celou zemi a prohlásil se Králem Kamennou kůží. Nikdo jeho nárok nezpochybňoval.
Roky brutálních bojů zanechaly zemi zpustošenou a lid demoralizovaný, bez důvěry ke svým vůdcům, bez víry v cokoliv. Kamenná kůže jim nabídl naději. Obyčejným lidem byly příčiny bojů vždy zahaleny tajemnou temnotou. Věděli jen, že už od dob jejich otců byly jejich životy i majetek ohrožovány vrtochy ozbrojených tlup, které se objevovaly z neznáma a bez jediného důvodu, kterému by jejich oběti dokázaly rozumět, loupily, znásilňovaly, zabíjely a ničily. Každý ozbrojený muž byl nepřítel, jenž přicházel, aby je trestal za neloajálnost k vůdcům, které neznali a v případech, o nichž nic nevěděli.
Kamenná kůže byl jiný. Přišel k nim sám, chodil mezi nimi neozbrojen a nabízel jim prostý výběr: sloužit mu a těšit se jeho ochraně, nebo se ho zříct a žít jako dříve. Jen několik z nich si přálo mu odporovat a nikdo z těch, kteří k tomu měli chuť, k tomu neměl dost odvahy.
Prohlásil, že je ženatý se svým královstvím a jinou ženu si nevezme; bral si však dcery nejmocnějších zemanů a vojevůdců za své konkubíny a začal budovat dynastii.
Jeho děti se rodily smrtelné. Podobně jako děti obyčejných lidí většina z nich nepřežila první den svého života. Ale dost jich přežilo a jak se jejich počet zvětšoval, byl Kamenná kůže postaven před problém, o kterém dosud vůbec nepřemýšlel. Nebyl si jist, jestli může dar čarodějky někomu předat; v každém případě ne víc, než jedinému potomku a ten se mohl stát tyranem vůči ostatním. Kamenná kůže si uvědomil, že nechce, aby se něco takového stalo.
Za celý svůj život nikdy neměl nikoho blízkého, ani se o nikoho příliš nestaral. Nepamatoval se na své rodiče, příbuzné nebo přátele. Co jeho paměť sahala, vždycky jen válčil, nebo se připravoval k boji, nebo se z boje zotavoval. Nyní už bojovat nemusel a tak se začal starat o své děti a přátele, které chtěl uchránit od života, jaký sám poznal.

Nějaký čas byl tento problém spíš okrajový; pokud věděl, mohl přežít celou generaci svých potomků, ale když se jednoho rána probudil s hlavou třeštící bolestí, útrobami proměněnými ve vodu a dalších pět dní se střídavě třásl chladem a koupal v potu, s myslí zmítanou divokými představami a výjevy, pochopil, že ho dar čarodějky neochrání před nemocí a horečkou. Mohl být nezranitelný pro jakoukoliv lidskou zbraň, ale pořád byl smrtelný a musí se smířit s tím, že přijde den, kdy nebude moci dál vládnout svému království.
Nové znalosti ho přiměly k rozhodnutí. Obklopil se moudrými a prozíravými starci a pečlivě naslouchal jejich radám. Pomalu se učil být vládcem. Ustavoval zákony a tvořil struktury, které měly jeho potomkům zajistit klidný život a budoval armádu, která je měla ochránit před útočníky zvenčí.
Časem úplně přestal nosit zbraně a brnění. Fakt jeho nezranitelnosti byl v té době už všeobecně znám a nikdo už nepřicházel, aby se o něm osobně přesvědčil mečem. Jen jednou byl učiněn pokus připravit ho o život, a to mnohem jemnějšími prostředky než ocelí.
Věděl, že někteří z jeho učených rádců jim tajně pohrdají pro jeho nízký původ a náhlý vzestup. Jelikož se nebál jejich nenávisti a netoužil po jejich obdivu, neučinil nic, aby se jich zbavil; jejich znalosti mu byly užitečné. Ale když s ním tři z nich zůstali po shromáždění a on ucítil nezvyklou chuť vína, které mu nabídli, pochopil, že jejich nenávist překročila přijatelné meze.
Vyprázdnil číši, otřel si rty a nechal si dolít. Pak ho nabídl nejstaršímu z nich a řekl: "Víno je dnes obzvlášť dobré. Ochutnej."
V očích starého muže zablesklo pochopení, ale nebránil se. Vzal pohár, zamumlal: "Na zdraví krále," a vypil ho do poslední kapky. Pak číši obrátil dnem vzhůru a vrátil ji svému pánu.
Ve tvářích ostatních se objevil strach, když uviděli, že Kamenná kůže znovu naplnil pohár a bez jediného slova ho podal bělovlasé ženě, která stála bez hnutí před ním. Její ruce se třásly, když ho přijala a byla při tom bledá jako stěna, ale vypila ho až do dna.
Když Kamenná kůže naplnil pohár po třetí, starý muž zasténal a zhroutil se na kolena, ruce přitisklé k žaludku. Třetí rádce, muž středního věku, velice zběhlý v debatách, se vrhl k zemi u nohou Kamenné kůže.
"Slituj se, Králi Kamenná kůže!" zaúpěl. "Byl jsem sveden. Přesvědčili mne, že přivedeš království k zkáze. Udělal jsem to pro blaho tvých dětí a tvého lidu!"
"Lháři!" zvolal starý muž zlomeným hlasem.
Žena ukázala třesoucí se rukou na žebrající postavu a řekla chladně a uvážlivě: "To on nás přesvědčil. Jmenoval tě tyranem a uzurpátorem. Říkal … že jen moudrým přísluší vládnout."
Kamenná kůže seděl s pohárem v ruce a zamyšleně naslouchal sténání starého muže a ženy, jež umírali smrtí, kterou plánovali pro něj. Když sténání zmlklo, muž u jeho nohou k němu vzhlédl a zašeptal: "Milost!"
Kamenná kůže mu podal pohár. "Tady je má milost. Vezmi ji, nebo zemřeš horší smrtí."
Muž se zvedl na kolena a třesoucíma se rukama vzal pohár od svého krále. Pozvedl ho ke rtům a pod přísným pohledem Kamenné kůže vyprázdnil jeho obsah. Když se pak rovněž začal svíjet ve smrtelných křečích, zavolal král stráže, aby mrtvé odklidili.
Žádné veřejné oznámení pokusu o život krále nebylo provedeno a Kamenná kůže o něm nikdy s ostatními rádci nemluvil. V budoucnu už se nic podobného neopakovalo.

Území krále Kamenné kůže se zvětšovalo a jeho moc rostla s každým přibývajícím rokem. Dostával návštěvy ze sousedních království a někdy i ze vzdálených zemí s neznámými jmény, jejichž pocty vděčně přijímal. Nepřekvapovalo ho, že králové a imperátoři stáli o jeho přátelství; věděl, že si jsou vědomi, jak nebezpečným nepřítelem by se mohl stát. Ale když se ho začali dotazovat na rady ohledně řízení státních záležitostí, užasl. Jeho darem přece nebyla státnická moudrost, ani chytrost a prozíravost, jen pouhá nezranitelnost. Na moudrost měl svou radu starších.
Jelikož však o jeho rady stáli, dával jim je; a když se pak vraceli do svých zemí a zařídili se podle nich, shledali je prospěšnými. Tak sám poznal, že se za léta své moci naučil, jak ji používat. Začal více přemýšlet, míň se spoléhat na svůj dar a víc na svůj úsudek.
Jednoho dne, po šestnácti letech jeho kralování, ho navštívila dvojice cizinců, kteří přišli s podivným přáním. V mrazivém ránu uprostřed zimy, kdy už nikdo necestoval, přišel na dvůr Kamenné kůže mladík, který vedl ženu s tmavou páskou přes oči. Žena předstoupila před Kamennou kůži, padla na kolena a prosila ho, aby použil své moci a vrátil jí zrak.
"Nejsem lékař, ženo," řekl jemně.
"Lékař mi pomoci nemůže. Potřebuji tvou magii."
"Nejsem ani čaroděj. Jen pouhý člověk."
"Jsi muž s velkým darem, mocí, která té vyzvedla nad ostatní. Použij tu moc, abys mi pomohl, prosím," odpověděla žena žalostně.
"Můj dar není dar uzdravení. Je to ochrana, které nerozumím a jelikož nejsem mág, nemohu ji předat jinému."
"Máš magii. Jen magie mi může pomoci," ujišťovala ho žena.
Přistoupil k ní a zvedl ji ze země. "Řekni mi, jak jsi přišla o svůj zrak," zeptal se.
"Byla to čarodějka. Chtěla mi ukrást mého syna z kolébky, když se narodil. Zápasila jsem s ní a zahnala ji, ale ona mne proklela. Ještě té noci se mi oči rozhořely bolestí. Příštího dne jsem viděla jako skrz mlhu. A brzy jsem neviděla vůbec," řekla žena věcně.
Poslal pro lavici a vybídl ženu, aby se posadila u jeho trůnu. "Zasloužíš si veškerou pomoc, kterou ti mohu poskytnout, paní. Slibuji, že ti poskytnu přístřeší a ochranu do konce tvých dnů a pro tvého syna zajistím postavení, ve kterém může dojít tak daleko, jak mu to jeho schopnosti dovolí. Víc udělat nemohu."

"Jen se podívej na mé oči. Dotkni se jich. Učiň, abych zase viděla," naléhala žena.
Její syn na něj hleděl s tichou prosbou v očích. Kamenná kůže věděl, že nemůže udělat nic, aby tu statečnou ženu vyléčil, ale jeho dotek ji mohl uklidnit a on jí ho nechtěl odepřít. Nařídil všem, aby opustili místnost, takže v ní zůstala jen matka, syn a on sám.
Když se dveře zavřely za posledním dvořanem, odvázala si žena tmavou pásku, která ji zakrývala horní část obličeje. Její oči byly zářící a živé. Zaplály, když pozvedla ruce v střelhbitém gestu a Kamenná kůže se skácel na trůn s ochromenými údy i ústy.
"Daří se ti dobře," řekla hlasem, na který se stále pamatoval. "Z bezejmenného žoldnéře se stal velký král. A za všechno děkuješ mě."
"Vím to. Nebýt tvého daru, byl bych už dávno mrtev."
"Mého daru, králi Kamenná kůže? Ne, měl bys říct spíše mé půjčky. Nyní ji dostane její pravý vlastník."
Podíval se na mladíka, který si ho žádostivě prohlížel. "Náš syn?" zeptal se.
"Ano. Pojmenovala jsem ho Kembrec podle toho, kdo jeho otcem být měl a jehož kůži bude nosit," řekla.
"Na mluvení bude dost času potom, matko," řekl Kembrec, vytáhl dýku a přistoupil ke Kamenné kůži. Vyhrnul mu rukáv a na bezvládné ruce našel tmavý proužek. Čistým, chirurgicky přesným řezem obtáhl linii a sloupl vrstvičku kůže jako rukavici.
Kamenná kůže necítil nic. Odhalená paže byla bledá a suchá, jako větev, která dlouho vzdorovala nepřízni počasí, hladká jako mramor. Stěží krvácela. Ale jak se na ni díval, začala se její původní barva zase vracet. Pokusil se stisknout prsty a zjistil, že se už zase může pohybovat.
Kembrec si natáhl tenkou našedlou koženou rukavici na svou vlastní ruku. Teď tam stál s rukama před obličejem a jeho chladný smích se rozléhal po místnosti. Pak přitlačil hrot dýky na prsa Kamenné kůže.
„Jak se budeš nazývat teď, otče? Kamenná kůže už se pro tebe nehodí," řekl.
"Nikdy jsem si jméno nevybíral."
"Když tě zabiju, žádné jméno už potřebovat nebudeš," řekl Kembrec a přitlačil dýku, až pronikla kůží. "Mohl bych to teď udělat velice snadno."
"Udělal vše, co udělat měl. Nech ho žít," řekla čarodějka.
"Nechám ho žít," řekl Kembrec a ustoupil. "Ale ne z vděčnosti. Chci, aby poznal, co je to žít ve strachu ze smrti. Žít ve strachu z bolesti!" zaječel. Náhle mávl dýkou a usekl Kamenné kůži kus ucha.
"Proč mne tak nenávidíš?" zeptal se Kamenná kůže klidně a utřel si krev.
"Protože jsi nosil Kembrekovu kůži, zatímco já musel čekat. Celé roky jsem se každého dne probouzel strachem, jestli právě dnes nějaké divoké zvíře nebo barbar s mečem neukončí můj život dřív, než dostanu, co mi patří. Byl jsem hříčkou v rukou náhody, nemoci, jedu … a ty jsi byl mimo dosah toho všeho. Tak jsem tě aspoň nenáviděl."
"Už nejsem mimo dosah," odpověděl Kamenná kůže.
"Ne, už nejsi," řekl Kembrec potěšené. "Teď se naučíš, co to znamená být člověk a čelit smrti."
"To jsem se naučil dřív, než ses narodil. Za posledních dvacet let jsem to trochu pozapomněl, ale dokážu se to naučit znovu."
"Naučíš. Sám tě naučím strachu, než tohle místo opustím."
"Ne, Kembreku. Musíme odejít hned," řekla čarodějka. "Potřebujeme čas, abychom připravili své plány."
"My? My nepotřebujeme nic. Teď budu já plánovat a udělám to tak, jak se mi to zlíbí."
"Nejsi ještě připraven, Kembreku. Řiď se mým vedením, dokud nepřijde tvůj čas. Potřebuješ mou moudrost," řekla a natáhla se, aby ho uchopila za ruku.
"Už tě nepotřebuji, čarodějnice," vykřikl Kembrec a vrazil jí dýku do prsou.
Tiše vykřikla a zapotácela se na stupních trůnu. Obrátila se ke Kamenné kůži a upřela na něj své široce otevřené oči, otevřela ústa, aby promluvila, ale žádná slova z nich nevyšla. Zavrávorala a upadla na zem, kde se rozpadla v hromádku prachu.
"Dostala, co si zasloužila," řekl Kembrec. "Chtěla mne využít tak, jak využila tebe a mého jmenovce čaroděje. S ní bych nikdy nebyl bezpečný."
"A teď tady není nic a nikdo, kdo by tě mohl zabít," dodal Kamenná kůže.
"Nic! Nikdo!" zvolal Kembrec. Bezúspěšně se pokusil říznout do zápěstí. Oběma rukama si vrazil dýku do břicha a s hlasitým smíchem si pak prohlížel ohnutou špičku.
"Co budeš dělat?" zeptal se ho Kamenná kůže.
"Zůstanu tady tak dlouho, jak budu chtít. Je to přijatelné místo a ty mne budeš bavit," odpověděl Kembrec. Rozhlédl se po místnosti a pak přešel do jejího středu, aby měl lepší výhled. "Ano, myslím, že tady zůstanu," řekl.
"Určitě," řekl Kamenná kůže a zatočil opěrkou trůnu. Podlaha pod užaslým mladíkem se otevřela.
Opatrně nahlédl přes okraj, ale nitro jámy bylo temné. Když dolů skopl prázdnou hromadu hadrů, zmizela ve tmě. Uslyšel slabou ozvěnu vzteklého řevu, která se odrážela od kamenných zdí dvacetinásobek výšky dospělého muže pod ním, setřel si krev z krku a usmál se. Až šachtu zaplní až po okraj kamením a štěrkem - a to nebude trvat déle, než hodinu - žádný zvuk slyšet nebude.
Zvedl si límec kabátce, aby zakryl zranění na uchu; bude lépe, když se o něm nikdo nedozví. Ztráta rukavice byla zlá, ale nebylo to tak hrozné. Nebylo skutečně nutné být nezranitelný - stačilo, že věřili, že nezranitelný je. Obrátil se a šel k trůnu, kde se pohodlně usadil a usmál se.
Bylo mu Kembreká skoro líto. Chlapec doopravdy potřeboval moudré vedení. Naučit se zacházet s nezranitelností vyžadovalo čas, protože sama o sobě nebyla řešením na všechny problémy, a dokonce i nezranitelný muž nemohl dlouho přežít, pokud by se nenaučil používat svého rozumu.

Kembrec, pomyslel si, má před sebou celý zbytek života, aby se to naučil.

Kedrigern coby prodavač deště
Z vyprahlé ze mě se zvedaly vlny tepla. Pole byla sežehlá do barvy mědi a úroda, suchá jako sláma, jim praskala pod nohama. Nebe bylo světle žluté a slunce v zenitu sálalo jako kovářská výheň. Další den bez deště.
Kedrigern se pomalu vrátil od potůčku, který byl sotva víc než pramínkem ztrácejícím se mezi sluncem rozžhavenými kameny, a svalil se pod strom, kde odpočívala Princezna. Podal jí láhev s vodou. Zhluboka se napila a povzdechla si.
Kedrigern se natáhl vedle ní do skrovného stínu. Nějaký čas ani jeden z nich nepromluvil.
"Proč tohle dělám?" zeptal se nakonec Kedrigern unaveným hlasem.
"Je to tvoje povolání," odpověděla Princezna.
"Měl bych se poohlédnout po novém."
"A slíbili ti štědrou odměnu."
Kedrigern si povzdechl. "Začíná se ze mě stávat chamtivec. Cestovat v takovém parnu může jen blázen nebo chamtivec. Měl jsem se spojit s nějakým čarodějnickým učněm a tu práci mu přenechat."
"Pundrian by se s učněm nespokojil. Na to je příliš hrdý."
"Co mě se týče, mohl by si v takovém případě klidně vyschnout na troud."
"Nesmíš zapomínat na jeho lid," řekla Princezna. „Je v zoufalé tísni. Pokud se v nejbližší době nerozprší, celá jejich úroda uschne. Dobytek už hyne. Z lesů jsou hromady dříví na podpal."
"Sucho prostě občas přichází. Patří to k přirozenému běhu přírody."
"Tohle je horší sucho, než kdo pamatuje. Lid strádá. Musíš mu pomoci."
"Jsi příliš útlocitná, má drahá. Pokud je mou slabostí chamtivost, tou tvou je zase útlocitnost."
"Neřekla bych, že útlocitnost je charakterová vada."
"Přílišná útlocitnost ti komplikuje život. I mně."
Zvedla se na lokti, podívala se dolů na svého ležícího manžela a řekla: "Na druhé straně, jsem praktická. Pokud přineseš Pundrianovu království déšť, uděláš dobrý skutek a dostaneš štědrou odměnu. Když to neuděláš, určitě dojde k nepokojům a koncem roku bude nouze o jídlo. Ti, kteří si to budou moci dovolit, budou platit stříbrňák za vajíčko nebo krajíc chleba. Ti ostatní budou hladovět. Sedláci se vzbouří a propuknou rebelie. Dříve nebo později z toho někdo obviní čaroděje. Poškodí to naši živnost."
Po chvíli zamyšleného ticha Kedrigern řekl: "Ať už jsi příliš útlocitná nebo ne, má drahá, jsi skvělá logička."
"A kromě toho, chci být hostem v Pundrianově paláci. Chybí mi život u dvora."
"Další důvod, abychom tu cestu podnikli," řekl Kedrigern, vstal a podal jí ruku.
Jakmile vyjeli ze stínu, sluneční žár je zasáhl jako zpocená ruka obra. Na další hovor jim nezbývala energie. Koně šli, jen co noha nohu mine. Byla to vyčerpávající cesta. Kolem sebe viděli jedno vyprahlé pole za druhým, na troud vyschlé obilí, kterému už nebylo pomoci. Vychrtlý dobytek stěží dokázal zvednout hlavu, když ho míjeli; zvířata byla příliš zeslablá, než aby jim uhnula z cesty. Studny byly vyschlé. Říční koryta a strouhy vypadaly jako staré propadlé cesty plné prachu a kamení. Potkávali lidi hrbící se pod vahadly s vědry obsahujícími malé množství vody, se kterou se plahočili z velké dálky, doufajíce, že s její pomocí udrží své rodiny další den naživu. Jen málo jich mělo sílu otočit se za Kedrigernem a Princeznou. Zvědavost už ztratili a rychle ztráceli i naději.
Konečně došli k řece Fommě, která tvořila západní hranici Pundrianova království Chammair. Už to nebyla řeka, jen široký kamenitý příkop bez jediné louže. Pundrianův hrad stál na kopci v severozápadním cípu země. Cesta k němu vedla přes vyprahlé rozpraskané pláně, připomínající špatně dlážděnou podlahu. Cítili se, jako by pomalu projížděli roztopenou pecí.
Na hradě se však rázem všechno změnilo. Po suchu tam nebylo ani památky. Prostor mezi vnějšími a vnitřními hradbami pokrýval hustý trávník. Cestu kolem prostorného prvního nádvoří lemoval úhledný živý plot pěstěný a udržovaný menší armádou zahradníků. Za vnitřními hradbami se ocitli v rajském světě stinných alejí a cestiček vinoucích se pod kvetoucími stromy. Fontány zurčely a zpívaly křišťálovým hlasem čisté vody a záhony květin hýřily barvami.
Sotva se Princezna trochu vzpamatovala z překvapení, podívala se na Kedrigerna. Ten se zamračeně rozhlížel a dvakrát se zvedl v třmenech svého koně, aby se ohlédl na vyprahlé pláně, kterými ještě před okamžikem projížděli a které byly z výše položených míst stále viditelné. Nahlas neřekl nic.
Oba čarodějové byli odvedeni do příjemné vzdušné komnaty a dostali hojně vody na umytí. Král byl po celý večer zaneprázdněn, a tak povečeřeli prostě a spali pohodlně. Příštího rána byli pozváni k audienci u Pundriana, krále Chammair.
Princezně se nelíbil od prvního pohledu. Měla vrozenou instinktivní podporu královského majestátu, ale měla také vysoké nároky na to, jak by se králové měli chovat, a Pundrian je nesplňoval. Kromě toho v průběhu doby přejala některé z Kedrigernových rovnostářských postojů. Pro něj byl klient jako klient. Tituly a postavení všechno jen nepříjemně komplikovaly.
Princezna už se o Pundrianových způsobech něco doslechla a to, co teď viděla, její podezření jen potvrdilo. Byl to změkčilý, obtloustlý muž, světlovlasý s řídkým vousem. Oblečený byl do volného hedvábného oděvu a baculaté prsty se mu třpytily prsteny. Neseděl na svém trůně, jak by se na správného krále slušelo: vzpřímeně a majestátně; rozvaloval se na něm jako rozbředlý kus těsta. Po jeho pravici se vznášel lord kancléř. Sluhové stáli po obou stranách trůnu a jemně ho ovívali vějíři na dlouhých násadách.
Pundrian přijal své hosty ledabylým pokynutím ruky. Chvíli vyvaloval své vodnaté oči na Princeznu a pak se obrátil na Kedrigerna: "Tak ty jsi čaroděj Kedrigern. Máš pozoruhodnou pověst. A velice půvabnou… společnici?"
"Princezna je moje žena a kolegyně."

"Pověz mi, čaroději, můžeš mému království přivolat déšť? Bylo mi řečeno, že ho potřebujeme." Jeho hlas zněl rozměkle a líně. Někteří lidé by to možná shledali uklidňujícím. Kedrigern ne.
"Mohu a potřebuješ."
"Jak rychle? Nejsem zvyklý čekat."
"Začne pršet dřív, než zítra zapadne slunce, a nepřestane po plné tři dny."
Lord kancléř si dlaní zakryl ústa, aby zamaskoval úsměv, pak se sklonil a něco králi zašeptal. Kedrigern po něm zlověstně blýskl očima, ale nahlas neřekl nic.
"A musím čekat až do zítřka?" zeptal se Pundrian.
"Deště si nenechávají snadno poroučet, Vaše Výsosti."
"A jen tři dny deště? Čaroděj tvé reputace by jistě zvládl víc." Pundrian pomalu zavrtěl hlavou, aby dal najevo své zklamání.
"Tři dny postačí k zachránění úrody, která ještě může být zachráněna, a k naplnění studní a cisteren. Delší déšť by mohl způsobit záplavy. Půda z polí by mohla být odplavena."
"Nepovolal jsem tě sem, aby ses staral o záplavy a pole, čaroději. Chci, aby déšť naplnil mé rezervoáry."
"Tak se stane."
"Nevyjádřil jsem se snad jasně? Chci víc než tři dny deště."
Kedrigern se zamyšleně zamračil a po krátké odmlce řekl: "To ovšem přesahuje možnosti standardního kouzla."
Pundrian vyprskl smíchy a mrkl na lorda kancléře, který mu odpověděl úsměvem. "Přesahuje to tvoje možnosti, chtěl jsi říct. Mysleli jsme si to," řekl pak.
Kedrigern se zhluboka nadechl a velice pomalu vydechl. Sklonil hlavu a palcem a ukazováčkem si zamnul kořen nosu. Princezna znala tyto příznaky jeho rostoucího hněvu a spokojeně čekala, že se Pundrianovi a jeho kancléři brzy dostane názorné ukázky, jak pošetilé je chovat se k čaroději bez patřičné úcty. Ale Kedrigern se ovládl. "Omezení má jen bezpečnostní charakter, Vaše Veličenstvo. Může být překonáno. Dostaneš šest dní deště, pokud si to přeješ, a třeba i víc, ale musíš přijmout plnou zodpovědnost za všechny následky."
"Bude to jasně stanoveno ve smlouvě."
Kedrigern zareagoval jako dřímající kočka, které někdo znenadání šlápne na ocas. "Ve smlouvě?"
"Čistě formalita, můj milý čaroději. Pro naše vzájemné pohodlí. Jisté proti tomu nebudeš nic namítat."
"Není mým zvykem podepisovat smlouvy."
"Ale je to mým zvykem a zvykem v Chammair řešit podobné záležitosti písemnou formou. Vyhneme se tak nedorozuměním. Už se o tom nebudeme bavit. Teď můžeš jít a pustit se do práce," řekl Pundrian a ledabyle mu pokynul rukou.
Když opouštěli korunní sál. Kedrigern si něco bručel pod vousy a Princezna měla poměrné přesnou představu, co to je. Obvykle si své mínění o klientovi nechával pro sebe. Tentokrát ne. Byla potěšena, že se jeho názor na Pundriana tak přesně shodoval s jejím.
"Smlouvu!" zvolal, když byli zpátky ve své komnatě. "Jsem si jist, že se ten nafoukaný špekoun pokusí vyvléknout z placení, pokud se nerozprší přesně na čas a nebude pršet na minutu šest dní. A pravděpodobně bude něco zkoušet i v případě, že nebude pršet dost silně, aby ho to uspokojilo."
"Tak tu smlouvu nepodepisuj," řekla Princezna.
"Necestoval jsem celé dny v tom vedru, jen abych se pak otočil na patě a zase se vrátil domů! Dostane svůj déšť, bude pršet šest dní a následky ať si pak připočte sám. Ale je mi odporné pomáhat takovému červovi, jako je Pundrian."
"Vždycky jsi mi říkal, že čaroděj musí být objektivní. Má posuzovat úkol, nikoliv zákazníka."
"To je pravda. Je to základní princip profesionality. Ale nic to nemění na skutečnosti, že Pundrian je červ. Ber to objektivně, subjektivně nebo jak chceš, pořád zůstává červem. Ani z desetiny se nevyrovná svému dědovi."
"Ty jsi znal jeho dědečka?"
"Trochu jsem pro něj čaroval asi tak… hm, už je to šedesát nebo sedmdesát let. Říkám ti, to byl muž, který věděl, jak se chová král. Platil předem a neotravoval se smlouvami. Jen si to představ: chtít po mně, abych podepsal smlouvu!" Kývl hlavou směrem k trůnnímu sálu. "Příčí se mi plýtvat dobrou magií na takovou kreaturu."
"Pomůže to jeho lidu. Pomysli na dobro, které způsobíš, a hned ti bude líp."
"Už zase jsi příliš útlocitná."
Princezna se na něj sladce usmála, ale neřekla nic. Kedrigern se pustil do vybalování knih. Když je všechny naskládal do úhledné hromádky na stůl, řekl: "Za chviličku se vrátím a pak si zdřímnu. Přivolávání deště vyžaduje koncentraci a chci být odpočatý, až se do toho pustím."
"Kam jdeš?"
Sáhl do kapsy a vytáhl čtverhranný kus černé látky s šarlatovým lemem a zvláštními výšivkami. Byl to šál neviditelnosti. "Trochu se rozhlédnu kolem. Možná se dozvím pár věcí, které mi Pundrian a jeho posluhovači neníní říct," řekl, přehodil si šál neviditelnosti kolem krku a zmizel.
Na chodbě potkal lorda kancléře. Kedrigern byl v silném pokušení pořádně ho nakopnout do zadku, ale odolal. Když začnou odnikud pršet kopance, lidé obvykle začnou instinktivně podezírat nejbližšího čaroděje. Spokojil se tedy s několika grimasami a posunky, které měly jasně invektivní význam. Lord kancléř se zastavil a rozpačitě se rozhlédl kolem, ale nic samozřejmě neviděl. Po chvíli zase vykročil, potřásaje hlavou a ohlížeje se při každém druhém kroku.
Kedrigern zjistil, že Pundrian konzumuje svůj odpolední odpočinek. Zbrojnoši, kteří stáli na stráži, se k žádné konverzaci neměli, a dva sluhové, kteří Pundriana ve spánku ovívali, se báli třeba jen špitnout, aby svého pána neprobudili. Kedrigern usoudil, že tady se nic nedozví, a tak si řekl, že se poohlédne jinde.
Vladařské síně byly prázdné. V kuchyni a stáji zaslechl jen běžné palácové klepy ve své povaze osobní a ve své

podstatě silně spekulativní. Týkaly se většinou královy hlouposti, kancléřovy zkorumpovanosti a správcovy lakomosti, ale nezdálo se, že by měly přímou souvislost s Kedrigernovou záležitostí. Po chvíli neplodného pátrání si Kedrigern povšiml zvýšené aktivity u brány a zamířil k jejímu zdroji.
Branou skřípavě projížděl krytý vůz vezoucí dvě velké kádě. Koně se namáhali a podlážka vozu sténala pod jejich tíhou. Za ním jel další, pak další a ještě další. Kedrigern jich napočítal dvacet šest.
Ústí kádí byla zavázána hustým plátnem. Jejich boky byly vlhké. Jedna po druhé byly všechny postupně vyprázdněny do hluboké cisterny. Kedrigern se zaposlouchal do rozhovoru sklepníka a vozků, kteří čekali, až budou jejich kádě vylity.
"Dnes pojedu už jen jednou," řekl vozka. "Doufám, že to koně vydrží."
"Raději by měli. Jeho Veličenstvo chce, aby byly všechny cisterny plné až po okraj."
"Pak by je Jeho Veličenstvo mělo nechat vyspravit. Nebo zařídit, aby začalo pršet. Velká nádrž teče jako cedník. Neudrží v sobě víc než dvě stě barelů."
"Slyšel jsem, že poslal pro prodavače deště. Čaroděje. Měl by dorazit každým dnem."
"Už je tady," řekl zbrojnoš, který se kousek od nich líně opíral o kopí. "Sám jsem viděl, jak přijíždí; zrovna včera. Má s sebou moc hezkou dámu, to ano, ale ani jediného sluhu, který by se o ně postaral. Valné mínění o něm nemám. Podle toho, co jsem viděl, bych řekl, že nemá v hlavě víc rozumu než kejhavá husa."
Neviditelnost má tu výhodu, že člověk o sobě uslyší věci, které by lidé v jeho přítomnosti patrně neřekli. Další výhoda spočívá v tom, že s tím může něco udělat. Kedrigern se tiše přikradl k zbrojnoši a čekal na vhodný okamžik.
"Už je tady? Tak proč neprší?" zeptal se vozka.
"Dočkáme se zítra před západem slunce a bude pršet šest dní, nebo i víc. Tak to řekl král."
"Hm, tak to tak asi bude. Cisterny se naplní až po okraj. Po šesti dnech deště budu královy nádrže přetékat," řekl sklepník.
"Pokud udrží to, co do nich naprší. A o tom silně pochybuji."
"Udrží. Král bude spokojen."
"A co sedláci a ostatní lidi?"
Sklepník pokrčil rameny. "Dostanou také svůj díl."
"Moc velký nebude, když král nechal vykopat ty kanály, zřídit přehrady a odvodňovací příkopy. Na každou kapku, která svlaží pole, steče do jeho nádrží sud, a polovina z toho zase hned vyteče a nikomu k ničemu nebude."
"Raději o tom nemluv. Je král."
Vozka si odplivl. "Ano, je král. A my všichni budeme hladovět, jen aby on měl své fontány a zahrady."
"Přestaň s takovými řečmi, chlape," zavrčel zbrojnoš.
Vozka se chystal odpovědět, ale sklepník ho zarazil. "Raději už běž. Musíš dnes udělat ještě jednu cestu. No tak, jeď už."
Vozka se vyhoupl na kozlík a popohnal koně. Strážný se pořád opíral o ratiště kopí. Kedrigern ho zahákl nohou a trhl. Zbrojnoš zavrávoral a praštil sebou o zem. Všichni, kdo byli poblíž, se rozesmáli. Kedrigern se hned cítil podstatně lépe.
Pak zamířil na hradby, aby se zamyslel nad tím, co slyšel, a znovu si prohlédl vyprahlou zemi venku. Byl to bezútěšný pohled. Uvnitř hradeb bylo všechno zelené a kvetoucí. Venku byla pustina podobná těm na severu. Kam až oko dohlédlo, byla žlutohnědá poušť, tu a tam zpestřená obláčkem prachu, jak se některý ubožák vydal s vědrem hledat trochu vody.
Když se vrátil do své komnaty, Princezna stála u okna. Odložila knihu a dívala se na stejnou pustinu. Zdálo se, že ji ten pohled netěší o nic víc než jejího manžela.
"Kdysi tam venku byly sady a vinice," řekl, když k ní přistoupil.
"Sucho dokáže zničit všechno."
"To není jen suchem. Sucho nedokáže pokácet stromy, vytrhat pařezy a rozbořit vinice. To je práce člověka a byla vykonána docela nedávno." Kedrigern potřásl hlavou, odešel od okna a položil se na postel.
"Co ses dozvěděl?" zeptala se ho jeho žena.
Pověděl jí o svém zklamání nad Pundrianem, o tom, co se dozvěděl v kuchyni a na chodbách, a pak řekl: "Zaslechl jsem pár slov o králově projektu. Nechal vystavět rezervoáry a přehrady, aby zajistil vodu pro své fontány a zahrady. Jsou takoví, kteří soudí, že veškeré dobrodiní deště shrábne on, a ne sedláci, a nelíbí se jim to." Chvíli ležel tiše a pak dodal: "Byla by to ostuda přivolat déšť jen pro Pundrianovo soukromé potěšení. To jeho lid potřebuje pomoc."
"Teďjsi to ty, kdo je útlocitný," poznamenala.
"Vůbec ne, má drahá. Čaroděj má být objektivní. Soustředím se na úkol, nikoliv na zákazníka." Věcně si zamnul ruce a dodal: "A abych mohl náležitě splnit svůj úkol, potřebuji si prohlédnout plány těch přehrad a kanálů, které Jeho veličenstvo král nechalo vykopat v posledních deseti letech. Pošlu pro ně okamžitě."

Smlouva byla předložena ještě téhož dne večer. Kedrigern byl ponořen do studia plánů, a tak ji přečetla Princezna. Byla prostá a jasná a psalo se v ní o plných šesti dnech deště nad královstvím Chammair. O jedinou minutu méně, jediný suchý interval a král bude zproštěn závazku vyplatit odměnu. Na druhé straně Pundrianovi sloužilo ke cti, že nabídl bonus sta zlatých korun za každý další den deště a přijal veškerou zodpovědnost za problémy, které by mohly nastat; přesto Princezna považovala předložení takovéhoto dokumentu čaroději formátu jejího manžela za urážku.
K jejímu překvapení se Kedrigern při čtení smlouvy nerozhněval ani trošku. Vlastně se zdálo, že se náramně baví, a to ji zmátlo i naplnilo obavami. Nelíbila se jí představa, že bonus dokázal změnit jeho postoj vůči Pundrianovi, ale už to tak vypadalo. Kedrigern se zasmál, smlouvu podepsal a řekl, že král bude mít tolik deště, kolik chce, a jeho lord kancléř

ještě víc, a to bylo vše.
Sotva načmáral pod smlouvu svůj podpis, vrátil se k mapám a diagramům, které měl rozprostřené na stole přes své knihy. "Sbalím to, abychom se mohli pustit do zaklínadla," řekl.
"Už teď? Zavázal ses přece, že pršet začne až zítra."
"Přivolání deště je náročné a komplikované kouzlo. Budu potřebovat tvou pomoc. Bude to pro tebe dobrá zkušenost. Jednou si to třeba budeš chtít zkusit sama."
"Řekla bych, že přivolávat déšť je hezká práce - pro klienta, který si to zaslouží."
"Navečeříme se tady nahoře a pak se hned dáme do práce. Zítra už bude lít jako z konve."
A lilo. Před polednem se obloha začala mračit a zvedl se jihozápadní vítr. Nebe záhy získalo barvu olova a lidé k němu vzhlíželi s pocitem, ve kterém se mísilo očekávání s obavami. Chtěli, aby pršelo, a chtěli to moc, ale tohle byl déšť přivolaný magií a oni si nebyli jisti, co to pro ně bude znamenat. Mohl jim přinést plné studny a spokojeného krále. Mohlo pršet po celý rok a den a království mohlo být zaplaveno potopou. Mohlo se stát, že místo vody bude pršet oheň nebo perly nebo žáby. Nikdo si nemohl být jist.
Déšť začal přesně v poledne jako úctyhodný lijavec a vydržel až do noci. Příštího dne znělo bubnování dešťových kapek na střechy ještě energičtěji a k večeru byla země pokryta stříbřitou mlhou dopadajících kapek. Z nebe padaly závoje vody a valily se ve stružkách po zemi.
Druhé noci déšť získal na intenzitě. Ráno bylo šedé a zachmuřené a z oblohy padaly provazce dešťové vody, tvořící za okny souvislé záclony. V poledne se nijak nevyjasnilo a soumrak přišel brzy, ohlášen dalším zhoustnutím deště a zesílením bubnování kapek o střechy a dláždění.
Třetího dne si je Pundrian nechal zavolat. Obdařil Princeznu olejnatým úsměvem a řekl Kedrigernovi: "Odvedl jsi dobrou práci, čaroději. Byl jsem informován, že déšť je nejhustší právě nad mými cisternami, které jsou už z poloviny plné. Ještě tři dny a naplní se docela. V mých fontánách bude proudit voda, jak bylo naplánováno, a mé zahrady rozkvetou."
"Budeš mít další tři dny deště, Vaše Veličenstvo. A víc než jen to."
Pundrian se zatvářil zamyšleně. "Jak moc víc?"
"Možné je všechno."
Pundrian se podíval na lorda kancléře. Také on se zatvářil zamyšleně. "Možná by bylo dobré si dodatečné dny deště ještě rozmyslet, Vaše Veličenstvo," řekl.
Pundrian se stále tvářil zamyšleně, ale neřekl nic.
"Byl to požadavek Vašeho Veličenstva, abych-" začal Kedrigern, ale Pundrian ho rozmrzele přerušil. "Ano, ano, jsem si toho vědom."
"Ve smlouvě je klauzule, ve které se hovoří o bonusu."
"Já vím, čaroději!"
Lord kancléř se naklonil ke svému panovníkovi a zašeptal: "Vaše Veličenstvo převzalo plnou zodpovědnost."
"Jistě, samozřejmě, že ano!" zaječel Pundrian. "Je to přece moje království, ne? A moje cisterny a moje fontány a můj déšť! Chci, aby mé cisterny byly plné, voda v mých fontánách proudila a vyluzovala příjemné zvuky, mé záhony květin kvetly a moje rybníčky a jezírka se leskly na slunci! A tak se stane!"
Rozčílil se a všechny je vykázal z místnosti.
Zpátky ve své komnatě se Kedrigern podíval z okna, očividně spokojen sám se sebou. Pršelo zase ještě o trochu silněji.
"Do tří dnů rezervoáry přetečou," řekl.
"A co sedláci? V nížinách už musí být záplavy. Příliš mnoho deště může zničit všechno."
"Mohlo by, kdyby padal na pole. Ale slyšela jsi Pundriana. Všude jinde v království je déšť mnohem mírnější."
"Nevěděla jsem, že déšť je možné řídit tak přesně."
"Já mohu. Rolníci mají lehké mrholení s občasným lijákem. Ale král chtěl naplnit cisterny, a bude je mít plné. Na chvíli."
Spiklenecky na ni mrknul a spokojeně se zasmál.
"Ty něco víš," řekla Princezna.
"Samozřejmě."
Pátého dne byli Kedrigern a Princezna znovu pozváni ke králi, a pozvání bylo tentokrát zdvořile naléhavé. Vlastně by se dalo říct, že mělo spíš povahu prosby. Pundrian a jeho lord kancléř už na ně čekali a oba vypadali mnohem méně sebevědomě než před několika dny.
"Dosti deště, čaroději. Musí to přestat," řekl Pundrian bez úvodu.
"Základní kouzlo přestane působit přesné zítra o půlnoci, Vaše Veličenstvo. V tu chvíli-"
"Co se stane v tu chvíli?"
"V tu chvíli začne účinkovat kouzlo na dodatečné dny, které si Jeho Veličenstvo vyžádalo. A kouzla toho druhu jsou nepředvídatelná."
V Pundrianově tváři zasvítila naděje. "Znamená to, že možná už žádný další déšť nebude?"
"Ach, ne. Déšť určitě bude. Ale kolik, to nemohu říct. Možná to bude dalších šest dní. Možná dvanáct. Nebo-"
"Ne! Déšť musí hned přestat!"
Kedrigern se zatvářil pochybovačně. Podíval se na Princeznu. Oba vážně zavrtěli hlavami. "Protikouzla jsou velice náročná záležitost, Vaše Veličenstvo."
"Ale vy se na protikouzla přece specializujete, ne?"
"Ano, ale tohle je komplikovaná záležitost. Protikouzlo proti vlastnímu kouzlu je vysoce-"
"Zvýším tvou odměnu!"

Kedrigern se zatvářil věcně. "Zdvojnásob ji a vyplať mi ji okamžitě."
Pundrian zbrunátněl, ale ovládl se a řekl lordu kancléři: "Zavolej pokladníka."
Lord kancléř, který se po celou dobu ošíval a nervózně přešlapoval z nohy na nohu, řekl tichým, důvěrným hlasem: "Vaše Výsosti, byla by to ode mne opovážlivost, kdybych je do pokladny doprovodil já sám?"
"Ano, ano, udělej to. Ale musíš zastavit déšť, čaroději!"
U masivních dveří královské pokladnice naznačil lord kancléř strážím, aby se vzdálily. Když spolu s Kedrigernem a Princeznou osaměl, řekl šeptem: "Potřebuji tvé služby, čaroději."
"Myslel jsem si, že je budeš potřebovat. Tvůj bratranec navrhoval celý systém královských cisteren a kanálů, že ano? A tvůj švagr byl pověřen jejich stavbou, pokud se nepletu."
"Oba jsou velmi schopní a spolehliví muži," řekl rychle lord kancléř. "Bohužel jim byl prodán nevhodný materiál."
"Tvým druhým bratrancem. Kolik jsi na tom vydělal?"
Po delší odmlce řekl lord kancléř takřka neslyšným hlasem: "Tři tisíce zlatých korun."
"A teď bys potřeboval něčí pomoc, aby ses dostal rychle a bez úhony z království, mám pravdu?"
Lord kancléř přikývl.
"Mám zatemňující kouzlo, které skvěle poslouží tvému účelu. Překryju jím celý tvůj klan."
Lord kancléř se rozzářil. "Skvělé! Skvělé!"
"Bude stát tři tisíce zlatých korun."
"To je nemožné! Zničí mě to!"
"Pokud se rychle neztratíš z Chammair, budeš zničen mnohem definitivnějším způsobem. Kromě toho, tví rodinní příslušníci se na kouzlo mohou složit. Muž tvých schopností na tom patrně ještě vydělá. Ujednáno?"
Ozvalo se zaskřípání zubů a pak lord kancléř řekl hlasem překypujícím lítostí a hněvem: "Ano."
"Do hodiny přijď do mé komnaty i s penězi." Pak o krok ustoupil a pokynul lordu kancléři. "A nezapomínej, proč jsme sem přišli. Otevři pokladnici. Chci svou odměnu."

Když byl zpátky ve své komnatě za zavřenými dveřmi, řekl Kedrigern ledabylým tónem: "Člověk nemá nikdy podceňovat pomluvy služebnictva. Možná nejsou přesné do posledního detailu, ale v obecných rysech bývají často podivuhodně pravdivé."
"Z nich ses dozvěděl, že má lord kancléř prsty ve stavbě kanálů a přehrad?"
"Přesně tak." Kedrigern potěžkal pytel peněz, který představoval Pundrianovu odměnu, a řekl: "Můžeme začít balit. Musíme být opatrní. Cesty budou blátivé a nechceme, aby naše knihy a ostatní věci došly k úhoně."
Odložil stranou malou modrou knihu. Princezna ji vzala, podívala se na ni a řekla: "To není tvůj odeklínač."
"Žádné odeklínadlo dělat nebudu."
"Dal jsi králi slovo, že déšť přestane zítra o půlnoci, a už jsi udělal kouzlo na dodatečné dny."
"Opravdu jsem ho udělal?"
"Tys ho neudělal?"
Kedrigern se zašklebil a zavrtěl hlavou. "Jakmile jsem si prohlédl plány odvodňovacích prací, byl jsem si naprosto jist, že šest dní vytrvalého deště bude stačit k tomu, abych dosáhl svého. A měl jsem pravdu."
Princezna zmateně rozhodila ruce. "Čeho jsi chtěl dosáhnout?"
"Obnovení původního stavu. S Chammair jsem byl spokojený s takovým, jaké bylo kdysi, a nelíbilo se mi, jak ho vede Pundrian. Je to hloupý muž a hloupý král, ale věřím, že někde v jeho nitru dřímá kousek prozíravosti jeho děda. Jakmile zapomene na ty hlouposti s fontánami a zahradami a získá kancléře, kterému se dá věřit, může z něj být docela slušný panovník."
"Možná, že ano, ale stejně jsi mu dal deště, kolik chtěl, zatímco ostatnímu království se dostalo jen lehkého mrholení."
"Samozřejmě. Nejsem zemědělec, ale něco o náležité péči o půdu přece jen vím. Pole byla hrozně vyprahlá. Pořádný liják by nedokázala vstřebat. Takže jsem pro ně zařídil šestidenní mrholení, zatímco přebytečnou vodu zachytily cisterny. Až cisterny přetečou a nové přehrady se prolomí - což už se podle mého názoru děje - voda poteče postaru a zavlažování se vrátí k normálu."
"A to bude konec Pundrianových zahrad."
Kedrigern pokrčil rameny. "Může zkusit pěstovat skalničky."
Ozvalo se tiché zaklepání na dveře. Kedrigern vzal modrou knihu a zalistoval v ní. "To bude lord kancléř. Ať jde dál - pokud s sebou nese tři tisíce zlatých korun. Udělám pro něj kouzlo, zatímco ty… Ne, mám lepší nápad." Podal Princezně knihu a vykročil ke dveřím. "Já vyinkasuji peníze a ty uděláš kouzlo. Tak to bude mnohem příhodnější."
"Mnohem příhodnější?"
"Já jsem přece ten chamtivý. Útlocitná jsi ty."

Sokol
Všechno se změnilo a spolu s šokem ze změny ho zaplavila směsice nejrůznějších pocitů: vnitřnosti se mu náhle sevřely strachem z prázdnoty zející se pod ním, pak strach vystřídalo radostné vzrušení z tlaku větru, který ho zvedal jako silný, ale hloupý a přesto spolehlivý přítel, jeho oči viděly s ohromující jasností každičký vzdálený list a stéblo trávy tak ostře jako na dokonalých rytinách, a žádný, byť sebemenší projev života v hloubce pod ním mu nadále nezůstal utajen. V žilách mu spolu s krví proudila omamující sebejistota. Byl naplněn pocitem síly s úžasem a radostí z nádhery světa výšin, vzdálených horizontů a čistého chladného vzduchu pod svými silnými křídly, svobody navždy zapovězené mužům, kteří pobíhali sem a tam za hradbami a zdmi. Vzlétl do výše a začal kroužit nad hradem, který se zmenšil v hromádku šedých oblázků hluboko pod ním. Napřáhl drápy a zakřičel čirou radostí ze své jednoty s větrem a nebem a z

plnosti života, který proudil každou jeho žilkou a kostí, a pak se zamáváním křídel zamířil vzhůru a na západ.
Sotva však vzlétl do výše, roztrhl vzduch před ním blesk. V tom okamžiku bylo kouzlo zlomeno. Ostrost jeho vidění se zamlžila a rozmazala. Klesl a nebesa kolem se zachvěla. Vzduch se smrštil a ztěžkl. Země znovu získala moc nad jeho tělem a on neodvratně klesal hlouběji a hlouběji do stínů pod sebou, cítě svou neohrabanost a mrtvou váhu lidského těla, která věznila jeho ducha tak, že nemohl uniknout a vrátit se do volných výšek.
Otevřel oči a zjistil, že sedí u stolu ve své komnatě ve věži, celý omámený a zadýchaný vyčerpáním a zesláblý úžasem. Plamínek svíce se zachvěl a zaplápolal; svíce sama byla sotva o vlas kratší, než když ji zapálil. Pach spáleného vosku visel v nehybném vzduchu. Ještě před okamžikem byl svobodný, ale něco se pokazilo a on se vrátil zpátky.
Trhl sebou, když znovu zaburácel hrom; ale tentokrát zvuk nepocházel z nebe. Pěst zabušila na dveře a drsný hlas vykřikl výzvu. Znal ten tón a dokázal uhodnout, jaké poselství přináší. "Hlupáci!" zavrčel a ukryl si tvář v dlaních. Zrovna teď, když tolik potřebuje klid k práci, ho ti idioti musí vyrušit. Zabušení se ozvalo znovu. Strnule se zvedl, dobelhal se ke dveřím a otevřel je.
"Strasler svolal radu. Nařizuje ti, aby ses dostavil," řekl posel. Byl to starý muž, skoro stejně starý jako učenec. Jedno z očí mu chybělo.
"Přijdu za chvíli."
"Chce, abys šel hned. Mám tě přivést."
Učenec Brondemar přikývl na znamení, že rozuměl, a vrátil se ke svému stolu. Pomalu a rozvážně zavřel masivní černou knihu a uzamkl jí, pak sfoukl svíci.
"Dělal jsi kouzlo?" zeptal se posel.
"To ode mne přece Strasler chce, ne?"
"Ano, a co nejrychleji. Pochop, vypadá to s námi špatně. Hodně špatně. Říkal, že než uplyne několik dalších dní, budeme v obležení."
Učenec zavrčel, ale neřekl nic. Kouzla, i kdyby působila, by málo zmohla proti celému vojsku obléhatelů. Každý hlupák to věděl, jen Strasler ve svém zoufalství přesvědčil sám sebe o opaku. Lord Ovander se svými nejlepšími bojovníky odjel do vzdálených krajů hledat slávu a bohatou kořist, zanechávaje Straslerově péči hrad, zemi a asi dvě stovky vystrašených duší. Jako stráž toho všeho tu nechal jen staré, slabé a zmrzačené. A teď se blížili útočníci.
Strasler nechal vyklidit vnější statky a shromáždil jídlo a vodu pro případ obléhání. Ozbrojil každého, kdo udržel zbraň, a teď už mu nezbývalo nic, než čekat, a tak čekal, překypuje vztekem, hrozbami a žádostmi o kouzlo, které by je všechny zachránilo. Strážce Šedého břehu byl statečný voják, ale velký hlupák.
A jak nazvat učence, který slouží hlupákovi a neodvažuje se mu o jeho hlouposti říct? zeptal se Brondemar sám sebe a místo nevyslovené odpovědi si znechuceně odfrkl. Kráčel po poslově boku beze slova a jeho unavená chůze nebyla o nic rychlejší než starcovo artritické šourání. Straslerův hlas uslyšeli dřív, než vešli do sněmovní síně.
"Dal sis načas," řekl strážce, když uviděl Brondemara. Tyčil se nad stolem s rukama založenýma na prsou a na starého učence hleděl s viditelným opovržením.
"Nemohu svou práci přerušit bez jistého nebezpečí."
"Co ty víš o nebezpečí? Pochodují na nás dvě armády, i pokud je nezastavíš svou magií, budou do tří dnů tady."
Říct Straslerovi pravdu nemělo smysl. Pokoušel se ji říct už lordu Ovanderovi, muži nemalé inteligence a soudnosti, a dokonce i on mu odmítl věřit. Podíval se Straslerovi do očí a řekl: "Co bys chtěl, abych udělal?"
"Znič je. Tvé knihy už ti poví, jak to udělat."
Brondemar zavrtěl hlavou. "Zničit sílu tří set mužů vyžaduje víc magie, než může ukrývat kterákoliv kniha. Co po mně žádáš, by vyžadovalo pomoc ďábla."
"Pak ho tedy přivolej. Přivolej celou armádu ďáblů, jestli to dokážeš. Bude tu dost práce pro ně pro všechny."
"Armáda ďáblů by zničila i nás."
"Nemáme co ztratit. S tou hrstkou mužů, které máme na obranu, padne hrad v jediném dni a nikdo z nás nepřežije. Pokud vezmeme s sebou do pekla své nepřátele, bude to jen dobře."
"Kde jsou teď?"
"Astulf došel za úsvitu k řece," řekl Strasler a zabodl svůj tlustý ukazováček do hrubé mapy na stole. "Jakmile ji překročí, zbývá mu už jen jediný den pochodu otevřenou plání a pak už ho nic nezastaví ani nezdrží."
Brondemar se na chvíli odmlčel pohroužen v hluboké přemítání: "Mohu se pokusit zdržet je na řece a možná je i připravit o pár mužů."
"Zdržet je? K čemu je nám zdržení? Chci, abys je zničil."
"Vím, co chceš. A co ostatní?"
"Haric vede své muže přes vrchy a průsmykem Skyle. Musíš jim zabránit, aby prošli."
Calma, ten, kterého nazývali Kočka, řekl: "Zaval je balvany, až budou procházet. Zahub je. Bez pomoci Harikových mužů si Astulf dvakrát rozmyslí nás napadnout."
Než Calma domluvil, vyskočil Periac a jeho brunátný obličej se rozzářil vzpomínkou na dávno minulé bitvy. Zamával zmrzačenou levicí a zavolal aby vyrazili a rozdrtili Astulfovy muže lehkou jízdou, pak se obrátili a polapili Harikovy síly v průsmyku Skyle a pobili je do posledního muže. Byl to smělý plán. Kdyby měli k dispozici legii hrdinů, možná by měl šanci na úspěch. Jejich možnosti však byly omezeny hrstkou mrzáků, starců a venkovanů, takže bylo nemožné se o to vůbec pokusit a pošetilé to navrhnout.
Brondemar seděl mlčky, zatímco ostatní se překřikovali jeden přes druhého. Neměl ani chuť ani potřebu se do hádky vmísit. Znal ty muže a dokázal jejich návrhy předpovědět téměř slovo od slova. Dokázal by říct, který z nich bude radit k trpělivosti a který bude volat po hrdinském činu, věděl, kdo navrhne jednání, kdo spojenectví a kdo podplatit jednoho nepřítele a poslat ho proti druhému. Strasler je nechal mluvit, předstíral, že poslouchá, a přitom je ignoroval

všechny.
Učenec cítil, jak ho zachvacuje zoufalství nad bezvýchodností jejich situace. Celý hrad byl odsouzen ke zkáze, absolutně a beznadějně, a neexistoval žádný způsob, jak by tomu on, oni nebo kdokoliv jiný mohl zabránit. Tihle muži budou bránit hrad svého pána statečné a budou bojovat tak dlouho, dokud v nich zůstane alespoň jiskřička života, na to je znal dost dobře; ale blížící se konec odvrátit nemohli. Budou poraženi přesilou nepřátel. A po masakru, drancování a ničení se vrátí Ovander se šrámy a kořistí ze svého tažení. Když najde svou pevnost v troskách, vypátrá lupiče a bude je štvát tak dlouho, až dostane posledního z nich. Takový byl Ovander; nikdy nenechal bezpráví nepotrestáno a nikdy neodpouštěl. Astulf i Haric budou zmasakrováni a jejich panství vypleněna. Pak Ovander obrátí všechny své síly k obnovení svého hradu. Bude vystavěn ještě silnější, větší a lépe opevněný, aby mohl čelit dalšímu kolu triumfu a zkázy. V konečném důsledku se změní jen málo a vůbec nikdo se nepoučí. Tak žili tito muži. Jinak to neuměli, a kdyby jim to někdo chtěl vysvětlit, zahrnuli by ho opovržením.
Brondemar by zachránil je i sebe samotného, kdyby mohl, ale věděl, že nemůže. Věřili v jeho moc, jenže on byl učenec, a ne čaroděj. Oni v tom žádný rozdíl neviděli!
Kdysi, před mnoha lety, smýšlel stejně jako oni, ale uplynulá desetiletí ho naučila, že vítr a počasí, příliv a oblaka, země a vzduch jsou řízeny silami, které lidé nejen že nemohou řídit a ovládat, ale stěží jim začínají rozumět. Hladomory a hojnost, pohromy a přebytky přicházely, jak se jim zachtělo, a nikdo a nic je neovlivnilo. Muži mohli studovat, dokud nebyli slepí a napůl šílení, pronášet slova a zaříkání, zaklínadla a kletby, psát znamení a symboly, ale to všechno bylo jen divadlo a faleš, klam a sebeklam. Hlupáci pociťovali bázeň, ale nic se nedělo.
V hloubi srdce věděl, že celá magie je lež. A přitom právě dnes, ani ne před hodinou, prožil ty chvíle, kdy se cítil jako někdo, kdo prolomí bariéry, vznese se svobodný do výšin a shodí okovy člověčí podoby. Udělal kouzlo; smál se sám sobě, ještě když odříkal jeho slova, vyčítal si své bláznovství. Ale kouzlo působilo.
Mohla to být pouhá iluze. Rozum mu to říkal. Ale ty okamžiky byly příliš živé, než aby byly pouhým šálením smyslů. Všechno nasvědčovalo tomu, že to byla skutečnost. A pokud se taková věc mohla přihodit jednou, pak se celou tu dobu mýlil a magie byla možná.
"Posloucháš mě?" Straslerův hlas ho vytrhl z přemítání. "Vrať se do své věže a pokračuj v práci. Znič Astulfa a Harika, nebo tě uvidí viset na šibenici, až sem přijdou."
Pro Straslera nebyly vyhrůžky ničím víc než řečnickým obratem. Brondemar jim nevěnoval pozornost. Vrátil se do své komnaty ve věži, přičemž se zastavil na konci každého úseku dlouhého schodiště, aby se nadechl a trochu zklidnil bušení svého starého srdce. Viděl sám sebe jako směšnou figurku, učence, který se posmíval magii, a přitom usilovně pracoval na zaklínadle, muže, který by se měl věnovat jednomu umění zatímco stále šilhal po jiném. A teď, ve chvíli největšího zoufalství a pochyb, konečně uspěl ve svých pokusech oprostit se od okovů těla a tvaru. Nebo se mu to zdálo; ale i teď o tom pochyboval.
Opravdu ho kouzlo, znamení a dým změnily, nebo to byla jen jeho touha co ho oprostilo od té upadající a k záhubě odsouzené pozemské podoby? Dobře věděl, že člověk dokáže obelhat sám sebe. Nikdy si o sobě nemyslel, že trpí sebeklamy, ale vyčerpání a hladovění mohlo zastřít jeho mysl a oslabit jeho odolnost. Zavřel oči a pokusil se přivolat zpět pocit letu. Bylo to skutečnější než kterýkoliv sen, skutečnější než vzpomínky na skutečné události.
Skutečné, a přitom to skutečné být nemohlo. Roky ho naučily jedním hořkým zklamáním za druhým, že magie byla jen jiný název pro ignoranci a klam, úmyslné schovávání se před světlem skutečnosti. Zahlédl třpyt pravdy, a ta neměla nic společného s kouzly a zaklínadly - sama byla mnohem obyčejnější a mnohem podivuhodnější zároveň. Skládat si kousek po kousku útržky vědomostí jako člověk, který vyrábí mozaiku bez jakékoliv představy o její konečné podobě, shromažďovat slůvko tady a zašeptání tam - dopis, který přišel z Paříže, pověsti ze Salerna, historka poutníka z Bologni - postupně si uvědomoval existenci jiné síly, která vládla světem, měnila životy lidí, jejich myšlení a chápání. Jen nemnoho lidí objevovalo nové způsoby tázání se a dozvídání, a nevědomost byla zatlačována jen pomalu, velice pomalu, ale nezvratně.
To nebyla magie. To bylo pozorování, myšlení, kterému se jednou mohl naučit každý člověk. Jednoho dne se to dostane možná až sem, do této vzdálené, větrem ošlehané a mořem omývané bašty temnoty. Dojde k tomu v daleké budoucnosti, dlouho poté, co se Brondemar a Ovander se všemi svými přáteli a nepřáteli rozpadnou v prach, ale dojde k tomu nezvratně.
Tato země ještě nebyla na osvícení připravena. Ovander byl odvážný muž se svými vlastními představami o cti, ale nijak nedbal o vědomosti, které ho nemohly učinit silnějším proti jeho nepřátelům a bezpečnějším před jejich mocí. Pověz Ovanderovi o nové zbrani a on tě odmění a zahrne vděkem a slávou. Pokus se před ním mluvit o věcech, které není možno vidět nebo se jich dotknout, o věcech, které nemají bezprostřední použití v boji, a on tě odmrští s kletbou určenou bláznům. Nestará se o nové způsoby myšlení, jen o nové způsoby dobývání a obrany před dobyvateli. V jeho očích bylo vědění užitečné, jen pokud činilo člověka silnějším. Strasler a ostatní byli ještě tupější než jejich pán. Samozřejmě, Strasler a ostatní stáli tváří v tvář smrti a věděli to. Lpěli na víře v magii protože už neměli nic jiného, v co by věřili. Od Boha se odvrátili už dávno. Nemohli odolat obležení ani přímému útoku a nemohli čekat pomoc z žádné strany. Ovander odvedl ze země všechny bojeschopné muže, aby pro něj dobývali a plenili vzdálená panství - aniž se nadál, že mezitím bude vypleněno to jeho.
Brondemar s povzdechem vešel do své komnaty a zavřel za sebou dveře, zasunul závoru a zajistil se tak proti dalšímu vyrušování. Pro obranu hradu nemohl udělat nic. Průsmyk Skyle byl nestřežený. Haric jím projde a na jeho cestě sem ho nic nezdrží. Jejich jediná naděje, slabá naděje, byla řeka, jejíž vody teď dosahovaly vysoko a jejíž silný proud mohl Astulfovi zabránit v přechodu nebo ho připravit o tolik mužů, že se rozhodne v tažení nepokračovat. Silné deště by mohly proměnit nížinu mezi řekou a hradem v močál, který by zpomalil pěší pochod útočníků. Nic menšího než povodeň by však nezadrželo Astulfa a jeho muže dost dlouho na to, aby se měl Ovander čas vrátit, ale každý odklad byl dobrý.

Možná že Haric bude váhat zaútočit na vlastní pěst.
Brondemar se došoural k rohové vížce a vyhlédl ven. Nebe bylo jasné a bezmračné, zářivě modré od obzoru k obzoru. Nedalo se tedy čekat, že by je zachránil déšť i Brondemar ho nedokázal přivolat, jako to nedokázal žádný člověk pod sluncem. Nebylo pro ně záchrany.
Vrátil se ke stolu a posadil se. V prázdném žaludku mu kručelo, ale odsunul stranou skrojek suchého chleba, který ležel nedotčený před ním. Diagram na podlaze kolem stolu byl stále neporušený. Odemkl černou knihu a otevřel ji na straně s transformačním kouzlem. Zapálil více a rozhodl se, že kouzlo vyzkouší ještě jednou. Bylo to absurdní, nemohlo to účinkovat, magie byla klam; ale pamatoval si ten pocit letu a svobody a toužil po tom zažít ho znovu. Kdyby nějakým zázrakem objevil způsob, jak se proměnit, možná by je dokázal proměnit všechny odvést je do bezpečí. Věděl jak. Představil si let sokolů, útočníky ječící a zděšeně prchající z náhle prázdného hradu, a ta představa způsobila, že se zasmál nahlas, vysmívaje se své vlastní zoufalé fantazii. Ale pak zvážněl a začal odříkávat slova zaklínadla.
Skončil a nic se nestalo. Zkusil to znovu a ještě jednou, až mu po těle začal stékat pot a oči ho bolestivě pálily, ale nebylo to k ničemu. Nevrátil se ani stín pocitu, který zakusil před tím. Jeho pochyby se potvrdily. Jeho transformace byla výsledkem pouhého mámení smyslů. A přitom mu po několik prchavých okamžiků připadala tak skutečná…
Chvíli zůstal sedět s hlavou položenou na loktech, pak rázně vstal a s klapnutím zavřel černou knihu. Zamykat ji nebylo třeba. Neobsahovala nic nebezpečného, nic cenného, jen lživá slova a falešné sliby. Hadrem setřel diagramy a symboly z podlahy a stolu, pak sfoukl svíce a ulehl na slamník v rohu komnaty. Byl příliš vzteklý na svou vlastní pošetilost, příliš plný hořkosti a strachu a zoufalství, než aby se mu usínalo lehce. Dlouho se převaloval sem a tam a probíral si v mysli ty okamžiky, kdy zakoušel - nebo si myslel, že zakouší - krásu létání. Mít to a zase o to přijít byla příliš velká bolest, než aby se dala snést.
Jenže nemohl dělat nic, než ji snášet.
Příštího dne prohledal své knihy, pátraje po nějakém způsobu jak se zachránit. Někde na jejich stránkách se přece musela skrývat zbraň, válečná lest nebo trik neznámý lidem, jako je Strasler, Astulf a Haric, říkal si. Pokud by učenost nepomohla učeným přežít, možná měl Ovander pravdu a nebyla ničím než planým marněním času. Být moudrý v nevědomém světě znamenalo být zranitelný. To už se člověk rovnou mohl zabývat pošetilostí magie.
Četl celý den a noc, nevšímaje si dění v hradu, hladový, žíznivý a unavený, ale nenašel nic. Za úsvitu přišel Strasler. Byl vyzbrojen do boje.
"Astulf je tady. Ze západních hradeb je vidět jeho muže. Haric dorazí, než uplyne dnešní den. Do setmění budeme všichni mrtví, pokud nenajdeš způsob, jak nás zachránit," řekl.
Brondemar se zvedl od stolu a bezmocně rozpřáhl ruce. "Žádný není."
"Použij svou magii, k čertu!" zaječel Strasler, vytáhl meč a pohrozil jím učenci. "Dokážeš číst ve všech těch knihách! Použij magii, která je v nich!"
"Žádná magie v nich není. Žádná magie neexistuje."
"Lžeš!"
"My všichni jsme lhali po celá staletí, sobě i jiným, když jsme předstírali, že magie existuje. Teď říkám pravdu, Straslere. Všechna kouzla, zaklínadla a kletby - to všechno jsou jen lži."
Strasler přiložil špičku meče na učencovu hruď. "Viděl jsem, jak pronášíš kletby. Změnil jsi počasí, způsobil si déšť když na obloze nebyly žádné mraky. Viděl jsem to. Předpověděl jsi budoucnost. Teď nám odmítáš pomoci."
"Použil jsem…" Brondemar tápal ve slovech, kterým Strasler nerozuměl. "Použil jsem to, co jsem se naučil, výsledky svých pozorování. Žádnou magii. Občas jsem měl štěstí. Věřili jste mi, protože jste věřit chtěli, ty, Ovander i ostatní."
"Jsi zrádce. Lhal jsi Ovanderovi celou tu dobu, přiznal jsi to a teď nás chceš všechny vydat jeho nepřátelům."
"Nikoho jsem nezradil. Jak bych to mohl udělat?"
"Použil jsi svou magii. Poslal jsi zprávu a dals vědět Astulfovi, že jsme slabí."
"Už jsem ti říkal, že žádnou magií nevládnu. Až Astulf přijde, zabije mne stejně jako všechny ostatní."
"Ušetřím mu tu práci," zvolal Strasler a zabodl čepel svého meče starci do prsou, pak ji vytrhl tak prudce, až Brondemar chrčivě vykřikl.
Brondemar se skácel na stůl, pak se svezl na podlahu a zalapal po dechu. Strasler se zuřivě rozhlédl po komnatě. Převrhl stůl a odkopl černou knihu do rohu. Tvář měl zkřivenou vztekem. Chtěl zničit vše. co nějak souviselo se starým zrádcem, ale teď na to nebyl čas. Musí knihy nechat, aby shořely se zbytkem hradu. Ale pokud se jim nějakým zázrakem podaří útoku nepřátel odolat, nebo ho odrazit, vlastnoručně spálí všechno v komnatě a Brondemarovo tělo při tom bude ležet na vrcholu hranice.
Starý učenec otevřel oči do tmy. Hrudník ho bolel a těžko se mu dýchalo. Ležel na zádech s hlavou na chladných kamenech.
Jak hleděl nahoru, tma se změnila v šedý závoj. Zvedl se studený vítr a závoj odvál, a on uviděl obzor táhnoucí se v kruhu kolem něj. Dole, po malé hromádce kamení, lezly a pobíhali mravencům podobné postavičky. Byly tak malé a nedůležité, že si jich sotva všiml, ačkoliv je svým ostrým zrakem viděl docela jasně. Tu a tam se k nebi zvedaly proužky dýmu. Maličká stvoření zběsile pobíhala a věnovala se svému bezvýznamnému konání.
Zvolal: "Volný! Volný!" a jeho slova zněla jako ptačí skřek. Stoupal vzhůru, ještě výš a pak se začal v pomalé spirále zase snášet dolů, krouže nad maličkými postavičkami, plameny, dýmem a ruchem bitvy.
Znovu vystoupal, a jak přelétal nad bitevním polem, ucítil v prsou bodavou bolest, ostrou a náhlou. Nebesa kolem něj se zachvěla a zhoustla, a světlo nad ním potemnělo. Křídla se mu zkroutila a on se řítil dolů. Nedovolil však, aby se ho země zmocnila. Zamával křídly, znovu zavolal své: "Volný! Volný", zvedl se v pozvolném oblouku a stoupal k jasné mrazivé prázdnotě nad nebesy.

Kouzelné zrcadlo

Někdy v třetí dekádě jejich manželství - nikdo nedokázal říct, kdy přesně - se vztah mezi králem Sigertem a královnou Brissault začal kazit. Drobné roztržky přerostly v zuřivé hádky. Zaběhlý stereotyp jim začal připadat rozčilující. Náhodné poznámky vyvolávaly ostré odpovědi. Podrážděné ticho trvalo někdy celé dny a pouze státnické záležitosti Sigerta a Brissault přiměly, aby spolu znovu začali mluvit - a i potom jen chladně a formálně.

Sigert, který svou ženu stále hluboce miloval, se snažil pochopit, co se to s nimi děje. Nepřišel na to. Radil se se svými kancléři a rádci a nejmoudřejšími muži království, a třebaže byli všichni ochotni uvést spousty podobných případů, žádný z nich neznal řešení. Dokázali si poradit s válkami, daněmi a obřady, ale ne s rodinnou krizí. Někteří říkali, že ženy potřebují lichotky, jiní mu navrhovali zahrnout královnu nevídanými dary, zavést oddělené ložnice nebo jí nechat srazit hlavu. Pomoci však králi nedokázal žádný.

Aniž to král věděl, Brissault, která nemilovala svého manžela o nic méně než on jí, podnikala stejné kroky - až na to, že ona se radila s moudrými ženami. Ale ty jí nepomohly o nic víc než moudří mužové. Stařička chůva řekla, že muži každého věku zůstávají svým způsobem pořád malými chlapci, což ona sama ví nejlépe. Jedna učená žena jí navrhla, aby se svého manžela stranila, další, aby mu ve všem vyhověla, a třetí, aby ho otrávila. Ani jednu nabízenou radu však královna nepřijala.

Minul rok a pak další a napětí mezi královskými manžely nepolevovalo. Jednoho zimního rána po zvlášť ostré výměně názorů při snídani se Sigert procházel palácem, ponořen do svých chmurných myšlenek. Mumlaje si cosi od vousy, zamířil bezděčně k jednomu ze schodišť, prošel dlouho nepoužitou chodbou a zůstal stát před známými dveřmi. Pohroužen v přemítání vešel do svého starého dětského pokoje. Tu se v něm probudily vzpomínky. Okna místnosti směřovala k východu a ranní slunce jí vesele prozářilo. Barevné obrázky na stěnách, hračky náhodně rozházené po zemi a stará knihovna v něm vyvolaly nostalgii.

Zvedl zaprášenou knihu pohádek, která ležela nejblíž, posadil se do křesla u okna, kde v dětství strávil tolik šťastných chvil. Jak listoval knihou, padl mu zrak na pohádku o kouzelném zrcadle. Patřila k jeho oblíbeným, tak si ji přečetl znovu, doufaje, že se mu podaří zachytit alespoň něco z nevinných radostí těch dnů. Když ji dočetl, odložil knihu, šťastně se usmál a pak si ji hned přečetl ještě jednou. Po druhém přečtení si knihu přitiskl na prsa a nahlas se zasmál. Našel řešení. Dá Brissault zrcadlo jako dar k narozeninám, kouzelné zrcadlo, ve kterém bude vždycky vypadat mladě a půvabně. Takový dar jí jistě dokáže hloubku jeho citů, které nedokáže vyjádřit jinak. Zase bude veselá. Jejich hádky skončí a budou spolu šťastni až do smrti.

Jelikož sám o kouzlech nic nevěděl, pověřil úkolem vypátrat kouzelné zrcadlo dvorního čaroděje. Čaroděj byl moudrý a ctihodný mág, známý a všemi vážený, s rozsáhlými kontakty mezi čaroději. Přesto mu trvalo mnoho měsíců, než zachytil byť jen stopu kouzelného zrcadla, a mnoho dalších, než ho vypátral a uviděl na vlastní oči. Smlouvání o ceně se táhlo další měsíce a převoz zrcadla do paláce další dva. Celá operace zabrala tolik času, že zrcadlo dorazilo až večer před královninými narozeninami.

Následujícího rána se čaroděj nechal ohlásit u krále a záře vítězoslavnou pýchou mu oznámil, že je zrcadlo připraveno potěšit Jeho Veličenstvo. Sigert byl nadšen.

"Kde je?" zeptal se.

"Umístil jsem ho do královniny ložnice, Vaše Veličenstvo," řekl čaroděj.

"Její Veličenstvo je teď ve velké síni a přijímá dar od cechu zlatníků. Po nich přijde cech sedlářů a pak obchodníci s rybami. Po obchodnících s rybami se vždycky jde převléknout." Sigert se odmlčel a provedl rychlý mentální propočet. "Máme asi tak hodinu. Pojďme se na to zrcadlo podívat," řekl a vstal.

Zrcadlo stálo uprostřed královniny ložnice. Bylo vysoké a stálo na masivním stříbrném podstavci vyloženém drahými kameny. Zakryté bylo bohatě vyšívaným přehozem.

"Sundej přehoz. Chceme se na to zrcadlo podívat," řekl král.

Čaroděj propustil sluhy a pak osobně sundal těžký přehoz. Musel k tomu vynaložit značné úsilí.

"Proč jsi to nenechal udělat sluhy?" zeptal se Sigert.

"Bezpečnostní opatření, Vaše Veličenstvo. Nechci, aby se někdo podíval do zrcadla, dokud ho nevyzkoušíme."

Sigert spěšně ucouvl. "Ty jsi přinesl do paláce kouzelný předmět, aniž jsi ho předtím vyzkoušel?"

"Prověřil jsem ho na kletby a zrádná kouzla, Vaše Veličenstvo. Mohu vás ujistit, že v tomto ohleduje zrcadlo naprosto bezpečné."

Sigert si ulehčeně oddechl. "To už zní líp. Co je ještě třeba udělat, než ho budeme moci použít?"

"Musíme přesně stanovit, v čem spočívá jeho moc jak ji nejlépe využít. Muž, který mi zrcadlo prodal, o něm sám mnoho nevěděl. Nebyl si ani jistý, že je kouzelné, ale já to poznal hned."

Král opět trochu znejistěl. "Nemůže být nebezpečné?"

"Nebezpečné ne, Vaše Veličenstvo. V nejhorším případě by mohlo být…" čaroděj se odmlčel, aby našel nejméně děsivý termín, a pak pokračoval: "Nepředvídatelné. Ošidné. Překvapující."

"Nejsme si jisti, jestli toužíme po překvapení v našem paláci," řekl Sigert a zamračil se. "Nechceme, aby se Jejímu Veličenstvu stalo něco zlého."

"Žádné nebezpečí nehrozí, Vaše Veličenstvo."

Král se zamyslel. Během let nejen přibral na váze, ale stal se i trochu nafoukaným a pompézním, ale ne víc než jiní králové a míň než mnozí. Svou královnu skutečně miloval a chtěl ji učinit šťastnou. Prohlédl si zrcadlo, natáhl ruku, aby se dotkl rámu a po krátkém kontaktu se ucukl. Své zaváhání zakryl rozmáchlým gestem.

"Hezká práce," řekl. "Líbí se nám všichni ti cherubové, stužky a kytice kolem."

"Řemeslné provedení je dokonalé."

Sigert riskoval krátký pohled do zrcadla. Zamračeně se podíval na čaroděje: "Sklo je zamlžené. Jsi si jist, že je to

správné zrcadlo?"
"Dokonale jist, Vaše Veličenstvo. Vložil jsem na ně malé kouzlo, abych odradil zvědavce a zevlouny."
"Tak ho odstraň, aby ho Její Veličenstvo mohlo používat."
Čaroděj zamumlal několik slov, provedl rukama složitý pohyb a sklo se vyjasnilo. Král i čaroděj uviděli své odrazy.
"Teď to vypadá dobře. Jakou mocí si myslíš, že vládne?"
"Soudím, že je to mluvící zrcadlo." Čaroděj pozvedl ruku, pokynul zrcadlu třemi prsty a řekl: "Máš-li moc mluvit, promluv na mne, zrcadlo."
Reflexní plocha zrcadla se zatetelila. Stříbrný hlas řekl: "Promluvit na tebe?"
"Ano, promluv. Jsi mluvící zrcadlo."
"Jsem mluvící zrcadlo," řeklo zrcadlo.
"Pověz nám nějaký příběh," řekl král.
"Nějaký příběh?" opakovalo zrcadlo.
"Ano, udělej to."
"Udělám to."
"A neopakuj všechno, co řekneme," dodal král.
Zrcadlo bylo chvíli zticha, jako by přemýšlelo. Pak s dalším zatetelením reflexní plochy spustilo: "Žili jednou tři medvědi - taťka medvěd, mamka medvědice a maličký medvídek - a ti bydleli v domečku v lese. Malá dívenka jménem Zlatěnka šla-"
"To je to nejlepší, co umíš?" přerušil ho král.
"Nejlepší, co umím," řeklo zrcadlo.
"Už zase opakuješ," poznamenal čaroděj.
Po krátké odmlce zrcadlo s patrným úsilím řeklo: "Jsem zrcadlo. Mělo bych opakovat."
"Nám se to nelíbí. Okamžitě s tím přestaň," řekl král. "Slyšíš? Je to královský rozkaz. Přestaň opakovat. Buď původní."
Obraz v zrcadle se zamlžil a zmizel. Na okamžik bylo zrcadlo naprosto prázdné, pak se objevil nový obraz. Král zaječel, pozpátku uskočil a zakryl si oči. Čaroděj zastřel zrcadlo rychlým hotovostním kouzlem a pak se opřel o židli. Několikrát se zhluboka nadechl, aby potlačil nevolnost.
Král vykoukl mezi prsty a pak ukázal na zrcadlo. "Co to bylo za věci uvnitř?" řekl přidušeným šeptem. "Mohou se dostat ven?"
"Žádné nebezpečí nám od nich nehrozí. Jsou to jen představy."
"V čí představivosti se mohlo zrodit něco tak nestvůrného?" zeptal se král a zachvěl se.
"Zrcadla. Uposlechlo vašeho příkazu."
"Mého příkazu?" zvolal král a celý zrudl v obličeji.
"Vaše Veličenstvo mu řeklo, aby bylo původní."
"Nepřikázali jsme mu, aby nás vystrašilo k smrti. Pokud se o něco takového ještě někdy pokusí, rozbijeme ho na kousky. Rozumíš?"
Čaroděj se zadíval na chvění přebíhající po ploše zrcadla. "Myslím, že rozumí, Vaše Veličenstvo."
Sigert si založil ruce a přísně si zrcadlo změřil. "Začínáme pochybovat, jestli to byl dobrý nápad," řekl. "Možná, že by bylo nejlépe tu věc přece jen rozbít. Kouzelná zrcadla jsou na náš vkus příliš nepředvídatelná."
"Nepředvídatelná, to jsou, Vaše Veličenstvo."
"Ale na druhé straně je to jedinečný objekt a my o něj nechceme přijít."
"Moc jich takových není, Vaše Veličenstvo. Možná, že tohle je docela unikátní. Bylo by škoda ho zničit."
Po dobu jejich rozhovoru přebíhaly po reflexní ploše zrcadla nejrůznější klikyháky a vlny, a sklo se neustále lehce chvělo. Pak zrcadlo řeklo přidušeným hlasem: "Vynasnažím se udělat, co je v mých silách. Prosím, nerozbíjejte mne."
Král a čaroděj se na sebe podívali. Král řekl: "Už žádné záchvaty tvořivosti. Rozumíš?"
"Rozumím, Vaše Veličenstvo."
"To je dobře. Co ještě dovedeš?"
"Kromě toho, co jste už viděli, umím jen odrážet a mluvit."
Král se zatvářil zklamaně. "Nedokážeš, aby má žena vypadala mladě a půvabně? Mysleli jsme, že kouzelná zrcadla takové věci dělají."
"Nedělají, Vaše Veličenstvo."
Král si povzdechl. "Škoda. Její Veličenstvo je v poslední době smutné a my jsme si mysleli, že známe důvod. Vždycky byla nejkrásnější v kraji, ale nedávno se k nám donesly zprávy o krásné mladé princezně v sousedním království a mysleli jsme, zeji to zneklidnilo. Že se cítí stará. To ženy nesnášejí. Chtějí vypadat mladě a půvabné po celý svůj život," řekl král, důvěřivě opakuje, co mu řekli jeho rádci. "Kouzelné zrcadlo, které by ji přesvědčilo, že je stále mladá a krásná, by ji potěšilo."
"Její Veličenstvo je pořád ideálem krásy!" řekl čaroděj.
"Jistě, ale je také velmi kritické. Vždycky si všimne drobných nedostatků ve svých vlasech nebo šatech… vrásek kolem očí… a tak podobně. Snažíme sejí pomoci, ale moc nám to nejde. Nemohlo bys její obraz nějak upravit, zrcadlo?"
"Jsem pouhé mluvící zrcadlo. Transformace je mimo mé možnosti, Vaše Veličenstvo."
Král si znovu povzdechl. Zrcadlo mlčelo. Náhle se čaroděj nahlas zasmál a začal si energicky mnout ruce. "Netřeba se dál trápit. Našel jsem řešení," řekl.
"Opravdu?" zeptali se zrcadlo i král udiveně.
"Opravdu. Dokázalo by ses naučit pár jednoduchých frází, zrcadlo?"
"Žádný problém."

"Dobře. Její Veličenstvo brzy přijde. Nemáme času nazbyt."
Čaroděj odspěchal do své komnaty, kde na kousek pergamenu něco opsal z tlusté černé knihy. Na jiný kousek napsal něco jiného a strčil šije do rukávu. Když se vrátil do královniny ložnice, přečetl zrcadlu první pergamen. Pak si to opakovali tak dlouho, dokud neuslyšeli blížící se kroky královny. Vešla viditelně v dobré náladě. Když uviděla Sigerta, čaroděje a zrcadlo, radostně vyjekla překvapením. "Dárek k narozeninám! Pro nás! Ach, jak krásné zrcadlo! Takový skvělý rám! Sigerte, ty jsi ten nejmilejší a nejštědřejší manžel!" zvolala.
"To není obyčejné zrcadlo," řekl král.
"Je to kouzelné zrcadlo! Že je to kouzelné zrcadlo! Právě to jsem si vždycky přála mít! Ach, to je od tebe milé!" zvolala a políbila Sigerta na tvář.
"Jsme rádi, že se ti líbí," řekl.
Objali se a ona ho políbila znovu. "Umíš být tak pozorný, když doopravdy chceš. Ale je celé zamlžené. Nevidíme se v něm."
"Ať Vaše Veličenstvo odříká tato slova, zatímco bude stát před zrcadlem," řekl čaroděj a podal jí kousek pergamenu, který vytáhl z rukávu.
Vzala pergamen, přečetla si ho a řekla: "Zrcadlo, zrcadlo, táži se tě, řekni mi po pravdě: jsem nejkrásnější na světě?"
V hloubí zrcadla zajiskřila světélka. Barvy vybledly a rozmazaly se, zavířily v několika křivkách a smyčkách, až se nakonec rozptýlily a objevil se pouze královnin obraz. Z nitra skla se ozval hluboký hlas: "Mou šťastnou povinností tu prohlásit je, že královna nad všemi i krásou svou kraluje!"
"Kraluji nad všemi svou krásou? Znamená to, že jsme nejkrásnější?" zvolala Brissault.
"Co jsem řeklo to dobře vím; jiné ženy jsou jen stínem tvým," odpovědělo zrcadlo.
Královna se potěšeně podívala na krále. "Je to skutečně pravda?" zeptala se.
Král pokrčil rameny a řekl: "Ještě jsme neviděli zrcadlo, které by lhalo."
Objala ho, políbila a odběhla do své převlékárny. Sigert a čaroděj se spiklenecky podívali jeden na druhého a pak na svůj obraz v zrcadle. Když byla královna z doslechu, čaroděj řekl: "Řekni nám, zrcadlo, provedli jsme to chytře?"
Zrcadlo odpovědělo upřímným hlasem: "Králi a čaroději, vaše moudrost vás zdobí. Skvělý král a skvělý mág, největší muži své doby!"
Král mrkl na čaroděje který mu mrknutí oplatil. Odešli z královniny ložnice ruku v ruce a vypadali při tom velice spokojeni sami se sebou.
Po chvilce se do ložnice vrátila královna. Rozhlédla se, aby se ujistila, že je doopravdy sama, zamkla dveře a přistoupila k zrcadlu. Založila si ruce na prsou a ostrým, nesmlouvavým hlasem řekla: "Tak dobře zrcadlo, teď pravdu."
"Pravdu?"
"Ano. Vynech lichotky."
"Lichotky?"
"A přestaň opakovat všechno, co řeknu. No tak, do toho."
Přes reflexní plochu zrcadla přeběhla duha barev a pak se zrcadlo zase vyjasnilo. "Pravdu. No dobře. Vaše Veličenstvo má jedenáct kilo nad váhu a zoufale by potřebovalo nového kadeřníka. A co se týče těch šatů… Nezabalilo bych do nich ani chcíplého psa, kdybych ho chtělo pohřbít."
Královna mlčky stála a podupávala špičkou nohy. Po dlouhé zamyšlené pauze řekla: "O těch šatech máš pravdu. Vybralo je Jeho Veličenstvo, a co se šatů týče, nemá ani za mák vkusu. A se svým královským kadeřníkem jsme nikdy nebyli spokojeni. Ale jedenáct kilo?!"
„Její Veličenstvo by vypadalo přitažlivěji, kdyby shodilo osm. Ale kdyby shodilo jedenáct, vypadalo by opravdu nepřekonatelně. Věřte mi."
"Nepřekonatelně není třeba. Přitažlivěji bude stačit. Ale není třeba spěchat. Jeho Veličenstvo si myslí, že bych chtěla vypadat pořád jako šestnáctiletá princezna. Jeho Veličenstvo se mýlí." Zrcadlo se diskrétně zatetelilo, ale neřeklo nic.
Královna pokračovala: "Budeme si sami vybírat šaty a ty nám upřímně řekneš, jak v nich vypadáme. Také vyzkoušíme několik nových účesů, které jsme viděli minulý měsíc. A omezíme sladkosti ke snídani a večer budeme jíst jen lehčí omáčky. Povíš nám, až budeme vypadat přitažlivěji."
"Jak Vaše Veličenstvo poroučí," řeklo zrcadlo.
"A pokud se Jeho Veličenstvo zeptá, řekni mu, jak jsme potěšeni zjištěním, že jsme nejkrásnější. A řekni mu, že je ten nejlaskavější a nejpozornější ze všech králů. Čeká, že něco takového uslyší," řekla královna.
"Ano, Vaše Veličenstvo."
Brissault se vrátila do své převlékárny a zavřela za sebou dveře. Z tajné zásuvky ve svém toaletním stolku vytáhla malou černou krabičku, odemkla ji a otevřela, a postavila před sebe. Bradu si opřela o hřbet ruky a zamyšleně se zadívala na blyštivý pětiúhelník tvořený dvěma rubíny, dvěma smaragdy a jedním diamantem stejného brusu zasazený do prstenu, který zamýšlela dát Sigertovi k výročí.
Dívala se na prsten dlouho, pak potřásla hlavou a povzdechla si. To nepůjde. Sigert byl dobrý manžel a myslel to dobře, tím si byla jista, ale nic nechápal a pravděpodobně už se v tom ohledu nezmění.
Vzala prsten, zatočila ho v prstech a dívala se, jak se na jeho fasetách láme světlo. Byl to překrásný kousek klenotnické práce, ale jeho cena nespočívala jen v jeho kráse. Byla to drahocennost, Prsten pochopení. Dodával vnímavost tomu, kdo ho nosil. Kdyby ho měl Sigert na prstě, nikdo by ho neoklamal.
Když ho před několika měsíci Brissault přinesla stařena, připadal jí jako dokonalý dárek, výraz důvěry a přesvědčení, že vyjádří její city lépe, než to dokázala slovy, a obnoví jejich starý vztah. Teď však Brissault věděla, že to prostě není možné. Možná časem, ale teď ještě ne.
Povzdechla si a pak si řekla, že mu raději daruje hezké nové vladařské roucho. Něco teplého a pohodlného s jeho

oblíbeným motivem zlatého draka na kapsách. A také pár vhodných pantoflí, které by si mohl obouvat na večerní procházky po paláci. Sigert měl dobré srdce. Nebyl špatný vladař. Když se to vzalo kolem a kolem, byl i docela slušný manžel. Dělal, co uměl. A Brissault si byla jistá, že se jejich šance žít spolu šťastně až do smrti značně vzrostou, když si podrží svou schopnost být tu a tam oklamán.

Tří přání
Lesem šel starý voják a byl velice smutný. Byl vojákem už od svých chlapeckých let a sloužil svému panovníkovi dobře. Rád by zůstal loajálním a věrným vojákem až do konce svých dnů, ale nový kníže chtěl mít ve svých službách jen mladé vojáky. Takže starý voják dostal měsíční žold, týdenní příděl a čestné uznání a byl z vojska propuštěn. Příděl už byl ale pryč, peníze byly také pryč a pochvalný list, který si strčil do boty, aby zakryl díru, kterou v ní měl, už byl také skoro pryč. Starý voják si začínal myslet, že on sám bude brzy také pryč. Seděl ve stínu starého dubu s vyzutýma botama a rozeplou kazajkou a uvažoval, co s ním bude dál.
Jak tak uvažoval, opřel se o kmen a zavřel oči. Dlouhé roky vojančení ho naučily náležitě využít každé příležitosti k odpočinku. Když pak kousek od sebe uslyšel tiché škrábavé zvuky, jen pootevřel víčka, aby se podíval, co se děje, ale jinak se ani nehnul. Ke svému překvapení uviděl maličkého mužíčka, ne většího než kotě, jak zkoumá jeho botu. Mužíček se obezřetně rozhlédl, pak se spustil na kolena a vplížil se dovnitř.
Voják se rychle vymrštil, sáhl do boty a chytil mužíčka za nohu. Opatrně ho vytáhl ven a pevně ho sevřel oběma rukama.
"Copak to tady máme?" řekl.
"Pusť mě! To všechno je omyl!" zaječel mužíček, který se divoce zmítal a kopal.
"Lézt do cizích bot je vždycky omyl."
"Myslel jsem si, že je to nora."
"Jak si někdo může splést botu s norou?"
"Tak tedy… myslel jsem, že ta bota nikomu nepatří!"
"Čím dál horší," řekl starý voják a zavrtěl hlavou. „Já bych řekl, že jsi hledal místo, kam bys ukryl svoje zlato."
"Ne, ne! Já žádné zlato nemám! Kníže všechno zlato zkonfiskoval na verbování mladých vojáků!" bránil se mužíček.
Starý voják mu věřil. Nepříjemným věcem o novém vladaři věřil čím dál ochotněji. "Když nemáš zlato, co jiného mi nabídneš, abych tě pustil?"
"Mohl bych ti spravit boty. Máš je v hrozném stavu."
"To není moc velká odměna za tvou svobodu."
"No dobře, tak ti ještě k tomu vyčistím šaty. Co tomu říkáš?"
"To pořád nestačí. Jsem bez práce, bez peněz a bez jídla. Potřeboval bych něco víc než jenom spravené boty a čisté šaty," povzdechl si voják.
"Copak vypadám jako nějaký boháč? Měj rozum. Nabídl jsem ti, co jsem mohl."
"Ne. Já bych chtěl… chtěl bych splnit tři přání!"
"A proč jsi to neřekl rovnou? Jsme domluveni. Teď mě pusť, abych mohl vytáhnout papíry," řekl maličký mužíček.
"Papíry?"
"Musíš mi ta přání podepsat. Chráníme se tím oba dva. V budoucnu by mohlo dojít k nějakým nedorozuměním, nařčením z podvodu, podezírání a podobným nepříjemnostem. Ale když to podepíšeš ty,já a pak ještě jeden svědek, bude všechno v pořádku."
Starý voják lehce uvolnil stisk. Mužíček sáhl do kapsy svého žlutočerveného kabátku a vytáhl z ní maličký kalamář a svitek papíru velký jako list máty. Rozvinul ho, prohlédl si ho, pak vzal pero a podepsal. Podal ho starému vojákovi.
"Přečti si to a pokud se vším souhlasíš, podepiš se dole vedle mé. Podepiš všechny čtyři kopie," řekl mužíček.
"To nepřečtu. Písmenka jsou příliš malá."
"Hned to zařídím." Mužíček vzal z měšce, který mu visel u pasu, nějaký prášek a nasypal ho špetku na kalamář a papíry. V okamžiku se zvětšily rozměrů běžných pro člověka.
Starý voják si dokument přečetl velice pečlivě, a i když jej do posledního detailu nepochopil, zdálo se, že mu splnění tří přání zaručuje a neobsahuje nic pro něj nebezpečného. Podepsal a papíry se okamžitě zmenšily do velikosti mátového lístku.
"Teď musíme najít svědka. Nesmí to být mužíček ani člověk. Kvůli střetu zájmů, chápeš? Co takhle víla z Vrchu?" zeptal se.
"Pokud nebydlí daleko. Rád už bych si něco přál," řekl starý voják.
"Teď už bys mě mohl pustit. Máš můj podpis takže ti neuteču."
To byla potěšující zpráva, protože starý voják potřeboval obě ruce, aby si natáhl boty. Když bral první z nich do ruky, zeptal se: "A proč vlastně jsi mi doopravdy lezl do boty?"
"Ze zvědavosti. Chtěl jsem si přečíst ten papír, co tam máš vespod."
"To je moje čestné uznání," řekl starý voják pyšně. Vytáhl list a rozložil ho. "Tady. Přečti si ho, jestli chceš."
Starý voják si obul boty a zapnul kazajku. Mužík stál na listě právě v místě, kde se klikatil podpis a obdivně k němu vzhlížel: "To je zajímavé. Loajalita… oddanost knížeti… odvaha tváří v tvář nepříteli… hrdinské přehlížení osobního ohrožení… Opravdu jsi tak dobrý?"
"No, byl jsem docela dobrý voják."
"Tak proč jsi tedy bez jídla, bez peněz a bez práce?"
Starý voják pomalu potřásl hlavou a zmateně se zamračil. "To mi také není jasné."
"Tak o tom přemýšlej. Poslyš, nevadilo by ti, kdybych jel na tvém rameni? Jinak bych ti nestačil."

Voják byl pro. S mužíčkem na rameni pak vykročil k vršku, kde podle místní pověsti bydlela víla. Byla to příjemná procházka, protože mužíček byl sdílný chlapík a znal spousty zajímavých a zábavných anekdot. Jeho společnost starému vojákovi pomohla zapomenout na svíravý pocit kolem žaludku.
Mužíček musel svůj příchod nějak ohlásit dopředu, protože víla už na ně čekala. Byla to půvabná bytůstka velká asi jako mužíček, ale velice štíhlá a zahalená do zlatavé záře.
"Bude to trvat dlouho?" zeptala se stříbřitě zvonkovým hlasem.
"Vůbec ne. Potřebuji jen svědka na potvrzení přání. Běžný postup, žádné komplikace," řekl mužík a podal jí papír.
Víla si nasadila malinkaté brýle a přelétla formulář pohledem. Spokojeně pokývala hlavou, podepsala všechny čtyři kopie a vrátila je mužíčkovi, který jednu z nich podal vojákovi.
"Tohle je tvoje kopie," řekl.
"Pro koho jsou ty ostatní?"
"Jednu si nechám já, jedna přijde do Ústředí přání a poslední bude archívována v paláci."
"Dal jsi mu vyplnit formulář Žádosti o přání? Bude ho potřebovat," připomněla víla.
"Ne, nebude. Vždyť je to jen běžná smlouva o přání," řekl mužíček.
"Bude. Podívej se na paragraf IV. B.1, odstavec f."
Mužíček si něco tiše zabručel a zahloubal se do formuláře. Po chvíli překvapeně vzhlédl. "Máš pravdu. Kdy ho zavedli? Proč o tom nic nevím?"
"Je to už velmi dávno," řekla víla.
"No, já jsem o tom ale ještě neslyšel. Ale už je to dlouho, co jsem někomu plnil přání."
"Pak ani nevíš o novelizaci postupu pro splnění přání? Ustanovili ho ani ne před dvěma sty lety."
"Co to má být?" zeptal se mužík bolestným hlasem.
"Do třiceti dnů po splnění přání musí ten, kdo si přeje, odeslat hlášení na formuláři PF-10d. V šesti kopiích."
"Šesti?"
"Jednu pro archiv přání, jednu pro archiv plnění, jednu do Ústředí přání, jednu do paláce a dvě ředitelce."
"Ředitelce? Jaké ředitelce?"
"Copak mužíčci nečtou ani svodky? Teď je všechno centralizováno pod ředitelkou. Z paláce dostává podklady ke každému přání a všechno je plně v její kompetenci."
Mužíček zvedl poplašeně ruku. "Tak moment. Potřeboval bych si to všechno ujasnit. Než si bude moci něco přát, musí odeslat čtyři kopie Žádosti o přání - je to tak?"
"Ne, musí mít devět kopií Žádosti o přání. Po jedné kopii dostane každý z členů Schvalovací komise přání. Ti podají hlášení ředitelce, a když přání odsouhlasí dostane ten, co si přeje, sedm kopií formuláře PP-6. Jedna je pro archiv a zbytek se přikládá k formuláři PF-10d."
"Co je to formulář PP-6?" zeptal se mužík.
"Potvrzení přání. Bez něho nesmíš žádné přání splnit," odpověděla víla.
Starý voják, který jejich rozhovor poslouchal velice pozorně, se zeptal: "Bude to trvat dlouho? Umírám hlady a rád bych si přál nějaké jídlo."
"Trvá to asi tak šest týdnů od podání Žádosti o přání," řekla víla. "V Ústředí přání jsou nevyřízenými žádostmi pořád zavaleni."
Starý voják rozpačitě přešlápl. "Nemyslím, že bych tak dlouho vydržel."
"Poslyš, mně je to doopravdy líto," řekl mužíček. "Původně jsem myslel, že by se všechno dalo vyřídit ještě dnes a že budeš mít svá přání splněna do západu slunce. Tak se to vždycky dělalo."
"Od té doby, co jsme organizováni, se nic nedělá jako dřív," řekla víla malomyslně.
"Nedalo by se to nějak popohnat?" zeptal se jí mužíček.
"Mohl by požádat o nouzové přání."
"A to by trvalo jak dlouho?"
"Asi osm týdnů."
Starý voják udiveně zakroutil hlavou. "Tomu říkám služby," zabručel.
"Opravdu mě to velice mrzí," řekl mužíček. "Kdybych mohl sehnat pytel zlata, možná by se něco dělat dalo, ale kníže nám všechen majetek zkonfiskoval."
"Mohla bych ti dát vílí zlato, ale to by ti moc nepomohlo. Kdyby ses ho pokusil utratit, změnilo by se v suché listí," řekla víla.
"Je to od vás obou velice laskavé," řekl voják. "Vypadá to, že nakonec budu přece jenom muset umřít hlady. Vždycky jsem doufal, že zahynu v boji, ale myslím, že to teď nepřipadá v úvahu."
"On je velký válečník. Měla by sis přečíst jeho čestné uznání," řekl mužíček víle.
"Co je to čestné uznání?" zeptala se.
"Můžeš si ho přečíst, jestli chceš," řekl starý voják. Zul si botu, vytáhl z ní list a rozložil ho na trávě. Víla se s tichým bzučením křídel vznesla nad něj a pomalu četla. Když skončila, několikrát obkroužila vojákovu hlavu a prohlédla si ho s novým zájmem.
"To je báječné! To je skutečně báječné!" zajásala svým líbezným stříbrným hláskem. "O nás nikdy nikdo nic takového ani neřekl. To je skvělý list!"
"Je trochu roztřepený," řekl starý voják, kterého její zájem uváděl do rozpaků. "Používal jsem ho na zakrytí díry v botě."
"Opravím ti ho. To je to nejmenší, co mohu udělat pro loajálního, statečného a oddaného hrdinu. Hrozně ráda bych tě pozvala na oběd, ale nemám doma nic než žaludovou čepičku medu. To by ti, při tvé velikosti, asi nestačilo."
"Tak proč ho nezmenšíme?" navrhl mužíček.

"Zmenšit mě?" zopakoval starý voják poplašeně.
"Proč ne? Budeš s námi moci poobědvat a nebudeš si muset dělat starosti s umíráním hlady - dvě nebo tři borůvky a pár kapek rosy denně tě zasytí."
"To je báječný nápad! Ach, udělejme to!" zajásala víla.
"A budu zase moci vyrůst?"
"Kdykoliv budeš chtít. Dávám ti své kouzelné slovo. Připraven?"
Starý voják zavřel oči. "Připraven," řekl pevným hlasem.
Když oči znovu otevřel, hleděl do očí mužíčka. Víla poletovala kolem a byla stejně velká jako on.
"Trochu jsem tě vyčistila. Vypadal jsi poněkud rozedraně," řekla.
Podíval se na své boty, teď zase černé a vyblýskané jako zrcadlo. Jeho kazajka byla jasně červená jako toho dne, kdy ji oblékl poprvé, a její manžety už nebyly vůbec roztřepené. Knoflíky na ní se třpytily jako z ryzího zlata. Kalhoty měl sytě modré a jejich švy byly zdobeny širokými zlatými pruhy. Už to připadalo starému vojákovi jako zázrak, ale nebylo to zdaleka všechno. Na ramenou měl generálské epolety, na čepici admirálskou rudozlatou kokardu a na prsou tři řady medailí, včetně Řádu smaragdové růže, nejvyššího vyznamenání v zemi.
"Když jsi hrdina, musíš jako hrdina vypadat," řekla víla a o krůček ucouvla, aby mohla zhodnotit svou práci. Spokojeně přikývla a pak řekla: "Ještě něco. Ustupte stranou, prosím."
Starý voják si všiml že to, co považoval za starý rozedraný koberec, je vlastně jeho čestné uznání. Víla na něj poklepala hůlkou a on se zmenšil do příhodnějších rozměrů. Papír byl zase jako nový, inkoust sytě černý a pečetě se leskly jako zrcadlo.
"Udělala jsem ti v kazajce zvláštní kapsu, kde ho můžeš nosit. Určitě bys ho nechtěl ztratit," řekla.
"Děkuji. Je to od tebe velice laskavé."
"Ještě nikdy jsem se nesetkala s hrdinou. Všichni lidé, které jsem poznala, po mně něco chtěli. Je to velice nudné poslouchat dokola pořád ty stejné věci."
"Dobrá práce," řekl mužíček. "Teď vypadá skutečně významně."
"Že ano?" přisvědčila víla potěšeně.
"Vsadím se, že mnohem významněji než ředitelka. Nebo kdokoliv jiný na Ústředí přání. Nebo v paláci. Řekl bych, že je nejvýznamněji vyhlížející osoba, jakou jsem kdy viděl."
"Ano," řekla víla zamyšleně. Spolu s mužíčkem si chvíli prohlížela vylepšený vzhled starého vojáka - který teď vypadal a cítil se jako typický polní maršál. Pak se jeden na druhého podívali a usmáli se jako dva lidé, kteří spolu mají tajemství.
"To by mohlo fungovat," řekl mužíček.
"Nemůže to selhat," řekla víla.
"Co?" zeptal se starý voják.
Víla se na něj zářivě usmála: "Pojďme se naobědvat. Promluvíme si o tom pak."
Obědvali, hovořili a vesele se smáli a pak zase hovořili. Do večera měli plán, k jehož zdaru přispěli všichni: víla vykouzlením skvělého kočáru, mužíček svou chytrostí a starý voják svými vzpomínkami na významné velitele.
Příštího rána vílí kočár zastavil před nejvyšší budovou Ústředí přání, pevností ředitelky a jejích četných asistentů. Z kočáru vystoupil muž v nádherné modré a zlaté uniformě, doprovázený mužíčkem v červenožlutém obleku.
Uniformovaný muž si prohlédl budovu, zamračil se, zavrtěl hlavou a řekl něco mužíčkovi, který si to okamžitě zapsal do notýsku. Uniformovaný muž energicky vykročil ke dveřím. Mužíček ho předběhl a zabušil na ně. Dveře se pomalu otevřely a vykoukli z nich dva vrátní.
"Kde je uvítací výbor? Kde je koberec? To mám chodit po holé zemi a pak čekat u dveří, až se uráčíte otevřít?" zahřímal uniformovaný muž.
"Nikdo nám neřekl…" začal jeden z vrátných.
"Neřekl? Přirozeně, že vám nikdo nic neřekl! Tohle je nehlášená inspekce."
"Ale jak jsme potom mohli…?" začal druhý, ale pod hrozivým pohledem muže v uniformě rychle zmlkl.
"Okamžitě mě doveďte k ředitelce! Okamžitě, slyšeli jste?!" nařídil uniformovaný muž a obličej mu při tom zrudl skoro jako jeho kabátec.
"Ano, pane," uklonil se vrátný. "Jak máme… jak si přejete být ohlášen?"
Muž v červenožlutém obleku odsekl: "Copak nepoznáváš Nejvyššího lorda vrchního šéfinspektora? Zdá se, že je to tu ještě horší, než jsme slyšeli." Znovu si něco zapsal do notýsku.
"Ne, ne, poznali jsme ho - to jen to světlo - ten stín - tím prachem - překvapením?" blekotali vrátní jeden přes druhého.
Mužíček zalistoval v notýsku. "Není to první dnešní překvapení. No tak, hněte sebou!"
Ředitelem byla elfí dáma impozantního vzhledu. Byla krásná jako všichni elfové, ale její krása byla mrazivá, jako odlesk měsíčního světla na ledovci. Vstala, aby přivítala návštěvníky, ale neusmála se.
"Nejvyšší lord vrchní šéfinspektor!" oznámili vrátní.
Posunkem mu nabídla židli. Seděl strnule, s rukama na kolenou. Jeho asistent zůstal stát vedle něj, s připraveným notýskem.
"Je to pro nás nečekané potěšení," řekla ředitelka chladně.
"Bojím se, že tu nic potěšitelného nenacházím, paní ředitelko," odvětil šéfinspektor chladně.
"Pročpak ne?" zeptala se zmateně.
"Protože jsem doufal, madam, že vám budu moci udělit čestné uznání z paláce, a teď to spíš vypadá, že budu muset poslat úplné hlášení do paláce. Bude obsahovat stížnosti na zdržování, nezdvořilost, nepatřičné jednání, přestupky proti zákonu, zneužívání úřední moci a zanedbávání úředních povinností!" burácel šéfinspektor.
"O žádných takových stížnostech nevím," řekla ředitelka.

"Samozřejmě, že ne, madam - a k vaší hanbě. Ulejváctví a lajdáctví! Proradnost a úskočnost! Všechno je vzhůru nohama, jak jsme slyšeli, madam. Byli jsme informováni o zdržení… zdržení…" Šéfinspektor zaváhal. Jeho asistent se k němu sehnul a něco mu zašeptal do ucha a šéfinspektor zaburácel: "…až šesti týdnů při vyřizování Žádosti o přání! Šesti týdnů, madam!"
"To snad trochu přeháníte."
"V to doufám, madam. Upřímně v to doufám. Jinak je s vaším čestným uznáním konec. A co žádost o nouzové přání? Na to se prý čeká osm týdnů! Jsem šokován, madam, to je ten správný výraz, šokován!" hřměl šéfinspektor a při tom si rukama plácal do kolen.
"Podíváme se na to," řekla ředitelka.
"To si pište! Dohlédnu na to osobně a ještě dnes! Okamžité!" křičel šéfinspektor a bubnoval si pěstmi do kolen. "A pevně doufám, že zjistím, že se jedná o pouhé smyšlenky, zlovolné pomluvy nějakého závistivého podřízeného. Pokud ne, madam, dostanete místo čestného uznání…" Odmlčel se a zpražil ji divokým, planoucím pohledem, "…přísnou důtku!"
"To je nějaké nedorozumění. Nic než nedorozumění," bránila se ředitelka. Na jejích bledých tvářích se začaly objevovat brunátné skvrny. "Určitě by se to dalo zařídit bez toho, abychom znepokojovali všechny mé podřízené."
"Už je příliš pozdě pro přátelské urovnání, madam, jakkoliv jim obvykle dávám přednost. Věci zašly příliš daleko. S vaším čestným uznáním to nevypadá moc dobře."
"Nechtěla bych vypadat jako ignorant, vrchní šéfinspektore, ale… co je to vlastně to čestné uznání?" zeptala se ředitelka.
„Je to úřední dokument vyjadřující bezmeznou chválu a hlubokou vděčnost, podepsaný nejvyššími autoritami. Je to úplná novinka. Váš by byl ve Faerii úplně první."
"Bezmeznou chválu? Vděčnost? Něco takového jsem ještě neslyšela. To by bylo hezké… skvělé!"
"Dovolte, abych vám ukázal své vlastní čestné uznání, madam," řekl šéfinspektor hrdě a sáhl do zvláštní kapsy ve své kazajce. "Slouží jako předloha."
Vzala dokument, mlčky si ho přečetla a zmateně se na šéfinspektora podívala: "Ale to moje by mohlo být… bylo by… mohlo by být první ve Faerii?"
"Já jsem ten svůj dostal od lidského knížete, madam," řekl šéfinspektor velkomyslně.
Pozvedla obočí. Takové vyznamenání nemělo obdoby. Znovu vzala čestné uznání a čím déle ho pročítala, tím sytější byla červeň v její tváři. Když dočetla, stála chvíli mlčky, pak dupla nožkou, zamávala pěstičkou a zvolala: „Já čestné uznání chci! Zasloužím si ho! Za ta zdržení nemohu! Žádná neexistují, nikdy neexistovala a jestli se nějaká chyba stala, všechno napravím! To není spravedlivé! Chci taky takové čestné uznání!"
"A já jsem si jist, že ho dostanete, madam, věřte mi. Vše důkladně prošetřím. Projdu všechny záznamy, promluvím si se všemi v Ústředí přání a podám přísné a spravedlivé hlášení. Nemusíte mít strach, madam. Spravedlivost zvítězí. Ti, kdož se provinili, budou potrestáni!" zvolal šéfinspektor a zamířil ke dveřím.
"Počkejte!" zvolala ředitelka. "Kdybychom místo toho vymysleli nějakou rychlou a přesvědčivou zkoušku, bylo by to jistě ku prospěchu všech zúčastněných."
"Zkoušku? Řekla zkoušku?" zeptal se šéfinspektor svého asistenta. "O čem to mluví? Já tady nejsem proto, abych něco zkoušel!"
"Jímá mě děs při pomyšlení, pane vrchní šéfinspektore, že by měl hrdina jako vy, odvážný a statečný bojovník, ztrácet svůj cenný čas a energii vyslýcháním nějakých úředníků, prověřováním záznamů, sčítáním čísílek, když byl zrozen k činu," řekla ředitelka.
Šéfinspektor se zastavil a řekl unaveně: "Je to má povinnost, madam. Nemohu se jí vyhýbat, i když bych dal přednost bojišti."
"Ale možná, že byste mohl… splnění svého úkolu urychlit. To by nebylo možné?"
"Dokonce chvályhodné, madam. Vysoce chvályhodné. Ale bojím se, že možné nikoliv," řekl smutně. Pak kývl na svého asistenta, který se chopil kliky.
"Počkejte, šéfinspektore!" zvolala ředitelka, předběhla ho a zadržela rozpraženýma rukama. "Není snad pravděpodobné, že by vaše osobní přítomnost zde mohla rozrušit mé lidi a způsobit, že by se chovali jinak než obyčejně, což by ovlivnilo výsledky a učinilo vaše hlášení neplatným a nehodným vaší osoby?"
Šéfinspektor se nad jejími slovy zamyslel. Pomalu se otočil, změřil si ji pohledem a pak váhavě přikývl. "Jste bystrá, madam. Vaše reputace je zasloužená a považuji si za čest, že se budu moci zasadit o její obhájení." Pak potřásl hlavou a dodal vážným hlasem: "Rád bych vám umožnil zkoušku, která by ve věci sjednala jasno, ale bojím se, že taková zkouška není možná."
Jeho asistent mu něco zašeptal. Zamyšleně si zamnul bradu a pak něco zašeptal asistentovi. Mužíček zalistoval v notýsku a něco v něm šéfinspektorovi ukázal. Šéfinspektor si znovu zamnul bradu a pak začal stále v hlubokém zamyšlení přecházet po pokoji. Náhle si plácl dlaněmi do stehen a zvolal: "Uděláme to!" Mužíček vytáhl z notýsku svazek papírů a podal je šéfinspektorovi, který jimi zamával nad hlavou. Ředitelka ho pozorovala napjatě a trochu zmateně.
"Zkouška, madam!" řekl šéfinspektor.
"Jsem připravena, šéfinspektore," řekla pevně.
"Tyto papíry, které mi svěřil jeden mužíček, když jsem mu řekl, že jsem na cestě do Ústředí přání, vám umožní jednou a pro vždy rozmetat veškerá obvinění, která proti vám byla vznesena. Pokud tato žádost o tři přání bude vyřízena a vrácena mužíčkovi spolu se všemi nutnými formuláři a podpisy do dnešního večera, bude to pro mne přesvědčivější důkaz než nějaké řeči o průtazích, nekompetenci, váhavosti, přebujelosti úředního aparátu, nedostatečné kvalifikaci a

nezdvořilosti, a já budu vědět, že všechna ta obvinění byla vymyšlená. Ovšem pokud nebudou…" Šéfinspektor pokrčil rameny.
Ředitelka od něj vzala papíry. "Budou. Ručím za to, že budou," řekla.
A byly.
Celá věc dopadla k všeobecné spokojenosti. Ředitelka obdržela překrásný dokument, který jí přisoudil hrdinskou dávkou superlativů. Mnohé z nich byly čistě imaginární; všechny byly monumentální. Jejich jazyk byl mlhavý, ale květnatý, kaligrafie dokonalá, pečeti masivní, podpisy nápadné a - jako podpisy všech opravdu velkých lidí - nečitelné. Ředitelka si pověsila čestné uznání na zeď své kanceláře a ukazovala ho všem návštěvníkům.
Víla byla šťastná, protože pomohla oklamat domýšlivou elfí dámu. Jen málo co by ji dokázalo potěšit víc. Mužíček byl rád, že si mohl vystřelit z toho, kdo ho zahanbil před člověkem. Jako všichni mužíčci měl rád poslední slovo, hlavně při jednání s elfy.
Nejšťastnější však byl starý voják. Dostal svá tři přání a užil je moudře a rozvážně. Dožil se úctyhodného věku v přepychu a míru se všemi. Až do samého konce svých dnů byl ochoten napsat nadšené čestné uznání každému - člověku, elfu nebo komukoliv jinému - kdo si to doopravdy zasloužil.

Trocha práce vznešeného druhu
Smích a hlasité prozpěvování ze síně dole probudily královnu Kesren z jejího osamělého spánku. Chvíli ležela s očima zavřenýma, pak vstala a oblékla se.
Cleonce byl celou noc vzhůru a hýřil se svými starými kumpány. Ráno, na zasedání rady, bude zase nevrlý a svárlivý, bude okřikovat diskutující a ignorovat moudrost svých rádců, zaujímat ukvapená rozhodnutí v důležitých záležitostech. Choval se tak čím dál častěji a teď, když přijeli Zezmak a Foramel, to bude ještě horší. Mezi dvořany už se začínala projevovat nespokojenost. Kersen se nebála palácových intrik - nikdo by si nedovolil vystoupit otevřeně proti Cleonceovi Osvoboditeli - ale jeho rozklad i pomalý úpadek království, kdysi tak dobře vedeného jejím otcem, ji naplňoval smutkem.
Spánek už teď nepřipadal v úvahu. Jako mnohokrát předtím, rozhodla sejít do zámecké kaple. Svícen nepotřebovala, protože chladná záře úplňku, která prosvítala horní galerií, jí poskytovala dostatečné světlo. Koutkem oka zachytila bílou skvrnu a uviděla svého syna, jak se krčí za sloupem, dívá se dolů na pochodněmi osvětlenou síň a naslouchá mužům, kteří v ní sedí.
Když zaslechl zvuk jejích tichých kroků, vyskočil a rozběhl se k ní. Přitáhla si ho k sobě a vroucně ho objala.
"Pojď se mnou do kaple, Orivele. Budeme se modlit spolu," řekla tiše.
Vytrhl se jí. "Nechci se za něj modlit!" řekl a zaťal pěsti; jeho nemotorné tělo se napjalo vzdorem.
"Je to tvůj otec. Musíš!" řekla a pozvedla ruce.
"Učinil tě nešťastnou. Viděl jsem, jak pláčeš."
"Učinil mě velice šťastnou, Orivele."
Hoch její odpověď ignoroval a pokračoval: "Nelíbí se mi ti muži, kteří ho přijeli navštívit. Opíjejí se, chvástají se a pak je jim všem špatně. Jsou to staří pošetilí blázni. Neumí nic než žvanit o tom, jak odvážní byli kdysi dávno, když ještě byli mladí."
"Tak nesmíš mluvit. Cleonce je tvůj otec a tvůj král. Važ si ho a važ si mužů, které nazývá svými přáteli."
"Ale oni nic nedělají. Mami! Oni chtějí jenom mluvit o minulosti."
"Neupírej lidem jejich vzpomínky. Vzpomínky jsou někdy všechno, co člověku zůstane."
Vzal ji za ruku a společně šli do hradní kaple, kde poklekli bok po boku. Podívala se na jeho skloněnou hlavu a těsně sepjaté ruce a naslouchala jeho šeptaným modlitbám, ale sama se nemodlila. Tady, v tiché polotmě, se oddávala vzpomínkám.

Nějaký čas se zdálo, že jsou staré pohádky pravdivé a krásní princové a princezny mohou spolu opravdu být šťastni až na věky. Do roka se jim narodil zdravý silný synek, a než uběhly dva roky, měli hezkou dcerku. Když starý král, Kesrenin otec, umřel a království přešlo na Cleonce a Kesren, lidé se radovali stejně, jako byli smutní; ztratili moudrého a laskavého panovníka, ale získali mocného ochránce a příslib dynastie.
Po mnoho následujících let žádné další děti nepřicházely. Princ vyrostl a ve stopách svého otce se vypravil hledat slávu. Brzy poté se do království začali sjíždět nápadníci, aby se ucházeli o ruku spanilé dcery Cleonce a Kesren. Začaly slavnosti, bály a turnaje a nakonec, jednoho krásného letního rána, odjela po boku odvážného bojovníka, aby se stala jeho královnou ve vzdálené zemi za temnými horami.
Cleonce a Kesren nezůstali dlouho sami. Orivel, jejich poslední dítě, se narodil krátce po tom. Po matce měl husté vlasy barvy mědi a lásku k vědění, po otci ledově modré oči a silnou postavu. Byl to bystrý a pohledný chlapec a přinesl svým rodičům hodně radosti.

Ale Orivel byl pořád ještě malé dítě, když se jejich šťastný svět začal hroutit. Ke dvoru přijel pocestný, přinesl s sebou zlomený meč a několik kusů zrezivělého brnění a pověděl jim, že jejich prvorozený padl v boji s obludou, která hodovala na jeho mase a krvi a nechala jeho kosti hnít v daleké pustině. V tomtéž roce zaslechl manžel jejich dcery volání osudu a vydal se na krvavou dobyvačnou výpravu. Její jméno bylo spojováno s jeho v kletbách vdov a sirotků stejně jako zmrzačených a ožebračených, kteří za nimi zůstávali. Cleonce a Kesren o ní víckrát nepromluvili.
Orivel dospíval ve změněném světě. Teď mu bylo dvanáct let, byl nemotorný svým rychle vyrostlým tělem, zmatený rozpory mezi slovy a činy a nepochopitelným chováním svých rodičů. Znal pověsti o krásných princeznách a

statečných princích, ale žil ve skutečnosti a ta mu připadala docela jiná. Ve svém otci viděl opilého surovce, ve své matce pak jeho odevzdanou oběť a oba je nenáviděl za to, že se nemilují.
Kesren ucítila slzy na svých tvářích dřív, než si uvědomila, že pláče. Sklonila hlavu v předstírané modlitbě zakrývajíc si tvář rukama, aby Orivel neviděl její slzy, pak se pokřižovala a vstala. Vyšli z kaple a vydali se do Orivelova pokoje. Když procházeli galerií, ozvalo se ze síně dole řinčení cínových korbelů a hlasitý výbuch smíchu. Orivel stiskl matčinu ruku, ale neřekl nic.
Později, v posteli, Orivel řekl: "Zůstaň chvíli a vyprávěj mi. Ještě nechoď pryč, mami."
"Je moc pozdě. Měl bys už spát."
"Chtěl bych vědět - byl opravdu statečný?"
"Byl, Orivele. Oni všichni byli."
"A vykonali ty činy, kterými se chlubí? Opravdu to udělali, mami?"
"Vykonali je všechny," řekla, chvíli strnule stála ve dveřích a pak pomalu vykročila ven.
"Nechoď!" zvolal. "Vždycky chceš odejít, když se na něj začnu vyptávat. Je to vůbec všechno pravda? O tom trolovi a obrech? A o drakovi? Je to skutečně pravda?" naléhal.
"Slyšel jsi ty příběhy už nejméně stokrát," odpověděla netrpělivě. "Není nutné, abych ti je říkala znovu."
"Ale jsou ty příběhy pravdivé? Opravdu se všechny ty věci staly?"
Přišla k jeho posteli a sklonila se, aby ho políbila. "Teď musíš spát, Orivele, ne přemýšlet o velkých činech."
"Chci to slyšet od tebe, mami. On o tom se mnou nemluví nikdy. A ty se vždycky pokoušíš mluvit o něčem jiném, když se tě na to zeptám. Prosím, řekni mi to. Lidé říkají, že ty jsi všechny ty činy viděla, ale nikdy jsi mi o nich nevyprávěla."
"Ten čas ještě nepřišel, Orivele."
"Mami, prosím tě, pověz mi to. Jsou všechny ty příběhy pravdivé?" nenechal se odbýt chlapec.
To byla chvíle, které se obávala už od jeho narození, a přitom na ni teď dolehla tak náhle, že ji zastihla bezmocnou. Až dosud její vždycky podařilo nějak se Orivelovým otázkám vyhnout a ponechat je bez odpovědí. Už jednoho syna ztratila, protože dychtil napodobit otcovy činy, a Cleonce sám se stal vězněm své minulosti. Legendy byly neškodné; člověk se jim mohl vysmát nebo je odmítnout jako povídačky sluhů nebo chvástání opilců. Pravda však byla nebezpečná.
Ale tohle už nebylo pošetilé dětské vyptávání. Orivel nepřestával naléhat a přitom ji pevně držel za ruku. Přikývla a posadila se na postel, připravena říct mu všechno. Byl už dost starý, aby znal pravdu skrývající se za legendami.
"Zezmak přemohl trola, který žil u řeky. Foramel zkrotil horské obry a donutil je, aby sloužili králi. A tvůj otec zabil draka, sám, bez cizí pomoci," řekla.
Orivelovy oči se rozšířily. Zezmaka znal jako starého muže se zářivě červenou klaunskou tváří a břichem, které si sotva dokázal obejmout rukama. Foramel měl vodnaté oči, byl shrbený a skoro bezzubý. Jeho otec byl mladší než druzí dva, ale byl otylý, měl váčky pod očima a potíže s dechem. To, co prohlašovali, že bývali, se vůbec neshodovalo s tím, co byli dnes; ale matka mu ještě nikdy nelhala.
"Viděla jsi všechny ty věci na vlastní oči?" zeptal se.
"Viděla jsem trolovu rukavici. Zezmak ji táhl za svým koněm, když se vrátil. Tři muži ji stěží dokázali uzvednout. A dívala jsem se, když Foramel přivedl obry v řetězech a přinutil je pokleknout před mým otcem a přísahat mu věrnost," řekla.
"Ale ten drak - viděla jsi, jak bojoval s drakem?"
"Viděla jsem to. Byla jsem přikována ke sloupu, kde vždycky byly nechávány oběti pro draka. Cleonce stál vedle mě, držel mne za ruku a čekal, až si pro mě drak přijde."
"Musela jsi mít hrozný strach."
„Jenom chviličku, když se drak objevil. Věděla jsem, že ho Cleonce přemůže."
"Jak jsi to mohla vědět? Drak před ním zabil už tucet odvážných mužů."
"Věděla jsem to hned, jak jsem uviděla Cleonce. Usmíval se a já poznala, že je dobyvatel, že mě zachrání a že se se mnou ožení."
"Ale úsměv přece nic neznamená," namítl chlapec. "To, že se usmíval, přece ještě neznamená, že je silnější než drak."
Zavrtěla hlavou a objala ho. "Viděla jsem ty ostatní hrdiny; všichni byli vážní a zachmuření - a pak jsem uviděla Cleonce a hned jsem věděla, že se nebojí. Proto se usmíval. Ti ostatní, jakkoliv byli stateční, se pořád báli, ale Cleonce ne. Byla jsem ráda, že na mne padl los, abych se stala dračí obětí, protože tak jsme si s Cleoncem mohli být mnohem blíž. Nedostal mne jen jako odměnu; bojoval o můj život a zachránil mne a naše manželství bylo lepší, než kdyby zachránil život nějaké jiné a já pro něj byla jen cizinkou, odměnou, jako je třeba truhlice zlata nebo hrad. A měla jsem právo si to myslet, protože jsme spolu byli šťastní. Bylo to nádherné, Orivele, opravdu nádherné."
"Ale teď už to tak nádherné není, že?" zeptal se chlapec s chladnou věcností.
"Ztratili jsme věci, které pro nás byly velice cenné… věci a lidi, Orivele. Stále velice miluji tvého otce a on miluje mne. Tohle se nezměnilo."
"Tak proč na tebe křičí a pořád mluví jen o minulosti?"
"Tvůj otec mne získal tím, že zabil draka. Teď je král a musí myslet na zvyšování daní, opravy mostů a ochranu lidí v odlehlých vesničkách před bandity. Mluví se o moru a nemocích mezi dobytkem. Lidé ze všech částí království a stejně tak i z jiných zemí za ním chodí se svými problémy, a rádcové mu navrhují odlišná řešení, hádají se mezi sebou a on musí rozhodnout. V konečném důsledku musí rozhodovat o všem a to není jako zabít draka. Jednou mi řekl, že zabít draka bylo jednodušší než být králem, protože drak může být zabit, ale starosti králů se rodí znovu každého dne… jako hydra. Znáš přece příběh o hydře?"
"To mě teď nezajímá. Vyprávěj mi o tom boji s drakem," řekl Orivel dychtivě. „Jak velký ten drak byl?"

"Právě tak velký jako naše velká síň, od špičky nosu po koneček ocasu. Měl barvu matné mědi a dokázal vydechovat oheň. Přiletěl za úsvitu, od východu a na malý okamžik to vypadalo, že se na nás řítí samo slunce. Právě tehdy jsem na okamžik dostala strach. Byl tak rychlý a tak velký… Nedokázala jsem si představit, že by nějaký člověk mohl přemoci takovou obludu. Ale Cleonce nezapochyboval ani na chvíli. Vrhl se kupředu, aby se s ním setkal hned, jak dosedl na zem, a přikázal mu, aby odletěl a už nikdy se nevracel, jinak ho zabije."
"Co udělal drak?"
"Rozzuřil se. Vydechl oheň a zaplavil ho plameny. Ale Cleonce měl plášť a rukavice z látky vyrobené z jistého druhu kamene a skryl se za štítem vyrobeným ze stejné tkaniny. Prošel ohněm a dýmem a udeřil na draka strašlivou silou. Bojovali celý den, a právě když se slunce dotklo obzoru, drak se vznesl - krev mu prýštila z desítek ran - a odletěl na západ na místo, kde draci umírají. Tvůj otec byl také zraněný, ale díval se za drakem, který před ním utíkal, a smál se. Už nikdy jsem ho neslyšela takhle se smát… tak volně, tak vítězoslavně… a pak přeťal mé řetězy.
Chlapec se k ní přitiskl úžeji. "Přál bych si, abych ho mohl poznat takového, jako byl tehdy," řekl.
Usmála se a zajela mu prsty do vlasů. Po chvíli jí jeho pravidelné oddechování prozradilo, že usnul. Opatrné ho uložila, přikryla ho a zamířila do své komnaty, ale ve dveřích se zastavila a vydala se místo toho zpátky do kaple. Tam setrvala v modlitbách až do rána.

Jarní deště byly hojné. Cesty se staly neprůjezdnými a Černá řeka se vylila ze svých břehů. Začátek léta byl suchý a horký a nějaký čas byl strach z neúrody. Když přišel čas sklizně, lidé s obavami mluvili o těžké zimě, která je čeká. Na hrad začaly přicházet zprávy o lupičích v lesích, o ozbrojených jezdcích, kteří byli viděni v západních mokřinách, o podivných, možná čarodějných událostech v odlehlé vesnici.
Cleonce čelil vladařským problémům se stále se horšící náladou. Každý večer se opíjel do rozmrzelého mlčení a přes den na všechny křičel. Proklínal Kesrenina otce v její přítomnosti za to, že ho obdařil nudným a bezcenným královstvím plným vystrašených křupanů a palácových intrikánů. Když se Orivel své matky zastal, Cleonce je oba obvinil, že se proti němu spikli. Palácoví úředníci se začali stavět na jednu nebo druhou stranu a zprávy o problémech na hradě se roznesly mezi lid.
Přes to všechno nepromluvila Kesren proti Cleonceovi jediného křivého slova a nechtěla slyšet žádnou kritiku ani od ostatních. Trvala na tom, aby ho Orivel respektoval jako svého otce a krále. Podstatnou část dne trávila v zámecké kapli v horoucích modlitbách.
Minula krutá, mrazivá zima a na jaře dorazil posel, aby Cleonce zpravil o Foramelově smrti. Než stačil svého přítele oplakat, dorazil druhý posel a oznámil, že Zezmak spadl při lovu z koně a přerazil si záda. I on byl mrtev.
Ztráta starých přátel zlomila Cleonceova ducha docela. Přestal se starat o státní záležitosti a všechno nechával na Kesren a radě. Královna vládla, zatímco on se proměnil v pouhý přízrak potulující se bezcílně po hradě a mizející každým dalším dnem. Kesren nechala rozšířit zprávy, že krále trápí stará zranění a aby se k ní všichni připojili v modlitbách za jeho brzké uzdravení.
Potom přišla zpráva o drakovi. Byl viděn v západních končinách království a o něco dříve byl viděn na jihu, ale vždycky jen jako vzdálený bod na nočním nebi. Mohlo to být znamení nebo klam, ne opravdový drak. Až když o žních zpustošil pole tří vesnic a odnesl si šest ženců, byla jeho existence potvrzena nade vší pochybnost.
Den poté, co zpráva o tom dorazila do hradu, nechal Cleonce svolat radu. Byl bledý a pod očima měl kruhy, ale hlas měl naprosto klidný a pevný, když vyslýchal posla. Nekřičel ani nedával nijak jinak najevo svůj obvyklý hněv. Naslouchal argumentům a protiargumentům svých rádců bez námitek, a když odešli ze síně, promluvil na Kesren tak, jako s ní nemluvil už velice dlouho.
"Drak musí být zabit a já jsem jediný, kdo to může dokázat," řekl. "Vezmu si s sebou pár odvážných mužů a odjedeme hned, jakmile budu připraven. Budu po něm pátrat tak dlouho, dokud ho nenajdu."
"Kdo bude vládnout království?" zeptala se Kesren.
Vesele se zasmál a vzal obě její ruce do svých: "Ty budeš vládnout, Kes, a budeš lepším panovníkem, než jakým jsem kdy mohl doufat, že budu já. Udělala jsi pro dobro království za poslední týdny víc než já za všechny ty roky své vlády."
"Je to moudré, Cleonce? Jsi připraven postavit se drakovi?"
"Budu připraven, až se mu postavím. Vím, co si myslíš, Kes, ale budu v pořádku."
"Už je to strašně dávno. Tehdy jsi musel těžce bojovat a to jsi byl mladý a silný. Pokud se ti něco přihodí, Cleonce, co bude s námi? Bez tebe budeme bezmocní."
"Máš Orivela. Za několik let bude sto postavit se kterémukoliv drakovi, který kdy žil."
"Nechci tě ztratit, Cleonce, ne teď."
Vstal a řekl, aniž se na ni podíval. "Byl jsem špatný král a špatný otec a špatný manžel pro tebe. Teď mám příležitost prokázat dobro celému království. To je něco, co mohu udělat - něco, co musím udělat. Ať už se tam se mnou stane cokoliv, Kes, nebudu zapomenut."
Odjel za úsvitu devátého dne v doprovodu pěti společníků. Jeho poslední slova před odjezdem patřila Orivelovi, zatímco Kesren se na ně dívala z vrcholu schodiště. Matka a syn pak stáli bok po boku, dokud se jim malá skupinka jezdců neztratila z dohledu, pak se obrátili a pomalu se vraceli do hradu.
"Víš, co mi řekl, mami? Pokud by padl, Dursindal a Trevane přivezou zpátky jeho zbroj, a až budu dost velký, abych ji oblékl, bude mou povinností draka zabít," řekl Orivel vzrušeně. "Spoléhá se na mne, že se stanu jeho mstitelem. A to také budu, když to bude nutné. Ale on toho draka přemůže stejně jako toho prvního, že mami?"
Vážně se na něj podívala. Teď už byl stejně vysoký jako ona, ne tak kostnatý a nemotorný jako před několika lety a rychle dospíval v mladého muže. Velice brzy bude dost velký a silný, aby oblékl otcovu zbroj. "V životě není jisté

vůbec nic, Orivele," řekla.
"Ale on ho přemůže. Cítila jsi jeho ruku? Nikdy jsem si neuvědomil, jak silný vlastně je."
"Tvůj otec je velice silný a velice odvážný a já věřím, že draka zabije. Ale stejně, Orivele, nesmíme se na to spoléhat. Musíme se za něj modlit."
"Vždycky ses modlila, mami," odpověděl podrážděně. "Skutečně věříš, že modlitby mohou být vyslyšeny?"
Usmála se, ale neřekla nic. Vzala ho za ruku a společně odešli do kaple.

John Morressy (*1930) americký spisovatel a profesor angličtiny na Franklin Pierce College v New Hampshire. Svou kariéru začal v roce 1971 - po dvou mimožánrových románech - povídkou Accuracy (Přesnost) pro magazín F&SF, kde vyšla většina jeho krátkých SF. Převážná část prvních SF Johna Morressyho byly space opery, v nichž stvořil množství zajímavých mimozemských civilizací na prakticky stejném galaktickém pozadí: poněkud neuspořádaná společnost, jíž neustále vládnou lidé, třebaže už ne ve stylu imperiální vlády. Typickým představitelem Morressyho rané tvorby je trilogie o Del Whitbym - Starbrat (Hvězdný spratek, 1972 - česky vyšlo v roce 1993 jako Syn hvězd, v nakladatelství LASER), Nail Down the Stars (Přibij hvězdy, 1973 také pod názvem Stardrift) a Under a Calculating Star (Pod počítající hvězdou, 1975) - v těchto knihách se opakuje stejný příběh mezihvězdných intrik a revoluce viděné ze tří různých úhlů pohledu; žádný z protagonistů nezná celý příběh. Na stejném pozadí se odehrává i román A Law for Stars (Zákon pro hvězdy, Kanada 1976) a Frostworld and Dreamfire (Mrazivý svět a snový oheň, 1977). Pozdější SF díla, jako The Mansión of Space (Panství hvězd, 1983) navazují na předchozí styl poněkud temné SF, narozdíl od ostatních jeho prvotin ze sedmdesátých let: The Windows of Forever (Okna věčnosti, 1975) je příběh o cestování v čase, The Humans of Ziax II (Lidé ze Ziax II, 1974) a The Drought of Ziax II (Sucho na Ziax, II 1978) pojednává o ekologii na planetě kolonizované lidmi, zatímco její původní obyvatelé přežívají v džunglích. Po roce 1980 se John Morressy ve své románové tvorbě soustředil zejména na dva cykly žánru fantasy: cyklus Iron Angel (Želený anděl) - Ironbrand (Železný cejch, 1980). Graymantle (Šedý plášť, 1981) a Kingsbane (Královské prokletí, 1982) s posléze dopsaným prologem The Time of Annihilator (Čas anihilátora, 1985) - a cyklus o čaroději Kedrigernovi, který je dobře známý i našim čtenářům.
Zanedbatelná není ani Morressyho povídková tvorba pro časopisy. Některé jeho povídky doplňují jeho romány a románové cykly, jiné daly vzniknout novým zajímavým postavám (například soukromému detektivovi v podobě čtyřnásobného klonu). Z této tvorby čerpá i naše sbírka. Téměř všechny povídky v ní obsažené vyšly v nejrůznějších časopisech v průběhu posledních deseti let, některé z nich však byly napsány na naši žádost pro české vydání knihy, kterou držíte v ruce. Naším cílem bylo spojit v ní atmosféru obou Morressyho fantasy cyklů, toho, který již znáte i toho, který k vydání teprve připravujeme.
John Morressy v současnosti dopisuje volné pokračování cyklu Iron Angel a těší se, až bude mít čas napsat další pokračování dobrodružství čaroděje Kedrigerna a jeho krásné ženy Princezny.

John Morressy

Trocha práce
vznešeného druhu

Z různých amerických originálů
s laskavým doporučením autora
vybrali a sestavili:
Miroslav Kocián & Bohuslav Svoboda
přeložil Petr Caha
obálku namaloval Ciruelo Cabral
vydal POLARIS, Frenštát p. R.
v r. 1995 jako svou 23. publikaci
Vydání první

Cena: 76 Kč

ISBN 80-85911- 12-4